

Nivelul 3

LIMBA CARE NE UNEȘTE

LIMBA CARE NE UNEȘTE

MANUAL

3

nivelul

Departamentul
Relații Interetnice

Programul Națiunilor Unite
pentru Dezvoltare

Moldova

Limba care ne unește

MANUAL

Nivelul III

Chișinău • 2004

CZU 811.135.1'36 (075)

L62

LIMBA CARE NE UNEȘTE

MANUAL

Nivelul III

Coordonator: dr. h. *Elena Constantinovici*

Experți naționali: dr. *Nina Bondarencu*; dr. *Felicia Cenușă*, Corpul Păcii din Moldova; dr. *Ana Vulpe*, ULIM

Autori: dr. *Ion Bărbuță* (lecț. 1, 7, 14), dr. *Tatiana Callo* (lecț. 5, 6, 9), dr. *Ala Cojocaru-Zavadschi* (lecț. 8, 11, 15), dr. h. *Elena Constantinovici* (lecț. 2, 4, 12), dr. *Liuba Petrenco* (lecț. 3, 10, 13)

Lucrarea a fost editată în cadrul Proiectului *Limba – mijloc de integrare socială*, implementat și susținut financiar de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova) și coordonat pe plan național de Departamentul Relații Interetnice al Republicii Moldova.

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare reprezintă o rețea globală, care promovează reformele și conectează țările la informații, experiență și resurse necesare, pentru a le ajuta să-și construiască o viață mai bună. În prezent, PNUD își desfășoară activitatea în 166 de țări, acționând împreună cu acestea în direcția identificării soluțiilor proprii pentru a răspunde provocărilor legate de dezvoltarea globală și națională. În procesul de dezvoltare, aceste țări beneficiază de resursele PNUD și ale partenerilor săi.

La editarea lucrării s-a ținut cont de „identitatea lingvistică moldo-română realmente existentă”, stipulată în Legea cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova (nr. 3465-XI din 01.09.1989).

Manualul a fost implementat, cu titlu de experiment, la cursurile organizate în cadrul Proiectului PNUD *Limba – mijloc de integrare socială*. Autorii exprimă sincere mulțumiri profesorilor din cadrul acestor cursuri, care, prin sugestiile lor judicioase, au contribuit substanțial la îmbunătățirea prezentului manual: *Lidia Cojocaru* (Drochia), *Tatiana Callo*, *Liuba Petrenco* (Chișinău).

Echipa de elaborare a manualului a ținut cont de observațiile făcute în procesul expertizei. Opiniile expuse în această lucrare aparțin autorilor și nu reflectă neapărat opinia PNUD.

PNUD își rezervă dreptul de autor și în cazul în care editarea manualului se va face în scopuri comerciale.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Limba care ne unește: Manual: nivelul III /I. *Bărbuță, T. Callo, A. Cojocaru-Zavadschi, E. Constantinovici, L. Petrenco*/ Dep. Relații Interetnice. Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. – Ch.: Epigraf S.R.L., 2004 (F. E.-P. – Tipografia Centrală). – 160 p.

ISBN 9975-924-36-0

2000 ex.

811.135.1'36 (075)

Copyright © UNDP Moldova • 2004

Toate drepturile rezervate.

ISBN 9975-924-36-0

Prefață

Manualul de față reprezintă un curs avansat de limba română pentru adulții alolingvi. El este adresat unui utilizator independent, care posedă deja **competența lingvistică** (stăpânește vocabularul minimal și structurile morfosintactice de bază) și **competența verbală** (și-a însușit mijloacele de limbă necesare pentru realizarea intențiilor comunicative tipice). Manualul îl va ajuta să-și perfecționeze **competența comunicativă**, pentru a putea să se exprime nuanțat pe marginea unor subiecte de actualitate axate pe realitatea socioculturală de la noi.

Obiectivul principal al Manualului pentru nivelul III, avansat, de cunoaștere a limbii, este formarea unor competențe comunicative în cadrul celor patru activități de bază: înțelegerea prin citire, prin audiere și exprimarea orală și în scris. La finele acestui curs, utilizatorul trebuie să poată folosi mijloacele de limbă pentru soluționarea unor probleme de comunicare reală în diferite domenii: personal, public, profesional.

Manualul conține 15 lecții. Tematica lecțiilor este axată pe realitățile societății noastre care sunt proiectate pe fundalul lumii contemporane. Cele mai multe texte prezintă diferite aspecte legate de cultura, istoria și civilizația Republicii Moldova. Limbajul textelor a fost simplificat pentru a-l apropia mai mult de uzul cotidian. Însușirea acestor texte le va da posibilitate cursanților să poată discuta despre numeroase subiecte de ordin general, educațional, emoțional, precum și pe marginea unor subiecte legate de anumite noțiuni abstracte.

Conținutul fiecărei lecții este structurat în patru compartimente:

- Vorbirea;
- Citirea;
- Scrierea;
- Lectură suplimentară.

Compartimentul **Vorbirea** include o situație de comunicare, având ca suport un dialog sau un text. Acestea prezintă informația necesară pentru inițierea unei conversații. Exercițiile prevăzute la acest compartiment sunt variate: exerciții de interpretare, de selectare, de comentare, de observare și de argumentare. Ele îl vor ajuta pe cursant să participe la o conversație, să-și formeze deprinderea de a-și formula punctul de vedere și de a-l susține cu argumente. Pornind de la aceste suporturi, profesorul va organiza discuții, solicitându-le cursanților să analizeze și să comenteze faptele descrise în aceste dialoguri sau texte. Aceste discuții îi vor stimula pe cursanți să realizeze anumite sarcini comunicative în limba română.

Compartimentul **Citirea** are ca element de bază un text pentru lectură. Situația de comunicare de la începutul compartimentului are scopul de a-i introduce pe cursanți în temă și de a le trezi interesul în acest sens. Metodica lucrului asupra textului este similară celei aplicate în manualul pentru nivelul II de cunoaștere a limbii: convorbirea preliminară, citirea pe fragmente, citirea textului în întregime, convorbirea finală pentru fixarea ideilor. Setul de exerciții și activități pe marginea textului are scopul de a-l ajuta pe cursant să învețe a extrage informația conținută în text, să interpreteze și să transfere această informație asupra unor noi situații.

La compartimentul *Scrierea* sunt inserate o serie de exerciții necesare pentru formarea competențelor de exprimare în scris. Sunt propuse spre realizare repere de scriere funcțională: bilețelul, anunțul publicitar, felicitarea, invitația, cartea poștală, fișa bibliografică a unui articol de ziar etc. Pe lângă aceasta, sunt incluse și câteva exerciții de gramatică pentru consolidarea cunoștințelor acumulate la primele două niveluri de predare/învățare a limbii. Cursanților li se propune să completeze spațiile albe, să comenteze în scris anumite fenomene, să elaboreze diferite tipuri de eseuri, să găsească soluții la unele situații de problemă și să le noteze în scris.

Compartimentul *Lectură suplimentară* include unul sau câteva texte excerptate din literatura artistică, științifică, din enciclopedii, din presă. Aceste texte reiau sau tratează în mod diferit problemele abordate în textul de bază al lecțiilor. Spre deosebire de textul de bază, acestea au un grad mai mare de complexitate. Parcurgerea lor îl pune pe cursant în situația de a se obișnui cu lectura unor texte cu teme frecvent întâlnite în viața de zi cu zi. În același timp, ele constituie un mijloc important de îmbogățire și de sistematizare a cunoștințelor.

Vocabularul de la sfârșitul manualului include cuvintele cuprinse în cele trei manuale elaborate în cadrul Proiectului PNUD *Limba – mijloc de integrare socială* (aproximativ 2500 de cuvinte). Cifrele romane indică numărul manualului, iar cifrele arabe – numărul lecției. De exemplu: după cuvântul *acut* sunt scrise cifrele I 25, ceea ce înseamnă că el este folosit pentru prima dată în Manualul I la lecția 25, cuvântul *alegere* II 7 – în Manualul II, lecția 7, iar cuvântul *invidie* III 12 – în Manualul III, lecția 12.

Vă dorim succes!

Autorii

Cuprins

<u>Lecția 1</u>	<i>Republica Moldova</i>	6
<u>Lecția 2</u>	<i>Locul de trai</i>	16
<u>Lecția 3</u>	<i>Oameni iluștri</i>	26
<u>Lecția 4</u>	<i>Sub semnul educației</i>	35
<u>Lecția 5</u>	<i>Veșnicia e lângă noi</i>	42
<u>Lecția 6</u>	<i>Cultura</i>	50
<u>Lecția 7</u>	<i>Presă, radioul și televiziunea</i>	58
<u>Lecția 8</u>	<i>Sărbători naționale</i>	67
<u>Lecția 9</u>	<i>Obiceiuri și tradiții</i>	76
<u>Lecția 10</u>	<i>Alimentația rațională</i>	84
<u>Lecția 11</u>	<i>Posibilități de agrement</i>	93
<u>Lecția 12</u>	<i>Oamenii de lângă noi</i>	101
<u>Lecția 13</u>	<i>Pagini din istorie</i>	109
<u>Lecția 14</u>	<i>Moldova și lumea</i>	117
<u>Lecția 15</u>	<i>Viitorul Moldovei</i>	125
<u>Vocabular</u>		133

Lecția 1

Republica Moldova

La această lecție veți afla despre Republica Moldova, veți găsi date referitoare la poziția geografică, natura, clima, populația, economia și organizarea administrativă a Republicii Moldova.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Care sunt orașele din Republica Moldova pe care le cunoașteți cel mai bine?
2. Ce localitate din Republica Moldova vă place mai mult? De ce?
3. De ce orașul Chișinău este considerat centrul politic, economic și cultural al Republicii Moldova?
4. Cum este natura Republicii Moldova?
5. Care sunt domeniile de bază ale economiei statului nostru?
6. Cum credeți, care este cea mai mare bogăție a țării noastre?

Situație de comunicare

O lecție de geografie la liceu. Profesorul le povestește elevilor despre Republica Moldova. Folosind datele din dialogul de mai jos, faceți, în 5-7 propoziții, o caracteristică a geografiei Republicii Moldova.

Profesorul: – Elevi, la lecția de astăzi vom vorbi despre Republica Moldova. Veți afla cele mai importante date despre poziția geografică, despre populația, natura și organizarea administrativă a Republicii Moldova.

Pe glob, Republica Moldova este situată în emisfera nordică. Republica Moldova este un stat din sud-estul Europei Centrale. Țările vecine sunt Ucraina și România. Suprafața Republicii Moldova este de 33700 de kilometri pătrați. Populația Republicii Moldova este de circa 4 milioane de locuitori.

Iar acum, elevi, puteți pune întrebări despre geografia Republicii Moldova.

Mihai: – M-ar interesa care este lungimea și lățimea teritoriului Republicii Moldova.

Profesorul: – Vă rog să priviți la harta de pe tablă. Republica Moldova are o lungime, de la nord la sud, de 350 de kilometri. Cea mai mare lățime, de la vest la est, este de 150 de kilometri.

Radu: – Care sunt orașele principale din Republica Moldova?

Profesorul: – Orașele principale sunt Chișinău, care este capitala statului Republica Moldova, Tiraspol, Bender (Tighina), Bălți, Cahul, Râbnita, Soroca.

Nicolae: – Ce relief are Republica Moldova?

Profesorul: – În relieful Republicii Moldova predomină dealurile și văile. În cea mai mare parte relieful republicii seamănă cu o câmpie ușor ondulată.

Elena: – Domnule profesor, dar ce râuri curg pe teritoriul Republicii Moldova?

Profesorul: – Cele mai mari râuri care curg pe teritoriul Republicii Moldova sunt Nistru și Prut. La sud Republica Moldova are o mică ieșire la Dunăre.

Maria: – Cum este împărțită din punct de vedere administrativ și câte localități există în Republica Moldova?

Profesorul: – Din punct de vedere administrativ, Republica Moldova este împărțită în 32 de raioane. Are 3 municipii, 21 de orașe, 48 de așezări de tip urban și 1618 sate.

Radu: – Cum este clima în Republica Moldova?

Profesorul: – Clima Republicii Moldova este temperat-continentală. Temperatura medie anuală este de 8-10 grade. Iarna temperatura coboară până la 12 grade sub zero. Uneori, foarte rar, pot fi și minus 20 sau chiar minus 30 de grade.

Elevi, lecția noastră despre Republica Moldova se încheie aici. Pentru acasă va trebui să căutați și să selectați și alte date privind geografia Republicii Moldova.

— Expresii

organizare administrativă –
административное устройство

a fi situat – быть расположенным
a fi împărțit – быть разделенным

1 Găsiți în dialogul de mai sus:

- numele proprii folosite pentru descrierea Republicii Moldova;
- cifrele folosite pentru caracterizarea Republicii Moldova;
- denumirile punctelor cardinale.

2 Răspundeți la întrebări.

1. Ce date ne interesează atunci când vorbim despre o țară?
2. Unde putem găsi cele mai generale date despre țările de pe glob?
3. Cu ce țări se învecinează Republica Moldova?
4. Care este localitatea situată în punctul cel mai de nord al Republicii Moldova?
5. Ce localitate se află în cel mai de sud punct al Republicii Moldova?

3 Completați tabelul de mai jos folosind datele din dialog.

Noțiunile care descriu:

poziția geografică	relieful	clima	localitățile și împărțirea administrativă

4 Formulați întrebări pe baza dialogului de mai sus și adresați-le colegului dumneavoastră.

5 Alcătuiți un plan în conformitate cu care să sistematizați informația despre Republica Moldova.

6 Expuneți, în 8-10 propoziții, conținutul dialogului de mai sus.

7 Spuneți ce știți despre râurile care curg sau care scaldă teritoriul Republicii Moldova: Nistru, Prut și Dunărea. Descrieți fiecare din aceste râuri pe baza schemei de mai jos:

1. izvorăște	a) din nordul munților Carpați;
b) din munții Pădurea Neagră (Republica Federală Germania);
2. se varsă	a) în marea Neagră;
b) în Dunăre;
3. are lungimea de	a) 1352 km;
b) 967 km;
c) 2857 km;
4. străbate teritoriul țărilor:	a) Germania, Austria, Slovacia, Ungaria; Croația, Serbia, România, Bulgaria, Ucraina, Republica Moldova;
b) Ucraina, Republica Moldova;
c) Ucraina, România, Republica Moldova;
5. afluenții lui principali sunt:	a) râul Bistrița, râul Camenca, râul Râbnița, râul Răut, râul Bâc;
b) râul Tisa, râul Olt, râul Siret, râul Prut;
c) râul Camenca, râul Lăpușna, râul Larga;
6. pe malurile lui sunt situate orașele:	a) Hotin, Moghiliov-Podolski, Soroca, Dubăsari, Tiraspol, Bender (Tighina);
b) Viena, Bratislava, Budapesta, Belgrad, Giurgiu, Călărași, Brăila, Galați;
c) Cernăuți, Ungheni, Leova;
7. ce hidrocentrale au fost construite pe aceste râuri:	a) hidrocentrala de la Moghiliov-Podolski; hidrocentrala de la Dubăsari;
b) hidrocentrala de la Costești-Stânca;
c) hidrocentrala <i>Porțile de Fier I</i> și hidrocentrala <i>Porțile de Fier II</i> .

8 Numiți râul despre care se știe că:

- străbate teritoriul a 10 țări și trece prin trei capitale europene;
- pe malurile lui se înalță patru cetăți medievale;
- este cel mai curat râu din Europa.

(*Dunărea, Nistru, Prut*)

9 Identificați orașele descrise în textele de mai jos.

A.

Oraș situat pe malul drept al râului Nistru la 58 km de Chișinău. Este al treilea oraș din Republica Moldova după numărul populației. Este un important centru industrial: construcții de mașini, mobilă, textile etc. Este un important nod de comunicații.

B.

Oraș situat în partea de nord a Republicii Moldova. Important centru industrial: mașini agricole și utilaje tehnologice, materiale de construcție, mobilă, textile, confecții, conserve, vinuri, produse din carne, lactate. Este un important centru cultural și universitar: are o universitate pedagogică și două teatre dramatice.

C.

Oraș în sud-vestul Republicii Moldova, situat la 173 km de Chișinău. Este un important centru economic și cultural. Dispune de o stație de cale ferată și un aerodrom. Se află în apropierea unui pod peste râul Prut și este centru vamal de frontieră. Este și un centru universitar. Dispune de un teatru dramatic.

(Bender, Bălți, Cahul)

10 Povestiți despre localitățile din Republica Moldova pe care le cunoașteți folosind următoarele expresii:

Centru industrial. Centru universitar. Centru științific. Centru cultural. Centru turistic și sportiv. Nod de comunicații. Fabrici și uzine. Străzi și bulevarde. Instituții de învățământ superior. Teatre. Muzeu. Monumente de arhitectură. Parcuri și grădini publice.

11 Comentați afirmația *O țară nu este numai pământul pe care ea este situată. O țară este pământul pe care trăiesc oamenii acestei țări.*

Expresii

construcții de mașini – машиностроение

nod de comunicații – место пересечения путей сообщения

Citirea

Situație de comunicare

Radu are un oaspete din Brașov. Este noul său prieten Mihai. Astăzi este duminică și ei au pornit într-o excursie la cetatea Soroca. Să aflăm și noi cum a fost călătoria lor.

În drum spre cetatea Soroca

Dis-de-dimineață ei au părăsit orașul Chișinău. Prin geamurile mașinii, ei văd cum răsare soarele.

Este un timp frumos. Șoseaua spre Orhei este dreaptă. Toate acestea îi permit lui Radu să conducă foarte repede.

Ei trec prin mai multe sate. Peisajul din jur este încântător. Drumul șerpuieste printre coline cu multă verdeață. La marginea multor sate sunt lacuri și păduri. Pe pășunile din preajma satelor se văd turme de oi și cirezi de vaci.

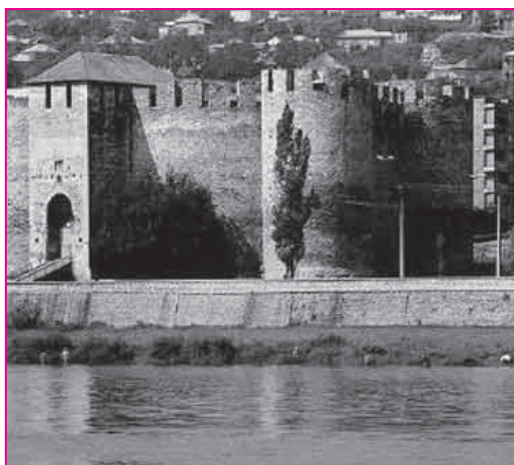
După două ore de mers cu mașina, ei se opresc la marginea unei păduri. Se așază pe iarbă la umbra copacilor, ca să se odihnească.

- Radu:* – Este o plăcere să stai pe iarba răcoroasă după ce ai mers atâția kilometri prin căldura aceasta.
- Mihai:* – Da, odihna la umbră este un lucru minunat, mai ales, când în jur e atâta liniște.
- Radu:* – Nu departe este un izvor. Nu vrei să mergem la izvor?
- Mihai:* – Desigur, asta ne va înviora și ne va da noi forțe pentru a ne continua drumul.

Apa este rece. Prietenii se spală pe mâini și pe față. După un răgaz de câteva minute ei pornesc mai departe. Mașina din nou fuge pe șoseaua ce duce spre Bălți.

Aproape de prânz ei ajung la Soroca, oraș situat pe malul drept al bătrânului Nistru. Aici se află vestita cetate Soroca, monument de arhitectură militară medievală. Mașina se oprește nu departe de zidurile cetății.

- Mihai:* – Când a fost construită această cetate?
- Radu:* – Cetatea a fost construită între anii 1543 și 1546. Încă pe timpul lui Ștefan cel Mare, pe locul acesta, exista o cetate de lemn și pământ. Mai târziu, pe timpul domnitorului Petru Raș, a fost zidită această cetate din piatră.

- Mihai:* – Se vede că cetatea a fost o fortificație foarte solidă.
- Radu:* – Da, într-adevăr, cetatea a făcut parte din sistemul de apărare construit de domnitorii moldoveni la hotarul de est al Moldovei. Zidurile cetății au o înălțime de 20 de metri și o grosime de 3 metri. Timp de aproape 3 secole cetatea a rezistat multor atacuri.
- Mihai:* – Cetatea este și un adevărat monument de arhitectură.
- Radu:* – Ai dreptate. Cetatea este foarte frumoasă. Ea are forma unui cerc cu un diametru de 30 de metri și are 4 turnuri rotunde și un turn de formă dreptunghiulară.

După o excursie prin cetate și prin orașul de pe Nistru, prietenii urcă în mașină și pornesc spre Chișinău. Ei trebuie să parcurgă același drum, prin satele și orașele situate pe acest traseu. În drumul lor spre Chișinău ei vor admira aceleași peisaje frumoase: văi și dealuri acoperite de păduri. Vor trece printre vii și livezi pline de rod, pe lângă lanuri de grâu și floarea-soarelui. După o călătorie lungă, prietenii ajung acasă obosiți, dar plini de impresii plăcute.

Expresii

sistem de apărare – оборонительная система

în afara orașului – за городом

12 Formulați 2-3 întrebări pe baza textului de mai sus și adresați-le colegului dvs.

13 Despre ce se povestește în textul de mai sus? Comentați.

- despre călătoria celor doi prieteni până la cetatea Soroca?
- despre activitatea întreprinderilor industriale din Republica Moldova?

- despre problemele ecologice cu care se confruntă Republica Moldova?
- despre cetatea Soroca?
- despre natura și peisajele din partea de nord a Republicii Moldova?
- despre organizarea politică a Republicii Moldova?

14 Urmăriți pe harta Moldovei drumul parcurs de cei doi prieteni și spuneți prin ce localități au trecut ei.

15 Descrieți peisajele de mai jos.

16 Selectați și sistematizați cele mai importante date despre cetatea Soroca.

17 Rezumați, în 7-8 propoziții, conținutul textului *În drum spre cetatea Soroca*.

18 Răspundeți la întrebări.

1. Vă place să călătoriți? Când vă place să călătoriți? Cu ce vă place să călătoriți?
2. Ați călătorit mult până acum? Prin ce țări ați călătorit? Ce țări ați vrea să mai vedeți?
3. Unde vă place mai mult să călătoriți: prin oraș, prin pădure sau prin munți?
4. Ce localități din Republica Moldova ați vizitat? Ce localități ați vrea să vizitați?

19 Descrieți o călătorie făcută de dvs. în una din localitățile Republicii Moldova.

20 Alcătuiți un dialog cu un străin care intenționează să viziteze Republica Moldova.

- Întrebați-l ce l-ar interesa mai mult (cultura, istoria, monumente ale naturii sau de artă etc.).
- Oferiți-i informația necesară despre cele mai interesante locuri din Republica Moldova.

Scrierea

Situație de comunicare

Nicolae corespundează cu un prieten din Canada. În scrisorile pe care i le trimite prietenului său el îi scrie nu numai despre noutățile sale personale, ci și despre țara în care trăiește, adică despre Republica Moldova.

Iată textul unei scrisori în care Nicolae îi scrie prietenului său despre clima Republicii Moldova. Ajutați-l pe Nicolae să termine acest text adăugând, în locul punctelor, cuvintele care lipsesc.

Clima Republicii Moldova

Clima Republicii Moldova este Aceasta înseamnă că aici sunt patru anotimpuri:, și

Vânturile influențează cel mai mult condițiile climaterice din Republica Moldova. Din cauza vânturilor care bat din diverse părți ale continentului, iernile sunt când mai, când mai, iar verile sunt uneori și, alteleori și

Cea mai rece lună a anului este Cea mai caldă lună din timpul verii este

Tot din cauza vânturilor și precipitațiile care cad pe teritoriul Republicii Moldova sunt Vânturile care bat dinspre sud-est aduc, iar cele care bat dinspre est și dinspre nord sunt Cele mai multe precipitații în Moldova cad și Precipitațiile cad vara sub formă de ploaie, iar iarna sub formă de ninsoare. Ce-i drept, uneori poate ploua și în timpul iernii.

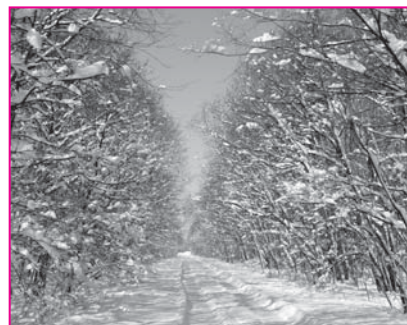
Precipitațiile nu sunt în fiecare an la fel. Unii ani sunt mai, iar alții sunt mai

Cuvinte de reper:

temperat-continentală, iarna, calde, primăvara, vara, toamna, reci, calde, iulie, uscate, răcoroase, umede, februarie, secetoși, neregulate, ploi, uscate, toamna, primăvara, ploioși.

21 Răspundeți la întrebări.

1. De ce depind condițiile climaterice în Republica Moldova?
2. Din ce parte bat vânturile cel mai des în timpul verii?
3. Din ce parte bat vânturile cel mai des în timpul iernii?
4. Cum sunt vânturile care bat în timpul verii?
5. Cum sunt ploile din timpul verii?
6. Cum sunt iernile în Republica Moldova?
7. Ce este caracteristic pentru lunile de toamnă în Moldova?
8. Care este anotimpul dumneavoastră preferat?

22 Citiți prognozele meteo de mai jos și spuneți în care anotimp este fiecare din cele două zile descrise.

Cum va fi vremea astăzi

În țară

În următoarele 24 de ore vremea va fi determinată de influența unei zone de aer cu presiune atmosferică scăzută. În cursul zilei și nopții se așteaptă cer variabil, fără precipitații. Vântul va sufla din sectorul sud-est, moderat. Noaptea, temperatura aerului se va situa între 3 și 8 grade. Ziua vor fi 14-19 grade.

La Chișinău

Valorile termice se vor situa noaptea între 5 și 7 grade căldură. Ziua: + 16, +18 grade.

În țară

În următoarele 24 de ore vremea va fi determinată de influența unei zone de aer cu presiunea atmosferică ridicată. În cursul zilei și nopții se așteaptă cer senin, fără precipitații. Vântul va sufla din sectorul sud, moderat. Noaptea, temperatura aerului se va situa între +18 și +20 grade. Ziua vor fi plus 27 plus 30 grade.

La Chișinău

Valorile termice se vor situa noaptea între 19 și 20 grade căldură. Ziua: + 28, +30 grade.

23 Alcătuiți un text în care să descrieți vremea.

Presiune atmosferică ridicată, scăzută. Cer senin, cer acoperit, cer variabil. Vântul va sufla slab, moderat, puternic. Precipitații sub formă de ploaie, sub formă de ninsoare, sub formă de lapoviță. Temperatura maximă, temperatura minimă.

Situație de comunicare

În altă scrisoare Nicolae îi scrie prietenului său despre natura Republicii Moldova. Adăugați și alte informații în scrisoarea lui Nicolae.

Natura Republicii Moldova

Republica Moldova are o vegetație de stepă și o vegetație de pădure. Pădurile se află numai în zona centrală și în zona nistreană ale republicii. Ele ocupă astăzi mai puțin de 10% din suprafața republicii. În pădurile din Republica Moldova cresc circa 100 de specii de arbori și arbuști. Printre arborii care cresc în pădurile noastre sunt: stejarul, arțarul, frasinul, ulmul.

Vegetația naturală are o mare importanță pentru economia țării. Pădurile sunt importante pentru lemnul care este folosit în industria de construcție și pentru producerea mobilei. Ierburile care cresc în zona de stepă sunt folosite ca hrană pentru animale.

Expresii

condiții climaterice – климатические условия
în cursul zilei – днем
în cursul nopții – ночью

vegetație de stepă – степная растительность
vegetație de pădure – лесная растительность

24 Răspundeți la întrebări.

1. Ce plante de cultură cresc în Republica Moldova?
2. Ce pomi fructiferi se cultivă în Republica Moldova?
3. Pe ce soluri cresc plantele de cultură?
4. Ce importanță are vegetația naturală pentru economie?

Situație de comunicare

Mihai este un om de afaceri. El îi scrie unui coleg al său din străinătate despre economia Republicii Moldova. Iată unele extrase din scrisoare. Completați scrisoarea folosind cuvintele: *stat agrar, a se produce, favorabil, a ocupa, a constitui, a se cultiva*.

Cum credeți, ce l-ar putea determina pe acest străin să investească în dezvoltarea unor întreprinderi din țara noastră?

Economia. Republica Moldova este un cu industrie prelucrătoare. Principalele ramuri industriale sunt: industria alimentară, industria textilă, industria constructoare de mașini. În Republica Moldova vinuri, conserve de legume și fructe, zahăr, ulei, țigări, textile, tricotate.

Agricultura. Natura, clima temperat-continentală, solurile foarte fertile și formele de relief sunt pentru dezvoltarea agriculturii. Agricultura și creșterea vitelor un loc central în economia Moldovei. Agricultura este specializată în culturi cerealiere, viță de vie, pomi fructiferi, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, tutun.

Resursele naturale. Republica Moldova are puține resurse naturale. Cea mai mare bogăție naturală a Republicii Moldova sunt solurile de cernoziom. Acestea aproape 90% din teritoriul republicii. Aceste soluri sunt favorabile creșterii plantelor de cultură. Pe aceste soluri grâul, porumbul, sfecla de zahăr, floarea-soarelui. Republica Moldova este bogată în resurse folosite în industria de construcții: calcar, ghips, nisip etc.

Expresii

creșterea vitelor – скотоводство	pom fructifer – фруктовое дерево
culturi cerealiere – зерновые	ramuri industriale – отрасли промышленности
industrie prelucrătoare – обрабатывающая промышленность	

- 25** Pe baza informațiilor din textele de mai sus alcătuiți un text în care să descrieți, în 5-7 propoziții, prin ce ar fi atractivă Republica Moldova pentru investitorii străini.
- 26** Scrieți un eseu pe tema “Moldova la începutul mileniului trei”.
- 27** Nicu este un băiat ordonat. Scrieți propoziții în care să spuneți când obișnuiește el să facă aceste lucruri.

Model: *A merge la cinema → Sâmbăta Nicu merge la cinema.*

A lua micul dejun	A ieși la plimbare cu prietenii
A pleca la serviciu	A privi (o emisiune) la televizor
A citi ziarele	A asculta muzică
A merge la piață	A alerga pe stadion

- 28** Scrieți propoziții prin care să povestiți despre prietenul sau prietena dvs.

Model: *A desena foarte frumos → Prietenul meu desenează foarte frumos.*

A închiria un apartament în centru
A lucra la o firmă de export
A studia limba engleză
A expedia felicitări colegilor cu ocazia sărbătorilor
A telefona zilnic părinților
A traversa totdeauna strada la verde
A locui într-o regiune frumoasă
A călători mult prin țară
A primi multe scrisori
A vorbi des la telefon
A obișnui să meargă mult pe jos

Lectură suplimentară

- * *Călătorul:* – E revoltător! La ce mai servesc orarele de circulație a trenurilor, dacă trenurile voastre totdeauna întârzie?!
Funcționarul: – Atunci la ce ar mai servi sălile noastre de așteptare, dacă trenurile ar sosi întotdeauna la timp?
- * *Funcționara:* – Unde doriți să luați bilet?
Călătorul: – Acum nu pot să-mi amintesc. Dar dacă trenul nu va merge prea repede, eu am să recunosc locul unde trebuie să cobor.
- * Doi prieteni au pornit pe jos la Chișinău. Un automobil îi ajunge din urmă și se oprește în dreptul lor.
Șoferul îi întreabă:
– Băieți, nu puteți să-mi spuneți cum aș putea ajunge la Chișinău?
– Puteți să ne urmați, noi tot la Chișinău mergem, răspunde unul dintre ei.
- * Sandu îi povestește prietenului său despre ultima sa călătorie cu trenul:
– Îți imaginezi, am circulat într-un compartiment în care geamul nu se închidea. Și în tot timpul călătoriei vântul mi-a suflat în față.
– Și de ce nu ți-ai schimbat locul?
– Cu cine? Eram singur în tot compartimentul.

Expresii

e revoltător – возмутительно

Vocabular

a izvorî	afluént	frontieră	textile	agrícol	alteóri
a se încheiá	agricultúrá	geam	uléi	continentál	dis-de-dimineáță
a înviorá	apărare	grosíme	ulm	fertíl	uneóri
a predominá	árbore	hidrocentrálă	víe	încântátór	
a rezistá	arbúst	izvór	vitéză	medieval	
a străbáte	arțár	lactáte	vítă de víe	médiu	
a șerpúí	calcár	lápoviță	zid	ondulát	
	cerc	lățíme		răcorós	
	cetáte	localítáte		rotúnd	
	colínă	mal		solíd	
	confécții	pășúne		temperát	
	domnitór	precipitáții		úmed	
	fortificáție	răgáz		uscát	
	fórță	rod		vamál	
	frásin	stejár		vecín	

Lecția 2

Locul de trai

La această lecție veți învăța cum să povestiți despre locul dvs. de trai, despre casa dvs., despre tipurile de case, despre interiorul caselor, precum și despre casele viitorului.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Unde locuiți dvs.?
2. Orașul / satul dvs. e mare sau mic?
3. Străzile orașului dvs. sunt largi?
4. În localitatea dvs. sunt multe parcuri?
5. Sunt monumente remarcabile în orașul dvs.?
6. Este curată localitatea dvs.?
7. Aveți casă la bloc sau casă la curte?

Situație de comunicare

Alina și Mariana, colege de facultate, s-au întâlnit întâmplător la un seminar. Bucuroase, ele s-au îmbrățișat și au început să discute pentru a afla cât mai multe una despre alta. Citiți dialogul pe roluri și notați cuvintele necunoscute.

M-am întors la casa părintească

Mariana: – Bună ziua, Alina!

Alina: – Salut, Mariana!

Mariana: – De când nu ne-am văzut! Ce mai faci?

Alina: – Mulțumesc, bine. Dar tu?

Mariana: – Eu, de asemenea.

Alina: – Știam că locuiești la Bălți. Te-am sunat, dar mi s-a spus că ai vândut apartamentul.

Mariana: – Da, acum trei ani am trecut cu traiul la Chișinău. Mi-am construit un apartament prin credit în sectorul Botanica.

Alina: – Eu nu cunosc aproape deloc Chișinăul. După ce am terminat studiile la Bălți, m-am întors la Ungheni. M-am întors la casa părintească.

Mariana: – Am să-ți arăt eu orașul. Îl cunosc bine, pentru că sunt de baștină din Chișinău, aici m-am născut. În ultimii ani s-a schimbat foarte mult. După seminar vom face o plimbare prin oraș.

Alina: – Mulțumesc mult. Eu am să-ți povestesc despre Ungheni. Este un oraș mic, dar destul de frumos.

Expresii

a fi de baștină din... – быть родом из...
casă părintească – родительский дом

a-și petrece copilăria – проводить свое детство
a trece cu traiul în alt loc – менять место жительства

- 1 **Alcătuți câte o propoziție cu fiecare din expresiile:** *a fi de baștină din..., loc de trai, casă părintească, a-și schimba adresa.*
- 2 **Comentați expresia** *a construi o casă prin credit*. **Cunoașteți pe cineva care și-a construit o casă prin credit? Care sunt avantajele și dezavantajele acestui mod de a construi o casă?**
- 3 **Lucru în perechi. Alcătuți un dialog în baza răspunsurilor la întrebările de mai jos.**
 1. De unde sunteți de baștină?
 2. Ce înseamnă pentru dvs. casa părintească?
 3. Unde v-ați petrecut copilăria?
 4. V-ați schimbat des locul de trai?
 5. Când ați locuit la cămin?
 6. Ați stat vreodată la hotel?

Situație de comunicare

Fiecare om are un loc drag. Acesta este locul unde s-a născut, unde și-a petrecut copilăria. Acesta poate fi un oraș mare sau un sat mic, dar pentru fiecare om acesta este un loc minunat. Este patria lui mică. Care este patria mică a dvs.?

- 4 **Lucru în grup.**
Discutați cu colegii din grupă despre locul dvs. de baștină după următorul plan:

1. unde se află;
2. este sat, oraș sau centru raional;
3. este mare sau mic;
4. câte școli, spitale, biblioteci, teatre etc. sunt (în oraș sau în sat);
5. cum este peisajul;
6. este vreun râu prin apropiere;
7. cum sunt drumurile.

Citirea

Situație de comunicare

Într-o duminică, la piață, un țăran care vindea legume proaspete, zicea că e mai bine să trăiești la țară. De fapt, fiecare om are dreptul să-și aleagă locul de trai. Unii doresc să locuiască la țară, alții – la oraș. Ce părere aveți?

- 5 **Citiți textul și notați informația cunoscută cu semnul +, iar informația nouă cu semnul –.**

Situație de comunicare

Mariana locuiește în orașul Chișinău, care este capitala Moldovei și se află în centrul țării. Iată ce ne-a povestit ea despre orașul natal. Dvs. cunoașteți trecutul și prezentul locului dvs. de baștină?

Orașul Chișinău

Despre Chișinău s-a spus că pe harta republicii are conturul unei inimi. Într-adevăr, el este inima Moldovei care bate mereu tânără, plină de viață...

Prima informație privind Chișinăul o găsim într-un act de la 1436.

În anul 1812, după anexarea Basarabiei de către Rusia țaristă, mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni și guvernatorul Scarlat Sturza au ales Chișinăul drept reședință a Basarabiei. În anul 1813, aici au fost deschise tipografia, seminarul teologic, mai târziu – spitalul municipal, spitalul militar, biblioteca publică, gimnaziul regional. A fost amenajată prima grădină publică.

Renumitul arhitect Alexandru Bernardazzi a contribuit considerabil la construcția și amenajarea Chișinăului. Edificiile construite după proiectele lui Alexandru Bernardazzi sunt monumente de arhitectură. Printre acestea sunt: clădirea Dumei orașenești (în prezent Primăria), gimnaziul de fete (astăzi muzeul Național de Istorie a Moldovei), clădirea judecătorei (astăzi direcția Căilor Ferate), biserica grecească (astăzi biserica Sf. Pantelimon). După proiectul lui Bernardazzi este ridicat un turn, care a pus începuturile rețelei de alimentare cu apă.

Azi Chișinăul are un aspect modern. Majoritatea clădirilor sunt construite după proiecte originale: Președenția, Ministerul Agriculturii, Palatul Republicii, Palatul Național, Opera Națională, Petrolbanc, Moldincombanc, hotelurile *Codru*, *Cosmos*, *Național* etc.

O adevărată frumusețe a orașului este spațiul verde. Suprafața parcurilor, aleilor, grădinilor, lacurilor alcătuiește 4000 de hectare. Aceasta reprezintă o mare bogăție a orașului. La intrarea în Grădina publică *Ștefan cel Mare și Sfânt*, se înalță monumentul impunător al voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt, ridicat în 1928. În parc se află un veritabil muzeu în aer liber, Aleea Clasicilor, unicul de acest gen în Europa. Pe această alee sunt amplasate busturile marilor scriitori români. În mijlocul parcului este instalat monumentul poetului rus A.S. Pușkin, ridicat în anul 1885 din alocările locuitorilor orașului.

Chișinăul este un important centru politic, economic și cultural al Moldovei. Chișinăul este un oraș ospitalier, ale cărui porți întotdeauna sunt deschise pentru prieteni.

6 Răspundeți la întrebări.

1. Când apare prima informație despre existența Chișinăului?
2. Ce s-a întâmplat în 1812?
3. Cine a contribuit la construcția și amenajarea orașului Chișinău?
4. Ce a fost în trecut în clădirea Primăriei, Muzeului Național de Istorie a Moldovei?
5. Cum este Chișinăul astăzi?
6. Ce suprafață are spațiul verde al orașului Chișinău?
7. Ce monumente se află în Grădina publică *Ștefan cel Mare și Sfânt* din Chișinău?

7 Alcătuiți propoziții cu îmbinări având în componența lor verbele *a instala* și *a întemeia*.

<i>a instala</i>	un monument în centrul orașului un aparat de telefon pe cineva într-o funcție	<i>a întemeia</i>	un stat un partid o întreprindere o familie
------------------	---	-------------------	--

8 Găsiți în coloana B definițiile cuvintelor din coloana A.

A	B
reședință	locul de acces într-o cetate, într-un oraș
provincie	sediul unei autorități; localitatea în care se află acest sediu
poartă	teritoriul unei țări în afara capitalei
impunător	adevărat, real, autentic
veritabil	măreț, falnic

9 Lucru în grup. Discutați despre unele obiective turistice din Moldova.

10 Ce știți despre Catedrala Nașterea Domnului din Chișinău? Completați datele de mai jos.

Construcția Catedralei la Chișinău a fost concepută în anul 1812, când Chișinăul a devenit centru gubernial. Atunci mitropolitul Basarabiei Gavriil Bănulescu-Bodoni le-a sugerat autorităților că o biserică este nu numai un loc pentru rugăciune, dar și un suport al creștinătății.

Catedrala a fost construită după proiectul arhitectului Abraam Melnikov în anii 1830-1836. În preajmă a fost înălțată o clopotniță, iar mai târziu ansamblul Catedralei, alcătuit din biserică și clopotniță, a fost completat, în 1840, cu Porțile Sfinte (numite apoi Arc de Triumf), în care a fost amplasat clopotul cel mare. Autor al proiectului Porților Sfinte a fost L. Zaușkevici.

11 Ce știți despre Aleea Clasicilor? Numiți scriitorii, ale căror busturi sunt instalate pe Aleea Clasicilor.

În Grădina publică Ștefan cel Mare și Sfânt de-a lungul aleii care pornește de la bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt, la 25 aprilie 1958 a fost inaugurată Aleea Clasicilor. Pe pedestale din granit roșu sunt plasate busturile de bronz ale scriitorilor clasici români. Până în anul 1989 aleea era constituită din 12 busturi, iar după acest an a fost completată cu altele. Printre sculptorii care au realizat aceste busturi au fost: Lazăr Dubinovschi, Lev Averbuh, Alexandra Picunov-Târțău, Dumitru Verdianu.

12 Lucru în grup.

La sfârșitul călătoriei prin oraș, Alina i-a mulțumit Marianeii pentru excursie și și-a exprimat satisfacția de a cunoaște Chișinăul. Ce i-a spus ea Marianeii?

Povestiți ce știți despre locurile memorabile din localitatea dvs.

Situație de comunicare

Fiecare om are o casă. Mare sau mică, luxoasă sau modestă, casa pentru el este locul unde se întoarce de fiecare dată. Ce înseamnă casa pentru dvs.?

13 Explicați deosebirea dintre expresiile:

1. *a vinde o casă /un apartament;*
2. *a cumpăra o casă /un apartament;*
3. *a închiria o casă /un apartament;*
4. *a schimba o casă /un apartament.*

14 Rugați-l pe colegul dvs. să vă răspundă la următoarele întrebări:

1. Unde se află casa lui – la țară sau la oraș?
2. Are casă la curte sau apartament la bloc?
3. Și-a construit casa sau a cumpărat-o?
4. Și-a cumpărat apartamentul sau îl închiriază?
5. Dacă nu are încă nici apartament, nici casă, locuiește la cămin sau la rude?

15 Alcătuiți anunțuri publicitare conducându-vă după modelele de mai jos.

Mica publicitate Vânzări / cumpărări

Vând casă în or. Orhei + pământ arabil (1,25 ha) + vie (0,12 ha). Tel.: 0. 235. 24. 222, 0. 235. 68. 287	
Cumpăr teren pentru construcția unei case în or. Durești. Tel.: 46. 56. 70. după 18.00	

Închirieri

Familie tânără, fără copii, ia în chirie apartament cu o cameră, maximum 50 \$. Tel.: 74. 38. 38	
Domnișoară ia în chirie apartament cu o cameră, maximum 50 \$. Tel.: 33.35.19, 72. 58. 94, după 18.00.	
Schimb un apartament cu 3 camere pe o garsonieră și un apartament cu 2 camere. Tel.: 34.55.12.	

16 Folosiți în discuție cu prietenii dvs. expresiile evidențiate în dialogurile de mai jos.

Cumpăr teren pentru construcția unei case

- Vânzătorul:** – Alo, bună ziua! *Vă sun în legătură cu anunțul din ziarul Makler.* Dvs. doriți să cumpărați teren pentru construcție individuală?
- Cumpărătorul:** – Bună ziua. Da, aș dori să cumpăr un teren. Vreau să-mi construiesc o vilă.
- Vânzătorul:** – Eu am un teren de vânzare.
- Cumpărătorul:** – Foarte bine, *dați-mi câteva detalii.*
- Vânzătorul:** – *Ce anume vă interesează?*
- Cumpărătorul:** – Unde se află și ce suprafață are?
- Vânzătorul:** – Se află în suburbia Durlăști și are o suprafață de 6 ari.
- Cumpărătorul:** – Vă mulțumesc, dar eu vreau un teren cu o suprafață mai mare.
- Vânzătorul:** – Cer scuze pentru deranj.
- Cumpărătorul:** – Nici o problemă, vă mulțumesc pentru telefon și vă doresc succes.

Dau cu chirie o cameră

- Chiriașul:** – Alo, bună ziua. *Vă telefonez în legătură cu anunțul dvs. din ziarul Makler.* Doresc să închiriez o cameră.
- Gazda:** – Bună ziua. Camera e încă liberă. Dar mai întâi, *aș dori să-mi dați câteva detalii.*
- Chiriașul:** – Cu plăcere. *Ce anume vă interesează?*
- Gazda:** – Sunteți student?
- Chiriașul:** – Da sunt student la Universitatea de Stat.
- Gazda:** – E bine că sunteți student. Dacă doriți să luați cu chirie camera, veniți să o vedeți.
- Chiriașul:** – Unde se află apartamentul dvs.?
- Gazda:** – În sectorul Botanica, str. Independenței 50.
- Chiriașul:** – Îmi pare rău, dar este prea departe de Universitate. Aș dori o cameră mai aproape. Scuzați-mă pentru deranj.
- Gazda:** – Nu face nimic, la revedere.
- Chiriașul:** – La revedere.

La agenția imobiliară

- Clientul:** – Bună ziua! *Doresc să schimb un apartament.* Cine mă poate ajuta?
- Agentul:** – Bună ziua, vă stau la dispoziție.
- Clientul:** – Apartamentul meu este cu trei camere. *Aș vrea să-l schimb pe o garsonieră + un apartament cu două camere. E posibil?*
- Agentul:** – Desigur că e posibil. *Avem multe variante.*
- Clientul:** – Ce trebuie să fac?
- Agentul:** – Trebuie să completați niște formulare.
- Clientul:** – *Aș avea și unele preferințe.*
- Agentul:** – Indicați toate preferințele în formulare.
- Clientul:** – Bine. Și cât va trebui să aștept?
- Agentul:** – Vreo două-trei luni. Depinde de preferințele dvs. Dacă doriți ca ambele locuințe să fie în centru, va trebui să așteptați mai mult.
- Clientul:** – *Vă mulțumesc pentru informație, la revedere.*
- Agentul:** – La revedere.

Casa e de vânzare

- Cumpărătorul:** – Alo, bună ziua! *Vă sun în legătură cu anunțul din ziarul Makler.* Mai este valabilă propunerea dvs. referitoare la vânzarea casei?
- Vânzătorul:** – Bună ziua! Da, casa e de vânzare.
- Cumpărătorul:** – *Aș dori niște detalii.*
- Vânzătorul:** – Cu plăcere. *Ce anume vă interesează?*
- Cumpărătorul:** – În primul rând, aș vrea să știu unde se află casa.
- Vânzătorul:** – În sectorul Centru, str. Pușkin 39.
- Cumpărătorul:** – Ce suprafață are?
- Vânzătorul:** – 110 metri pătrați (mp).
- Cumpărătorul:** – La ce preț este un mp?
- Vânzătorul:** – 300 de dolari.
- Cumpărătorul:** – Câte camere are?
- Vânzătorul:** – Un salon mare, trei dormitoare, sufragerie, bucătărie, baie și un coridor spațios.
- Cumpărătorul:** – Aș putea să vin să o văd?
- Vânzătorul:** – Desigur, vă așteptăm până la ora 20.

17 Ce părere aveți?

I. Prietena mea Diana are o casă frumoasă la țară. Nu e casa ei părintească. E casa construită de ea și soțul ei. Acum familia Dianeii are posibilitatea să treacă cu traiul la oraș. Diana vrea să vândă casa pentru a putea cumpăra o locuință la oraș. Desigur că soțul ei nu este de acord. El vrea să păstreze casa cu orice preț. El spune că această casă le poate aduce venit.

Dvs. cum credeți, ce trebuie să facă Diana:

- a. să vândă casa;
- b. s-o închirieze;
- c. s-o transforme într-un hotel pentru turismul rural;
- d. soluția dvs.

II. Familia Ionescu are un apartament la bloc. Apartamentul se află la etajul nouă. Soții Ionescu sunt în vârstă. Uneori liftul nu merge și lor le este greu să urce scările. Au hotărât să schimbe locuința cu o casă la țară. Desigur că fiul lor nu este de acord. El spune că la țară le va fi mai greu și el nu-i va putea vizita atât de des. El vrea să păstreze apartamentul de la oraș.

Dvs. cum credeți, ce trebuie să facă soții Ionescu:

- a. să vândă apartamentul;
- b. să-l schimbe pe un apartament la parter?
- c. să cumpere o casă la țară?
- d. să închirieze apartamentul și să se treacă în alt apartament mai comod?
- e. soluția dvs.

III. Familia Pascaru are o casă modernă cu două nivele în suburbia Stăuceni. Casa este încăpătoare, dar are numai o intrare. Acum o lună s-a căsătorit fiul lor Roman. Desigur că părinții vor să locuiască împreună, însă fiul lor zice că e mai bine să aibă fiecare locuința sa.

Dumneavoastră cum credeți, ce trebuie să facă familia Pascaru?

- a.
- b.
- c.
- d.

Scrierea

18 Urmați modelul.

Model: *Marina / Alina → Mariana se întâlnește cu Alina des / rar.*

1. eu / mama;
2. tu / Ion;
3. profesorul / studenții;
4. noi / prietenii;
5. voi / stăpânul casei;
6. ei / profesorii.

Model: *eu / acasă → Eu mă întorc acasă târziu /devreme.*

1. tu / la casa părintească;
2. el / la birou;
3. noi / la părinți;
4. voi / la prietenii;
5. ei / la Chișinău.

Model: *Roșul (a se asorta) cu negrul → Roșul se asortează cu negrul.*

1. Casa (a se afla) în centru.
2. Orașul (a se schimba) mult.
3. Monumentul lui Ștefan cel Mare (a se înălța) la intrarea în grădina publică.
4. Moldova (a se învecina) cu România.
5. Parcul (a se întinde) pe o suprafață de două hectare.

19 Ce faceți astăzi?

Model: (a se duce) → Astăzi mă duc la cursuri de limba română.

1. (a se gândi).....
2. (a se odihni).....
3. (a se pregăti).....
4. (a se întoarce).....
5. (a se plimba).....

20 Contextele minime ale cuvântului *casă* sunt numeroase. Alegeți din contextele de mai jos cinci și alcătuiți o povestire după următorul plan:

- Ce fel de casă este?
- Din ce material este construită casa?
- Cum este casa?
- Cine este stăpânul casei?
- Cine se ocupă de casă?

casă părintească
casă țărănească
casă primitoare
casă mare
casă mică

casă de lemn /de cărămidă
casă la curte
fată în casă
a se ocupa de casă

Situație de comunicare

Se spune că o casă este cartea de vizită a celor care locuiesc în ea. Alina și Mariana vor să-și amenajeze casa după gustul lor. Ce sfat le-ați da?

Expresii

canapea extensibilă – раздвижное кресло
containere pe role – контейнер на роликах

21 Lucru în grup.

Există 1001 de soluții pentru a face cât mai armonios interiorul casei noastre. Revista „Ioana: Locuința mea” (nr. 1/2004) ne oferă sfaturi prețioase în această privință.

Citiți informațiile de mai jos și alegeți ce vă place mai mult. Comentați, în 3-4 propoziții, alegerea făcută.

I. În primul rând – culoarea.

Alegeți, din următoarele soluții, pe cea care vă place.

- Este roșu – este viață!

Nici o altă culoare nu are atât de multe fețe și nu trezește sentimente atât de complexe. Roșul este cea mai erotică dintre culori. Pe un fundal de catifea roșie, obiectele devin mai valoroase. Obiectele roșii ies cel mai bine în evidență pe fundalul unui perete alb. Prosoapele roșii aduc viață într-o baie complet albă.

- **Într-un interior armonios domină culorile calde: bejul și maroul.**

Pentru ca spațiul să pară mai mare și mai aerisit mocheta și draperiile se asortează cu tonul pereților.

II. În al doilea rând, spațiul!

Mai este loc în casă? Puneți această întrebare de fiecare dată când faceți noi cumpărături. Dacă nu mai rămâne loc pentru nimic, atunci este momentul să vă gândiți la soluții noi și ingenioase...

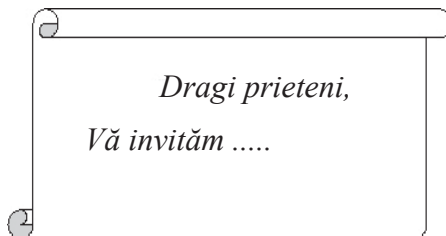
Priviți în jur, în cameră: unde sunt spații goale? Oare nu s-ar putea folosi mai bine?

- De exemplu, sub mese, canapele sau paturi se pot construi dulapuri sau se pot instala containere mobile, pe role.
- Un șifonier poate primi un al doilea etaj, ca să ajungă până la tavan...
- În camerele pentru tineri, soluția cea mai elegantă este o canapea extensibilă.
- Pentru a lăsa mai mult spațiu, și bibliotecă se poate așeza pe perete.
- Și pentru cea mai îngustă nișă din perete există o soluție foarte practică: se montează polițe și astfel ia naștere o etajeră pentru CD-uri.

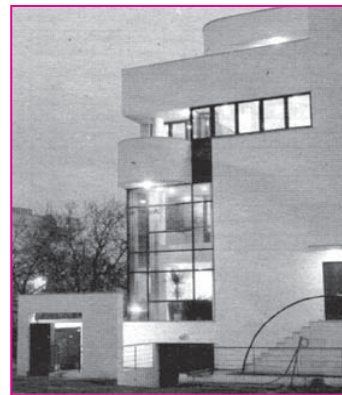
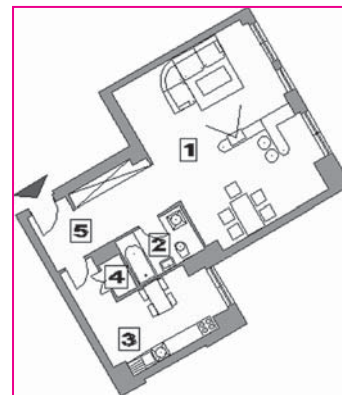
- 22** Aveți o mare bucurie. Ați terminat de construit și de amenajat locuința.

Scrieți-le prietenilor o invitație la inaugurarea casei.

- 23** Redactați o povestire după imaginile de mai jos.

Lectură suplimentară

Casă de plastic pentru viitor

Niște tineri arhitecți din cadrul Departamentului de arhitectură al școlii de design din Rhode Island visează astăzi la casele de mâine. În viitor casele nu vor mai fi construite din piatră și beton, ci dintr-un material de plastic. Materialul este bazat pe niște bule de plastic prinse la un loc. Acest material permite crearea unei case de orice mărime și formă. Pereții vor fi ca niște *sandwich*-uri gigantice. Ei vor fi din plastic rigid în partea exterioară și din plastic poros în interior, pentru izolare. Această casă va fi foarte modernă. Mari suprafețe de sticlă vor permite razelor de soare să pătrundă în încăpere și vor crea iluzia de spațiu.

Materialul va fi atât de maleabil încât va fi posibilă comprimarea sau extinderea lui. De exemplu, dacă o familie va dori să-și lărgască spațiul locativ, ea va putea angaja două buldozere care vor mări casa până la dimensiunile dorite.

Casa mare (fragment)

O casă largă, așezată trainic, țărănește. În fund – două ferestre mari, aproape de la streășină până jos. Între ele o ușă de sticlă, care, împreună cu ferestrele, frumos arcuite, toate trei, ocupă mai tot peretele din față. În mijlocul odăii o masă cu tacâmuri, cu scaune în jur. O lampă mare atârnă deasupra mesei. Pereții și tavanul sunt lucrați de-o mână cam stângace, dar cu suflăt. Pe peretele din stânga atârnă un covor. În colțul din dreapta se zărește o ușiță mică, ce dă în bucătărie. În lungul peretelui din stânga o sofcă cu rămășițe de zestre pe dânsa.

Totul e proaspăt, curat, frumos aranjat. Ferestrele și ușa sunt larg deschise. (...) Odaia e pustie. Peste un timp apare de după masă și vine în genunchi *Vasiluța*, stăpâna casei, îndreptând covorașele pe jos. După ce le aranjează bine, se ridică și caută ce ar mai fi trebuit de îndreptat...

Moș Ion. Bună ziua în casa asta. (...)

Vasiluța. Am îmbrăcat-o frumos, tată?

Moș Ion. Ce crezi, și asta-i o datină veche... Fiecare să-și gătească câte o casă mare... Îmi spunea bunelul meu că și atunci, când era greu de trăit, când se întâlneau mai mult bordeie decât case, și atunci fiecare gospodar avea casă mare...

Vasiluța. Tată, și chiar nu vrei să mă lauzi?

Moș Ion. Mare lucru când are omul o casă mare... Are unde petrece o sărbătoare, are unde face o nuntă, o cumătrie... Iar uneori chiar vii să te odihnești încoace. Abia pășești pragul și de amu ți se pare și lumea mai dragă, și tu te vezi mai tânăr, mai voinic...

După Ion Druță

Vocabular

a instalá	búlă	arcuít
a inaugurá	catifeá	impunátór
a întemeiá	clopótniță	maleábil
a plasá	edifíciu	ospitaliér
a se zări	extíndere	porós
a zugrăví	fundál	rigíd
	filă	stângáci
	poártă	veritábil
	streășină	
	supórt	

Oameni iluștri

La această lecție veți afla despre oamenii iluștri din Moldova, veți discuta despre viața și activitatea lor.

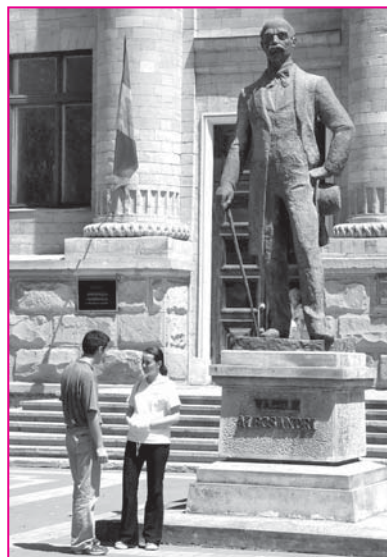
Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Cum se numește locul dvs. de baștină?
2. De unde vine denumirea localității?
3. Ce oameni iluștri s-au născut în satul / orașul dvs.?

Situație de comunicare

Sanda, o tânără ziaristă, care și-a făcut studiile postuniversitare în Bulgaria, îl are în calitate de oaspete pe un fost coleg. Emil Dimitrov este pentru prima dată în Moldova. El a rămas surprins de respectul oamenilor din Moldova față de istorie și față de personalitățile marcante ale neamului. Care sunt aceste personalități? Ce știți despre ele?

1 Urmăriți dialogul dintre Sanda și Emil. Realizați sarcinile propuse mai jos.

- Emil:* – Sunt foarte fericit, Sanda, că pot vizita, în sfârșit, Chișinăul. Sunt surprins de frumusețea lui! Îți mulțumesc pentru invitație!
- Sanda:* – Plăcerea este a mea, Emil. Mă bucur că ai văzut ceva frumos și ai aflat ceva nou.
- Emil:* – Într-adevăr, în aceste zile am văzut și am aflat lucruri foarte interesante. Dar un fapt mi-a plăcut în mod deosebit.
- Sanda:* – Poți să-mi spui și mie?
- Emil:* – Dorința oamenilor de a nu-și uita istoria.
- Sanda:* – Ai dreptate. Denumirile multor străzi, bulevarde, piețe din Chișinău ne vorbesc despre oamenii iluștri. Nu poți trece zi de zi pe o stradă, pe lângă un monument fără a-ți pune întrebarea cine a fost această personalitate, nu-i așa? Este vorba, de fapt, de istoria neamului și a țării.
- Emil:* – Te pot ruga acum să-mi mai arăți ceva prin orașul Chișinău?
- Sanda:* – Cu plăcere.

Expresii

a fi surprins – удивиться

2 Găsiți sinonime pentru îmbinarea de cuvinte *oameni iluștri*. Alcătuiți cu ele trei propoziții.

3 Lucru în perechi. Elaborați o listă de calități ale unei persoane și ale unei personalități.

Persoană – individ al speciei umane, ființă omenească;

Personalitate – persoană cu aptitudini deosebite și cu alese însușiri intelectuale și morale; persoană care deține o funcție importantă în viața politică, socială, culturală.

Cuvinte de reper:

talentat, mândru, elegant, superficial, lacom, serios, disciplinat, inteligent, egoist, tolerant, responsabil, sincer, modest, neorganizat, cu putere de voință.

4 Răspundeți la următoarele întrebări:

1. Ce i-a plăcut în mod deosebit lui Emil la Chișinău?
2. Pe ce stradă locuiți / lucrați dvs.?
3. Această stradă poartă numele unei personalități? Ce ne puteți spune despre acest om de vază?
4. Viața și activitatea cărei personalități v-a impresionat mult? De ce?

5 Formulați, în 2-3 enunțuri, ideea principală a dialogului.

6 Lucru în grup. Completați cu numele prezentate mai jos tabelul dat, răspunzând la întrebarea *Ce personalități din Moldova cunoașteți?*

Oameni iluștri din Moldova

domnitori	scriitori	arhitecți	pictori	actori	cântăreți	oameni de știință	personalități din alte domenii

Mihai Viteazul, Igor Vieru, Alexei Șciusev, Andrei Sârbu, Constantin Stere, Ion Pelivan, Valeriu Cupcea, Ion Neculce, Petru Movilă, Nicolae Sulac, Gheorghe Asachi, Mihail Sadoveanu, Mihail Kogălniceanu, Eugen Coșeriu, Liviu Deleanu, Ion Creangă, Anatol Corobceanu, Eugeniu Coca, Toma Ciorbă, Tamara Ciobanu, Mircea cel Bătrân, Maria Drăgan, Alexandru Bernardazzi, Mihail Grecu, Dimitrie Cantemir, Maria Cebotari, Alexei Mateevici, Emil Loteanu, Sergiu Rădăușanu, Andrei Doga, Vasile Alecsandri.

Citirea

Situație de comunicare

Arta vocală ocupă un loc important în istoria culturii muzicale din Moldova.

Pentru locuitorii Moldovei a devenit tradițional Festivalul Internațional *Vă invită Maria Bieșu*. Vă propunem să urmăriți dialogul dintre doi spectatori care așteaptă începutul unui concert. Ce detalii cunoașteți despre acest festival?

- Elena:* – Este minunat că avem un asemenea festival!
- Vlad:* – Ai dreptate. Este o posibilitate de a-i asculta pe interpreții îndrăgiți și de a cunoaște nume noi.
- Elena:* – Pe scena teatrului nostru evoluează artiști al căror nume este cunoscut departe de hotarele țării: Maria Bieșu, Mihail Munteanu, Ion Paulencu, Anatol Arcea, Sofia Donică etc.
- Vlad:* – Este adevărat, dar e bine să nu-i uităm pe acei care au fost la începuturile artei vocale din Moldova.
- Elena:* – Pe cine ai în vedere?
- Vlad:* – Mă gândesc la Maria Cebotari. A fost o cântăreață care s-a bucurat de un renume mondial și a dus faima țării departe de hotarele ei.
- Elena:* – Am citit într-un ziar că Maria Cebotari nu juca, ci trăia rolurile sale.

7 Citiți textul și realizați sarcinile propuse mai jos.

Maria Cebotari – ultima stea rătăcitoare

Maria Cebotari s-a născut la 10 februarie 1910 în orașul Chișinău. De mică îndrăgește muzica și dansul. Atrage atenția muzicienilor din Chișinău și, în primul rând, a dirijorului de cor Mihail Berezovschi. El o invită să cânte în corul pe care îl conducea. Maria avea pe atunci abia 12 ani.

Concomitent cu participarea în cor (în calitate de solistă) și cu studiile la Școala normală de fete, Maria urmează canto la Conservatorul *Unirea* din Chișinău. Studiile cu maestrul Gavriil Afanasiu o ajută să-și perfecționeze arta vocală. După cinci ani de studii, M. Cebotari devine o cântăreață desăvârșită.

În 1929 la Chișinău vine o trupă de teatru în frunte cu fostul actor al Teatrului Artistic din Moscova Aleksandr Vârubov. După debutul în piesa *Cadavrul viu* de L. Tolstoi, A. Vârubov îi propune Mariei Cebotari un loc în trupa sa. După puțin timp trupa părăsește Chișinăul și pleacă la București, apoi la Paris. A studiat la Paris și la Berlin.

În aprilie 1931, Maria Cebotari a debutat la Teatrul de Operă din Dresda, interpretând cu mare succes rolul lui Mimi din opera *Boema* de Puccini. Timp de trei ani a fost primadona Operei din Dresda.

Ea cântă la teatrele din Amsterdam, Bruxelles, Paris, Londra, Stockholm, Praga, Viena. Pentru prima dată apare în aceste capitale ca interpretă a muzicii de cameră. Susține recitaluri de romanețe ale compozitorilor F. Schubert, W.A. Mozart, R. Schumann, E. Grieg, I. Brahms, M. Glinka, P. Ceaikovski, S. Rahmaninov.

Marea popularitate a cântăreței atrage atenția scenariștilor și regizorilor de cinema. În 1936 M. Cebotari debutează ca actriță de cinema în filmul *Fete în alb*. După acest film reușit urmează alte filme, în special muzicale, cu participarea ei: *Cântec de leagăn*, *Melodii de dragoste* ș.a.

Din 1947 M. Cebotari e solistă a Teatrului de Operă din Viena. În anul următor întreprinde un turneu în Italia, cântând la Teatrul *La Scala* din Milano.

La 9 iunie 1949, fiind în floarea vârstei și în plină putere de creație, Maria Cebotari se stinge din viață.

Maria Cebotari este considerată ultima stea rătăcitoare din constelația renumiților cântăreți ai plaiului nostru.

Expresii

a atrage atenția – обращать внимание
cântec de leagăn – колыбельная
a se stinge din viață – умереть
în floarea vârstei – во цвете лет

în plină putere de creație – в расцвете творческих сил
a duce faima – прославить
concomitent cu – одновременно с

8 Alcătuiți propoziții cu următoarele îmbinări cu verbele *a întreprinde* și *a interpreta*

<i>a întreprinde</i>	un turneu o călătorie o acțiune	<i>a interpreta</i>	un cântec un rol un subiect
----------------------	---------------------------------------	---------------------	-----------------------------------

9 Găsiți echivalentele următoarelor îmbinări de cuvinte. Alcătuiți câte o propoziție cu fiecare dintre ele.

a duce faima	a proslăvi	Maria Cebotari a dus faima țării departe de hotarele acesteia.
a duce cu vorba		
a duce grija cuiva		
a (o) duce la capăt		

10 Răspundeți la întrebări.

1. Cine au fost primii învățători și îndrumători ai Mariei Cebotari în arta vocală?
2. În ce piesă debutează M. Cebotari?
3. În ce teatre din Europa evoluează renumita cântăreață?
4. Lucrările căror compozitori a interpretat M. Cebotari?
5. Primadonă a căror teatre europene a fost cântăreața?
6. Cum credeți, de ce Maria Cebotari e considerată *ultima stea rătăcitoare din constelația renumiților cântăreți ai plaiului nostru*?

11 Găsiți în text informația necesară și completați tabelul:

orașul	colegi	compozitori – opere
Chișinău	M. Berezovschi, dirijor de cor	Puccini – <i>Boema</i>

12 Lucru în perechi. Plasați într-o ordine, după importanță, calitățile necesare unui cântăreț pentru a deveni celebru. Argumentați punctul dvs. de vedere:

auz muzical perfect	<input type="text"/>	muncă asiduă	<input type="text"/>
voce excelentă	<input type="text"/>	profesori excelenți	<input type="text"/>
artistism	<input type="text"/>	părinți înțelegători	<input type="text"/>
chip frumos	<input type="text"/>	prieteni devotați	<input type="text"/>
noroc	<input type="text"/>	perseverență	<input type="text"/>

13 Comentați proverbul: *Omul sfințește locul.*

14 Răspundeți la următoarele întrebări:

1. Prin ce se deosebesc oamenii talentați / dotați de ceilalți oameni?
2. De ce se consideră că oamenii talentați se adaptează mai greu la condițiile vieții?
3. Care ar trebui să fie atitudinea societății față de oamenii celebri / dotați?

15 Citiți reflecțiile unui ziarist în ceea ce privește plecarea talentelor peste hotare. Expuneți-vă punctul dvs. de vedere.

Cu certitudine noi încă nu sesizăm dimensiunile pierderilor. Mulți tineri sănătoși și puternici, unii dintre ei dotați și talentați, pornesc spre alte țărâmurii în căutarea unui rost în viață. Dar consecințele acestui exod (*массовая эмиграция*) societatea le va resimți. Le resimțim, de fapt, și acum.

E. Josanu, "Literatura și arta", septembrie 2003

16 Cum credeți:

- Care sunt motivele ce îi determină pe oamenii talentați, în general, să plece în alte țări și pe cei din Moldova, în special?
- Cât de "nou" este fenomenul exodului în lume?
- Care sunt consecințele plecării masive a tinerilor și a talentelor pentru o țară ca Moldova?
- Cum resimte și va resimți în viitor societatea noastră consecințele exodului celor tineri și sănătoși, al celor mai dotați și talentați?

17 Lucru în grup. Propuneți 5 recomandări concrete, pe care ar trebui să le urmeze statul pentru a opri exodul talentelor din țară.

Situație de comunicare

Doi tineri, Mihai – student la Facultatea de Arhitectură, și Sandu – un viitor dirijor, ambii pasionați de artă, au inițiat o discuție despre frumosul în artă. Cum credeți, prin ce ne fascinează o operă de artă adevărată?

18 Citiți un fragment din dialogul între Mihai și Sandu.

Mihai: – Fii de acord, Sandu, că una dintre definițiile acceptabile ale frumosului o găsim la Mihai Eminescu. Marele poet spunea: "Cel mai frumos din toate câte sunt frumoase este sufletul cel frumos".

Sandu: – Nu pot să nu fiu de acord cu tine, Mihai. Nimic din lumea frumosului nu a fost realizat de oameni cu suflet rău.

Mihai: – De obicei, fiecare operă dezvăluie trăsăturile și ocupațiile autorului.

Sandu: – Dar mai este ceva. Munca zilnică.

Mihai: – Ce vrei să spui?

Sandu: – E puțin a avea un suflet bun pentru a atinge un scop în viață. Toți care au ajuns să fie recunoscuți au ajuns talentați prin studii și muncă.

Mihai: – Poate de aceea o operă de artă ne uimește. Ne trezește un sentiment de mândrie pentru acei oameni care au creat opere de valoare, fie că este vorba de o pânză sau de un edificiu, sau de un automobil.

Expresii

operă de artă – произведение искусства
a atinge un scop – достичь цели

19 Alcătuiți propoziții în care să folosiți cuvântul *pânză* cu următoarele sensuri:

1. țesătură; 2. tablou.

20 Lucru în perechi. Discutați despre aportul acestor personalități în dezvoltarea științei și artei din Moldova. În Chișinăul de astăzi, ce ne amintește despre acești oameni iluștri?

Nicolae Dimo

(1873-1959)

Agrolog, unul dintre fondatorii agrologiei biologice din Basarabia, cercetător și profesor universitar. Originar din Orhei. Studiază la Școala Reală din Chișinău, apoi la Institutul Agricol din Novo-Aleksandrovsk. A lucrat la Institutul Agricol din Chișinău, la Universitatea de Stat din Moldova, șef al Sectorului de Agrologie, Agrochimie și Ameliorare al Academiei de Științe din Moldova. Este autor al peste 150 de lucrări științifice despre fizica solurilor, istoria agrologiei etc.

Nicolae Testemițanu

(1927-1986)

Chirurg, medic igienist. S-a născut în satul Ochiul Alb, Drochia. A studiat la Liceul *Ion Creangă* din Bălți, a absolvit Institutul de Medicină din Chișinău. Medic-șef al Spitalului Republican. Rector al Universității de Medicină din Chișinău, ministru al sănătății din R.S.S.M. (1963-1968). Autor al 220 de lucrări științifice, inclusiv 10 monografii în domeniul chirurgiei generale. Doctor habilitat în medicină, profesor universitar.

21 Rugați pe colegul dvs. să vă răspundă la următoarea întrebare:

Ce factori și în ce mod influențează asupra formării unei personalități:

familia

mediul social

naționalitatea

școala

condițiile naturale

tradițiile populare

22 Citiți textul și notați informația cunoscută cu semnul +, informația necunoscută cu semnul –.

Alexei Șciusev

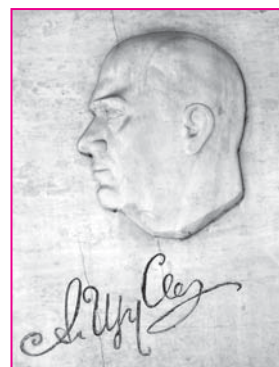
Cunoscutul arhitect rus, originar din Moldova, Alexei Șciusev, s-a născut la 26 septembrie 1873 în orașul Chișinău în familia unui funcționar. A învățat la Gimnaziul nr. 2 din Chișinău. Mai târziu a absolvit cu *Diploma cum laude* Academia de Arte Frumoase din Petersburg. A studiat arhitectura și pictura în Italia, Franța, Marea Britanie. A fost director al Galeriei de Artă *Tretiakov* din Moscova, director al Muzeului de Arhitectură din Moscova.

A. Șciusev a proiectat case de locuit, biserici la Moscova și în gubernia Harkov, iconostase, a făcut picturi murale în lăcașuri sfinte, a scris câteva capitole pentru *Istoria artei ruse*.

În 1912 este ales membru al Academiei de Arte Frumoase a Rusiei.

Printre primele lucrări ale lui Șciusev se numără restaurarea bisericii din Ovruci (Rusia) și proiectul bisericii din Cuhureștii de Sus (Republica Moldova).

A. Șciusev este autorul clădirii Gării Kazan din Moscova, unul dintre autorii planului de reconstruire a Moscovei. Șciusev a proiectat Mausoleul lui Lenin din Moscova, edificiul Teatrului de Operă și Balet din Tașkent, artera principală a Kievului – bulevardul Kreșceatik.

Alexei Șciusev a dirijat lucrările de reconstruire a Chișinăului distrus în timpul celui de-al doilea război mondial. Sub îndrumarea arhitectului A. Șciusev este ridicată clădirea Gării feroviare din Chișinău. Se stinge din viață la 24 mai 1949 la Moscova.

Expresii

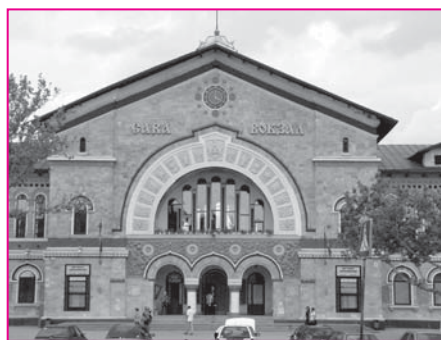
a se stinge din viață – умереть
Diploma cum laude

23 Găsiți în text sinonimele cuvintelor date mai jos. Alcătuiți cu acestea îmbinări de cuvinte.

a învăța –
clădire –

bulevard –
biserică –

24 Comentați aceste imagini prin prisma conținutului textului.

25 **Lucru în grup.** Citiți numele oamenilor cunoscuți de diferite naționalități (bulgari, găgăuzi, ucraineni, evrei, ruși etc.), originari din Moldova, care s-au afirmat într-un anumit domeniu. Precizați acest domeniu.

Mihail Ciachir, protoiereu, scriitor;
Alfred Gherșfeld, dirijor de orchestră și violonist;
Zlata Tcaci, compozitor;
Mihail Hazin, scriitor,
Gavril Gaidarji, savant;
Ion Dumeniuc, lingvist;

Ion Bas, interpret de muzică populară;
Dmitrii Peicev, pictor;
Ludmila Țonceva, pictoriță;
Dmitrii Caracioban, actor;
Lazăr Dubinovschi, sculptor;
Iurii Grecov, scriitor.

26 **Lucru în grup.** Alegeți o casetă și desfășurați informația prezentată în ea într-un articol.

Alexandru Plămădeală (1888-1940).

Sculptor. Născut la Chișinău. Învăță la Moscova. Director al Școlii de Arte Plastice din Chișinău (1919-1940). Lucrările de bază: monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt (1923-1925), busturile scriitorilor clasici Alexandru Donici, Alexei Mateevici etc.

Andrei Doga (1932-1984, Chișinău).

Antrenor emerit al Republicii Moldova. Contribuie la propagarea luptelor judo, sambo etc., organizează competiții republicane, creând o școală. Pregătește 6 maeștri internaționali și peste 50 de maeștri ai sportului. Discipolii săi obțin la diverse campionate 6 medalii de aur, 9 de argint și 22 de bronz.

Maria Bieșu (1935, Volintiri, Ștefan-Vodă).

Cântăreață, soprană. Solistă la Opera Națională Chișinău. Absolvește Conservatorul de Stat *G. Muzicescu*. Debutează în rolul titular din opera *Tosca* de Puccini. Își perfecționează măiestria la Teatrul *La Scala* din Milano. Inițiatoare a Festivalului Internațional *Vă invită Maria Bieșu*.

27 Comentați proverbul: *După roadă se cunoaște pomul, după faptă – omul.*

Scrierea

28 Schimbați timpul verbelor din propoziții după modelul dat:

Model: *Toma Ciorbă absolvește gimnaziul din Chișinău. → Toma Ciorbă a absolvit gimnaziul din Chișinău.*

Apoi *învață* la Facultatea de Medicină din Kiev.

Din 1893 *este* medic sanitar al orașului Chișinău.

Inaugurează Spitalul de Boli Infecțioase din capitală.

Devine medic-șef al acestui spital.

La parte activă la construcția spitalului din Costiujeni.

.....

.....

.....

.....

.....

29 Alegeți o variantă de afirmație și exprimați-vă opinia în legătură cu aceasta.

Celebritatea este

..... un dar de la Dumnezeu

..... o povară grea

..... un rezultat al muncii

..... o posibilitate de a fi iubit

Situație de comunicare

Sunteți în așteptarea unor prieteni de peste hotare. Ce le-ați povesti despre personalitățile marcante ale neamului?

30 Informați prietenii printr-o carte poștală despre ofertele pe care le propuneți.

Dragi prieteni!

Vom fi bucuroși să vă primim la Chișinău și să vă povestim despre oamenii iluștri ai neamului. Vă putem propune...

.....

Cu respect,

31 Realizați un eseu de ½ pagină la tema:*Fapta bună laudă pe om.**„Nasc și la Moldova oameni...”*

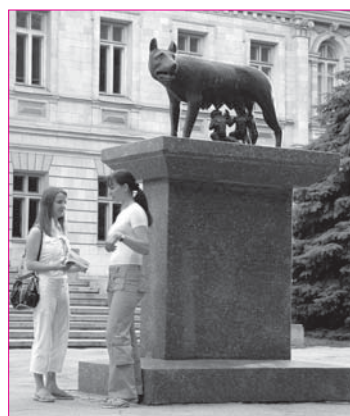
Lectură suplimentară

Atracția artei

Înainte de a analiza rolul artei în societatea umană, merită să reamintim, pe scurt, câte forme de artă există. Există *pictură* și *sculptură*; există *artă decorativă*, cum ar fi olăritul, arta textilă și decorarea clădirilor; există *arhitectură*; mai există și domeniul vast al *literaturii*: poezie, romane, eseuri, biografii, autobiografii sau culegeri de corespondențe; există *arta dramatică*: piese de teatru și seriale pentru televiziune și filmele cinematografice; și mai există *muzica*, de la cea “folk” până la cea clasică, dar și muzică populară de toate felurile.

Unele dintre aceste forme ale artei – mai ales cinematografia și televiziunea – sunt forme ale artei recente. Altele ne însoțesc din vremuri preistorice. O bună parte din arta timpurie s-a pierdut.

Arta ne poate influența în diverse feluri. Poate că ne interesează doar “ce urmează să se întâmple” într-o povestire. Ea ne poate trezi emoții – ne poate amuza sau ne poate înfricoșa, ne poate face fericiți sau triști, entuziaști sau furioși. Ne poate lua ochii prin culoare sau splendoare sau ne poate impresiona prin grandoare. Ne poate încânta prin talent sau tehnică, sau ne poate mișca profund într-un mod care nu poate fi explicat. Ne poate comunica ceva, ne poate inspira sau ne poate face să acționăm.

Vocabular

a dezvălui	artă	acceptabil
a inspira	atracție	desăvârșit
a înconjură	constelație	ilustru
a îndrăgi	definiție	marcânt
a înveșnic	edificiu	murāl
a perfecționă	exod	rătăcitor
a uimi	fărmec	recunoscut
a veghea	interpret	
	îndrumare	
	înfățișare	
	pânză	
	performanță	
	pictură	
	proslăvire	
	recital	
	reconstruire	

Lecția 4

Sub semnul educației

La această lecție, veți discuta despre sistemul de învățământ din Moldova, exprimându-vă opinia privind procesul de instruire și educație.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Cum credeți, educația răspunde azi necesităților societății?
2. Care sunt problemele din domeniul educației?
3. Care probleme vă par mai greu de rezolvat?
4. Cine dintre dvs. a visat să devină profesor?
5. Cum credeți, care este trăsătura de bază a unui profesor bun?
6. Pe care elevi îi considerați dificili?

Situație de comunicare

Dan a intrat într-o cafenea să servească o băutură răcoritoare. S-a așezat la o masă unde două domnișoare discutau despre educație. El este profesor de liceu și discuția tinerelor l-a interesat. Cum credeți, opinia lui Dan coincide cu cea a domnișoarelor?

1 Citiți dialogul tinerelor și realizați sarcinile propuse mai jos.

- Lidia:* – Nu, Elena, eu nu sunt de acord cu profesorul nostru – nu poate un copil să se autoeduce. El are nevoie neapărat de un îndrumător.
- Elena:* – Lidia, dar ce te face să crezi așa?
- Lidia:* – La vârsta de 12 ani copilul nu se orientează încă în problemele vieții.
- Elena:* – Eu am citit undeva că la vârsta de 12 ani copilul este deja format pentru a-și asuma anumite responsabilități.
- Lidia:* – Nu cred. Pot să-l dau ca exemplu pe fratele meu. Nu vrea să facă absolut nimic singur, nu are nici o inițiativă.
- Elena:* – Dar de ce generalizezi în baza unui singur exemplu?
- Lidia:* – Nu generalizez, dar așa este.
- Elena:* – Totuși mi se pare că nu ai dreptate...

2 Răspundeți la întrebări.

1. Cum credeți, ce ocupație au domnișoarele care discută?
2. Cum considerați, cine are dreptate, Lidia sau Elena?
3. Cum credeți, la ce concluzie a ajuns Dan după ce a ascultat discuția domnișoarelor?
 - a) în baza unui exemplu nu putem trage concluzii generale;
 - b) omul începe să se formeze din copilărie;
 - c) fiecare are dreptul la părerea sa.

3 Alegeți o afirmație din variantele propuse și comentați alegerea sau propuneți varianta dvs.

Au nevoie de îndrumător copiii:

- fără caracter;
- fără dorință de a învăța,
- fără inițiativă;
-

Copiii care manifestă inițiativă sunt:

- deștepți;
- talentați;
- responsabili;
-

Copiii încep să se orienteze în problemele vieții la vârsta de:

- 10 ani;
- 12 ani;
- 16 ani;
-

4 Formați grupuri de trei persoane. Două persoane discută despre educație. Persoana a treia ascultă, apoi expune discuția celorlalte două persoane.

5 Spuneți și argumentați pe care ușă va intra un copil care vrea să învețe.

Biblioteca

Bazin

Școală

Cinematograf

6 Încercuți cuvântul “da” sau “nu” pentru a indica părerea dvs. referitor la ideile date. Comentați alegerea făcută.

Educația trebuie să fie un domeniu prioritar al societății.

da nu

Liceul este o instituție de tip nou.

da nu

Liceul trebuie să pregătească elevul pentru viață.

da nu

Școala oferă copiilor șansa de a face studii superioare.

da nu

Profesorii din liceu au un statut aparte.

da nu

Ideea de democrație este esențială pentru școala de azi.

da nu

Elevii de azi sunt foarte ingenioși.

da nu

Elevii de azi beneficiază de multă informație necesară.

da nu

Societatea apreciază înalt munca profesorului.

da nu

Nu este suficient ca elevul să cunoască, el trebuie să poată să aplice în practică cele învățate.

da nu

7 Comentați, în 5-6 propoziții, următoarea afirmație.

Dacă învățătorul are dragoste doar pentru profesia sa, el este un învățător bun. Dacă profesorul are dragoste pentru profesie și pentru elevi, el este un învățător desăvârșit. (L. Tolstoi)

8 Lucru în grup. Formulați 2-3 sfaturi pentru tinerii care vor să devină pedagogi.

Citirea

Situație de comunicare

Lângă panoul de anunțuri al școlii nu era nimeni, deși era afișat un anunț destul de important – unul dintre profesori a câștigat concursul *Pedagogul anului*. Directorul era nedumerit: „Oare această informație nu interesează pe nimeni?”

9 Spuneți ce a făcut directorul pentru a atrage atenția profesorilor asupra anunțului.

10 Citiți textul și realizați sarcinile propuse mai jos.

Pedagogul anului

În perioada ianuarie–octombrie la Chișinău, în fiecare an, se desfășoară concursul *Pedagogul anului*, organizat de Departamentul Educație, Învățământ, Tineret și Sport al Primăriei.

La concurs participă profesori de la liceele și școlile municipiului. Concursul constă din câteva etape, care includ teste de autoevaluare și activități pedagogice în clase. Ultima etapă constă, de obicei, din câteva testări, precum și teme de creație cum ar fi *Spuneți DA copiilor!*

Câștigător al concursului este considerat un singur profesor, iar juriul acordă și câteva mențiuni:

Cel mai tânăr participant; Cel mai democrat pedagog; Cea mai originală lecție; Simpatia elevilor.

Concursul contribuie la evidențierea cadrelor didactice cu un înalt grad de profesionalism, la propagarea experienței avansate a celor mai buni profesori, la implementarea experienței mondiale în practica pedagogică, la ridicarea prestigiului pedagogului creativ în societate.

Această acțiune este așteptată de fiecare dată cu multe speranțe de către profesori.

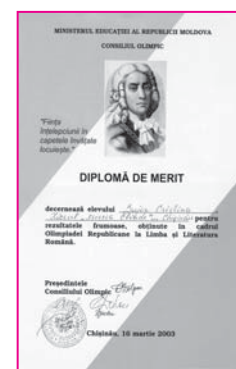
11 Lucru în perechi. Formulați câte 3 întrebări la text pentru colegul dvs. și răspundeți pe rând la ele.

12 Lucru în grup. Comentați cum înțelegeți dvs. mențiunile despre care se vorbește în text:

- Cel mai democrat pedagog;
- Cea mai originală lecție;
- Simpatia elevilor.

13 Lucru în perechi. Discutați și propuneți o variantă de comentare a ideii *Spuneți DA copiilor*, în 4-5 propoziții.

14 Dacă ar fi să oferiți dvs. anumite distincții pentru pedagogi, care ar fi ele? Argumentați răspunsul.

15 Dacă ar fi să organizați un concurs în profesia dvs., care ar fi titlul acestui concurs?

16 Comentați, în 5-6 propoziții, următoarea afirmație:

Noțiunea de profesor și cea de elev trebuie să meargă una spre alta pentru a se contopi.

(Ana Blandiana)

17 Completați gândul. Argumentați.

- Pentru mine școala a însemnat....
- Școala are scopul de a
- Liceul ca instituție de învățământ este...
- Profesorul școlar trebuie să fie.....
- Consider că la momentul actual școala trebuie.....

18 Răspundeți la întrebări.

1. Cine dintre dvs. consideră că formarea caracterului începe de la grădiniță?
2. Lucrurile pe care le învățăm la grădiniță ne prind bine toată viața?
3. Cum credeți, ce rol are grădinița în viața copilului?

19 Citiți textul. Alegeți care este ideea de bază sau propuneți varianta dvs.:

- a. Maturul trebuie să rămână copil toată viața;
- b. Învățătura de mic prinde bine toată viața;
- c. Orice copil este o minune;
- d.

Ce am învățat la grădiniță

O mare parte din lucrurile pe care trebuie să le știu despre felul cum să trăiesc, ce să fac și cum să exist, le-am învățat la grădiniță.

Iată lucrurile pe care le-am învățat. Împarte tot ce ai. Fii corect. Nu lovi pe nimeni. Spune că-ți pare rău atunci când lovești întâmplător pe cineva. Pune lucrurile la loc de unde le-ai luat. Nu pune mâna pe ce nu-i al tău.

Învață ceva și gândește ceva în fiecare clipă, desenează, pictează, cântă, dansează, joacă-te și lucrează în fiecare zi câte puțin.

Când ieșiți în oraș, aveți grijă cum traversați strada: țineți-vă de mâini și treceți strada împreună. Fii atent la lucrurile minunate din jur.

Imaginați-vă ce lume bună am fi – întreaga lume – dacă am avea o politică ce ne-ar obliga să punem toate lucrurile la locul lor.

Și este adevărat, indiferent de faptul câți ani aveți, că atunci când ieșiți în lume, este mai bine să vă țineți de mâini și să stați împreună.

20 Comentați conținutul povestioarei. Cum credeți, oare într-adevăr omul învață la grădiniță tot ce este nevoie să știe în viață?

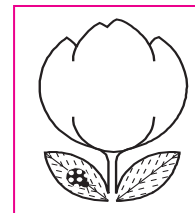
21 Explicați următoarele afirmații:

- Împarte tot ce ai;
- Învață ceva și gândește ceva în fiecare clipă;
- Fii atent la lucrurile minunate din jurul tău.

22 Alegeți din imaginile propuse pe acelea care ar simboliza:

- Fericirea
- Minunea
- Învățătura

Comentați alegerea.

Scrierea

23 Urmați modelul.

Model: a. *Mă confrunt cu multe probleme → M-am confruntat cu multe probleme.*

1. Mă deprind cu zgomotul.
2. Mă adresez unui trecător cu o rugămintă.
3. Mă relaxez după o zi de muncă.
4. Mă uit la televizor.

Model: b. *În copilărie (eu / a se îmbolnăvi) de gripă. → În copilărie m-am îmbolnăvit de gripă.*

1. Ieri (a se întâmpla) o tragedie. 2. Ieri (tu / a se plimba) înainte de culcare. 3. Anul trecut (noi / a se întâlni) la o conferință. 4. Săptămâna trecută (mama / a se îmbolnăvi). 5. La sfârșitul anului (profesorii / a se bucura) de reușita elevilor.

24 Ce ați făcut ieri?

Model: (a se pregăti) → *Ieri m-am pregătit de examen.*

- (a se duce).....
- (a se întâlni).....
- (a se antrena).....
- (a se întrista).....
- (a se plimba).....

Situație de comunicare

Într-o ședință a consiliului pedagogic se discută problema ce vizează relația profesor–elev: atitudinea profesorului față de elevi, greutățile pe care le întâmpină atunci când apar neînțelegeri între ei. Doamna Neculau a primit un bilețel. După ce l-a citit, dumneaei a cerut cuvântul. Cum credeți, de ce ?

25 Notați fiecare câte un bilețel pentru dna Neculau, în care să abordați problema relației profesor–elev.

*Stimată doamnă Neculau,
Vreau să vă comunic*

26 „Adunați” cuvintele într-un aforism despre învățatură. Comentați-l.

că nu știți	învăța	că nu veți
putea	temeți-vă	nu vă temeți

Situație de comunicare

La o lecție obișnuită, un profesor i-a rugat pe elevii săi să scrie un eseu cu tema *Profesorul meu – cum este azi și cum îl vreau mâine*. Elevii au rămas foarte surprinși. Au avut nevoie de mult timp pentru a-și aduna gândurile, pentru a selecta esențialul și pentru a scrie un eseu bun.

Când verifica lucrările, profesorul a rămas mult timp asupra unei lucrări scurte, pe care a citit-o de câteva ori. De ce oare?

27 Meditați și scrieți pe 1/2 pagină eseu pe care credeți că l-a scris acest elev.

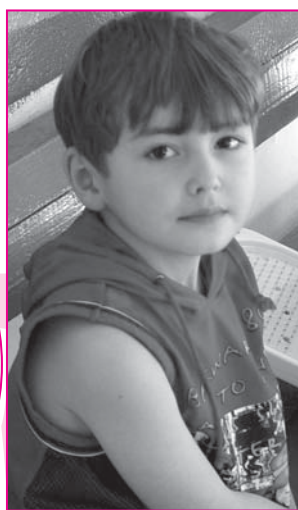
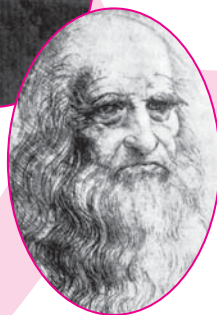
28 Analizați eseurile colegilor. Alegeți eseu pe care majoritatea dintre dvs. îl consideră cel mai bun.

Situație de comunicare

Întâmplător, Sanda, lucrând la bucătărie, a auzit la radio o informație care i-a atras atenția și pe care a hotărât să i-o povestească prietenei sale, care este profesoară. Ideile acestui mesaj i s-au părut foarte interesante.

29 Citiți informația. Constați ce a făcut-o pe Sanda să o considere foarte interesantă. Alegeți una din variante sau propuneți varianta dvs.

- arată cum trebuie să-i învățăm pe copii;
- pune accentul pe sentimentele copilului;
- orice copil este considerat un talent;
- se constată că orice copil este o minune;
-

Fiecare secundă pe care o trăim este un moment unic în univers, o clipă care nu va mai fi niciodată... Și noi ce îi învățăm pe copiii noștri? Îi învățăm că doi și cu doi fac patru și că Parisul este capitala Franței...

Când îi vom învăța ce sunt ei?

Ar trebui să spunem fiecăruia :”Știi ce ești tu? Ești o minune. Ești unic. În toți anii care au trecut nu a mai fost nici un copil ca tine.

Poți deveni un Shakespeare, un Michelangelo, un Beethoven. Tu poți face orice. Da, ești o minune. Și când o să crești, vei putea tu oare să-l ofensezi pe altul, care este o minune ca tine?”

Trebuie să muncim – cu toții trebuie să muncim – ca să facem această lume demnă de copiii ei.

Pablo Casals

Lectură suplimentară

- * Caracterul unei școli bune e ca elevul să învețe în ea mai mult decât i se predă, mai mult decât știe însuși profesorul.
- * Elevul nu este un hamal care își încarcă memoria cu idei străine, sub care geme, ci un om care își exercită toate puterile proprii ale inteligenței.
- * Calitatea cunoștințelor constă în deplina înțelegere a celor știute. Pentru a fi pe deplin înțelese, trebuie să fie intuite. Iar pentru a fi intuite, acele *cunoștințe trebuie să fie descriptive, adică pline de culoare și de viață.*
- * E multă diferență între educație și cultură. Așa, de exemplu, *educația străină implică spirit străin, cultura străină – ba.* Educația e cultura caracterului, cultura e educația minții. Educația are a cultiva inima și moravurile, cultura are a educa mintea. În fine, un om bine educat, cu inimă, caracter și moravuri bune poate să aibă puține cunoștințe. Și, din contra, cultura, cunoștințele cele mai vaste pot să fie cuprinse de un om fără caracter: imoral, fără inimă.
- * Școala oricând e o închisoare când învățătorul va fi mărginit, *e oricând o grădină când acesta va fi un om de spirit*, care va ști să intereseze pe elevii săi pentru obiectul predat.

După Mihai Eminescu

Vocabular

a-și asumă	autodeterminare	avansat
a se autoeduca	implementare	
a se califică	îndrumător	
a generaliză	mențiune	
a include	profilare	
a manifestă		

Lecția 5

Veșnicia e lângă noi

La această lecție veți afla unele lucruri despre codrii Moldovei, despre cetățile și mănăstirile Moldovei.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Ce este codrul: o mare bogăție sau o mare frumusețe?
2. Are oare codrul nevoie de protecția noastră?
3. Cunoașteți un cântec sau niște versuri despre codru?
4. Ce legătură poate exista între viața noastră de zi cu zi și o cetate?
5. Cunoașteți sensul figurat al cuvântului *cetate*?

1 Examinați imaginile. Ce sentimente vă produce contemplarea lor?
Alegeți răspunsurile corespunzătoare din variantele date mai jos.

Contemplarea acestor imagini îmi trezește sentimente de:

a. admirație;	c. încântare;	e. uimire.
b. plăcere;	d. bucurie;	

Situație de comunicare

Imaginați-vă că vă odihniți pe o bancă în grădina publică. Alături sunt două tinere care se uită într-o carte și discută ceva. Dvs. auziți următorul fragment al conversației:

Aneta: – Astăzi la ore am vorbit despre natura Moldovei. Am înțeles că mulți din cei care ne vizitează țara sunt încântați de frumusețea ei.

- Sanda:* – Aneta, știu că ești pur și simplu îndrăgostită de natura Moldovei, cunoști multe lucruri interesante. Despre ce ați mai vorbit de data aceasta?
- Aneta:* – Despre codri. Este ceva specific pentru flora Moldovei și codrii sunt, de fapt, un simbol al Moldovei.
- Sanda:* – Dar cartea aceasta de unde o ai?
- Aneta:* – Am cumpărat-o. Vreau să-i arăt surioarei mai mici ce peisaje minunate are Moldova noastră. Ea pictează și, în special, îi place să deseneze imagini din natură.
- Sanda:* – Da, într-adevăr, natura este ceva deosebit. Și mie îmi place să desenez.

2 Continuați șirul următoarelor îmbinări:

Codri seculari
Pădure deasă
Poiană luminoasă

3 Comentați dialogul de mai sus:

- a. Cum credeți, la ce facultate învață Aneta? c. Ce preferințe are Aneta? Dar sora ei mai mică?
- b. Ce conține cartea pe care a cumpărat-o Aneta? d. Ce preferințe are Sanda?

4 Meditați și spuneți:

- a. Cine dintre dvs. cunoaște bine specificul codrilor Moldovei;
- b. Ce specii de animale se întâlnesc în codrii Moldovei;
- c. Prin ce se deosebește pădurea de codru.

5 Descrieți imaginea de mai jos.

Cetatea Albă

Situație de comunicare

Andrei este student la facultatea de istorie. Prietenul său Mircea este la facultatea de matematică. Într-o zi ei discutau despre cetățile vechi de pe teritoriul Moldovei. Iată acest dialog. Ce îl interesa mai mult pe studentul de la matematică?

- Andrei:* – Cele mai interesante evenimente din istorie sunt cele despre luptele poporului împotriva cotropitorilor și despre cetățile construite pentru apărare.
- Mircea:* – Eu nu înțeleg ce poate fi aici interesant: niște ruine, niște pietre...
- Andrei:* – Depinde cum privești lucrurile. Dacă încerci să pătrunzi în esență, înțelegi importanța cetăților pentru cunoașterea trecutului țării.
- Mircea:* – Poate că ai dreptate, însă pentru mine formulele matematice sunt mai interesante.
- Andrei:* – Nu e chiar așa. Cunoașterea trecutului este importantă pentru fiecare cetățean al țării.
- Mircea:* – Posibil, însă despre acest lucru se poate discuta...
- Andrei:* – Văd că nu e atât de ușor să te conving.

6 Comentați părerile lui Andrei și ale prietenului său referitor la cunoașterea cetăților Moldovei. La care opinie adevărați dvs.? Argumentați.

7 Spuneți colegilor ce cunoașteți despre cetățile Moldovei:

- unde se află aceste cetăți;
- când și cum au fost construite;
- ce evenimente sunt legate de ele;
- cum s-au păstrat.

8 Spuneți care dintre construcțiile din imaginile de mai jos sunt cetăți. Explicați deosebirea dintre aceste construcții.

Citirea

Situație de comunicare

În cartea cumpărată, Aneta a găsit un text interesant despre codrii Moldovei. Ea l-a citit împreună cu sora mai mică. Cum credeți, ce informație le-a impresionat cel mai mult? De ce?

9 Citiți textul și marcați informația cunoscută cu semnul +, informația necunoscută cu semnul –.

Codrii Moldovei

Dealuri păduroase, văi cu nuci seculari, dumbrăvi și poieni pline de aroma florilor și a ierbii, drumuri șerpuitoare, care te îndeamnă mereu să le străbați pas cu pas – toate acestea sunt parte din plaiul tău natal.

Orice pădurar îți povestește de codrul bătrân și des, de stejarul al cărui trunchi nu-l pot cuprinde trei persoane. Nu de mult, în valea Buda erau mulți zimbri, acum vezi căprioare, veverițe sprintene, cerbi blânzi. Pădurarul cunoaște toate dealurile și hârtoapele, povârnișurile și coturile apelor. Știe unde se ascunde bursucul, vidra, mistrețul.

Zâmbind cu înțelegere, se închină în fața stejarului ca în fața unui rege al pădurii. Apoi îți numără speciile de arbori: carpenul, teiul alb, ulmul, paltinul de munte, arțarul, cornul, sorbul, fagul... La Mândra crește cel mai înalt fag din Moldova. Are 27 de metri. Gigantul verde străjuiește pădurea.

Ce sunt codrii? Cele mai bogate livezi și podgorii, crame ospitaliere, sate străvechi, izvoare reci și triluri de păsări, aroma florilor, poteci verzi, asemenea cântecelor populare. Și tocmai de aceea freamătul lui dăinuie în balade și în basme de demult, în ornamente pe porți și pe covoare, în cântece de haiducie și cele de dor. Închizi fără voie ochii și auzi:

*Și mai fac ce fac de mult,
Vara doina mi-o ascult,
Pe cărarea spre izvor,
Ce le-am dat-o tuturor...*

Unică e zona codrilor cu frumusețile ei fără seamăn, cu flora și fauna ei bogată, cu istoria și legendele ei. Oamenii din zona codrilor poartă întotdeauna cu dâșii virtuțile plaiului.

Natura Moldovei e încântătoare, zona de codri având un farmec deosebit. Cei care ne vizitează țara rămân surprinși de măreția codrilor Moldovei.

— Expresii

tril de păsări – пение птиц

10 Selectați din text cuvintele care pot fi incluse în rubricile:

Copaci (9 denumiri)	Animale (7 denumiri)	Forme de relief (5 denumiri)
stejar	bursuc	vale

11 Discutați în baza textului.

- Spuneți despre ce se vorbește în text (despre floră, despre faună, despre tradiții, despre sentimentele oamenilor față de natură sau despre altele);
- Cine poate povesti lucruri interesante despre codri?
- Cui îi este adresat, de fapt, textul dat?
- Ce sugerează versurile din text?
- Cum înțelegeți următoarele afirmații: *Se închină în fața stejarului ca în fața unui rege al pădurii; freamătul stejarului dăinuie în balade și în basme de demult; unic e codrul cu frumusețile lui?*
- Sunteți de acord cu ideea că stejarul este regele codrului? Argumentați părerea dvs.
- Ce s-ar întâmpla dacă codrii Moldovei ar fi distruși?
- Cum influențează zona de codri viața omului?
- Care copac este simbolul plaiului nostru? Dar al altor țări?

12 Descrieți:

1. mistrețul	3. cerbul	5. fagul
2. bursucul	4. teiul	6. arțarul

13 Examinați definițiile cuvintelor date. Spuneți care sunt asemănările și deosebirile dintre aceste forme de relief.

Hârtop – adâncitură, groapă pe un drum;

Povârniș – parte înclinată a unei înălțimi;

Vale – adâncitură de teren, regiune de șes udată de o apă curgătoare;

Deal – formă de relief care reprezintă o ridicătură a pământului.

14 Citiți textul. Observați:

- a. unde este situată cetatea Potârca; d. care sunt dimensiunile cetății;
 b. ce este în apropierea cetății; e. cine a descoperit cetatea.
 c. ce formă are cetatea;

Cetatea Potârca

Cetățile reprezintă o veritabilă arhivă a istoriei și a culturii Moldovei vechi, un adevărat muzeu în aer liber.

La nord de satul Trebujeni, râul Răut face un cot în formă de pară. Sectorul de vest este înalt, iar restul teritoriului coboară în pantă. Întreg teritoriul este acoperit cu pădure.

În partea de nord-vest, malul Răutului este înalt, stâncos și priporos. Aici se află o stâncă numită Stânca Corbului, nu departe de care se află rămășițele cetății Potârca. Acest loc este aproape inaccesibil pentru vizitatori, alături fiind o pădure deasă. De pe malul râului spre cetatea Potârca duce o căarușă șerpuită.

Cetatea are formă de potcoavă. Ea are două linii de apărare. Curtea este înconjurată de un șanț adânc și lat. Șanțul și azi are o adâncime de vreo 3 metri, iar valurile au o înălțime de 3,5 metri.

Cetatea Potârca de lângă Trebujeni a fost descoperită în 1947 de către arheologul Gh. Smirnov. Tot atunci s-a constatat că rămășițele cetății aparțin culturii getice din sec. IV-III î. Hr. Cetatea se află sub protecția statului ca monument de importanță arheologică.

După Ion Hâncu

— Expresii

a se afla sub protecția statului – находиться под защитой государства
 a fi cu capul în nori – витать в облаках

15 Comentați aceste imagini în baza textului.**16 Răspundeți la întrebări.**

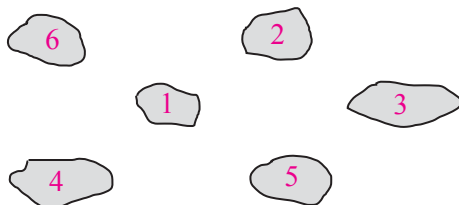
1. Când a fost descoperită cetatea de lângă Trebujeni?
2. Din ce perioadă istorică este cetatea Potârca?
3. În ce constă specificul cetății de lângă Trebujeni?
4. Din ce cauză cetatea s-a păstrat atât de bine până în zilele noastre?
5. Ar fi putut să dispară această cetate? În ce caz?
6. Care este importanța acestei cetăți?
7. Cum credeți, câți ani se va mai păstra această cetate?

17 Joc de rol.

Imaginați-vă că unul dintre dvs. este constructorul unei cetăți și alege locul pentru construcție. Descrieți condițiile necesare și argumentați răspunzând la întrebarea *De ce sunt importante pentru construcția cetății teritoriul, forma reliefului, apropierea de un râu, înălțimea, dimensiunile?*

18 Spuneți ce înțelegeți prin expresiile:

1. Cetatea visurilor mele;
2. Cetatea vieții;
3. Cetatea casei părintești.

19 Găsiți drumul spre cetate. Pentru a trece fiecare „piatră” trebuie să răspundeți la întrebările de mai jos.

1. Ce eveniment istoric este legat de construcția cetăților?
2. Ce legătură există între forma unor fructe și cetatea Potârca?
3. Ce însemnătate are descoperirea în 1947 a cetății de lângă Trebujeni?
4. Ce se află nu departe de cetatea Potârca?
5. Pe malul cărui râu este situată cetatea de lângă Trebujeni?
6. Câte linii de apărare avea cetatea de lângă Trebujeni?

20 Citiți informația și comentați, în 3-4 propoziții, indicând:

1. ce vi se pare acceptabil;
2. față de care momente aveți unele rezerve;
3. ce cunoașteți dvs. despre aceste lucruri.

*** Ce visăm?**

Cine visează o cetate, trăiește puțin cu capul în nori, nu este foarte realist. Această construcție simbolizează orgoliul.

Dacă cetatea se află pe un munte înalt, înseamnă că aveți un scop, pe care îl veți atinge numai cu prețul unor mari eforturi.

Ruinele unei cetăți înseamnă neliniște, care poate duce la o criză în existența dvs.

Scrierea

21 Gândiți-vă la lucrurile care s-au întâmplat în viața dvs. Scrieți 5 dintre ele.

1. Când eram elev, citeam literatură fantastică, acum nu mai citesc.
2. Când vedeam....., acum nu mai.....
3. Când ascultam....., acum nu mai.....
4. Când auzeam....., acum nu mai.....
5. Când veneam , acum nu mai.....
6. Când treceam....., acum nu mai.....

22 Vă apasă o nostalgie după timpul trecut. Redați această nostalgie completând propozițiile.

1. Eram tânăr (ă) ...	5. Lucram cu ...
2. Aveam multe...	6. Nu număram ...
3. Învățam mai...	7. Eram sigur (ă)...
4. Așteptam lucruri...	8. Credeam în...

23 Alcătuiți enunțuri cu sinonime ale cuvintelor:

seculari.....
aromă
rege.....
triluri de păsări.....

24 Completați, în scris, spațiile libere.

1. Eu consider că a cunoaște istoria este.....
2. Nu sunt de acord cu oamenii care.....
3. Vreau să vizitez o cetate care.....
4. Am să comunic și cunoscuților mei despre.....

25 Lucru în grup. Fiecare grup alcătuieste câte un eseu pe 1/2 pagină la tema *Ce știm despre codrii Moldovei*.

26 Comentați eseurile colegilor dvs. Selectați cele mai interesante momente.

27 Imaginați-vă că trebuie să notați informația despre cetatea de lângă Trebujeni, dar aveți numai două rânduri libere în caiet. Găsiți o soluție pentru această situație.

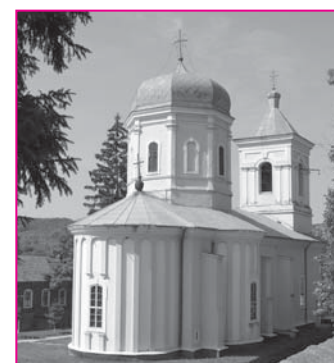
Lectură suplimentară

Mănăstiri medievale din Moldova

Monumente de arhitectură

Mănăstirile din Moldova sunt edificii de cult creștin, monumente de artă, importante centre de cultură. În locuri mai ascunse, în desișul codrilor – cetatea naturală a Moldovei – pe malurile bătrânului Nistru și ale Răutului au fost construite mănăstiri ca locuri de reculegere și rugăciune.

Aceste lăcașuri au fost ridicate atât de meșteri iscusiți, cât și de oameni simpli.

În anii 1450-1480, odată cu răspândirea construcțiilor militare, au fost pregătiți meșteri calificați, care au construit și mănăstirile Căpriană și Probota, iar în 1466 este ridicată mănăstirea Putna, unde prima dată se aplică un plan specific dezvoltat prin adăugarea camerei mormintelor și a pridvorului. Turnul Tezaurului, singurul păstrat din acest complex monastic inițial, ilustrează procesul de fortificare a mănăstirii. Mănăstirea Rudi (1777) e unica mănăstire din Basarabia în care s-au păstrat pisania despre istoricul ei. De aici aflăm că mănăstirea a fost construită de către preasfințitul Inochentie și frații Simion Donciul și Teodor Rudea.

Situată în mijlocul pădurii, la 400 metri de Nistru, această mănăstire din piatră este construită în stil vechi moldovenesc și are o arhitectură unică.

Este numit ctitor al mănăstirii și episcopul Visarion Puiu, care a salvat de la dispariție acest important monument al culturii noastre.

Centre de pictură

Mănăstirile din Moldova au fost și importante centre de dezvoltare a picturii. Primele fragmente de pictură murală datează cu prima jumătate a sec. XV și au fost găsite la biserica din Lujeni și la cea din Rădăuți. Culmea înfloririi picturii murale moldovenești o reprezintă frescele exterioare de la bisericile mănăstirilor Voroneț și Roman.

Centre de învățatură

Mănăstirile orășenești erau centre ale învățaturii de carte. Dascălii și preoții învățau copiii după cărți religioase. În 1640, pe lângă biserica Trei Ierarhi din Iași, a fost deschisă o școală domnească – Colegiul slavo-greco-latin, organizat după modelul Academiei Kievene. La mănăstiri au fost scrise cronicile slavo-moldovenești din secolele XV-XVI: Letopisețul anonim al Moldovei, Letopisețul de la Putna, Letopisețul egumenului Eftimie și al călugărului Azarie de la mănăstirea Căpriană.

Vocabular

a contempla	arómă	mistrét	blând
a dăinuí	bursúc	orgóliu	inaccesíbil
a se inspirá	cárpen	páltin	ospitaliér
a se închiná	căprioáră	poiánă	priporós
a străbáte	cerb	rămășítă	seculár
a străjuí	cetáte	rége	sprínten
	corn	sorb	stâncós
	cot	stâncă	șerpuitór
	cotropitór	șanț	utíl
	crámă	trúnchi	veritábil
	dumbrávă	uimíre	
	fag	vále	
	hârtóp	veverítă	
	încântáre	virtúte	

Lecția 6

Cultura

La această lecție veți afla câte ceva din istoricul cărții, despre artă și pictură, despre rolul și importanța lor în viața oamenilor.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Ce cărți aveți în biblioteca personală?
2. Ce dicționare stau pe biroul dvs. de lucru?
3. Ce cărți citiți mai des?
4. Dacă ați avea posibilitatea să procurați o carte, care ar fi aceasta?
5. Ce cărți procurați pentru copiii sau nepoții dvs.?
6. Ce carte citiți acum?

Situație de comunicare

Într-o sală de calculatoare Sandu și Ignat discutau despre importanța cărții și rolul *Internet*-ului în viața omului. Se pare că fiecare dintre ei are dreptate. Dvs. ce credeți ?

- Sandu:* – Eu consider că fiecare om trebuie să aibă în casă o bibliotecă, oricât de mică, dar să fie biblioteca lui personală.
- Ignat:* – Nu sunt de acord cu tine. Atunci pentru ce mai există bibliotecile publice? Și de ce oamenii au inventat calculatorul? Biblioteca ocupă mult spațiu. Un calculator este mic, nu ocupă mult loc, dar oferă foarte multe informații.
- Sandu:* – Într-un fel ai dreptate. Dar ceea ce-ți dă lectura unei cărți bune nu se aseamănă cu nimic. Cartea se citește pe îndelete, fără grabă. O citim oriunde: în parc, pe o bancă, lungit în pat sau într-un fotoliu comod.
- Ignat:* – Dar lucrul la calculator de asemenea îți produce satisfacție! Cu atât mai mult că poți citi și literatură artistică.
- Sandu:* – Eu cred că atunci când citești iei parte la acțiunile descrise în opera citită. Lectura îți stimulează imaginația, gândirea.
- Ignat:* – Poate ai dreptate, dar îmi pari un pic depășit de timp. Nu te supăra, dar cartea și-a trăit deja viața, a îmbătrânit și trebuie să cedeze locul „celor tineri”, adică tehnologiilor de informare modernă.

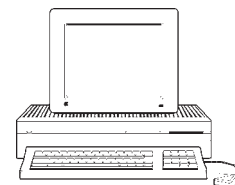
Expresii

depășit de timp – старый, неактуальный
pe îndelete – медленно, не спеша

Pentru informație: Cuvântul *bibliotecă* provine de la cuvintele grecești: *biblion* – carte și *theke* – dulap, adică “carte în dulap”.

1 Comentați dialogul de mai sus, indicând:

- Cine are dreptate? De ce?
- Pentru ce există bibliotecile publice?
- Are importanță cât spațiu ocupă o bibliotecă personală? De ce?
- Care mijloc de informare îl considerați mai bun – cartea sau calculatorul? De ce?
- O carte se citește întotdeauna cu interes?
- Ce vă produce o plăcere mai mare: lucrul la calculator sau lectura unei cărți?

2 Alegeți varianta adecvată de răspuns. Argumentați alegerea sau propuneți varianta dvs.

I. Cred că la momentul actual cartea ca obiect de cultură:

- nu și-a pierdut valoarea;
- este într-o perioadă de criză;
- este mai valoroasă ca oricând;
-

II. Consider că toți oamenii, indiferent de profesie, trebuie:

- să citească permanent cărți;
- să-și creeze un cult al cărții;
- să cunoască bine scriitorii de valoare;
-

III. Cred că ar fi bine ca orice carte:

- să coste cât mai puțin;
- să fie editată cât mai frumos;
- să fie interesantă;
-

3 Examinați imaginile. Alegeți o carte și argumentați alegerea prin:

- necesitățile profesionale;
- design reușit;
- recomandările făcute de cunoscuți;
- preferințe personale.

4 Lucru în perechi. Imaginați-vă că sunteți doi lucrători ai unei edituri și discutați despre editarea unei cărți (un manual, un dicționar, un roman etc.)

Cuvinte de reper:

tirajul cărții, volumul cărții, titlul și subtitlul cărții, prefața, design-ul, destinatarul.

Citirea

Situație de comunicare

În cadrul unui seminar cineva dintre participanți a spus că prima carte tipărită în Moldova a fost, probabil, un dicționar. Mulți au fost de acord cu această idee. Unul dintre participanți, care este profesor, a cerut cuvântul. Cum credeți, ce informație au aflat participanții la seminar?

5 Citiți textul și notați cu semnul + informația cunoscută, cu semnul – informația necunoscută.

Din istoria cărții

Cartea păstrează urmele trecutului istoric. Primele cărți erau scrise pe pergament, pe foi de papirus. Munca scrisului era o muncă fizică foarte grea. Pentru o greșeală mai gravă comisă într-o carte religioasă cel care scria putea plăti cu capul.

Ateliere de cărți existau încă în Atena, la Roma, apoi scrierea de cărți s-a transferat în mănăstirile și universitățile din diferite țări.

Cărțile erau foarte scumpe. O carte costa cât o vilă sau cât un teren mare de pământ. Ca să nu fie furată, stăpânul lega uneori cartea de dulap sau de masă cu un lanț. Mulți oameni bogați nu-și permiteau luxul de a avea măcar o singură carte.

Forma de azi a cărții a apărut în sec. I î. Hr. Pe teritoriul Moldovei, începând din secolul al X-lea, circulau cărți religioase manuscrise în limba slavonă: evanghelii, cazanii, psaltiri, ceasloave. În timpul domniei lui Vasile Lupu vede lumina tiparului prima carte din Moldova *Cazania* (1643) scrisă de mitropolitul Varlaam.

Primele cărți laice moldovenești sunt *Pravila* lui Vasile Lupu și *Divanul sau Gâlceava înțeleptului cu lumea* a lui Dimitrie Cantemir.

La 22 august 1832, este fondată prima bibliotecă gubernială din Chișinău, astăzi Biblioteca Națională, care în prezent are peste 2 milioane de volume de carte. Biblioteca este un important centru cultural al Moldovei și are ediții *princeps* din opere de Pușkin, Gogol, Cehov, ediția a doua a *Cazaniei* lui Varlaam etc.

Expresii

a comite o greșeală – ошибиться; сделать ошибку
 a plăti cu capul – умереть, заплатить жизнью
 a vedea lumina tiparului – издаваться
 a-și permite luxul – позволить себе роскошь
 ediție princeps – первое издание

6 Observați diferența de sens a cuvântului *carte* pe baza imaginilor.

7 Constatați în baza textului:

1. pe ce se scriau primele cărți;
2. de ce cărțile erau foarte scumpe;
3. din ce cauză cărțile erau păzite;
4. în ce formă au apărut primele cărți în Moldova;
5. care este prima carte tipărită din Moldova.

8 Selectați din text informația necesară și completați tabelul:

- a. unde a apărut cartea pentru prima dată;
- b. când a apărut cartea în forma pe care o are și azi;
- c. când a apărut prima carte în Moldova;
- d. care este prima carte tipărită din Moldova;
- e. când este fondată prima bibliotecă publică din Moldova.

Carte	a	b	c	d	e

9 Rezumați informația din tabel într-o propoziție.**10** Citiți indicațiile date și spuneți pe care le respectați și pe care nu le respectați. Argumentați răspunsurile.

- nu îndoiiți paginile cărții, folosiți un semn de carte;
- nu luați cartea în mâini dacă mâinile vă sunt murdare;
- nu rupeți niciodată filele unei cărți;
- nu citiți o carte în timp ce mâncați;
- feriți cărțile de umezeală;
- semnați cartea doar pe prima filă din interior;
- dacă împrumutați o carte, nu uitați să o restituiți;
- revizuiți periodic biblioteca personală;
- dacă citiți în gând, nu săriți peste rânduri;
- nu citiți atunci când sunteți obosiți;
- lectura serioasă se face în liniște;
- citiți mult, dar nu multe.

Situație de comunicare

Doamna Prisăcaru este specialist în economie. Într-o zi soțul ei, care este un mare amator de pictură, a invitat-o la o expoziție la Muzeul de Arte. Doamna Prisăcaru a rămas foarte impresionată de ceea ce a văzut și a aflat. Ea a notat câteva informații despre pictorul Igor Vieru. Cum credeți, pentru ce?

11 Citiți textul. Observați:

- ce genuri de pictură a practicat Igor Vieru;
- ce tablouri ale pictorului reflectă natura;
- ale cui portrete le-a pictat Igor Vieru;
- ce distincții are pictorul;
- ce a preferat să picteze Igor Vieru.

În lumea frumosului

Igor Vieru, artist plastic din Moldova, a reușit, prin talentul său și prin muncă, să surprindă frumusețea sufletului poporului din Basarabia. El a fost un veritabil copil al naturii, dar și stăpânul ei.

Primul său tablou se intitulează *Ion Creangă ascultând poveștile lui moș Bodrângă*. Urmează apoi tablourile *Toamna*, *Om și pom*, *Balada despre pământ*, *Vremea logodnelor*, portretele lui Alexei Mateevici și Grigore Vieru. Concomitent, Igor Vieru ilustrează cărți: volumul *Poezii* de Mihai Eminescu, *Versuri* de Grigore Vieru, povestea *Capra cu trei iezi* etc.

În 1963 i se conferă titlul de Maestru Emerit în Arte, iar în 1983 – titlul de Artist Plastic al Poporului.

Pictorul a avut numeroase expoziții personale, considerate adevărate evenimente culturale.

Pentru Igor Vieru locul de baștină a fost totul. Acolo, în culorile limpezi ale satului, și-a creat cea mai mare parte a tablourilor. De acolo și-a ales culorile, care sunt cele mai limpezi și mai tulburătoare elemente din toată arta sa. El spunea: ”Câmpia m-a chemat de oriunde, toamna sau primăvara, vara sau iarna. E o chemare veghetoare, ca o dragoste de mamă.” Acest aer de-acasă i-a alimentat mereu sufletul dându-i forța să țină singur penelul în mână. Adevărată poezie sunt lucrările *Primăvară*, *Semănatul*, *Miez de vară* etc., poezie izvorâtă din sufletul curat al unui mare artist. Există în aceste lucrări o legătură strânsă cu pământul străbun.

Igor Vieru a fost un mare rapsod al plaiului natal, reușind să prezinte farmecul dealurilor și al văilor noastre. Grigore Vieru spune că “el a fost creatorul care a văzut mereu lumea cu ochi de copil, adică a văzut-o mereu frumoasă”.

Spiridon Vangheli afirmă că în preajma pânzelor sale, îți dai seama că te afli la “o întâlnire cu sublimul, când înmărmurești șoptind: ce frumoasă este viața!”

Distinsul om de cultură și de omenie Igor Vieru s-a stins din viață la 24 mai 1988. Dar operele lui vor fi admirate de noi și noi generații.

— Expresii

a conferi titlul – присвоить звание

12 Găsiți în text și comentați informația:

1. despre sentimentele pictorului față de natură;
2. despre activitatea de portretist a lui Igor Vieru;
3. despre atitudinea colegilor față de creația pictorului;
4. despre unele dintre tablourile lui Igor Vieru.

13 Comentați următoarele îmbinări de cuvinte din text:

- aer de-acasă;
- i-a alimentat mereu sufletul;
- poezie izvorâtă din suflet.

14 Continuați gândul și formulați întrebări pe baza textului:

• Cum înțelegeți.....?	• Cum credeți, ce.....?
• A putut Igor Vieru.....?	• Dacă ați fi în situația.....?
• Ce legătură există.....?	• Ce evenimente.....?
• Ce valori.....?	• Care este diferența.....?

Igor Vieru. *Meșterul Manole*.

15 Completați propozițiile, exprimându-vă opinia.

Un mare artist în arta plastică trebuie să.....
 poate să.....
 crede în.....
 vede cu.....
 vorbește prin.....
 creează cu.....
 redă.....

16 Potrivii informațiile (a-c) astfel încât să corespundă numelor personalităților din imagini.

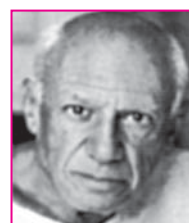
Michelangelo Buonarroti

a. Născut în Spania, pictor, grafician, sculptor. Se manifestă genial în compoziția *Guernica*, care reprezintă războiul civil din Spania. Promotor al cubismului în artă.

Rembrandt

b. Pictor, inginer. A pictat monumentul Capela Sixtină din Roma. Capodopere: *David, Moise, Pietà, Gânditorul* etc.

Pablo Picasso

c. Pictor olandez, care a pictat circa 60 de autoportrete. În pictură redă viața interioară a personajelor. Picturi celebre: *Evreu bătrân, Rondul de noapte*.

Scrierea

17 Doriți să povestiți despre un vis neobișnuit al dvs.

Comentați-l, alegând și completând varianta potrivită.

1. Dacă eram pe un nouraș...	<i>a.</i> mă gândeam...
	<i>b.</i> îi admiram...
	<i>c.</i> vă vedeam...
2. Dacă nimeream într-o poiană cu flori...	<i>a.</i> te așteptam...
	<i>b.</i> îți strângeam...
	<i>c.</i> îmi imaginam...
3. Dacă deveneam un fluturaș...	<i>a.</i> te chemam...
	<i>b.</i> vă explicam...
	<i>c.</i> le spuneam...
4. Dacă eram o apă de râu...	<i>a.</i> vă cântam...
	<i>b.</i> îi șopteam...
	<i>c.</i> te legănam...

18 Scrieți care erau activitățile lui Andrei atunci când era șef de instituție.

1. Ne ajuta întotdeauna cu un sfat înțelept.	4. O bucura...
2. Te invita...	5. Îi inspira...
3. Îl lăuda...	6. Le acorda ...

Situație de comunicare

Mihai și Florin au hotărât să vadă cine reușește să găsească cele mai frumoase citate sau gânduri despre carte. Florin a propus trei idei, iar Mihai două. Cine a învins?

19 Examinați citatele prezentate, alegeți unul și comentați-l în scris.

Ideile alese de Florin

1. *Cititul unei cărți e o convorbire cu autorul, de aceea se cere liniște, să se audă un singur glas.* (N. Iorga)
2. *Cartea îți aduce mângâiere, din ea culegi multă înțelepciune.* (I. Creangă)
3. *Cărțile sunt prieteni reci și siguri.* (Hugo)

Ideile alese de Mihai

1. *O cameră fără cărți e ca un trup fără suflet.* (Cicero)
2. *Deschide cartea ca să vezi ce au gândit alții; închide cartea ca să gândești tu însuși.* (Heidi)

20 Citiți textul și răspundeți în scris:

- a. care sunt materialele din care a fost produsă hârtia;
- b. cine a descoperit pentru prima dată secretul hârtiei.

Hârtia a fost inventată de chinezi prin anul 105 d. Hr. Ei produceau hârtia dintr-o pastă făcută din scoarță de copac măcinată, din frunze de dud, fibre de bambus, zdrențe de mătase și capete de sfoară din plasele pescărești, toate îmbibate cu un clei vegetal. Aceste componente se măcinau, se băteau, se uscau în forme subțiri din care se scotea coala de hârtie. Mai târziu, secretul a trecut la coreeni și japonezi, apoi la arabi, care au răspândit hârtia în Europa.

21 Joc de rol.

Imaginați-vă că sunteți în anul 2500, veniți din diferite țări și fiecare propune o variantă și argumentează din ce materiale poate fi făcută hârtia.

Lectură suplimentară

Un tânăr era în prag de absolvire a liceului. În localitate era un obicei ca părinții să-i dea în dar proaspătului absolvent un automobil.

Luni de zile, Bill împreună cu tatăl lui au văzut tot felul de mașini și în săptămâna dinainte de absolvire au găsit mașina perfectă. Bill era sigur că mașina va fi a lui în seara de după absolvire.

Însă a rămas foarte dezamăgit când, în ajunul absolvirii, tatăl lui i-a pus în mână o carte împachetată ca un dar. Bill era atât de furios, că a aruncat cartea cât colo și a ieșit din casă ca vântul. Nu l-a mai văzut pe tatăl său niciodată de atunci. Doar vestea morții acestuia l-a adus acasă.

Într-o seară, pe când stătea și se uita printre lucrurile care au fost ale tatălui său și pe care le moștenise, a dat și peste cartea pe care i-o dăduse tatăl lui. A șters praful așezat pe ea și a deschis-o: în carte era un cec care purta data absolvirii liceului și suma exactă pentru a plăti mașina pe care au ales-o împreună.

Criza de timp

De la o vreme suntem invadați de informație. Nu mai reușim să citim o știre de ultimă oră că vine alta. “Timpul costă bani” – iată motoul generației de după ‘90. Nu mai avem timp să citim o carte deoarece este mare. Prin “mare” înțelegem că are multe pagini. Mai știi oare elevii din clasele gimnaziale și liceale să citească niște cărți?

Criza de timp este azi inamicul numărul unu al celor care vor să citească și nu au timp. N-au timp?... Dar cu siguranță pentru filmul de la ora opt toți au timp. Chiar și temele pentru acasă sunt lăsate la o parte.

Se pare că nu timpul este de vină. Chiar dacă trăim cu o viteză de 1000 km/oră, putem avea uneori și câte o pauză. Și atunci de ce să nu ne odihnim cu o carte în mână?

La noi azi cartea este mai puțin apreciată. Cărțile sunt astăzi scumpe și oamenii nu mai au bani pentru a cumpăra cărți. Ei cumpără mai degrabă o haină de la piață decât să cheltuiască banii pentru o carte. Nu cred că sunt de vină numai prețurile.

— Expresii

a fi în prag de absolvire – заканчивать учебу
a lăsa la o parte – оставить в стороне

Vocabular

a furá	cápăt	manuscris	distíns	concomitént
a ilustrá	cárturár	palétá	furiós	oricând
a inventá	curiozitate	penél	invadánt	
a înmármurí	destinatár	plásá	istovítór	
a moștení	distínctie	rap sód	îmbibát	
a răspândí	dud	scoárță	láic	
a se transferá	eternitate	sfoárá	límpede	
a șoptí	fármec	spáțiu	lungít	
	fibrá	sufláre	pescáreśc	
	gálceává	trup	sublím	
	inamíc	úrmá	tulburátór	
	inspiráție	valoáre	vegetál	
	lanț	vijelíe	veghetór	
	lux	zdrénte		
	mângâiere			

Lecția 7

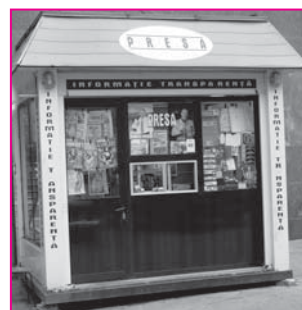
Presă, radioul și televiziunea

La această lecție veți discuta despre locul și rolul mijloacelor de informare în masă în societatea contemporană și despre relația dintre cele trei tipuri de mijloace de informare în masă: presa scrisă, radioul și televiziunea.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. De unde aflați știrile despre cele mai importante evenimente de pe glob: de la radio, de la televiziune sau din presă?
2. Ascultați deseori radioul?
3. Petreceți mult timp în fața ecranului?
4. Ce emisiuni televizate preferați?
5. Sunteți satisfăcut(ă) de calitatea emisiunilor televizate?
6. Schimbați deseori canalul de televiziune sau preferați să priviți o emisiune de la început până la sfârșit?

Situație de comunicare

La Casa Presei a avut loc o conferință de presă unde s-a discutat despre cel mai important aspect al lumii contemporane: informația și căile de transmitere a informației în condițiile actuale. Iată un fragment de la această conferință.

Discutați cu colegii despre schimbările din sfera comunicației în lumea contemporană, despre importanța celor trei tipuri de mijloace de informare în masă: presa scrisă, radioul și televiziunea.

Moderatorul: – Nu e pentru nimeni un secret că acum oamenii pot comunica foarte ușor. Informația este transmisă astăzi cu viteza luminii. Datorită acestui fapt oamenii de pe planeta noastră pot fi mai aproape unul de altul.

Participantul A: – Aceasta este o adevărată revoluție produsă în sfera comunicației datorită televizorului, și mai ales datorită calculatoarelor. Această revoluție a schimbat și va continua să schimbe viața noastră.

Moderatorul: – Se vorbește și se scrie mult despre epoca electronicii, despre calculatoare, despre *Internet* și despre consecințele exploziei informaționale asupra individului. Din această cauză tot mai mulți se întrebă dacă, în această eră a audiovizualului, presa scrisă va mai supraviețui.

Participantul B: – Sunt de părere că presa nu numai că va supraviețui, ci va continua să facă progrese. Astăzi în lume se editează și se cumpără tot mai multe ziare și reviste.

Expresii

presa scrisă – печать	a avea datoria să... – иметь своим долгом ...
explozie informațională – информационный взрыв	a fi de părere că... – быть того мнения, что...
viteza luminii – скорость света	

1 Care este ideea centrală a acestui fragment de conferință:

- în condițiile actuale există o concurență foarte mare între cele trei tipuri de mijloace de informare în masă: presa scrisă, radioul și televiziunea;
- deși apar noi mijloace de informare în masă, societatea contemporană nu renunță la ziare și reviste;
- mijloacele de informare în masă contribuie la apropierea dintre oameni.

2 Analizați și comentați afirmațiile făcute la această conferință de presă.

Citirea

Situație de comunicare

E sfârșitul unei zile de vară. Mihai revine acasă unde este așteptat de soție. El este însoțit de prietenul său Nicolae. În timp ce se odihnesc, ei discută despre rolul presei, radioului și televiziunii în societatea contemporană. Care dintre ideile expuse în text sunt mai convingătoare? Ce argumente suplimentare puteți aduce?

Discuții lângă un aparat de radio

- Mihai:* – Bună seara, dragă. Ce bucurie e să revii acasă după o zi de lucru cu multe probleme.
- Maria:* – Bună seara. Luați loc aici și odihniți-vă puțin. Eu îndată vă aduc câte o cafea, dacă doriți.
- Mihai:* – Eu aș prefera o bere rece. Tu ce zici, Nicolae?
- Nicolae:* – Și eu aș bea o bere.
- Maria:* – Iată berea și paharele. Puteți să vă serviți.
- Nicolae:* – Observ, Maria, că ești o ascultătoare fidelă a aceluiași post de radio.
- Maria:* – Da, într-adevăr, postul acesta îmi oferă posibilitatea să ascult multe emisiuni muzicale, literare și emisiuni pe teme istorice. El de asemenea transmite multe emisiuni cu o gamă foarte largă de informații din cele mai diferite domenii. La serviciu eu citesc foarte mult și radioul este pentru mine o modalitate de a mă relaxa. Din această cauză cred că radioul este foarte util și foarte comod. Cu ajutorul lui eu aflu multe informații și mă distrez în același timp.
- Nicolae:* – Da, este adevărat, numai că astăzi “micul ecran” câștigă din ce în ce mai mult teren. Numai televiziunea ne oferă posibilitatea să asistăm la evenimentele din cele mai îndepărtate locuri de pe glob. Televizorul ne permite să admirăm diferite spectacole, concerte în timp ce ne odihnim. El ne informează și totodată ne instruește.
- Maria:* – Aș spune că exagerezi un pic avantajele televiziunii. Eu, desigur, nu neg faptul că astăzi, la începutul secolului al XXI-lea, informația nu se găsește numai în ziare, reviste și cărți. Ea are acum și un pronunțat caracter audiovizual. De aceea mie îmi place să privesc și emisiunile de actualități.

Nicolae: – Ai perfectă dreptate. Între aceste mijloace de informare nu există nici un fel de concurență. Fiecare își are rolul său în informarea populației: radioul anunță, televiziunea arată, iar presa explică și comentează.

Mihai: – Într-un cuvânt, trebuie să spunem că astăzi e greu să ne imaginăm viața noastră fără radio și fără televiziune. Mai ales, televiziunea e cea care suprimă timpul și spațiul. Cu ajutorul televiziunii putem vedea ce se întâmplă în celălalt capăt al lumii. Televiziunea ne aduce toate evenimentele de pe glob în casa noastră. Se spune că televiziunea a transformat planeta noastră într-un sat mare.

Maria: – E drept că numărul telespectatorilor este, astăzi, foarte mare și el continuă să crească. Cu toate acestea, noi nu ar trebui să devenim prizonierii televiziunii. Aceste probleme sunt interesante și complexe. Am putea să discutăm până mâine dimineață. Dar... e timpul să mergem la culcare. Mâine ne așteaptă o nouă zi de lucru.

Expresii

emisiuni de actualități – новости
gamă largă de informații – широкий спектр информации
în timp ce – в то время как
un pic – немного
a avea perfectă dreptate – быть совершенно правым

a câștiga teren – завоевать позиции
a merge la culcare – идти спать
a oferi posibilitatea – предоставить возможность
e timpul să... – пора...
cu toate acestea – вместе с тем

3 Răspundeți la următoarele întrebări:

1. Citiți regulat ziarele?
2. Care sunt ziarele dvs. preferate?
3. Ce rubrici din aceste ziare vă interesează mai mult?
4. Ascultați radioul? Când?
5. Vă plac emisiunile radiofonice muzicale?
6. Ce emisiuni televizate vă plac? De ce?
7. Cum explicați dvs. popularitatea televizorului?
8. Ce puteți spune despre rolul presei, radioului și al televiziunii în societatea contemporană?

4 Formulați întrebări pe baza textului de mai sus și adresați-le colegului dvs.

5 Spuneți despre ce discută cei trei prieteni:

- a. despre rolul pe care îl au în societatea contemporană presa, radioul și televiziunea;
- b. despre diferența dintre cele trei tipuri de mijloace de informare în masă;
- c. despre relația dintre presă, radio și televiziune.

6 Selectați din dialogul de mai sus și scrieți în tabel trăsăturile prin care se caracterizează cele trei tipuri de mijloace de comunicare în masă. Comentați fiecare dintre aceste trăsături.

Presa scrisă	Radio	Televiziunea

7 Sunteți de acord cu aceste afirmații? Aduceți exemple care să confirme sau să infirme aceste enunțuri.

1. Mijloacele de informare în mase constituie a patra putere în stat;
2. Mijloacele de informare în mase au datoria de a reflecta veridic viața societății;
3. Mijloacele de informare în mase ajută societatea în soluționarea multor probleme sociale.

8 Alegeți varianta pe care o considerați corectă. Argumentați alegerea făcută. Adăugați varianta propusă de dvs.

I. Obiectivul principal al mass-media este:

- a) informarea publicului despre situația politică, despre evenimentele din țară și din lume, despre locurile de muncă, despre buletinele meteo, concerte și spectacole etc.
- b) promovarea intereselor unor partide și lideri politici;
- c) denaturarea adevărului despre procesele politice care au loc în societate;
- d)

II. Mijloacele de informare în mase sunt necesare pentru că:

- a) difuzează informația utilă despre toate evenimentele din societate și din natură;
- b) stabilesc un dialog real cu publicul pentru a preciza reacția cetățenilor la tot ceea ce are loc în societate;
- c) sunt folosite de anumite persoane sau grupuri de persoane pentru a-și promova interesele;
- d)

III. Rolul mijloacelor de informare în mase în viitor va spori mult, deoarece:

- a) societatea viitorului va fi o societate a informației;
- b) statul va fi tot mai mult interesat ca cetățenii lui să cunoască adevărul despre realitatea socială;
- c) aceste mijloace vor contribui la soluționarea problemelor economice și sociale;
- d)

9 Citiți textul de mai jos în care sunt prezentate rezultatele unui sondaj sociologic. Încercați să vedeți din ce categorie de persoane faceți parte dvs. Povestiți, în 5-7 propoziții, care este atitudinea dvs. în raport cu televizorul.

Lumea în fața ecranului

Sociologii au constatat că:

- până la 30% din persoane deschid televizorul cum intră în apartament;
- până la 25% din persoane lasă televizorul să funcționeze când nimeni nu este în fața ecranului;
- telespectatorii schimbă canalul: a) pentru a evita reclama; b) pentru a vedea ce se transmite pe alte canale; c) pentru a urmări mai multe emisiuni în același timp;
- numai 25% din telespectatori urmăresc o emisiune de la început până la sfârșit;
- circa 40% din telespectatori deschid televizorul fără să știe ce emisiune se transmite.

10 Povestiți, în 5-7 propoziții, despre o emisiune radio sau TV care v-a plăcut cel mai mult, după modelul prezentat mai jos.

Denumirea acestei emisiuni;

Numele prezentatorului;

Participanții la această emisiune;

Orele de emisie;

Canalul sau postul care a transmis emisiunea dată;

Problemele dezbătute în cadrul acestei emisiuni.

11 Citiți textul de mai jos și notați-vă în caiet cele mai importante date din acest articol.*TV5 la 20 de ani*

În aprilie 2004, canalul francez de televiziune TV5 a împlinit 20 de ani. Pe parcursul a două decenii, TV5 a devenit un canal cunoscut în 204 țări (printre care și cele 56 de țări ale francofoniei). Canalul TV5 intră zilnic în peste 147 milioane de case și este privit de peste 18 milioane de telespectatori.

În acest an aniversar, de la 1 februarie, TV5 vine cu o nouă grilă de programe. Aceste programe – șapte la număr – au fost prezentate săptămâna trecută, de către Frederic Mitterrand, director general responsabil de programe. Telespectatorii canalului TV5 vor avea ocazia să cunoască noi prezentatori care se vor alătura la cei deja cunoscuți. Ei vor propune noi emisiuni pentru informare, cultivare și distracție. Vor fi transmise mai multe filme, mai mult sport, mai multe documentare. Programul va cuprinde mai multe emisiuni originale.

Într-un cuvânt, toate acestea ne inspiră optimism în legătură cu viitorul limbii franceze în lume, a declarat Serge Adda, președintele canalului TV5.

12 Subliniați cuvintele-cheie din acest articol.**13 Răspundeți la întrebări.**

1. Ce fel de canal este TV5?
2. Câți ani se împlinesc de la fondarea lui?
3. Câți telespectatori vizionează zilnic acest canal de televiziune?
4. În câte țări este cunoscut acest canal de televiziune?
5. Ce schimbări s-au făcut în grila de programe a canalului TV5 de la 1 februarie?
6. Ce programe va propune canalul telespectatorilor după 1 februarie?
7. Ce importanță are acest canal de televiziune pentru limba franceză în lume?

14 Vorbiți despre presa scrisă din Republica Moldova. Spuneți:

- ce ziare cunoașteți;
- care este periodicitatea apariției lor;
- care ziare și publicații periodice se bucură de cea mai mare popularitate;
- cum reflectă realitatea socială ziarele din Republica Moldova.

15 Alcătuiți câte o povestire din 7-8 propoziții care să înceapă cu cuvintele:

Am citit în ziare despre... Am auzit la radio despre... Am privit la televizor despre...

16 Organizați o discuție pe tema *Mijloacele de comunicare în mase și rolul lor în societatea contemporană*.

Scrierea

17 Luna viitoare Nicolae va pleca într-o călătorie prin Europa. Priviți planul de mai jos și scrieți ce va face el în următoarele zile.

Model: 3 aprilie / a pleca → *Pe data de 3 aprilie el va pleca la Paris.*

7 aprilie / a părăsi	3-7 aprilie – Paris
7 aprilie / a ajunge	7-14 aprilie – Viena
15 aprilie / a fi	14-18 aprilie – Roma
18 aprilie / a porni	18-25 aprilie – Atena
între 25-28 aprilie / a vizita	25-28 aprilie – Berlin

18 Alcătuiți propoziții urmând modelul de mai jos.

Model: *Promit că... / eu / a veni mâine mai devreme → Promit că voi veni mâine mai devreme.*

Eu cred că ...	el	a participa la un seminar
Sunt sigur că...	ea	a găsi timp să vină la noi
Nu cred că...	ei	a răspunde la întrebări
De unde știi că...	ele	a respecta programul
E clar că...	vinovatul	a plăti o amendă foarte mare
Sunt de părere că...	ziarele	a scrie despre incident

19 Puneți verbele la timpul viitor și alcătuiți propoziții.

Model: *Deseară / a privi un film la televizor → Deseară am să privesc un film la televizor.*

Peste 2 ore / a scrie o scrisoare
Mâine dimineață / a face gimnastică
La ora 6 / a găti cina
Săptămâna viitoare / a pleca la mare
Pe data de 10 mai / a merge în excursie
Luna viitoare / a avea examen la matematică

20 Completați textul de mai jos folosind cuvintele *ziar, revistă, televizor, radio*.

Mass-media

..... este cel mai vechi mijloc de comunicare în masă. Primul a apărut încă în antichitate. au apărut în sec. al XVIII-lea. comentează noutățile cotidiene foarte amănunțit. nu se preocupă de evenimentele cotidiene. Ele fac o analiză a evenimentelor trecute. este cel mai accesibil mijloc de informare în masă. Oamenii pot asculta peste tot: când sunt pe plajă, în timp ce conduc mașina sau când se odihnesc la o ceașcă de ceai. este cel mai atractiv mijloc de comunicare în masă. ne oferă o gamă foarte largă de emisiuni. La poți vedea evenimentele din toată lumea stând în fotoliu.

21 Citiți articolul de ziar și completați fișa de mai jos.

Un nou virus informatic

Un nou virus informatic, răspândit în rețelele din Statele Unite ale Americii și în Marea Britanie, a fost depistat săptămâna trecută de compania de programe antivirus McAfee. Virusul *Badtrans* afectează computerele echipate cu Microsoft Outlook. Virusul a fost creat pentru a obține informația din memoria calculatoarelor afectate. El se propagă sub forma unor scrisori de felicitare cu ocazia sărbătorilor de iarnă. Mesajul scrisorii electronice îi îndeamnă pe utilizatori să arunce o privire pe documentul atașat. Când fișierul este deschis, virusul distruge informațiile conținute în computerul afectat.

“Timpul” nr.34, 23.08.03, pag. 4

Fișa articolului de ziar

1. Titlul articolului _____

2. Ziarul _____ Data _____ Pagina _____

3. Scrieți cinci cuvinte noi găsite în articol și definiția lor în limba română:

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

e) _____

4. Scrieți sumarul articolului completând rubricile de mai jos:

Ce s-a întâmplat: _____

Unde: _____

Când: _____

Cum: _____

De ce: _____

5. Scrieți întrebările care v-au apărut după citirea acestui articol.

6. Care este opinia dvs. în legătură cu problemele abordate în articol?

7. Ați mai auzit sau ați mai citit despre acest eveniment și din alte surse? Spuneți din ce surse.

8. Diferă informația prezentată în acest articol de ceea ce cunoașteți dvs.? Dacă da, prin ce?

9. Precizați ce tip de articol este articolul de mai sus:

a) articol care descrie evenimente politice;

b) articol care descrie evenimente culturale;

c) articol care descrie evenimente din sfera social-economică;

d) articol care descrie evenimente sportive;

e) articol care abordează probleme ecologice.

22 Scrieți un text din 5-7 propoziții la tema *Presa și societatea contemporană*.

Lectură suplimentară

Ce este o agenție de presă

O agenție de presă este o instituție care colectează informația despre evenimentele din lumea întreagă și transmite această informație organelor de presă și posturilor de radio și de televiziune.

Cei mai mulți dintre cititorii ziarelor și dintre radioascultători și telespectatori nu au nici o idee despre proveniența informației difuzate. Se știe însă că mai mult de jumătate din informația transmisă de organele de presă și de posturile de radio și de cele de televiziune este difuzată de agențiile de presă. Agențiile au o importanță foarte mare pentru informarea publicului despre evenimentele care au loc în diferite țări din lume. Agențiile de presă formează însă partea ascunsă a aisbergului informațional. Cititorii cunosc în general puține lucruri despre activitatea unei agenții de presă.

Din istoria agențiilor de presă:

Agenția France Presse (AFP)

Agenția *France Presse* este una dintre cele mai vechi și cele mai mari agenții din lume. În anul 1832, un oarecare Charles Havas, bancher și director de revistă ruinat, a avut ideea de a crea în cartierul revistelor din capitala franceză un serviciu care să traducă rapid presa străină și să furnizeze aceste informații ziarelor și revistelor pariziene. Trei ani mai târziu, în 1835, el a fondat prestigioasa Agenție *Havas*, care este predecesoarea Agenției *France Presse*.

Agenția *France Presse* este o agenție națională franceză, dar și o agenție mondială. Informația adunată de Agenția *France Presse* se difuzează pe toate meridianele, în toate capitalele lumii.

Agențiile de presă din Republica Moldova

Prima agenție de presă din Moldova se numea ATEM. Prin Hotărârea Parlamentului din 20 iunie 1990, ATEM este transformată în Agenția Informațională de Stat *Moldpres*. Scopul acestei agenții este de a reflecta viața social-politică, economică și culturală a Republicii Moldova. *Moldpres* are numeroși beneficiari atât în Moldova, cât și în străinătate. Ea întreține relații cu multe agenții de presă din multe țări.

În afară de Agenția Informațională de Stat *Moldpres*, în Republica Moldova au fost înregistrate alte 6 agenții de presă. Dintre acestea cele mai importante sunt *BASA-press*, *Infotag* și *Flux*.

Prima agenție de presă privată din Republica Moldova este *BASA-press*. Ea a apărut la 5 noiembrie 1992. Agenția reflectă în special problemele social-politice, economice și sociale. Agenția are și un serviciu special care difuzează știri din lumea businessului. *BASA-press* este dealer autorizat al Agenției Germane de Presă *DPA* în Republica Moldova. Agenția are peste 100 de beneficiari în țară și în străinătate.

Agenția *Infotag* a fost creată la 1 decembrie 1993. Agenția reflectă evenimentele politice și economice din țară.

Agenția de Presă *Flux* activează de la 23 martie 1995. Ea este specializată în informații din domeniul politic și militar.

Expresii

agenție de presă – агенство печати
în general – в общем

a întreține relații – поддерживать отношения
afară de... – помимо, кроме

Vocabular

a asistá	antichitate	ascúns	oarecáre
a difuzá	apropiere	atașát	
a se distrá	áudio-vizualul	fidél	
a furnizá	beneficiár	îndepártát	
a instruí	consecință	ruinát	
a însoți	diversificáre	utíl	
a se preocupá	fișier		
a se propagá	grílă		
a reflectá	mérit		
a revení	modalitate		
a supraviețuí	predecésór		
a suprimá	predecesoáre		
	prizoniér		
	proveniénță		
	străinătate		
	utilizátór		

Lecția 8

Sărbători naționale

La această lecție veți afla despre două mari sărbători ale poporului care locuiește în Republica Moldova și veți medita asupra semnificației acestor evenimente.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Ce loc ocupă sărbătorile în viața dvs.?
2. Ce sărbători naționale cunoașteți?
3. În ce an apare pe harta lumii statul Republica Moldova?

Situație de comunicare

Dragoș găsește întâmplător printre hârtiile tatălui său niște fotografii. El este uimit de mulțimea de oameni adunată în Piața Marii Adunări Naționale. De ce oamenii se adună de obicei la asemenea manifestări?

- 1 **Examinați imaginile. Cum credeți, de ce atâția oameni s-au adunat în piața din centrul Chișinăului?**
- 2 **Citiți dialogul dintre Dragoș și tatăl său și numiți data evenimentelor descrise.**

Dragoș: – Câtă lume! Când a avut loc această adunare?

Tatăl: – Această adunare a avut loc la 27 august 1991. Prima Mare Adunare Națională a avut loc la 27 august 1989. Au fost evenimente istorice...

Dragoș: – Ce s-a întâmplat atunci?

Tatăl: – Atunci a fost proclamată independența de stat a Republicii Moldova. La această adunare au participat aproximativ 250.000 de oameni veniți din toate colțurile Moldovei.

Dragoș: – Cine a deschis adunarea?

Tatăl: – Alexandru Moșanu, președintele Parlamentului. El a menționat că s-au creat condiții favorabile pentru proclamarea independenței Republicii Moldova.

Dragoș: – Aceasta a fost voința întregului popor?

Tatăl: – Fără îndoială. Orice popor tinde să fie liber și independent. Iar această adunare s-a transformat într-o tribună de manifestare a voinței poporului.

Dragoș: – Dar cine era președintele Republicii Moldova? A vorbit și el?

Tatăl: – Președinte al Republicii Moldova atunci era Mircea Snegur. De la tribună el s-a adresat participanților la Marea Adunare Națională. În alocuțiunea sa el a spus: „Cuvântul **independență** a fost mereu pe buzele noastre. Azi, acum, fiecare secundă ne apropie tot mai mult de ceasul sfânt al libertății. Gândurile noastre fac o punte peste secole și se unesc cu vrerea lui Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Expresii

o dată cu – одновременно с...

vizavi de – по отношению к...

3 Găsiți în dialogul de mai sus:

- Data, luna, anul proclamării independenței Republicii Moldova;
- Numărul de participanți la Marea Adunare Națională din 27 august 1991;
- Numele președintelui Republicii Moldova și numele președintelui Parlamentului de atunci.

4 Răspundeți la întrebări.

De ce s-au adunat cetățenii Republicii Moldova în Piața Marii Adunări Naționale?

Care a fost vrerea lor? Dar a lui Ștefan cel Mare?

Ce a declarat Alexandru Moșanu, președintele Parlamentului?

Ce a menționat Mircea Snegur, președintele Republicii Moldova?

5 Formulați întrebări în baza imaginilor și adresați-le colegilor.

6 Lucru în grup. Discutați la tema *Orice popor tinde să fie liber și independent*.

7 Alcătuți dialoguri despre aceste personalități care au fost la baza statalității Republicii Moldova.

Mircea Snegur, președinte al Republicii Moldova între anii 1990-1996. S-a născut în 1940, în satul Trifănești, Soroca. A ocupat funcții înalte în perioada sovietică. Din 1989 s-a încadrat activ în mișcarea de eliberare națională. Primul președinte al Republicii Moldova. Pe timpul guvernării lui, Republica Moldova și-a proclamat independența.

Alexandru Moșanu, președinte al Parlamentului între anii 1990-1993. Istoric, profesor universitar și om politic. Deputat în Parlamentul Republicii Moldova: februarie 1990 – martie 2001. A promovat consecvent valorile democratice și naționale. Președinte al comisiei pentru elaborarea actelor legislative privind drapelul și stema de stat al Republicii Moldova. A contribuit la elaborarea bazelor legislative ale Republicii Moldova.

8 Comentați ideea.

Nu există decât un singur fel de a-ți sluji neamul și țara: de a lupta, pe orice cale, pentru eternitatea lor.
(Mircea Eliade)

9 Citiți dialogul dintre Dragoș și tatăl său. Imaginați-vă că sunteți tatăl lui Dragoș și răspundeți la ultima întrebare.

Dragoș: – Este minunat când un popor este liber și independent, nu-i așa?

Tatăl: – Cu siguranță. Deși mai sunt multe probleme de rezolvat, lumea crede în viitor.

Dragoș: – Ce comentarii au fost exprimate în presă vizavi de independența Republicii Moldova?

Tatăl: – Iată aici sunt adunate niște ziare. Să vedem ce scrie în ele.

Dragoș: – E o pagină întregă cu păreri ale unor oameni!

Tatăl: – Uite părerea lui Valeriu Muravschi: „Aspirațiile spre independență, limbă, istorie, cultură din anii 1990-1991 au dus la declararea independenței Republicii Moldova. Din voia sorții am participat activ la acele evenimente – am ocupat funcția de ministru al Finanțelor și de prim-ministru. Speranțele și acum sunt mari, sper că în următorii ani va fi schimbat sistemul politic, social, economic”.

Dragoș: – Dar uite și opinia unui om simplu, Mihai Ciobanu: „Proclamarea independenței Republicii Moldova e cel mai important eveniment. Pentru poporul nostru independența înseamnă libertate, pace, revenire la valorile și tradițiile naționale. Ca rezultat al acestui eveniment, republica își consolidează relațiile cu statele din Europa și cu multe organizații internaționale”.

Tatăl: – Sunt diverse păreri aici exprimate, ar fi bine să le citești când vei avea timp.

Dragoș: – Dar tu ce părere ai despre proclamarea independenței Republicii Moldova?

10 Comentați gândurile unor oameni de vază.

Trebuie să te bucuri de libertate pentru a-ți cunoaște adevăratul preț. (H. de Balzac)

Îmi place libertatea mai mult decât viața. (F. von Schiller)

Întrebări pentru discuție

1. Cum se materializează statalitatea Republicii Moldova?
2. Cu ce state stabilește Moldova relații de colaborare?
3. Ce state ocupă primele locuri în schimbul de mărfuri și servicii?

Situație de comunicare

Anii trec repede. Independența Republicii Moldova devine tot mai evidentă. Moldova stabilește relații economice și culturale cu multe state ale lumii. În 2002 Franța ocupa locul nouă în relațiile comerciale cu țara noastră. În al doisprezecelea an al independenței Moldovei, ambasadorul Republicii Franceze în Republica Moldova, dna Dominique Gazuy, susține un dialog, publicat în ziarul *Capitala*. Care ar fi domeniile de interes ale Franței în Moldova?

11 Completați dialogul, utilizând cuvintele potrivite.

Corespondentul: – Republica Franceză a fost primul care a semnat cu Republica Moldova un Tratat de și cooperare, devenind chiar din primii ani de un mesager al țării noastre pe arena și în lume. Ideea unei Europe unite, propusă de Franța, prinde contururi clare. Ce trebuie să facă Republica pentru a fi acceptată în marea familie a europene?

Dominique Gazuy: – Franța a susținut Republica Moldova în intenția de a se apropia de Europeană. Când Franța deținea președinția Uniunii, Moldova a aderat la Pactul de pentru Europa de Sud-Est. Și acum, e rândul Republicii Moldova să facă propuneri. E clar, că Moldova face parte din Dar această amplasare nu este suficientă. Sunt anumite care trebuie respectate. Pe de o parte, e vorba de valorile

..... și de drepturile omului. Pe de alta, de economice. Și Moldova ar trebui să realizeze acest salt calitativ. Ușa în Europa nu este închisă pentru Republica Moldova.

Cuvinte de reper:

democratic, Europa, independență, european, Moldova, geografic, Uniune, European, Stabilitate, prietenie, popor, condiție, stat, valoare.

Expresii

Uniunea Europeană – Европейский Союз
 Consiliul Europei – Совет Европы
 Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est – Пакт стабильности юго-западной Европы
 tratat de prietenie și cooperare – договор о дружбе и сотрудничестве
 domeniu de interes comun – сфера совместных интересов
 rețele electrice – электросети

12 Formulați în scris 6 întrebări la acest dialog.

13 Faceți rezumatul dialogului și indicați:

- cine este ambasadorul Republicii Franceze în Moldova;
- cum sprijină Republica Franceză Moldova în procesul de integrare europeană;
- ce condiții trebuie să respecte Republica Moldova pentru a deveni un stat european cu drepturi depline.

14 Alcătuiți texte din 6-7 propoziții în baza informației de mai jos.

A.

- colaborare strânsă între Moldova și Spania
- prezența Companiei Union Fenosa pe piața investițională a Moldovei
- implementarea tehnologiilor avansate în exploatarea rețelelor electrice
- activitatea Companiei Union Fenosa și impulsivitatea relațiilor de cooperare între cele două țări

B.

- Moldova și Polonia – parteneri de afaceri
- raporturi de cooperare eficientă în plan extern
- necesitatea consolidării cooperării bilaterale în cadrul Consiliului Europei
- sprijinul Poloniei în procesul de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană
- Moldova – partener strategic pentru Polonia
- contribuția Poloniei la dinamizarea procesului de integrare a Republicii Moldova în UE
- necesitatea elaborării și implementării unor proiecte de colaborare în diferite domenii de interes comun

15 Imaginați-vă că sunteți în anul 2050. Descrieți cum va arăta Republica Moldova pe harta Europei.

Citirea

Întrebări pentru discuție

1. La ce dată este sărbătoarea națională Limba Noastră cea Română?
2. Ați participat vreodată la acest eveniment? Povestiți pe scurt despre aceasta.

Situație de comunicare

Elena Tamazlăcaru, o persoană cu suflet de poet, își împărtășește impresiile legate de ziua de 31 August 1989. Ce semnifică această sărbătoare?

16 Descrieți imaginile în 5-6 propoziții.

17 Citiți impresiile Elenei Tamazlăcaru și realizați sarcinile de mai jos.

Noi prin grai suntem popor! E o afirmație găsită în ultimele ore și clipe ale lui 31 august. De la 1989 ultima zi a lui august are semnificații spirituale de simbol, de ideal, de sfințenie. Sărbătoarea Limba Noastră cea Română este unică pe glob. Ea este evenimentul de vârf al unui neam care își apără ființa națională.

Cu o rază de soare în inimă reușim să fim prezenți, de dimineață, la toate evenimentele: la depunerile de flori și recitalul de poezie de pe Aleea Clasicilor și la dezvelirea și sfințirea bustului lui George Călinescu și la deschiderea Bibliotecii *Târgu-Mureș* din sectorul Râșcani al capitalei etc.

Noi prin grai suntem popor! Piața Marii Adunări Naționale este neîncăpătoare! Ne este dor de atmosfera din anii când în toată duminica aveam dorința de a ne aduna în jurul Durerii Noastre Naționale – Dreptul de a locui în Limba Noastră cea Română, în care ne-am născut pe acest pământ dat de Domnul sub soare.

Expresii

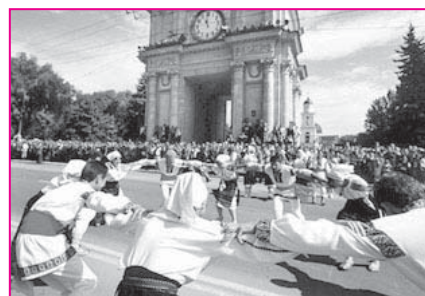
a-și împărtăși impresiile – делиться своими впечатлениями

a-i reveni misiunea – выпала задача

depunere de flori – возложение цветов

de preț – ценный

a dezveli un monument – открыть памятник

18 Formulați întrebări în baza textului de mai sus și adresați-le colegilor.

19 Spuneți despre ce se povestește în acest text:

- Despre sărbătoarea națională Limba Noastră cea Română;
- Despre semnificațiile acestei sărbători;
- Despre participarea oamenilor la acest eveniment;
-

20 Găsiți antonimele cuvintelor de mai jos și alcătuiți propoziții.

a aduna
a afirma
a găsi
deschidere
dimineață
durere
drept
neîncăpător
spiritual

21 Iată câteva gânduri despre limbă. Alegeți unul și comentați-l.

Limba unui popor este floarea lui cea mai de preț, o floare a întregii lui vieți spirituale. (K.D. Ușinski)

Nu noi suntem stăpânii limbii, ci limba e stăpâna noastră. (Mihai Eminescu)

Nu cunosc un dar mai frumos din partea unui musafir străin decât acela de a-mi elogia țara în limba casei mele. (Grigore Vieru)

22 Citiți dialogul și găsiți ideile referitoare la limbă.

Correspondentul: – Domnule academician, ce înseamnă limba pentru un popor?

Mihai Cimpoi: – Limba determină ființa unui neam și îi asigură identitatea sa culturală.

Eminescu vorbește despre limbă ca despre un sanctuar zidit din pietre vechi după o idee generală. Limba reprezintă floarea sufletului unui neam.

Correspondentul: – Noi existăm ca neam prin limbă. Ce putem face ca această limbă să fie frumoasă și armonioasă?

M. Cimpoi: – Soluția este în ființa noastră. Ei îi revine misiunea să apere limba pe care o rostește. A vorbi frumos limba noastră este o datorie patriotică, spune Grigore Vieru. Suntem într-un dialog cu lumea largă și astfel suntem obligați să ne vorbim corect limba pentru a fi auziți.

23 Completați tabelul cu gânduri proprii despre limbă.

- Limba determină ființa unui neam.
- Limba este un sanctuar zidit din pietre vechi.
- Limba reprezintă floarea sufletului unui neam.
- Orice limbă este frumoasă și armonioasă.

.....
.....
.....
.....

24 Continuați gândul:

A vorbi corect și frumos o limbă este o datorie a fiecărui om, deoarece

25 Găsiți sinonimele acestor cuvinte, apoi alcătuiți propoziții cu ele.

grai
soartă
sarcină
conștient
îndrăzneț
a exista
a rosti

26 Alcătuiți propoziții cu îmbinările de mai jos.

- a susține un dialog
- a susține cu fermitate
- a susține la nevoie
- a susține colegul

Scrierea

27 Utilizați forma potrivită.

Model: *Ei (a-și aduce aminte) de satul lor natal. → Ei își vor aduce aminte de satul lor natal.*

- Copiii (a-și imagina) cum vor trăi în Europa Unită.
- Eu (a-și aminti) cu nostalgie de clipele frumoase din copilărie.
- Noi (a-și imagina) cum va fi lumea peste 50 de ani.
- Tu (a-i fi dor) de sărbătorile sufletului.
- Voi (a-și da seama) că trebuia să faceți mai mult pentru prosperarea țării.

28 Exprimați-vă părerile despre independența Republicii Moldova și despre sărbătoarea națională *Limba Noastră*.

Model:

Cred în independența obținută în 1991. A fost una dintre cele mai mari victorii ale poporului nostru din perioada dată. Evenimentul acesta a determinat soarta de mai departe a neamului nostru.

Am crezut și cred sincer că sărbătoarea *Limba noastră* este a tuturor. Este o sărbătoare care ne unește pe toți indiferent de origine. O zi în care putem fi împreună pentru a ne bucura de realizări.

29 Imaginați-vă că sunteți președintele Republicii Moldova și scrieți o felicitare cu ocazia Zilei Independenței.

Model:

Dragi cetățeni,

Vă felicit din suflet cu ocazia apropiatei zile a Independenței Republicii Moldova. Vă urez sănătate și prosperare. Am fost și voi fi totdeauna alături de voi – și la bine, și la rău. Sunt ferm convins că vom putea depăși toate greutățile numai prin propriile eforturi, prin muncă asiduă. Cred în dvs., bunii mei cetățeni, cum cred în frumosul viitor al acestui pământ.

Cu drag, președintele țării.

.....

.....

.....

.....

.....

Lectură suplimentară

DECLARAȚIA de independență a Republicii Moldova (fragment)

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA, constituit în urma unor alegeri libere și democratice, AVÂND ÎN VEDERE trecutul milenar al poporului nostru și statalitatea sa neîntreruptă în spațiul istoric și etnic al devenirii sale naționale;

SUBLINIIND dăinuirea în timp a moldovenilor în Transnistria – parte componentă a teritoriului istoric și etnic al poporului nostru; ...

PROCLAMĂ

solemn în virtutea dreptului popoarelor la autodeterminare, în numele întregii populații a Republicii Moldova și în fața întregii lumi:

REPUBLICA MOLDOVA ESTE UN STAT SUVERAN, INDEPENDENT ȘI DEMOCRATIC, LIBER SĂ-ȘI HOTĂRASCĂ PREZENTUL ȘI VIITORUL, FĂRĂ NICI UN AMESTEC DIN AFARĂ, ÎN CONFORMITATE CU IDEALURILE ȘI NĂZUINȚELE SFINTE ALE POPORULUI ÎN SPAȚIUL ISTORIC ȘI ETNIC AL DEVENIRII SALE NAȚIONALE.

În calitatea sa de STAT SUVERAN ȘI INDEPENDENT, REPUBLICA MOLDOVA:

SOLICITĂ tuturor statelor și guvernelor lumii recunoașterea independenței sale, astfel cum a fost proclamată de Parlamentul liber al Republicii, și își exprimă dorința de a stabili relații politice, economice, culturale și în alte domenii de interes comun cu țările europene, cu toate statele lumii, fiind gata să procedeze la stabilirea de relații diplomatice cu acestea, potrivit normelor de drept internațional și practicii existente în lume în această materie;

ADRESEAZĂ Organizației Națiunilor Unite cererea de a fi admisă ca membru cu drepturi depline în organizația mondială și în agențiile sale specializate;

DECLARĂ că este gata să adere la Actul final de la Helsinki și la Carta de la Paris pentru o nouă Europă, solicitând, totodată, să fie admisă cu drepturi egale la Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa și la mecanismele sale;

HOTĂRĂȘTE că pe întregul său teritoriu să se aplice numai organele legal constituite ale Republicii Moldova;

GARANTEAZĂ exercitarea drepturilor sociale, economice, culturale și a libertății politice ale tuturor cetățenilor Republicii Moldova, inclusiv ale persoanelor aparținând grupurilor naționale, etnice, lingvistice și religioase, în conformitate cu prevederile Actului Final de la Helsinki și ale documentelor adoptate ulterior, ale Cartei de la Paris pentru o nouă Europă.

AȘA SĂ NE AJUTE DUMNEZEU!

Adoptată la Chișinău,
de Parlamentul Republicii Moldova,
la 27 august 1991.

Vocabular

a aderá	alocuțiúne	armoniós
a avansá	altár	asíduu
a consolidá	amplasáre	bilaterál
a dezbiná	aspiráție	deplín
a elogiá	cooperáre	ilústru
a extínde	dátină	înrég
a impulsioná	diversitáte	legítim
a proclamá	grái	lucíd
a se recunoáște	identitáte	neîncăpător
a relatá	lanț	spirituál
a sfinți	mesagér	temerár
a slují	musafir	
a valorificá	punte	
a zidí	recítal	
	salt	
	sanctuár	
	semnificáție	
	vóie	
	vrére	

Lecția 9

Obiceiuri și tradiții

La această lecție veți afla câte ceva despre obiceiurile moldovenilor legate de nașterea unui copil, de căsătorie și de Crăciun.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Când s-a născut primul dvs. copil?
2. Țineți minte cât a cântărit copilul?
3. Țineți minte în ce zi ați sărbătorit nunta?
4. Ce eveniment vă amintește de bucuria pe care ați avut-o la nașterea copilului sau la nuntă?
5. Cine a ales numele primului dvs. copil?
6. Ce obiceiuri la nașterea copilului cunoașteți?

Situație de comunicare

“Viața e atât de frumoasă”, se gândește Sanda, care a născut azi un băiat sănătos și frumos și care i-a adus o bucurie deosebită soțului ei Andrei. Desigur, Andrei își felicită mulțumit soția. Oare ce îl frământă în acest moment?

Andrei: – Sanda, ce mai faci? Cum se simte copilul?

Alexandra: – Minunat! Copilul are 3 kg și 600 grame. Medicii mi-au spus că este sănătos și puternic. Mișcărilor lui sunt active. Este un copil minunat!

Andrei: – Știi ce mândru sunt? Mi se pare că nu e nimeni atât de fericit. Cred că nimeni nu a simțit mai bine ca mine ce înseamnă să ai un copil.

Alexandra: – Și eu mă bucur pentru noi.

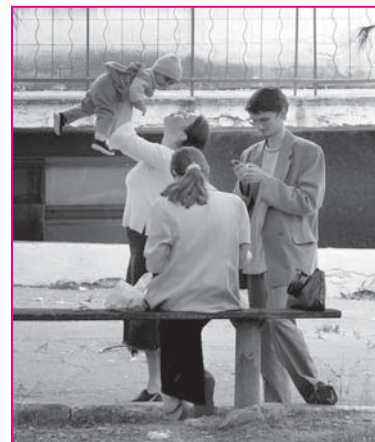
Andrei: – Sanda, dar cum o să-l numim?

Alexandra: – Mă gândesc să-l numim Mihai, ca pe bunicul lui. Tu ce zici?

Andrei: – Îmi place. Vom avea un Mihăiță sănătos, deștept, voinic și fericit, nu-i așa?

Alexandra: – Exact!

- 1** Examinați imaginile. Descrieți bucuria unei tinere mame.

2 Comentați în baza dialogului de mai sus:

- din ce cauză are emoții Andrei;
- care sunt semnele că băiatul este sănătos;
- ce sentimente are Andrei;
- prin ce se manifestă atitudinea de respect a tinerilor soți față de părinții lor.

3 Cum înțelegeți îmbinarea „un copil minunat”? Găsiți sinonime pentru această îmbinare și alcătuiți propoziții.

4 Comentați următoarele citate despre copii.

- *Copiii nu au nici trecut, nici viitor – ei se bucură de prezent.* (La Bruyère)
- *Oricum ar fi copiii, ei sunt dragi părinților.* (Sofocle)
- *Rar sunt copiii care seamănă cu părinții lor; cei mai mulți sunt inferiori.* (Homer)

Citirea

Situație de comunicare

Andrei, tânărul tată al lui Mihăiță, meditează asupra faptului cum să organizeze sărbătoarea nașterii copilului. A căutat chiar și unele informații despre obiceiurile populare. Cum credeți, ce poate afla Andrei din textul de mai jos?

S-a născut un om

Obiceiurile la nașterea copilului cuprind ritualuri cu semnificație de purificare, protejare și asigurare a unui viitor fericit pentru noul-născut. De asemenea, sunt și niște rânduieli pentru diferite etape: înainte de naștere și după naștere. Obiceiul cere să fie respectate anumite reguli de precauție, legate de credința în puterea de acțiune a duhurilor asupra mamei și a copilului.

În trecut, femeia năștea acasă, fiind ajutată de *moașă*. La câteva zile după naștere avea loc *rodina*, prima vizită la mamă și la copilul nou-născut. Femeile rude și vecinele aduceau în dar produse alimentare, veselă, prosoape și alte obiecte. Moașa le ospăta cu turtă coaptă special cu acest prilej.

Tot atunci avea loc și ritualul scaldatului copilului de către cumetre. În apa pentru scaldătoare se adăuga albuș de ou, pene de pasăre, o bucățică de fier, pentru ca acest copil să fie sănătos, voinic, să crească repede și ușor.

În aceeași seară avea loc ospățul în cinstea cumetrilor, numit *cumătrie*. Cumetrii aduceau copilului daruri, iar părinții le mulțumeau și le înmânau colaci mari. Se rosteau orații de colaci, orații pentru cumetri, orații de masă etc. Pe masă se punea un colac alungit, împletit în forma unui cuib de pasăre, numit “pupăza babei” – semn că ritualul a luat sfârșit.

La ospăț cumetrii cântau pentru ca nou-născutul să fie vesel și sănătos, pentru buna dispoziție a oaspeților:

*Drag mi-i cântecul și jocul,
Că-mi aprinde-n suflet focul,
Dragu-mi-i unde-am venit,
Și cu cine m-am întâlnit,
N-am venit să vă privesc,
Am venit să mă veselesc,
N-am venit aici să tac,
Am venit voia să-mi fac.*

Expresii

a-și face voia – поступить согласно желанию

5 Selectați din text informația necesară și completați.

Ritualurile la naștere au semnificație de:

1.
2.
3.

Femeile aduceau în dar nou-născutului:

1.
2.
3.

În apa pentru scăldatul copilului se adăuga:

1.
2.
3.

La cumătrie se rosteau orații:

1.
2.
3.

În apa pentru scăldătoare se adăugau diverse obiecte pentru ca acest copil:

1.
2.
3.

6 Formulați întrebări în baza textului și adresați-le colegilor.

7 Răspundeți la întrebări.

- Ce ritualuri descrise în text le respectați?
- Care din ritualurile de la nașterea copilului este cel mai interesant? De ce ?
- Care este rolul cumetrilor ?
- De ce la rodină vin numai femeile?
- Ce fel de cântece se cântă la cumătrie? De ce ?

8 Examinați și comentați imaginile pe baza textului.

9 Lucru în perechi. Discutați despre felul în care ați organizat serbarea nașterii copiilor (fraților, surorilor) dvs.

10 Lucru în grup. Alegeți una din temele propuse și scrieți o scurtă povestire.

- Cum serbăm o nuntă;
- Ce bucate se pregătesc la nuntă;
- Ce cântece se cântă la nuntă;
- Ce obiceiuri de nuntă cunoaștem.

11 Citiți textul. Notați informația cunoscută cu semnul +, informația necunoscută cu semnul –.

Nunta la moldoveni

Obiceiurile de nuntă, cu variate elemente ritualice, erau considerate necesare pentru acceptarea căsătoriei de către rude. Nunta tradițională este o manifestare complexă, care cuprinde diferite dansuri populare, orații, cântece, înscenări dramatizate. Toate acestea dau nunții o atmosferă veselă.

Până la nunta propriu-zisă aveau loc unele obiceiuri pregătitoare: pețitul, logodna, răspunsul etc. Înțelegerea de căsătorie o începea starostele, care prezenta mirele ca vânător sau ca negustor, iar mireasa – căprioară, floare, zână, marfă.

De obicei, nunta începea sâmbăta. Vorniceii veneau la mireasă și îi aduceau daruri de la mire, rostind diferite orații. A doua zi, duminică, alaiul nunții, în frunte cu mirele și nunii, se îndreptau spre casa miresei. Mireasa, însoțită de vorniceii și druște, întâlnea solii mirelui în prag. Părinții miresei poșteau oaspeții în casă, unde avea loc ospățul – masa mică. Nunilor și rudelor li se dăruia câte un prosop brodat, care se lega peste umăr.

Apoi se scotea zestrea miresei. Avea loc cel mai emoționant ritual al nunții – iertăciunea. Mirele și mireasa, așezați în genunchi în fața părinților, le mulțumeau, cerându-le binecuvântarea. Vornicelul rostea *Iertăciunea*, în care ruga părinții să binecuvânteze căsătoria celor doi.

După blagoslovirea părintească alaiul de nuntă se îndrepta spre casa mirelui. Aici tinerii erau întâmpinați cu un colac și cu miere, cu prăjituri și un cocoș viu. Apoi avea loc masa mare.

Luni dimineața nuna pieptăna mireasa și o lega cu o năframă sau basma ca pe o nevestă. Obiceiul *Legătoarea* simboliza trecerea miresei în categoria femeilor măritate. *Legătoarea* era însoțită de cântece cum este și acesta:

*Ia-ți, mireasă, ziua bună
De la frați, de la surori,
De la casa părintească,
Cu pridvorul plin de flori.*

*Ia-ți, mireasă, ziua bună,
De la joaca de copil;
Se-mplinește-acum iubirea,
Precum floarea de april...*

*Ia-ți, mireasă, ziua bună
De la tot ce ți-e mai drag,
De la mamă, de la tată,
Ce-ți zâmbesc plângând în prag.*

*Ia-ți, mireasă, ziua bună,
Dorul nostru te va-nsoți;
Fie-ți, tânără mireasă,
Ziua bună-n orice zi!*

12 Completați în baza textului.

- Nunta este o manifestare complexă care cuprinde:
 - a.
 - b.
 - c.
- Obiceiurile pregătitoare ale nunții sunt:
 - a.
 - b.
 - c.
- Starostele prezenta mirele ca:
 - a.
 - b.
 - c.
- Mireasa era prezentată de către staroste ca:
 - a.
 - b.
 - c.
- Părinții mirelui întâlneau tinerii cu:
 - a.
 - b.
 - c.
- Luni dimineața nuna:
 - a.
 - b.
 - c.
- Nunta avea loc:
 - a.
 - b.
 - c.

13 Răspundeți la următoarele întrebări.

1. Ce este nunta tradițională?
2. De ce la nuntă lumea se veseleşte?
3. Care sunt obiceiurile de până la nuntă?
4. Ce rol avea starostele în pregătirea nunții?
5. Câte zile ținea tradițional nunta la moldoveni?
6. Ce rol au colacii la nuntă?
7. Prin ce se deosebește masa mică de masa mare?
8. De ce *Iertăciunea* se consideră cel mai emoționant moment al nunții?
9. Ce simboliza *Legătoarea*?

14 Comentați versurile *Ia-ți, mireasă, ziua bună*.

- Care momente vă par cele mai emoționante?
- Cum considerați, poate oare orice zi din viața omului să fie bună?

15 Selectați și repartizați informația din textele *S-a născut un om* și *Nunta la moldoveni* în rubricile date.

Obiceiuri de nuntă pregătitoare	Obiceiuri la <i>rodină</i>	Obiceiuri în timpul nunții	Obiceiuri la cumătrie

16 Joc de rol. Imaginați-vă că sunteți la nuntă: nunul mare spune o urare pentru tinerii însurați. Vorbesc și 2-3 oaspeți.

Model: *Vă felicităm cu ocazia nunții. Vă dorim o viață bogată, să vă iubiți și să vă bucurați unul de altul.*

Scrierea

17 Alegeți o persoană pentru a realiza împreună o sarcină de lucru. Formulați în acest scop 10 întrebări.

1. Poți să-mi spui ce-ți place să faci cel mai mult?
2. Putem să ne?
3. Vii să-ți?
4. Trebuie să-ți?
5. E nevoie să te?
6. Urmează să-ți?
7. E ușor să ne?
8. E bine să le?
9. E necesar să-ți?
10. Dorești să mă?

18 Alegeți o variantă care reflectă opinia dvs. și este corectă în context.

- Pentru a reuși în viață, trebuie..... cineva.
 - să vă ajute
 - să vă caute
 - să vă corecteze
- Pentru a găsi soluția unei probleme, trebuie..... numaidecât.
 - să o înțelegeți
 - să o analizați
 - să o citiți
- Pentru a avea succes la femei (bărbați), trebuie permanent.
 - să le (să-i) protejați
 - să le (să-i) laudați
 - să le (să-i) instruiți

Situație de comunicare

O pereche, Aneta și Virgiliu, au primit invitație la nunta unor cunoscuți. Ei discută aprins ce ar putea să scrie în felicitarea adresată tinerilor, părinților. Să le venim în ajutor!

19 Formulați câte o felicitare, continuând gândul început.

Dragi tineri însurăței,
Vă

Dragi socri mari,
E o zi frumoasă

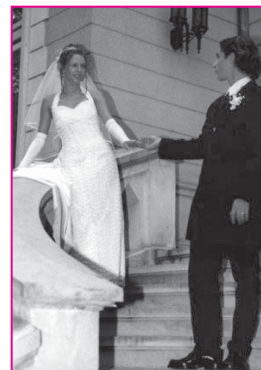
Dragi socri mici,
Avem ocazia să

20 Completați informația folosind cuvintele de reper date mai jos.

Deseori la nunta moldovenească, sub influența obiceiurilor popoarelor conlocuitoare, oaspeții strigă ca tinerii
Sărutul este un semn de Dacă tinerii se sărută, înseamnă că viața lor va fi și Cu cât mai mult tinerii se sărută, cu atât e
Sărutul mai înseamnă și unire spirituală. Plăcerea sărutului este un semn al

Cuvinte de reper:

dragoste, „amar”, lungă, să se sărute, e mai bine, fericită, înțelegerii.

21 Examinați imaginile de la această pagină. Elaborați câte o povestioară în baza unei imagini (la alegere).

22 Comentați, în 2-3 propoziții, gândurile date.

Obiceiul este mai tare decât adevărul. (Sofocle)

Nu ne putem trăi bine ziua de azi, dacă nu ne propunem să o trăim ca și cum ar fi cea din urmă.
(Musonius)

Timpurile se schimbă și noi odată cu ele. (Lothar)

23 Joc de rol.

Imaginați-vă că sunteți la o nuntă și ați nimerit la masă alături de doi oaspeți, unul fiind din Franța, al doilea din Spania. Ambii au reușit să învețe un pic limba română, dar nu cunosc tradițiile moldovenilor și nu înțeleg tot ce se petrece în timpul nunții. Dvs. le explicați unele acțiuni care au loc.

Lectură suplimentară

Urătura tradițională

Urătura este o specie tradițională a creației poetice ce ține de ciclul folcloric al sărbătorilor de iarnă. Este o urare în formă de spectacol simbolic înscenat în fața ferestrelor casei feliitate.

În după amiaza zilei din ajun umblă cu uratul copiii mici, în amurg – copiii mai mari, iar seara târziu – flăcăii. Trecând pe la casele oamenilor, urătorii poartă un plugușor simbolic. În trecut, cetele de urători erau însoțite de un plug adevărat, tras de boi. Urătorii au și clopoței, bice, buhai. Urătura este însoțită de acțiuni care imită aratul, mânatul boilor cu pocnete de bice și strigăte de “hăi - hăi”, sunete de clopoței. Ea reflectă vechiul ritual de a ura tuturor obținerea unei roade bogate. Textul poetic al urăturii este o orăție de 50-500 de versuri cu un conținut agrar.

Colindul este de asemenea o creație folclorică, prin care colindătorii felicită gazdele cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, urându-le sănătate și bucurii:

Sculați, gazde!

*Am venit aici la voi
Cum e datina la noi,
Sculați, gazde, nu dormiți
Vremea e să vă treziți,
Casa să v-o măturați,
Flori de măr,
Masa să v-o încărcăți,
Flori de măr.
C-au venit colindători
Seara pe la cântători
Să v-aducă bucurii,
Flori de măr,*

*Pe la case cu copii,
Flori de măr,
Și colinda nu-i mai lungă,
Să trăiască cine-ascultă,
Și colinda-i atâta,
Cine-ascultă să trăiască.
Și la anul vom veni
Numai dacă ne veți pofti,
Să v-aducem bucurii,
Flori de măr,
Pe la case cu copii,
Flori de măr.*

— Expresii

ceată de urători – группа колядующих

Vocabular

a cérne	ajún	orație	alungít
a frământá	alái	ospăț	brodát
a înmâná	albúș	plugușór	însoțít
a însoți	amúrg	pócnet	
	arát	precaúție	
	basmá	protejäre	
	binecuvântäre	púpăză	
	blagoslovíre	purificäre	
	consăteán	rânduială	
	cumătru	rituál	
	drúșcă	túrtă	
	duh	urătúrá	
	flăcău	nevastă	
	înscenäre	nun	
	logódnă	pețít	
	manifestäre	sol	
	moășă	vornicél	
	năfrámă	zéstre	
	negustór	maternítäte	
	nóu-născút		

Lecția 10

Alimentația rațională

La această lecție veți afla lucruri interesante despre bucătăria națională, despre modul de preparare a bucatelor tradiționale, veți citi sfaturi despre alimentația rațională.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Unde mâncați de obicei: acasă, la cantină, la restaurant, la bar, la părinți?
2. Vă plac bucatele naționale românești?
3. Ce feluri de bucate naționale vă plac în mod deosebit?
4. Ce mâncare românească gătiți dvs.?

Situație de comunicare

La concursul bucătarilor premiul mare a fost acordat dlui Anatol Moraru. Corespondentul unei reviste de specialitate i-a solicitat un interviu. Ce întrebări i-ați adresa dvs. unui bucătar?

1. Examinați imaginea din stânga.
Ce bucate ați vrea să puneți dvs. pe masă la dejun, la prânz, la cină?
2. Citiți dialogul și găsiți propozițiile în care este utilizat cuvântul *legumă*.

Corespondentul: – Dle Moraru, după ce reguli v-ați condus la prepararea bucatelor și la aranjarea mesei?

Anatol Moraru: – Am folosit mai multe legume, deoarece ele sunt o sursă importantă de vitamine pentru organismul omului.

Corespondentul: – Este evidentă importanța alimentelor de origine vegetală în viața oamenilor. Dar câte legume trebuie să consumăm?

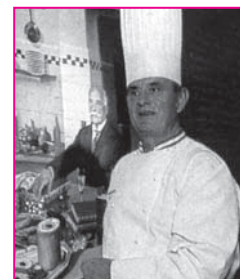
Anatol Moraru: – Legumele trebuie să constituie cel puțin jumătate din alimentele consumate zilnic.

Corespondentul: – Există vreun secret de preparare a legumelor?

Anatol Moraru: – Pe cât este posibil ele trebuie consumate crude, pentru a nu diminua conținutul lor în vitamine. Modul de pregătire a legumelor nu este un secret: ele se fierb, se prăjesc, se coc.

Corespondentul: – Ce bucate ați pregătit dvs. pentru concurs?

Anatol Moraru: – Pentru concurs am preparat legume cu smântână și pesmet, legume fierte cu sos alb, dovlecei umpluți cu ciuperci, vinete la cuptor. Bucatele sunt gustoase și au un aspect apetisant.

- 3** Imaginați-vă că sunteți corespondent și continuați dialogul, adresând 2-3 întrebări colegului dvs. în rol de bucătar.

Expresii

alimente de origine vegetală –

продукты растительного происхождения

bucate tradiționale – традиционная кухня

specialitatea casei – фирменное блюдо

mâncare de post – постная пища

regim alimentar – режим питания

carte de bucate – поваренная книга

mâncare de fruct – скоромная пища

mâncare dietetică – диетическая пища

- 4** Răspundeți la întrebări.

Ce înțelegeți dvs. prin noțiunea de bucătărie națională?

Când se pregătesc bucate de post?

Prin ce se caracterizează o mâncare dietetică?

Dvs. urmați un regim alimentar? De ce?

Care este specialitatea casei dvs.?

- 5** Excludeți din șirul de cuvinte înrudite cuvântul nepotrivit:

Bucate, bucătar, bucătăreasă, bucătărie, bucurie, bucătică;

Mâncare, mîncăcios, a mânca, mîncărime, mîneacă, mîncărică.

Frupt, a înfrupta, înfruptare, a înfrunța.

Alimente, a (se) alimenta, elementar, alimentară, alimentație.

- 6** Includeți în propoziții următoarele îmbinări:

Mâncare gustoasă, bucate tradiționale, bucătărie modernă, bucătar iscusit, alimentație rațională.

- 7** Cum considerați:

1. Cine sunt bucătari mai buni: femeile sau bărbații?

2. De ce în popor se spune: “Când un bărbat se pricepe la făcut bucate, femeile îl râd, zicându-i că trebuia să fie fată”?

3. Cum s-a schimbat modul de preparare a bucatelor tradiționale în condițiile de astăzi?

- 8** În tradiția populară multe bucate au o semnificație aparte. Citiți următoarele texte și determinați despre ce alimente este vorba.

În gândirea tradițională simbolizează fertilitatea, belșugul, bucuria, puritatea. Acest produs este sursa energetică ce stă la baza vieții.

Este un simbol universal al nașterii. “Simbol al nemuririi”, el face parte din simbolurile reînnoirii naturii și vegetației. “Soarele e dintr-un”, spun credințele străvechi.

Cuvinte de reper: pâine, miel, ou, cozonac.

- 9** Comentați proverbele.

Mâncarea de dimineață e ca însurătoarea de tânăr.
La mâncare ai cumpătare, la băutură – măsură.

Citirea

Situație de comunicare

Într-o discuție cu o colegă de serviciu, originară dintr-un sat de la sudul Moldovei, populat de reprezentanți ai diferitelor naționalități, Rodica a descoperit că unele bucate tradiționale moldovenești și ale altor popoare au rețete asemănătoare. Intrigată, Rodica a căutat informații suplimentare în cărțile de specialitate. Ce bucate tradiționale cunoașteți dvs.?

- 10** Lucru în perechi. Selectați din lista de mai jos bucatele tradiționale românești și ale altor popoare. Completați listele cu denumiri de bucate pe care le cunoașteți sau le preparați dvs.

Mujdei, borș cu tăiței, cârnăciori, mămăligă, ciulama, pizza, cozonac, fasoliță, flori de bostan umplute, sarmale de varză cu păsat, musaca, hamburger, papanashi moldovenești, praz umplut, șașlâc, șerbet, chebab, tocăniță, vârzări.

<i>Bucate tradiționale românești</i>	<i>Bucate ale altor popoare</i>

- 11** Citiți textul și notați: informația cunoscută cu semnul +; informația necunoscută cu semnul –.

Bucătăria națională

Bucătăria națională românească include mai toate mâncărurile lumii, antice sau moderne, turcești sau arabe, austriece, grecești, franceze, evreiești, rusești, poloneze.

Ce sunt musacaua, ciorba, chifteaua, salata “de bœuf”, plăcinta, supa, clătitele și alte bucate? Ele sunt rezultate fie ale ocupației otomane, fie ale influențelor franceze, germane, grecești. Cele mai multe din aceste bucate n-au reușit să păstreze modelul. Poporul le-a schimbat în asemenea măsură, încât nu mai recunoști nici măcar rețeta originală! De exemplu, sarmale fac și vietnamezii, turcii și grecii, sârbii și polonezii.

Dar numai noi le facem în vreo douăzeci de variante: cu carne și diferite legume, cu verdețuri, cu afumătură de porc, în foi de varză, de tei, de sfeclă, în flori de bostan, cu mărar și smântână.

Micii turcești sunt una, iar micii noștri sunt cu totul altceva.

Și cât de bine au rânduit oamenii aceste bucate!

Cât sunt de bune după o zi de muncă borșul cu buruieni, ardeii umpluți, cartofii cu carne, mămăliguța cu brânză și smântână.

La sărbători mănânci pârjoale, plăcinte, pui în smântână, borș scăzut, piftie.

Într-o zi lungă de post mănânci grâu fiert, vârzare, prune fierte, ciorbă de urzici, fasole sleită.

Iar masa de Sfintele sărbători de Paști, de Crăciun sau la Anul Nou este un adevărat festin cu cozonac, caltaboș, pască, drob de miel, ouă roșii, afumături, curcan umplut, pește și multe alte bunătăți.

Vă urăm poftă bună!

După Radu-Anton Roman

— Expresii

drob de miel – блюдо, приготовленное из потрохов барашка
salată “de boeuf” – мясной салат

12 Citiți încă o dată textul și subliniați cuvintele necunoscute.

13 Găsiți în text fragmentele în care se vorbește despre:

- diversitatea bucătăriei naționale;
- popoarele care prepară sarmale și mici;
- ce se mănâncă într-o zi obișnuită;
- ce se mănâncă într-o zi de post;
- bucatele servite la o masă de sărbătoare.

14 Cum credeți, ce stă la baza fiecărei din credințele de mai jos:

Firimiturile de pâine nu e bine să cadă pe jos și de cad se ridică, căci e păcat să calci darul lui Dumnezeu în picioare.
Când mănânci cu pălăria sau căciula pe cap, atunci dracul râde și Dumnezeu plânge.
Când vine cineva și te găsește la masă, să-l chemi, că e trimis de Dumnezeu.

15 Lucru în grup. Întrebați colegii și completați o listă de bucate tradiționale din Moldova pentru

- cină obișnuită în familie;
- cină romantică;
- masă pentru niște oaspeți dragi.

Situație de comunicare

Toți cunoaștem vechiul dicton *Mâncăm ca să trăim, nu trăim ca să mâncăm*. Acest lucru nu ne face însă să ne alimentăm rațional. Mâncăm multe și de toate, din neștiință sau din nepăsare?

16 Răspundeți la întrebări.

Mâncăți de trei ori pe zi? Cina o luați până la ora 19? Mâncarea este bogată în legume sau mâncăți mai multă carne? Vă plac bucatele condimentate? Mâncăți doar cât e necesar sau cât se servește?

17 Citiți textul. Spuneți în ce măsură respectați dvs. aceste reguli.

Oamenii de știință au analizat alimentele și au stabilit componentele acestora, cum sunt vitaminele și proteinele, de care au nevoie toate ființele vii pentru a crește și a rămâne în viață.

Indiferent de vârstă, toți trebuie să respectăm regulile de bază ale alimentației pentru a ne menține sănătatea și pentru a oferi organismului nostru energia de care are nevoie. Este foarte important ca alimentația să fie variată, ca alimentele să fie proaspete și să se evite consumul excesiv de alimente conservate, dulciuri, chipsuri și băuturi răcoritoare îndulcite.

Este important ca mesele să fie luate regulat, cu un mic dejun, iar prânzul și cina să fie bogate în elemente nutritive.

Expresii

boală cardiacă – болезнь сердца
reguli de bază – основные правила
lapte degresat – обезжиренное молоко
carne macră – мякоть

a rămâne în viață – остаться в живых
băuturi răcoritoare – прохладительные напитки
pâine integrală – хлеб из цельной муки

18 Alcătuiți un dialog în baza textului.

19 Analizați informația din tabel. Din ce grup de persoane faceți parte dvs.?

NECESARUL DE CALORII PENTRU ACTIVITATEA ZILNICĂ

Activități sedentare, precum munca de birou, conducători auto, doctori, jurnaliști

Necesarul de calorii pentru 24 de ore:
bărbați – 2.500-2.700; femei – 1.700-2.200.

Activități fizice moderate: casnice, poștași, șoferi, instalatori, ospătari.

Necesarul de calorii pentru 24 de ore:
bărbați – 2.700-3.200; femei – 2.100-2.400.

Activități fizice intense: mineri, muncitori, constructori, soldați, atleți.

Necesarul de calorii pentru 24 de ore:
bărbați – 3.300-4.400; femei – 2.400-2.800.

NECESARUL DE CALORII PENTRU ACTIVITATEA ZILNICĂ					
					
<p>Activități sedentare, precum munca de birou, conducători auto, doctori, jurnaliști</p> <p>Necesarul de calorii pentru 24 de ore: bărbați: 2.500-2.700 femei: 1.700-2.200</p>	<p>Activități fizice moderate: casnice, poștași, șoferi, instalatori, muncitori în industria ușoară, ospătari</p> <p>Necesarul de calorii pentru 24 de ore: bărbați: 2.700-3.200 femei: 2.100-2.400</p>	<p>Activități fizice intense: mineri, muncitori, constructori, soldați, atleți</p> <p>Necesarul de calorii pentru 24 de ore: bărbați: 3.300-4.400 femei: 2.400-2.800</p>			

20 Lucru în perechi. Întocmiți o listă de alimente pe care dvs. le-ați consumat în ultimele trei zile. Confrunțați această listă cu cea ce recomandă specialiștii în textul de mai jos.

O alimentație corectă

Specialiștii recomandă punctele-cheie pentru o alimentație corectă, bazându-se pe legătura dintre alimentație și sănătate. De exemplu, s-a demonstrat că o alimentație prea bogată în grăsimi cauzează boli cardiace, iar o alimentație prea bogată în dulciuri afectează dinții.

O persoană adultă poate respecta o alimentație corectă consumând zilnic:

- cel puțin două porții de legume;
- două porții de fructe proaspete;
- pâine, în special pâine integrală;
- carne macră;
- pește;
- mâncare la grătar în loc de mâncare prăjită;
- lapte degresat.

Totodată este necesară respectarea următoarelor reguli:

- evitarea untului și margarinei;
- reducerea consumului de zahăr;
- reducerea consumului de sare.

21 Determinați cauzele care vă împiedică să aveți o alimentație corectă. Completați tabelul.

Cauze			
economice	sociale	familiale	personale
am un salariu mic	modul sănătos de viață nu este încurajat de societate	suntem o familie numeroasă	n-am timp pentru a lua prânzul

22 Citiți și indicați, printr-o linie, proverbele care se referă la:

valoarea pâinii	Omul nu trăiește cu vânt. Pofta vine mâncând.
pofta de mâncare	Pe om mâncarea îl ține. De colac te saturi, dar de pâine niciodată.
importanța mâncării	Pâine peste pâine nu strică. Munca face pofta de mâncare. Stomacul e ca și moara: când n-are ce măcina, atunci se strică.

23 Alcătuiți dialoguri în baza informațiilor de mai jos.

- Prima carte de bucate din lume, alcătuită de Mado Coloma, analfabetă, a apărut în anul 1869, în Spania. Adevărul este că autoarea cărții, în vârstă de 77 de ani, era o bucătăreasă neîntrecută, însă din cauză că nu știa să scrie, a dictat rețetele culinare unui amic. Cartea s-a bucurat de un succes uriaș.
- Un adult consumă în medie 14 kg de alimente pe săptămână.
- Cel mai gras locuitor din New York, Walter Hudson cântărește peste 500 kg și stă la pat de mai bine de 17 ani. Odată când a încercat să iasă din apartament, n-a încăput pe ușă. După această întâmplare, a început să respecte o dietă redusă în calorii, pentru a pierde din greutate.

Scrierea

24 Completați rețeta, scriind în locul punctelor cuvintele necesare.

Conopidă cu maioneză

Pentru prepararea conopidei cu maioneză avem nevoie de 600-800 g conopidă, 300 g maioneză, 100 ml smântână, mărar, pătrunjel, sare, muștar.

.....se fierbe și se strecoară.se amestecă cu, potrivit-se gustul cu,, ca să fie mai picantă. Se amestecă ușor. Pentru aromă se pune neapărat și tăiat mărunț. Se servește pe un platou.

Cuvinte de reper:

maioneză, conopidă, smântână, mărar, sare, muștar, pătrunjel.

25 Completați propozițiile după modelele 1 și 2 de mai jos.

Model 1: *a se spăla → Înainte de a te așeza la masă trebuie să te speli pe mâini.*

a se tăia Dacă nu ești atent, poți cu cuțitul.
a se coace Pâinea trebuie în cuptor timp de 50-60 minute.

Model 2: *a-și aminti → Poți să-ți amintești rețeta?*

a-și reveni Trebuie
a-și imagina E bine

26 Scrieți, în baza modelului de mai jos rețeta mâncării preferate care ar include:

a. ingredientele; b. modul de preparare; c. modul de servire.

Pui cu legume

(30 min., 470 kcal/porție)

Ingrediente (4 porții):

800 g cartofi (mici), sare, piper, ½ legătură ceapă verde, 3 linguri oțet de mere, 1 lingură muștar, 6 linguri ulei, 4 bucăți piept de pui filé, 4 felii bacon, câteva frunze de salată, pătrunjel.

Preparare:

Curățați cartofi, tăiați-i pe jumătate și fierbeți-i în apă cu sare timp de 25 minute. Ceapa verde tăiați-o în inele. Amestecați oțetul cu muștar, sare, piper și ulei. Turnați compoziția peste cartofi. Prăjiți feliile de bacon până devin crocante. În aceeași tigaie prăjiți bucățile de piept de pui condimentate, timp de 8 minute. Presărați-le cu pătrunjel tocat.

Modul de servire:

Serviți pieptul de pui prăjit cu bacon și cu garnitură de cartofi, ceapă verde și salată.

Poftă bună!

Situație de comunicare

Vreți să sărbătoriți ziua de naștere într-un restaurant în care se servesc bucate naționale românești. Persoanele invitate sunt niște gurmanzi și se interesează de modul de preparare a celor mai gustoase mâncăruri. Ce local veți alege dvs.?

27 Răspundeți la întrebări.

După ce criterii v-ați conduce în alegerea localului?
Dvs. vă considerați gurmand?
Ați fost la vreun restaurant japonez / chinezesc / arab?

28 Rugați-l pe chelner:

Să vă ajute în alegerea bucatelor;
Fiți atât de amabil, ce salate îmi puteți recomanda?
.....
.....
Să vă dea o consultație despre prepararea unor bucate.
Îmi spuneți, vă rog, cum se prepară pârhoalele “Noroc”?
.....
.....

29 Realizați un eseu de ½ pagină la tema: Cel sătul de dulce vrea și amar câteodată.

Lectură suplimentară

Păcală și colțunașii

Într-o zi Păcală nimerește la un boier acasă. Păcală e foarte flămând.
În timpul acesta boierul mănâncă. Pe masă e o strachină mare cu colțunași.

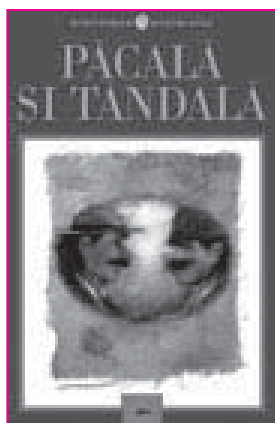
- Bună ziua, cucoane!
- Bună ziua!
- Mâncăm? întrebă Păcală.
- Mâncăm, da nu cu toții, răspunde boierul.
- Da ce, poate te duci undeva? întrebă mirat Păcală.

Tândală și cârnațul

Odată Tândală a cumpărat cârnaț, dar el nu știa cum să-l mănânce și l-a rugat pe vânzător:

- Spune-mi, te rog, cum se mănâncă cârnațul?
 - Te duci acasă, îți speli mâinile, curăți cârnațul și .., începuse să-i lămurească vânzătorul.
 - Știi ceva, zise Tândală, mata mai bine scrie-mi pe o hârtie. Zis și făcut.
- A ajuns Tândală acasă, a pus cârnațul jos și s-a așezat să citească ceea ce a scris vânzătorul. În vremea asta a venit un câine, a înhățat cârnațul și a fugit. Păcală, care trăia peste gard, strigă:
- Mă Tândală, câinele ți-a luat cârnațul!
 - Degeaba l-a luat, răspunde Tândală, n-o să-l poată mânca, hârtia cu lămurirea a rămas la mine, uite-o...

Salata la români (baladă romantică)

Sosul are o proporție și o compoziție practic neschimbate: 1 lingură ulei, 1 lingură oțet, 2 linguri apă, sare, piper. E o constantă a tuturor salatelor românești: de varză, roșii, ciuperci, salată verde, fasole etc.

Boleroul pe care-l vom interpreta acum începe cu o ceapă tăiată. E urmată de o picătură de oțet și una de ulei, la care s-a asociat strachina adecvată, ca un sunet de corn.

Dacă e strachină și e ceapă tăiată peștișori, se adaugă, din simpatie, trompetele: o roșie-două, împărțite în felii subțiri. E bine să fie tari, coapte.

Susură blând și un praf de piper, ca o dulce piculină.

Unde sunt ceapă, roșii, oțet, ulei, piper, sare, merg și doi castraveți tineri, rotunzi ca două violoncelle, tăiați felii fine, cu trei căței de usturoi pisați.

Acum dirijorul invită în concert doi ardei grași și unul iute, tăiați felioare transparente, precum și o legătură de mărar tocată. În sfârșit intră în scenă și o bucată potrivită de telemea uscată, găurită ca o orgă, care se rade peste toate.

După Radu Anton Roman

Expresii

cățel de usturoi – долька чеснока
 ardei gras – сладкий перец
 ardei iute – острый / горький перец

Vocabular

a afectá	belşúg	mujdéi	apetisánt
a captá	caltabóş	musacá	benéfíc
a cauzá	chifteá	nemuríre	condimentát
a diminuá	ciulamá	păsát	crud
a gustá	conopídă	pesmét	excesív
a intrigá	corn	piculină	inténs
a împărţi	cumpătáre	praz	iscusít
a măciná	dovleác	purítate	moderát
a pisá	drac	reínnoíre	neapărát
a ráde	fertilitáte	rodnicie	nutritív
a rânduí	festín	tăiţei	precúm
a se asociá	firimítură	telemeá	sedentár
a strecurá	gurmánd	trompétă	sleít
a susurá	legătúră	vărzáre	transparént
a tocá	mărár	vegetáţie	

Lecția 11

Posibilități de agrement

La această lecție veți afla despre cele mai prestigioase săli de concert din Moldova, despre zonele de agrement care se bucură de popularitate.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Cât timp rezervați odihnei?
2. Ce înțelegeți prin noțiunile odihnă activă și odihnă pasivă?
3. Ce fel de odihnă preferați?
4. Cât de des mergeți la concerte? Dar la teatru?

Situație de comunicare

Palatul Național din Chișinău este bine cunoscut în toată republica. Aici au loc concerte, festivaluri. Prin ce se deosebește Palatul Național de alte săli de concert?

1. Examinați afișele. La ce concerte v-ar plăcea să mergeți? Motivați în 3-4 propoziții.
2. Citiți dialogul cu directorul Palatului Național și găsiți propoziția în care se vorbește despre varietatea concertelor organizate aici.

Corespondentul: – Palatul Național este considerat cel mai important edificiu de cultură și artă din republică. În același timp, i se mai spune „Monument Național”. Cum explicați această afirmație?

Directorul: – Palatul Național este numit, pe drept cuvânt, „Monument Național”, pentru că el a slujit cu credință și devotament cele mai importante evenimente social-politice. Aici, în incinta lui, au avut loc, de fapt, cele mai mari manifestări de ordin cultural-estetic și spiritual. Palatul Național a promovat generații de interpreți și colective artistice profesioniste și de amatori din republică și a găzduit milioane de spectatori.

Correspondentul: – Ce fel de concerte au fost organizate la Palatul Național?

Directorul: – Pe această scenă au fost prezentate concerte de muzică clasică și preclasică, muzică ușoară și populară, spectacole de dramă și comedie, au evoluat colective de balet clasic și modern, ansambluri de dans popular...

Correspondentul: – Ce festivaluri s-au desfășurat în acest edificiu?

Directorul: – Aici au avut loc multe ediții ale festivalurilor naționale și internaționale, cum sunt *Mărțișor*, *Gala vedetelor*, *La vatra horelor*, concursuri ale tinerilor interpreți de muzică ușoară și populară *Maluri de Prut*, *Tamara Ciobanu*, *Maria Drăgan*, *Crizantema de argint* etc.

— Expresii

pe drept cuvânt – по правде говоря
de nenumărate ori – неоднократно
gala vedetelor – гала-спектакль звезд

3 Ce alte informații despre Palatul Național cunoașteți?

4 Lucru în perechi. Formulați întrebări în baza dialogului de mai sus și adresați-le colegului.

5 Alcătuiți texte în lanț și utilizați următoarele cuvinte (câte un cuvânt pentru fiecare propoziție).

- concert, spectacol, a evolua, a cânta, instrument muzical, interpret.
- muzică, repertoriu, artist, talent, cântec, compozitor, a premia.
- concurs, formație, premiu, câștigător, prestigios.

6 Continuați propozițiile:

Sălile de concert din toată republica

Pe scena Palatului Național

Sălile de concert sunt

În timpul Festivalului Internațional *Mărțișor*

7 Imaginați-vă că sunteți directorul Palatului Național. Ce fel de concerte ați organiza? Ce cântăreți ați invita? Alcătuiți un text.

8 Comentați afirmațiile de mai jos.

Când omului i s-au tăiat aripile, i s-a dat muzica.

Fără muzică, viața ar fi o greșală.

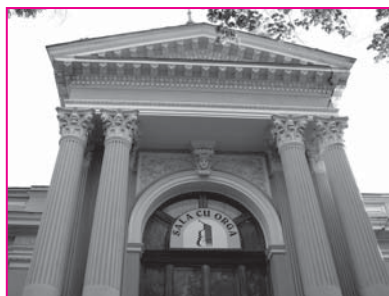

Întrebări pentru discuție

1. Ați fost vreodată la Sala cu Orgă?
2. Știați că în această clădire s-a aflat banca națională?
3. Dacă ați fost la Sala cu Orgă, ce v-a impresionat cel mai mult?
4. Ce instrumente muzicale cunoașteți?
5. Cântați la vreun instrument muzical?

Situație de comunicare

Ana, ghidul firmei turistice *Viitorul*, prezintă turiștilor din Germania Sala cu Orgă, una din cele mai importante săli de concert din Republica Moldova. Ce întrebări adresează turiștii germani ghidului?

9 Examinați imaginile și descrieți-le în 4-5 propoziții.

10 Citiți dialogul dintre Ana și turiștii germani și realizați sarcinile propuse.

Turistul: – Când a răsunat pentru prima dată orga în această sală superbă?

Ana: – Ea a răsunat pentru prima dată la 15 septembrie 1978 în concertul de inaugurare a Sălii cu Orgă. Anume în această zi începe istoria Sălii cu Orgă din Chișinău, care devine un adevărat templu al Euterpei.

Turistul: – Ce colective au evoluat pe această scenă?

Ana: – Pe această scenă au evoluat distinși interpreți și colective de cameră din multe țări, printre care Corul de cameră din Moscova, condus de V. Minin, Ansamblul *Madrigal* al Filarmonicii din Moscova, ansamblul de muzică veche *Hortus Musicus* din Tallinn (Estonia), orchestrele de cameră din Ucraina, Belarus, Lituania, Letonia, Armenia.

Turistul: – Dar organizații au dat concerte?

Ana: – Desigur. Oaspeți frecvenți ai Sălii cu Orgă au fost organizații E. Lisițina, O. Inacenko, V. Strambolțian, cel mai atașat de orga din Chișinău fiind H. Grodberg.

Turistul: – Din ce țări au mai fost interpreți?

Ana: – În ultimii ani, Sala cu Orgă găzduiește numeroși interpreți și colective artistice din străinătate: Franța, Germania, Italia, Spania, România, Cehia, SUA, China, Israel, Turcia.

Turistul: – Aici se organizează și festivaluri?

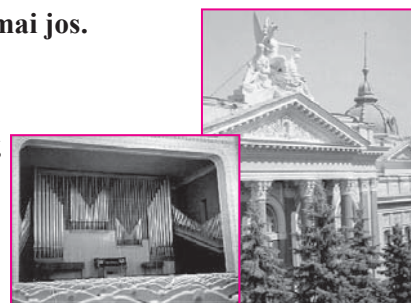
Ana: – În fiecare an se desfășoară aici diverse festivaluri, concursuri, expoziții, printre cele mai importante manifestări culturale de acest gen fiind Festivalul Internațional *Mărțișor*, Zilele Muzicii Noi, Concursurile internaționale ale interpreților la instrumente, Concursul internațional al interpreților de romanțe *Crizantema de argint* etc.

11 Completați tabelul în baza informației de mai sus.

Anul de inaugurare a Sălii cu Orgă	Denumirea colectivelor care au evoluat	Organizații care au concertat	Festivalurile organizate

12 Lucru în perechi. Alcătuiți un dialog în baza informației de mai jos.

- Sala cu Orgă, clădire de o expresivitate artistică aparte;
- edificiu construit la sfârșitul secolului al XIX-lea;
- forme monumentale în stil clasic cu elemente de artă romantică;
- cupolă, grupuri structurale originale;
- 1974 – reconstruirea interiorului clădirii;
- adaptarea sălii pentru concerte de muzică de cameră și de orgă;
- orga montată aici este construită la firma Kieger-Klass.

13 Descrieți imaginile de mai jos.**14** Utilizați prepozițiile necesare.

În Palatul Național au avut loc serate creație ale unor personalități marcante din cultura națională. scena Palatului Național s-au produs somități artistice țară și de hotare: Doina și Ion Aldea-Teodorovici, Gheorghe Zamfir, Sofia Vicoveanca, Irina Loghin, Maria Bieșu, Mihail Munteanu, Anastasia Lazariuc, Florin Piersic, Ala Pugaciova, Filip Kirkorov, Toto Cutugno etc. Au evoluat de asemenea cunoscutele ansambluri de dansuri populare *Joc*, *Crișana*, *Transilvania*, *Trakia*, *Beriozka*, duetul *Lips*, corul *Madrigal*, Corul de Stat din Voronej și cel din Omsk, Teatrul Academic de Stat din Sankt-Petersburg, Teatrul Mare Moscova etc.

În Palatul Național au loc expoziții artă plastică, de etnografie și folclor, precum și expoziții care prezintă realizări din diferite ramuri ale economiei naționale, ale unor firme comerciale, concerne etc.

În prezent Palatul Național (din anul 1995) este sediul organizației *Moldova-Concert* în frunte cu muzicianul Valentin Goga, director general. Această instituție de cultură include cele mai valoroase colective profesioniste din Moldova: Ansamblul cântece și dansuri populare *Fluieraș* (dirijor Serghei Ciuhrii), Orchestrele de muzică populară *Lăutarii* (dirijor Nicolae Botgros), *Mugurel* (dirijor Ion Dascăl) și formația de estradă *Noroc* (conducător artistic Mihai Dolgan).

— Expresii

serată de creație – творческий вечер
în frunte cu – во главе с
în comparație cu – по сравнению с

artă plastică – изобразительное искусство
norocul îi surâde cuiva – счастье улыбается кому-то
sincer vorbind – откровенно говоря

Citirea**Întrebări pentru discuție**

1. Unde vă odihniți în week-end?
2. Aveți un loc preferat? Prin ce se deosebește el?
3. Dar vara unde vă odihniți?
4. Ce preferați: muntele sau marea? Motivați.

Situație de comunicare

O zi caldă de vară.

Termometrul arată 30°C la umbră. Ion îi invită pe prietenii săi la Vadul lui Vodă. De ce oare?

15 Citiți textul și notați informația cunoscută cu semnul + , pe cea necunoscută cu semnul – .

Plaja de la Vadul lui Vodă

Este imposibil să-ți faci în scurt timp o impresie generală despre plaja de la Vadul lui Vodă. Ca să înțelegi ce se întâmplă în acest spațiu verde de 517 hectare, trebuie să te afli aici câteva zile.

Amplasată la 35 km de Chișinău, plaja atrage multă lume. Oameni de toate vârstele, împreună cu copiii sau nepoții, stau întinși la soare și se bucură din plin de splendorile verii.

O doamnă cu trei copii, unul mai mic decât altul, zice că apa Nistrului e limpede și e bună de scăldat. Alta își învață copilul de 2 anișori să înoate. De cele mai multe ori micuții sunt lăsați să se joace în nisipul de pe mal. Important e ca după aceasta să facă un duș. Nisipul se afânează o dată la trei zile.

În acest loc poți găsi restaurante după posibilitățile fiecăruia sau poți gusta din roadele pământului pe care ți le oferă țărani din satele vecine.

Buna dispoziție care domnește la Vadul lui Vodă nu o întâlnești uneori nici pe cele mai luxoase plaje.

La Vadul lui Vodă se odihnesc în week-end până la 30.000 de oameni.

Expresii

a-și face o impresie – создать впечатление

o dată la – раз в

din plin – сполна

oameni de toate vârstele – люди всех возрастов

de cele mai multe ori – чаще всего

după posibilitățile fiecăruia – по возможности каждого

bazin acvatic – водный бассейн

16 Formulați întrebări pentru următoarele răspunsuri.

-
- Plaja de la Vadul lui Vodă este amplasată la 35 km de Chișinău.
-
- La Vadul lui Vodă vin oameni de toate vârstele.
-
- Vara lumea se odihnește la Nistru.
-
- Apa râului Nistru este limpede și bună de scăldat.
-
- Copiii se joacă în nisip și apoi fac duș.

17 Continuați propozițiile.

Model: Este posibil... → Este posibil să ne odihnim aici și vara viitoare.

Este important să

Este imposibil să

Este regretabil că

Este dificil să

Este ușor să

Este sigur că

Este folositor să

18 Găsiți antonimele cuvintelor și alcătuiți propoziții.

a se bucura	a găsi	a zice
ziuă	limpede	general

19 Cum credeți, lacul Ghidighici ne-ar putea înlocui Marea Neagră? Motivați răspunsul în 4-5 propoziții.**20** Citiți textul și notați ce informație suplimentară vreți să cunoașteți despre zona de agrement de la Ghidighici.

Lacul Ghidighici ne-ar putea înlocui Marea Neagră

La ora actuală lacul Ghidighici este unicul lac din republică ce corespunde normelor sanitare pentru scăldat. Este unul din cele mai mari bazine acvatice de la noi, ocupând o suprafață de 966 ha, cu lungimea de 8 km, lățimea de 1,8 km și adâncimea maximă de 9 m.

O mare mică. Anume aceasta este impresia produsă de zona de odihnă Ghidighici.

Printre cei veniți la odihnă sunt locuitori din republică, dar și persoane sosite de peste hotare. Apa este curată, sunt o mulțime de bărci. Lumea aici totdeauna este bine dispusă.

Aș vrea să cunosc mai multe detalii despre:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

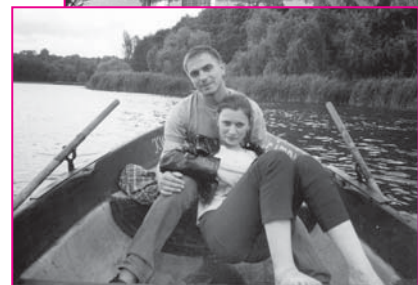
.....

21 Formulați întrebări și adresați-le colegilor.**22** Rezumați textul în 3-4 propoziții.**23** Lucru în grup. Propuneți planuri de amenajare a zonelor de agrement de la Vadul lui Vodă și de la Ghidighici. Comparați aceste planuri. Elaborați un plan unic pentru fiecare zonă de agrement.

Scrierea

Situație de comunicare

Moldova are multe zone de agrement. Care este cea mai atrăgătoare?

24 Lucru în grup. Discutați la tema *Ce ați face ca zonele de agrement din Moldova să fie mai atractive? Apoi elaborați un plan comun de măsuri sub formă de piramidă.*

Expresii

zonă de agrement – зона отдыха

25 Alegeți forma corectă.

El ar/aș merge la munte, dacă ar/aș avea concediu.
 Noi am/ați cumpăra bilete de tratament la Cahul, dacă am/ați avea suficienți bani.
 Ei ai/ar pleca la odihnă la mare, dacă ar/ai fi mai cald.
 Eu ar/aș prefera să mă odihnesc în Moldova.
 Tu ai/ar călători cu avionul, dacă ar/ai fi mai ieftin.

26 Exprimați-vă părerile despre odihna într-o zonă de agrement.

Modelul 1: *Maria Stolerov, locuitoare a orașului Chișinău:*

– În fiecare duminică vin cu familia să mă odihnesc la Ghidighici. În comparație cu alte lacuri, apa de aici este curată. Chiar mai curată decât la Vadul lui Vodă. Soțul meu își ia și undița. Dacă îi surâde norocul, prinde și câțiva peștișori. Am fost și la mare, în Ucraina, dar, sincer vorbind, nu am rămas prea impresionată. Odihna de la Ghidighici ne costă mai ieftin și mai puțini nervi.

Modelul 2: *Dumitru Nederiță, șofer la Parcul de troleibuze nr. 2*

– După un an de muncă odihna este foarte plăcută. Mă aflu deja de 5 zile la Vadul lui Vodă și îmi place. Și la stațiunea noastră condițiile sunt bune, mâncarea e gustoasă. Am venit cu soția și copiii și nu regret.

27 Scrieți o invitație prietenilor dvs. pentru zilele de odihnă într-o zonă de agrement care vă place cel mai mult.**Lectură suplimentară****Hora**

Iată! hora se pornește
 Sub stejar, la rădăcină.
 Iată! Hora se-nvrtește ...
 Vină, puico, vină.

Lângă mine vin, drăguță,
 Să te pot strânge de mână
 Ca ieri seara, la fântână,
 Mario, Măriuță!

Tu, Fes-Roș cu giubea lungă!
 Din arcuș trage mai tare,
 Căci în gard am un par mare
 Și mulți bani în pungă!

Tot așa pân-în deseară!
 Mult frumoasă-mi e puicuța,
 Ca o zi de primăvară,
 Maria, Măriuță!

Bateți toți într-o lovire
 Să vuiască-n fund pământul;
 Lumea-ntreagă să se mire,
 Și Dumnezeu sfântul!

Vasile Alecsandri

— Expresii

arcuș – смычок	fântână – колодец
giubea – боярский кафтан	a se învârti – кружиться
par – дубина	pungă – кошелек
a vui – гудеть	

Parcul din Țaul

Parcul din Țaul este unul dintre cele mai mari din Moldova. Creat la un înalt nivel arhitectural-artistic, el se deosebește prin varietatea și bogăția dendrofloriei. Pe o suprafață de 46,2 hectare cresc peste 150 de specii și forme de arbori și arbuști, reprezentanți ai diverselor zone ale globului.

Pe o suprafață de 7 hectare e concentrat sectorul principal al parcului – parcul de „amatori”. Aici sunt adunați copaci și arbuști ce se deosebesc prin forma neobișnuită a coroanei, prin nuanța frunzelor și dimensiuni. Sunt deosebit de frumoși arțarii în formă de glob, stejarii piramidali, salcâmii, arțarii cu frunzele roșii și arțarii americani, arbuștii.

Poiana mare din centrul parcului e înconjurată de copaci și arbuști, sădiți cu atâta pricepere, încât se creează impresia de ceva perfect natural. Pe înălțimile de la marginea poienei atrage atenția un grup de pini de munte.

În partea de jos a parcului se evidențiază șapte grupuri de conifere, care ocupă o suprafață de 1,5 ha. În partea de nord cresc specii și forme rare de stejar roșu american, stejar de Caucaz, stejar cu frunze în două culori etc. Sectorul acesta e frumos mai ales toamna, când natura vopsește frunzișul în diferite culori.

Parcul din Țaul nu e numai un monument de arhitectură de grădini și parcuri, dar și o veritabilă comoară dendrologică, una dintre cele mai interesante din sud-estul Europei.

— Expresii

arbust – кустарник	arțar – клен	conifer – хвойный
coroană – крона	fag – бук	pin – сосна
salcâm – акация		

Vocabular

a afână	adâncime	organist	actual
a amplasă	aripă	plajă	distins
a atașă	așezământ	sédiu	luxós
a corespunde	bărcă	seninătate	nenumărat
a se desfășură	câștigător	somităte	răcoritor
a domni	gen	splendoare	remarcabil
a evoluă	inaugurare	témplu	
a găzdui	incintă	úndiță	
a se produce	lățime		
a răsună	manifestare		
a surăde	nisip		
	opțiune		

Lecția 12

Oamenii de lângă noi

La această lecție veți afla cum trebuie să ne comportăm cu oamenii din jurul nostru pentru a da dovadă de toleranță și respect.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Aveți mulți prieteni?
2. Colectivul în care lucrați e mare?
3. Cum vă apreciază șeful?
4. Vă respectați colegii de serviciu?
5. Cum vă împăcați cu vecinii?

Situație de comunicare

Poștașul v-a adus corespondența. Răsfoiți ziarele și vedeți un articol cu titlul *Iubiți-vă semenii*. Ce idei ar conține un astfel de articol?

1 Citiți rezumatul articolului și subliniați cuvintele-cheie:

Dragostea față de semenii este extrem de importantă. Trebuie să iubim omul, cu pasiunile lui, cu problemele lui și cu forța pe care o găsește pentru a depăși greutățile vieții.

Avem nevoie unii de alții. Din păcate, la acest început de mileniu, tocmai acest lucru le lipsește oamenilor: toleranța. Răutatea, invidia și ura au atins cote de neimaginat. În loc să milităm și să acționăm spre umanism, spre construcție și speranță, suntem cuprinși de un val de ură față de aproapele nostru. Este trist. Acum, mai mult ca oricând, avem nevoie de umanism, de înțelegere și de toleranță. Și acestea nu sunt vorbe goale.

Se știe că omul este cel mai prețios capital. Omul este de neînlocuit. Importanța lui crește mereu, căci totul depinde de el. În absența lui lucrurile ar avea o valoare minimă. Omul este stăpân al planetei și explorator al universului. De aceea merită să-l cinstim și să-l respectăm.

— Expresii

vorbe goale – пустые разговоры, пустая болтовня
de neînlocuit – незаменимый

aproapele nostru – ближний
de neimaginat – невообразимый

2 Comentați următoarele idei expuse în articolul de mai sus:

- Avem nevoie unii de alții.
- Iubiți omul cu pasiunile și cu problemele sale
- În prezent oamenii le lipsește toleranța.
- Răutatea, invidia și ura au atins cote de neimaginat.
- Omul este cel mai prețios capital.
- Totul depinde de om.

3 Lucru în grup. Alcătuiți o listă de calități pozitive și negative ale oamenilor și continuați dialogul de mai jos.

Ion și Dan se întâlnesc întâmplător la o cafea. Ion este trist și îngrijorat.

Dan: – Bună ziua, Ion.

Ion: – Salut, Dan.

Dan: – Te văd îngrijorat, s-a întâmplat ceva?

Ion: – Cum să-ți spun, parcă nu s-a întâmplat nimic grav, dar totuși...

Dan: – Totuși există ceva, vrei să-mi spui?

Ion: – Da, m-am convins că destinele noastre sunt modificate uneori dramatic de cei cu care venim în contact.

Dan: – Desigur, de oamenii care ne înconjoară depinde în mare măsură viitorul nostru.

Ion: – Credeam că prietenii mei sunt cei mai buni, dar...

Dian: – Nu te întrista. Vei cunoaște alți oameni care...

Ion: –

4 Lucru în perechi. Povestiți-i colegului despre calitățile care vă plac și care nu vă plac la oameni.**5 Comparați viața oamenilor cu stejarii din poezia de mai jos. Formulați o serie de asemănări și deosebiri.**

Codrii Orheiului

Vezi? Stejarii cresc ca frații –
Cei de-un secol, cei de-un an...
Ai aflat stejar să fie
Unui alt stejar dușman?

Nu, stejarii nu au ranguri,
Au atâta – un pământ.
Ei sunt și-mpărați cu toții,
Și oșteni cu toții sînt.

Vasile Romanciuc

La primejdii nu se-ntreabă
Care-i mare, care-i mic...
Sprijiniți unul de altul
Nu li-i teamă de nimic.

6 Comentați următoarea afirmație a lui Antoine de Saint-Exupéry:

Poruncă ți s-a dat să judeci omul, dar ți s-a dat poruncă și să respecti omul.

Nu este vorba de a judeca pe unul și a respecta pe altul, ci este vorba de același om.

Citirea

Situație de comunicare

Un tânăr așteaptă pe cineva lângă Sala cu Orgă. Cum credeți, cu cine se va întâlni tânărul: cu un prieten, cu fata iubită sau cu patronul său. Încercați să vă imaginați cum se va comporta tânărul cu fiecare dintre ei.

7 Descrieți imaginile de mai jos.

8 Citiți textul și subliniați cuvintele necunoscute. Încercați să le înțelegeți sensul din context.

Oricât de banală v-ar fi existența, cu siguranță, întâlniți în fiecare zi a vieții câțiva oameni. Cum vă comportați cu ei? Priviți prin ei sau încercați să aflați cum sunt ei? Cum este poștașul, de pildă, care parcurge sute de mile pe an, aducându-vă corespondența? V-ați deranjat vreodată să aflați unde locuiește sau i-ați cerut vreodată să vă arate o fotografie a soției și a copiilor? L-ați întrebat vreodată dacă este obosit sau dacă se plictisește uneori?

Dar băiatul de la prăvălie, vânzătorul de ziare, omul de la colț care vă lustruiește pantofii? Sunt cu toții ființe umane – cu necazurile, visurile, ambițiile lor. Și ei ar dori să aibă șansa să le împărtășească altora. Dar dvs. le acordați această șansă? Manifestați vreun interes pentru viața lor? Nu trebuie să deveniți un reformator pentru a da o mână de ajutor la crearea unei lumi mai bune. Puteți începe chiar de mâine cu cei pe care îi întâlniți!

Ce câștigați de aici? Mult mai multă fericire! Mai multă satisfacție și un prilej de a fi mândru de dumneavoastră. Se spune că a face bine altuia nu este o datorie. Este o bucurie, pentru că îți sporește propria sănătate și fericire. Iar atunci când ești bun cu alții, ești cel mai bun cu tine însuși.

Gândiți-vă la alții și atunci nu veți mai avea griji pentru propria persoană. Mai mult decât atât, vă veți face o mulțime de prieteni și vă veți bucura.

După Dale Carnegie

Expresii

ființă umană – человеческое существо
a acorda o șansă – дать шанс

9 Lucru în grup. Alcătuiți o listă comună a cuvintelor-cheie din text. Intitulați textul.

10 Analizați textul și spuneți care a fost intenția autorului.

11 Răspundeți la întrebări în baza textului.

1. Cine este autorul textului?
2. Cunoașteți lucrările lui?
3. Care sunt întrebările puse de autorul acestui text? Selectați 2 întrebări principale.
4. Ce idei conține textul?
5. Care este îndemnul autorului din ultimul alineat?

12 Redactați rezumatul textului după următorul plan:

1. titlul textului (cel propus de dvs.);
2. autorul textului;
3. persoanele numite în text;
4. atitudinea noastră față de cei din jur;
5. concluzia finală a textului.

Situație de comunicare

Oameni de diferite naționalități locuiesc în țara noastră. Dumneavoastră sunteți unul dintre ei. Cum sunteți tratat(ă) de vecini și colegi? Aveți prieteni de alte naționalități? Povestiți-ne și nouă.

13 Citiți textul și subliniați cuvintele necunoscute. Încercați să le înțelegeți sensul din context.

Un om între oameni

Moldoveanul Gheorghe Tănăsescu și coreeana Lidia Li și-au unit destinele în Cazakhstanul de Sud. Apoi ei au venit în Moldova și au prins rădăcini într-un sat mic.

Le-a rămas în memorie prima lor zi de lucru la școala medie din localitate. Directorul o prezintă elevilor pe Lidia, profesoară de limba franceză. Ea, foarte firească și degajat, le zice „Bună ziua” și „Haideți să facem cunoștință” într-o română curată de parcă o vorbise toată viața. Mare a fost mirarea lui Gheorghe care nici nu bănuia că timp de doi ani soția sa a reușit să învețe limba localnicilor. Iar când într-o bună zi Lidia a pus pe masă o mămliguță, apoi l-a ospătat și cu niște sărmăluțe cât vârful degetului, Gheorghe și-a zis: „Lida mea nu se mai simte străină printre ai mei”. Iar când Lidia a început să brodeze la un prosop și a mai cerut și câteva ore de menaj, a dispărut îngrijorarea lui Gheorghe că soția sa se va simți singură printre săteni.

„Îmi vor prinde bine și mie, și elevilor aceste lecții de muncă. Cred că ei se vor mândri că eu, o coreeană, brodez, țes, croșetez cu drag, căci am descoperit un miracol în arta tradițională și autentică”, spune Lidia.

Mărunțică la trup, iute în mișcări, smolitică de la natură, Lidia Tănăsescu și-a câpătat respectul consătenilor. Timp de două decenii ea seamănă doar lumină și sănătate spirituală în jurul său.

Suntem mai puternici și mai siguri atunci când un prieten onest, chiar și de alt sânge, ne susține dezinteresat opțiunile pentru limba de stat, grafia latină, pentru dreptul la valorificarea monumentelor noastre de cultură. „Eu nu pățimesc deloc, cunoscând coreeana și cazaha, rusa și franceza, precum și graiul moldovenesc, povestește doamna Lidia. Dimpotrivă, mă simt mai bogată spiritual. Prin intermediul atâtor graiuri cunosc marile și diferitele culturi naționale. Pentru a conviețui omenește suntem obligați să conlucrăm fără confruntări în numele nemuririi unui neam vrednic și cuminte care ne întinde bucata de pâine.”

Ce poate avea omul mai prețios în viață decât conștiința că nu este străin pentru neamul care i-a deschis primitor ușa casei mari?

Din revista *Femeia Moldovei*

Expresii

a-și uni destinele – соединить свои судьбы

mărunțică la trup – невысокая, маленькая

a semăna lumină – сеять свет

a prinde rădăcini – пустить корни

iute în mișcări – быстрая

14 Citiți textul și spuneți despre ce este el. Cine sunt personajele?

15 Răspundeți la întrebări în baza textului.

1. Unde și-au unit destinele Gheorghe și Lidia?
2. Unde au venit ei pentru a se stabili cu traiul?
3. De ce naționalitate era Lidia?
4. Ce l-a mirat pe Gheorghe?
5. Câte limbi știe Lidia?
6. Care este, după părerea Lidiei, lucrul cel mai prețios în viața omului?

16 Găsiți în text:

- portretul Lidiei;
- faptele care demonstrează că Lidia nu se mai simte străină printre moldoveni;
- faptele Lidiei care l-au făcut pe Gheorghe să înțeleagă că soția sa nu se va simți singură printre săteni;
- opinia Lidiei despre cunoașterea mai multor limbi străine.

17 Faceți rezumatul textului după următorul plan:

- titlul textului (puteți propune alt titlu);
- personajele;
- locul unde s-au cunoscut;
- satul în care locuiesc;
- profesia personajelor și locul lor de muncă;
- modalitatea prin care Lidia a câștigat respectul consătenilor.

18 Excludeți din șirul de cuvinte înrudite cuvântul nepotrivit.

- Loc, a locui, locuitor, localnic, lume, localnică, localitate;
- Saț, sătean, sătul, săteancă, sătesc;
- Ospătărie, a ospăta, ospăț, ospitalier

19 Alegeți cuvântul potrivit și utilizați-l la forma potrivită.

- Semenii noștri sunt.....
 - autentic;
 - evoluat;
 - smolit.
- Noipentru toleranță și înțelegere între oameni.
 - a dispera;
 - a milita;
 - a pătimi.
- Lidiaun prosop.
 - a croșeta;
 - a broda;
 - a face.
- Cine.....de bătrâni?
 - a dispera;
 - a îngriji;
 - a ospăta.

20 Lucru în grup. Discutați asupra temei *Ferice de omul care-și găsește un loc printre oameni.*

Scrierea

21 Ce ați face dacă:

1. V-ar ofensa cineva? 2. Ați întâlni o femeie (sau un bărbat) deosebit? 3. S-ar difuza ceva interesant la televizor? 4. S-ar îmbolnăvi cineva din familie? 5. V-ar fura cineva banii?

Cuvinte de reper:

a se comporta, a se îndrăgosti, a se uita, a se întrista, a se indigna.

22 Alcătuiți propoziții urmând modelul.**Model:** *(a se comporta) /eu/ → M-aș comporta civilizată în orice situație.*

(a se convinge) /el/..... (a se deranja) /tu/..... (a se supăra) /noi/.....
 (a se neliniști) /ei/..... (a se familiariza) /voi/.....

Situație de comunicare

Ați întâlnit o persoană care s-a stabilit cu traiul în Moldova. Ce sfat i-ați da? Scrieți câteva sugestii.

23 Prietenii dvs. învață limba română. Scrieți-le o scrisoare și rugați-i să completeze textul cu cuvintele care lipsesc.*Dragii noștri,*

*Aflați despre noi că am ajuns cu bine la Chișinău. Orașul este.....
 Oamenii sunt..... Limba română nu este
 Dimpotrivă, este..... Ne place Moldova cu,
 și ei. Vecinii noștri sunt profesori. Ne foarte
 bine cu ei. Am învățat să facem bucateca: mămăligă, sarmale,
 tocană și altele. Plăcintele aici sunt foarte..... Șieste bun.*

*Vă sărutăm cu drag,
 Ira și Vasea*

Cuvinte de reper:

primitori, frumos, curat, ușoară, grea, livezile, parcurile, oamenii, înțelegem, naționale, gustoase, vinul.

24 Comentați una dintre afirmațiile de mai jos.

- E mai ușor să cunoști pe om în general decât să cunoști pe un om în particular.
- Dă-ți seama că ești om și adu-ți aminte mereu de aceasta.
- Adesea întreaga cetate suferă din pricina unui om rău.
- Să nu faci din răul altuia bucuria ta.
- Răul este necesar. Dacă el n-ar exista, n-ar exista nici binele.

Din Dicționarul înțelepciunii de Theofil Simenschy

25 Scrieți un răspuns din 7-8 propoziții la scrisoarea de mai jos.*Stimată redacție,*

Citesc cu mare interes revista dvs. și apelez la bunăvoința domniilor voastre. Vă rog din tot sufletul să publicați apelul meu disperat, poate se va găsi cineva care să mă ajute.

Mă numesc Dana, sunt căsătorită de cinci ani și am douăzeci și șase de ani. Locuiesc împreună cu soțul meu și cu fiica noastră de trei ani într-o casă avariată. Mai devreme sau mai târziu vom rămâne fără acoperiș deasupra capului.

Cu toată disperarea și tristețea pe care le simțim, mai avem putere să sperăm. Dorința noastră este să găsim o doamnă pensionară din Chișinău, fără moștenitori, care avea nevoie de îngrijire permanentă, în schimbul rămânerii în locuință. Suntem oameni serioși și-i putem oferi doamnei condiții bune de trai.

Vă mulțumesc din tot sufletul, sper să am noroc datorită bunăvoinței dvs.! Vă doresc numai bine!

Cu deosebit respect, Dana.

26 Completați textul de mai jos cu idei proprii privind relațiile interumane.

- Oamenii sunt adesea neînțelegători, iraționali și egoiști...
Iartă-i, oricum.
- Dacă ești bun, oamenii te pot acuza de egoism și intenții ascunse...
Fii bun, oricum.
- Dacă ai succes, poți câștiga prieteni falși și dușmani adevărați...
Caută succesul, oricum.
- Dacă ești cinstit și sincer, oamenii te pot înșela...
Fii cinstit, oricum.
- Ceea ce construiești în ani, alții pot dărâma într-o zi...
Construiește, oricum.
- Dacă găsești liniștea și fericirea, oamenii pot fi invidioși...
Fii fericit, oricum.
- Binele pe care îl faci astăzi, oamenii îl vor uita mâine...
Fă bine, oricum.
- Dă-i lumii tot ce ai mai bun și poate nu va fi niciodată de ajuns...
Dă-i lumii tot ce ai mai bun, oricum.
-

Poem scris de maica Tereza și gravat pe zidul unei case de copii din Calcuta

27 Găsiți în vocabular cuvinte formate de la verbele de mai jos:

<i>a acoperi</i>	<i>a dispera</i>
<i>a îngriji</i>	<i>a înțelege</i>
<i>a locui</i>	<i>a moșteni</i>

Lectură suplimentară

Legenda albinei

O femeie săracă avea doi copii: un băiat și o fetiță. Ei au plecat în lume spre a-și câștiga cele necesare traiului. Băiatul a intrat ucenic la un țesător de pânză, iar fata căra pietre pentru un zidar. În ceasul morții, mama și-a chemat copiii lângă ea. Fata a venit imediat, dar băiatul nu a vrut să vină. Mama l-a iertat, dar după moartea ei, fata s-a prefăcut în albină, iar băiatul în păianjen.

Și de atunci, păianjenul trăiește singur, veșnic singur, fără frate și fără surori, și fără părinți. El fuge de lumină și veșnic își țese pânza prin locuri întunecoase, și e posomorât și supărat, iar oamenii îl urgisesc și, oriunde îl află, îi strică pânza și pe el îl fugăresc și îl omoară.

Iar albina de atunci e veselă și toată ziua zboară de pe o floare pe alta și trăiește cu părinții ei, și cu frații ei, și cu surorile ei la un loc. Oamenii o iubesc și o văd cu drag, căci ea cu toți își împărtășește ceea ce adună și tuturor le dă mierea ei.

După George Coșbuc

Tata și feciorii

Un tată îi povățuia pe fiii săi să trăiască în bună înțelegere. Însă ei nu-l ascultau. Atunci el i-a rugat să-i aducă o mătură și le-a zis s-o frângă.

Cât s-au străduit ei, n-au reușit s-o rupă. Atunci tatăl a desfăcut mătura și le-a zis să frângă câte o vârguță.

Feciorii le-au frânt cu ușurință pe toate.

Tatăl le-a spus copiilor că dacă vor trăi în bună înțelegere, nimeni nu-i va birui. Dar dacă se vor certa și vor trăi în dezbinare, oricine îi va putea răpune.

După L.N. Tolstoi

Mic dicționar de idei

Numai printr-o bună cunoaștere a psihologiei și a sociologiei altor nații ne putem forma convingeri umaniste și putem ajunge la mai multă înțelegere și înțelepciune. Această cunoaștere a diferitelor culturi specifice devine într-adevăr posibilă atunci când sunt cunoscute și limbile străine, căci numai pe această cale se poate pătrunde sensul civilizației și al mentalității popoarelor. Prin traduceri putem să ne familiarizăm cu ideile scriitorului, dar nu cu opera în totalitatea ei, deoarece cel mai bun traducător traduce cuvintele, sensul, dar rareori mentalitatea, spiritul. De aceea este foarte importantă cunoașterea și însușirea limbilor străine încă din copilărie, cu metoda directă, cea a vorbirii fără studiul gramaticii, rezervată etapelor mai evolute.

Iosif Constantin Drăgan

— Expresii

ceasul morții – смертный час

Vocabular

a bănuî	ambîție	moștenitor	autentic
a brodă	albîină	oșteán	degaját
a conviețui	acceptăre	pasiúne	disperát
a conlucrá	acoperiș	porúncă	evoluát
a croșetá	cedăre	prăvălie	firésc
a disperá	cótă	priméjdie	primitór
a se familiarizá	confruntăre	rang	smolít
a împărtăși	conștiință	răutate	vrédnic
a îngrijí	deșért	satisfăcție	
a lustruí	disperăre	sémen	
a militá	invidie	spírit	
a ospătă	împărát	săteán, săteáncă	
a se opúne	îndémn	toleránță	
a pătimí	îngrijire	valorificăre	
a publicá	îngrijorăre	păianjen	
a sporí	înțelegere	pânză	
a urgisí	localitate	șesătór	
	localnic	posomorát	
	locuință		
	mirácol		
	mirăre		

Lecția 13

Pagini din istorie

La această lecție veți afla despre cele mai importante evenimente din istoria poporului nostru, despre viața și faptele strămoșilor noștri, despre eroismul și vitejia lor.

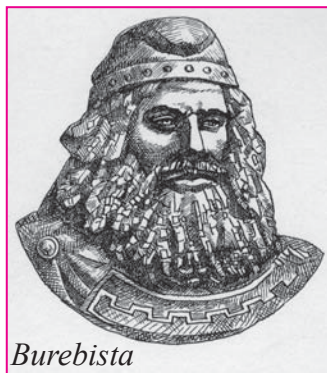
Vorbirea

Întrebări pentru discuție

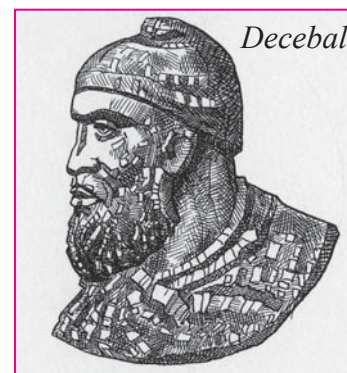
1. Ce pagini din istoria poporului nostru vă sunt cunoscute?
2. De ce este atât de important să cunoaștem trecutul țării?
3. Ce probleme actuale ne ajută să rezolvăm trecutul istoric al poporului?

Situație de comunicare

Într-o discuție care are loc între doi vechi prieteni, Anatol și Petru, s-a ajuns la concluzia că pentru unii istoria poporului nostru este încă necunoscută. Din acest motiv prietenii încearcă să afle unele lucruri legate de istoria poporului. Cum credeți, de ce avem nevoie să cunoaștem istoria patriei?

Burebista

Decebal

1 Spuneți ce știți despre personalitățile istorice din imagini.

2 Citiți dialogul. Răspundeți la întrebările de mai jos.

Petru: – Sunt la curent cu toate noutățile din țară, dar vreau să cunosc mai bine și trecutul ei! Mă poți ajuta să aflu cele mai importante lucruri din istoria îndepărtată a acestui popor?

Anatol: – Cu plăcere. Află că primii locuitori ai acestui teritoriu au fost geto-dacii. Civilizația lor a cunoscut o puternică înflorire timp de sute de ani.

Petru: – Când s-a format statul geto-dac?

Anatol: – Geto-dacii s-au organizat într-un stat unitar în secolul I î.Hr.

Petru: – Cine era conducătorul acestui popor?

Anatol: – Statul era condus de regele Burebista.

Petru: – Dar cine a fost Decebal?

Anatol: – După moartea lui Burebista, statul geto-dacilor s-a dezmembrat. Decebal a fost cel care a reînființat, în secolul I d. Hr., statul dac centralizat.

Petru: – Ce s-a întâmplat apoi?

Anatol: – În anul 106 d. Hr., după lungi războaie, statul lui Decebal este cucerit de armatele romane și transformat în provincie romană.

Petru: – Și care au fost consecințele?

Anatol: – Conviețuirea îndelungată a dacilor cu romanii a dus la formarea, în spațiul dintre Carpații nordici, Balcani și Marea Neagră, a poporului român și a limbii române.

— Expresii

a fi la curent cu – быть в курсе дела

a întinde o cursă – расставить сети, устроить западню

de temut – страшный, грозный

3 Găsiți în dialog informația și completați următoarele enunțuri.

1. Civilizația geto-dacilor a cunoscut
2. Statul geto-dacilor a fost format de.....
3. Decebal a reînființat
4. Statul lui Decebal a fost cucerit
5. Poporul român s-a format.....

4 Citiți fragmentele de mai jos. Caracterizați conducătorii daci, indicând:

1. capacitățile de conducător de oști;
2. calitățile personale;
3. atitudinea romanilor față de ei.

“Ajungând în fruntea neamului său, care era istovit de războaie dese, Burebista l-a înălțat atât de mult prin exerciții, abținere de la vin și ascultare față de porunci, încât în câțiva ani a făcut un stat puternic și a supus geților cea mai mare parte din populațiile vecine. Ba încă a ajuns să fie de temut și de romani. Căci trecând plin de îndrăzneală Dunărea, a pustiit pe celți. Spre a ține în ascultare poporul, el și-a luat ajutor pe marele preot Deceneu...”

Strabon, *Geografia*

“Decebal era priceput în ale războiului și iscusit la faptă; știind când să năvălească și când să se retragă la timp, meșter în a întinde curse, viteaz în luptă, știind a se folosi cu dibăcie de o victorie și a scăpa cu bine dintr-o înfrângere; pentru care lucruri el a fost mult timp pentru romani un potrivnic de temut.”

Cassius Dio, *Istoria romană*

5 Continuați afirmația, răspunzând la întrebări:

Nu există o civilizație umană generală, accesibilă tuturor oamenilor în același grad și în același chip; fiecare popor își are civilizația sa proprie, deși în ea intră o mulțime de elemente comune cu alte popoare.

Mihai Eminescu

1. De ce nu există o singură civilizație umană?
2. Din ce motive civilizația unui popor include elemente din civilizația altor popoare?
3. Ce elemente comune ați observat la poporul român și la popoarele conlocuitoare?

6 Citiți versurile de mai jos. Numiți 3 dintre cele mai importante lucruri pentru dvs. la care nu ați renunța.

De mamă și de tată
Eu n-o să mă despart.

De frate și de soră
Eu n-o să mă despart.

De doină și de horă
Eu n-o să mă despart.

Căci dacă m-oi desparte
De Patrie, de neam, –

Mă voi usca ca frunza
Căzută de pe ram.

Dumitru Matcovschi

Situație de comunicare

Poporul nostru, care se trage din daci și romani, a păstrat în sângele său vitejia acelor două mari popoare. Reprezentanții neamului nostru nu o dată au arătat că sunt urmași vrednici ai celor care au murit în flăcările Sarmizegetusei. Cum considerați, de ce strămoșii noștri și-au dat viața pentru Sarmizegetusa?

7 Citiți textul. Realizați sarcinile de mai jos.

Sarmizegetusa

Sarmizegetusa este, ca și alte așezări celebre din lume, un loc sacru. Aici se aflau cetatea de reședință a regatului dacilor. Orașul Sarmizegetusa era centrul economic, politic, militar și religios al dacilor.

Locuințele la Sarmizegetusa erau construite pe terase în afara cetății. Ele aveau un sistem de alimentare cu apă care curgea prin niște conducte de lut ars. Poziția agreabilă, aerul curat, resursele naturale bogate din zonă făceau ca Sarmizegetusa să fie una din cele mai frumoase și mai înfloritoare așezări.

Zeul suprem al dacilor era Zamolxis. Religia geto-dacilor era dominată de credința în nemurire. După moarte, ei credeau că viața continuă în cer, alături de Zamolxis.

Dacii aveau cunoștințe profunde de astronomie, pe baza cărora au realizat un calendar original. Dacii cunoșteau acțiunea vindecătoare a unor plante medicinale și a apelor termale și minerale. Ei erau capabili să execute operații chirurgicale complexe. A fost descoperită o adevărată trusă medicală pentru operații medicale, cu instrumente și vase în care se țineau substanțele medicamentoase.

Expresii

cu chibzuială – обдуманно, осторожно

8 Ilustrați pe baza textului următoarele afirmații:

1. Sarmizegetusa era centrul statului dac;
2. locuințele din această așezare aveau unele comodități;
3. dacii erau oameni credincioși;
4. dacii cunoșteau astronomia și medicina.

9 Includeți în enunțuri următoarele îmbinări de cuvinte:

loc sacru	centru cultural
resurse naturale	plante medicinale
ape termale	substanțe medicamentoase

10 Citiți descrierile de mai jos. Selectați informația despre:

1. caracterul dacilor;
2. înfățișarea dacilor;
3. îmbrăcămintea dacilor.

Dacii, strămoșii românilor de astăzi, au fost un popor puternic și viteaz. Scriitorii antici spun că bărbații daci erau înalți și aveau pielea de culoare deschisă, ochii albaștri și părul roșcat. Femeile dace erau de o frumusețe severă, aspră chiar, dar expresivă.

Îmbrăcămintea dacilor era simplă și semăna cu portul popular românesc de astăzi. Bărbații purtau pantaloni strânși pe picior și o cămașă lungă adunată la mijloc cu un brâu. Pe deasupra purtau, în vreme de iarnă, un cojoc mai lung. Nobilii își acopereau capul cu o căciuliță.

Femeile purtau o cămașă încrețită, cu mâneci scurte și fustă. Pe cap își puneau o broboadă, înnodată la spate sub coc. În picioare dacia purtau încălțăminte de piele.

Situație de comunicare

Anatol afirmă că una dintre cele mai frumoase pagini din istoria neamului a fost înscrisă de domnitorii ei, iscusiți comandanți de oști și buni gospodari. Sunteți de acord cu această afirmație?

- 11** Priviți imaginile. Cum credeți, de ce acești domnitori au fost înscrși în istorie sub aceste nume?

*Alexandru cel Bun**Mihai Viteazul**Vlad Țepeș*

- 12** Citiți dialogul. Completați tabelul care urmează.

Petru: – Cum a evoluat mai târziu organizarea statală a poporului nostru?

Anatol: – În lupta împotriva dominației străine s-au format și s-au dezvoltat trei principate românești: Țara Românească, Moldova și Transilvania, care au menținut legături puternice între ele, deoarece aveau aceeași origine și vorbeau aceeași limbă.

Petru: – A fost făcută vreo încercare de unire a principatelor într-un singur stat pentru a lupta împreună împotriva vrăjmașilor?

Anatol: – Evident, în decursul istoriei sale, poporul român a luptat pentru libertate și pentru unirea într-un stat puternic și independent. Domnitorii Mircea cel Bătrân și Ștefan cel Mare au înscris pagini de glorie în istoria neamului.

Petru: – Cine a reușit să realizeze unirea principatelor?

Anatol: – În 1600, Mihai Viteazul unește principatele românești, dar numai pentru scurtă vreme. Mai târziu, în anul 1859, Moldova și Țara Românească s-au unit sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza, iar la 1 decembrie 1918, prin unirea Transilvaniei se creează statul unitar român.

Ce principate s-au format pe teritoriul locuit de populația românească?	De ce între principate s-au menținut legături puternice?	Cine a reușit să realizeze unirea principatelor?
---	--	--

Expresii

a stăpâni o limbă – владеть языком
de prim rang – первостепенный

13 Citiți fragmentul. Discutați pe marginea întrebărilor formulate mai jos.

Pământul, istoria și limba sunt, în esență, cei trei stâlpi pe care se ține neamul. Pământul ni l-a dat soarta, istoria este rodul trecerii noastre prin lume, iar limba e darul celui de sus, căci după cum se spune, la început a fost cuvântul.

Ion Druță

1. Sunteți de acord cu părerea autorului?
2. Dacă ați avea posibilitatea să substituiți, ce ați propune ca stâlpi “pe care se ține neamul”?

Situație de comunicare

Acest domn pentru moldoveni cuprinde toate faptele istorice, toate monumentele, toate isprăvile și așezămintele făcute de cinci veacuri de atâția stăpânitori...

Vasile Alecsandri, *Idealul virtuților*

Cum considerați, despre ce domnitor al Moldovei este vorba? De ce?

14 Citiți textul. Realizați sarcinile de mai jos.

Ștefan cel Mare

*Ștefan, Ștefan, Domn cel Mare,
Seamăn pe lume nu are
Decât numai mândrul soare!*

Una dintre personalitățile de excepție ale istoriei românești, Ștefan cel Mare, a domnit între anii 1457-1504.

Ștefan cel Mare și Sfânt nu era mare de statură, dar mare la minte și cu chibzuială. Era mare la sfat și la fapte, cum n-a mai fost altul ca el și poate nici n-a mai fi vreodată.

Deși era mic de stat, era iute, încât se bătea cu 30 de oameni deodată, fără să se teamă că va fi bătut.

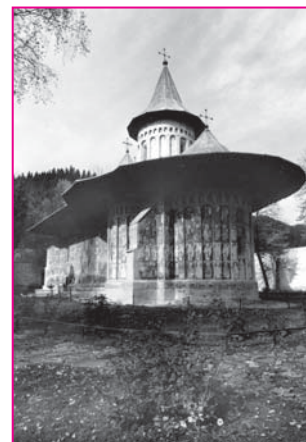
Când s-a născut, ursitoarele i-au prezis că va fi un om mare și vestit în toată lumea și multe fapte bune are să facă și pe mulți dușmani îi va omori – după cum a și fost – și i-au pus numele Ștefan.

În timpul domniei sale, Ștefan cel Mare a dus o politică de întărire a statului, de oprire a expansiunii turcești.

Ștefan cel Mare a transformat Moldova într-o forță de prim rang în spațiul european.

A purtat 36 de lupte, din care a ieșit învingător în 34. Ștefan cel Mare a ridicat peste 40 de biserici și mănăstiri, printre care mănăstirile Putna, Neamț, Voroneț, biserica din Pătrăuți și biserica Sf. Ioan din Piatra Neamț. Este înmormântat în mănăstirea Putna.

Ștefan cel Mare a fost canonizat la 20 iunie 1992 și este sărbătorit la 2 iulie.

15 Găsiți în text informația despre:

1. anii de domnie ai lui Ștefan cel Mare;
2. politica internă și externă;
3. luptele purtate cu turcii;
4. construcția de biserici și mănăstiri.

16 Găsiți sinonimele acestor cuvinte. Alcătuiți propoziții cu ele.

stat
forță
nădejde
a învinge
a ridica

17 Caracterizați-l pe domnitorul Ștefan cel Mare, pornind de la spusele lui Vasile Alecsandri:

El era adevăratul Domn în toată puterea cuvântului. Nici una din însușiri nu-i lipsea: vitejie, suflet mare, iubire de dreptate unită cu tărie de suflet

Scrierea

Situație de comunicare

Într-un articol publicistic Constantin Noica scoate în evidență o caracteristică specifică neamului românesc – enciclopedismul. D. Cantemir, B. P. Hasdeu, N. Iorga, M. Eliade, G. Enescu și multe alte personalități și-au făcut un renume mondial prin cunoștințe vaste în diferite domenii de activitate. Ce înțelegeți dvs. prin *om cu cunoștințe enciclopedice*?

18 Completați textul, utilizând cuvintele potrivite.

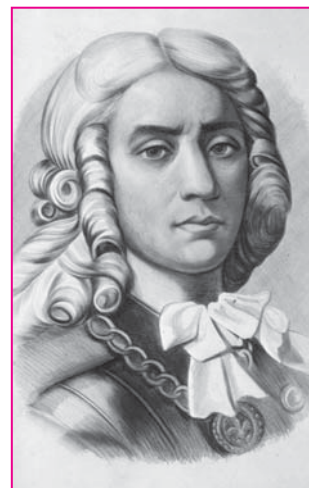
Dimitrie Cantemir s-a născut în familia Moldovei Constantin Cantemir. A cunoscut multe: greaca, latina, araba, turca, persana, franceza, italiana, slavona, rusa. S-a remarcat în diferite: istorie, filozofie, geografie, artă, muzică etc. D. Cantemir este autorul uneia dintre primele ale Imperiului Otoman. În 1716 savantul scrie prima monografie geografică despre Moldova D. Cantemir este autorul primului roman în română *Istoria ieroglică*. primul sistem de note pentru muzica turcească. Membrii Academiei din l-au numit “*rege între filozofi și filozof între regi*...”.

Cuvinte de reper:

literatura, limbi străine, domenii științifice, a inventat, “Descrierea Moldovei”, domnitorului, istorii, Berlin.

Expresii

a scoate în evidență – выделить особо
 Imperiul Otoman – Оттоманская империя
 a te trece fiorii – чувствовать дрожь, волнение
 a se rupe de – оторваться от

19 Continuăți propozițiile, utilizând informația din text.

Dimitrie Cantemir a fost un enciclopedist, deoarece:

1. cunoștea
2. s-a remarcat
3. a scris
4. a inventat

20 Explicați de ce Dimitrie Cantemir a fost numit “rege între filozofi și filozof între regi...”.

21 Puneți cuvintele din paranteze la forma necesară.

- (A aduna) la tinerețe, ca să ai la bătrânețe.
 (A vedea) mama, apoi (a lua) fata.
 (A gândi) întâi, apoi (a vorbi)
 Ce poți face astăzi, (a nu lăsa) pe mâine.
 Ce ție nu-ți place, altuia (a nu face)

22 Adresați-vă cu un mesaj către generația tânără după modelul dat.

Patria este înăuntrul nostru, și o ducem cu noi
 peste țări și peste mări. Numai când suntem
 departe și în singurătate, ne trec fiori, amintindu-
 ne de unde ne-am rupt, și nu găsim mângâiere
 decât în ... lacrimi.

Patria nu e pământul pe care trăim din întâmplare.
Patria este pământul plămădit cu sângele și
 întărit cu oasele înaintașilor noștri...”

Barbu Delavrancea

Lectură suplimentară

Cu bărbăție la primejdii, neclintit la nevoi, cu modestie la fericire ... el stârnea mirarea împăraților și a noroadelor, făcând fapte mari cu mijloace mici.

N. Karamzin, scriitor și istoric rus

O, bărbate minunat ...

După a mea socotință, ai fi vrednic să stai, prin sfatul și hotărârea tuturor creștinilor, la stăpânirea lumii întregi, și mai ales la conducerea oștilor împotriva otomanilor.

Ian Dlugosz, cronicar polonez

Ștefan, Ștefan, Domn cel Mare,
Seamăn pe lume nu are;
Seamăn pe lume nu are
Decât numai mândrul soare!

Ștefan, Ștefan, Domn cel Mare,
Pune pieptul la hotare;
Pune pieptul la hotare,
Ca un zid de apărare.

Cântec popular

— Expresii

a stârni mirarea – удивлять
fapte mari – большие дела
mijloace mici – маленькие средства
a fi vrednic – быть достойным

Vocabular

a cuceri	abținere	înfrângere	agreabil
a declara	adăpost	legislație	âspru
a dezmembră	așezare	mantă	fudul
a se feri	coc	negură	iscusit
a inventa	complot	oaste	istovit
a încinge	consecință	origine	încrețit
a îndrăzni	ctitor	ostatic	medieval
a întreține	dibăcie	pleată	săcru
a întrupa	dominație	podoabă	sever
a năvăli	expansiune	port	unitar
a pieri	fiór	pribeág	
a plămădi	glorie	principat	
a pustii	glugă	reședință	
a reînființa	goliciune	străinătate	
a (se) remarcă	isprăvă	tipar	
a se retrage	ițari	țurțur	
a zuru	înaintăș	viclenie	
	fugár	vrajmăș	

Lecția 14

Moldova și lumea

La această lecție veți discuta despre locul Republicii Moldova în lumea contemporană și despre relațiile ei cu țările lumii și cu diverse organisme internaționale.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Care sunt țările cu care Republica Moldova are relații economice?
2. Care sunt organismele internaționale la care Republica Moldova este parte?
3. Cum credeți, de ce Republica Moldova trebuie să colaboreze cu alte state?
4. Ce trebuie să facă Republica Moldova pentru a se apropia de Uniunea Europeană?

Situație de comunicare

Vizita unei delegații străine la Universitate. Membrii acestei delegații au venit pentru a stabili anumite relații de colaborare cu profesorii de la Universitate. Pentru început, ei se interesează de cele mai importante evenimente din istoria statului Republica Moldova. La întrebările lor răspunde decanul Facultății de Istorie. Cum credeți, pentru ce au ei nevoie de aceste date?

- Membrul delegației:* – Când și-a proclamat independența Republica Moldova?
Decanul: – Republica Moldova este un stat tânăr din sud-vestul Europei Centrale. Republica Moldova și-a proclamat independența de stat la 27 august 1991.
- Membrul delegației:* – Când a fost adoptată Constituția Republicii Moldova?
Decanul: – Trei ani mai târziu după ce și-a proclamat independența, la 29 iulie 1994, a fost adoptată Constituția Republicii Moldova.
- Membrul delegației:* – Care este sistemul politic al Republicii Moldova?
Decanul: – Până în anul 2000, Republica Moldova a fost republică prezidențială. La 5 iulie 2000, Parlamentul a votat un amendament la Constituție, prin care Republica Moldova devine republică parlamentară. Aceasta înseamnă că președintele țării este ales de Parlament.
- Membrul delegației:* – Pe câți ani este ales Președintele Republicii Moldova?

- Decanul:* – Președintele Republicii Moldova este ales pe o perioadă de 4 ani.
Membrul delegației: – Care este organul puterii legislative?
Decanul: – Parlamentul reprezintă puterea legislativă. El este ales de către întregul popor tot pe o perioadă de 4 ani.

— Expresii

a-și proclama independența – провозгласить независимость
 putere legislativă – законодательная власть

1 Faceți un rezumat al dialogului de mai sus completând următorul tabel:

Republica Moldova:	
1) poziția geografică	
2) proclamarea independenței	
3) adoptarea Constituției	
4) sistemul politic:	
– până în anul 2000	
– din anul 2000	
5) durata mandatului de președinte	
6) modul de alegere a președintelui	
7) organul legislativ	
8) modul de alegere a Parlamentului	

2 Spuneți care dintre aceste date erau cunoscute pentru dvs. și care dintre ele sunt noi.

3 Răspundeți la întrebări.

1. Cum credeți, de ce o delegație din străinătate are nevoie de aceste date?
2. Ce date mai sunt necesare pentru ca membrii delegației să-și formeze o imagine de ansamblu despre Republica Moldova?
3. Unde ar putea găsi ei și alte date despre Republica Moldova?
4. Care dintre datele din dialogul de mai sus sunt sărbătorite oficial?
5. Cum sunt sărbătorite aceste date?

Citirea

Situație de comunicare

Toate statele din lume sunt interdependente. Pentru a se dezvolta și a progresa orice stat are nevoie să stabilească relații cu celelalte state din lume. Aceste relații se stabilesc în cadrul unor organisme internaționale. Cel mai important organism din Europa care promovează colaborarea dintre state este Uniunea Europeană.

Avem mai jos un text care descrie procesul de constituire a acestui organism internațional și importanța lui pentru lumea întreagă. Cum credeți, este această experiență importantă și pentru Republica Moldova?

4 Citiți textul și notați informația cunoscută cu semnul +, informația necunoscută cu semnul –.

Europa: de la Planul Marshall la Uniunea Europeană

După cel de al doilea război mondial Europa s-a schimbat ireversibil. Nici unul dintre liderii mondiali ai anilor '30 nu a putut să-și imagineze ceea ce s-a întâmplat după acest război.

După cum se știe, în 1948 a fost constituită Organizația pentru Cooperare Economică Europeană (OCEE), care avea drept scop administrarea Planului Marshall. Mai târziu, OCEE s-a transformat în Comunitatea Economică Europeană, apoi în Uniunea Europeană.

Au fost necesare investiții de miliarde de dolari pentru a se crea infrastructura și instituțiile europene de astăzi. Este clar că finanțarea în cadrul Planului Marshall a contribuit enorm la reconstrucția și unitatea europeană.

Există însă o moștenire mult mai importantă decât toate aceste instituții. Această moștenire este concepția că pacea durabilă, prosperitatea și securitatea pot fi obținute numai prin dezvoltare economică și prin cooperare. A trebuit să treacă jumătate de secol pentru a înțelege că relațiile economice contribuie la dezvoltarea economică. Astăzi acest lucru este clar pentru toți.

Lumea trăiește acum o perioadă a creșterii economice și a realizărilor tehnice la care generațiile precedente nici nu puteau visa. Mecanismul economiei de piață a accelerat progresul lumii și a transformat societatea umană.

Experiența ultimei jumătăți de secol a fost o lecție. Europa a renăscut din ruinele războiului datorită interacțiunii economice și sprijinului acordat de statele dezvoltate partenerilor lor comerciali. Astăzi această experiență servește drept model pentru a se ajunge la adevărata globalizare. Ceea ce a avut loc în Europa trebuie să se producă în întreaga lume.

Economia globală a comerțului și a investițiilor ar trebui să cuprindă toate țările. Aceasta va permite stabilirea unei securități globale și va face posibilă soluționarea problemelor țărilor în curs de dezvoltare.

Expresii

cel de al doilea război mondial – Вторая мировая война
Organizația pentru Cooperare Economică Europeană
– Организация по сотрудничеству в Европе
Comunitatea Europeană – Европейское сообщество
Uniunea Europeană – Европейский Союз
țările în curs de dezvoltare – развивающиеся страны

cercetări științifice – научные исследования
creștere economică – экономический рост
pe calea prosperității și progresului – на
пути развития и прогресса
în pragul... – на пороге...

5 Răspundeți la întrebări.

1. Ce s-a întâmplat cu Europa după cel de al doilea război mondial?
2. Când s-a constituit Organizația pentru Cooperare Economică Europeană?
3. Care a fost scopul ei inițial? Ce transformări a suferit această organizație?
4. Care este cea mai importantă moștenire a procesului de transformare produs în Europa după cel de al doilea război mondial?
5. Care sunt cei mai importanți factori care contribuie la progresul economic și social?

6 Formulați întrebări pe baza textului de mai sus și adresați-le colegului dvs.

7 Găsiți în text fragmentele în care se vorbește :

- despre transformările produse pe continentul Europa după cel de al doilea război mondial;
- despre constituirea organizațiilor și instituțiilor care au contribuit la reconstrucția și unitatea europeană;
- despre sprijinul acordat de statele dezvoltate partenerilor lor comerciali în perioada de după război;
- despre rolul cooperării și relațiilor de piață în dezvoltarea economică a lumii;
- despre importanța experienței acumulate de statele europene pentru toată lumea.

8 Selectați din textul de mai sus și scrieți factorii care au contribuit la reconstrucția și unitatea europeană. Comentați fiecare dintre acești factori.**9 Alegeți varianta sau variantele pe care le considerați acceptabile. Argumentați alegerea făcută. Completați scriind în locul punctelor varianta propusă de dvs.****I. Integrarea europeană trebuie să devină o prioritate pentru Republica Moldova, deoarece:**

- Uniunea Europeană poate să contribuie la soluționarea multor probleme social-economice cu care se confruntă Republica Moldova în prezent;
- aderarea la Uniunea Europeană necesită cheltuieli foarte mari;
- procesul de aderare la Uniunea Europeană va accelera procesul de reforme economice și politice;
-

II. Aderarea la Uniunea Europeană este posibilă:

- după îndeplinirea tuturor condițiilor impuse de această organizație;
- după o normalizare a relațiilor cu țările vecine;
- după depășirea crizei economice cu care se confruntă statul Republica Moldova;
-

III. Populația Republicii Moldova susține aderarea la Uniunea Europeană, deoarece în urma acestui proces:

- se va ridica nivelul de trai în Republica Moldova;
- cețățenii Republicii Moldova vor putea călători în orice stat din Europa;
- va spori volumul investițiilor străine în economia Republicii Moldova;
-

10 Discutați despre relațiile economice și politice ale Republicii Moldova cu țările vecine. Spuneți:

- Ce țări sprijină Republica Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană?
- Cum sunt relațiile Republicii Moldova cu statele din vestul Europei?
- Care sunt problemele ce apar în relațiile Republicii Moldova cu vecinii săi din Europa?
- Cum ar trebui să fie relațiile Republicii Moldova cu statele vecine?

11 Discutați despre măsurile care ar trebui să fie întreprinse pentru ca Republica Moldova să fie admisă în Uniunea Europeană.**12 Citiți textul de mai jos. Subliniați cuvintele cheie și notați-vă cele mai importante date conținute în acest articol de ziar.**

Piețele economice ale lumii

Coreea de Sud: între ambiții și bogăție

În decurs de 30 de ani Coreea de Sud a realizat ceea ce este numit “miracolul economic de pe râul Han”. Economia țării a cunoscut una dintre cele mai rapide dezvoltări din lume. Coreea, considerată până în anii ‘60 ai secolului trecut una dintre cele mai sărace țări din lume, este astăzi o țară puternic industrializată. Din 1962 până în 1990, produsul național brut a crescut de la 2 miliarde la 210 miliarde dolari.

La baza acestui succes se află strategia de dezvoltare orientată spre extinderea relațiilor economice cu alte țări. Exportul a devenit pentru Coreea de Sud un instrument important al creșterii activității economice. Volumul schimburilor de mărfuri a atins în anul 1990 mai mult de 125 de miliarde de dolari.

Rata șomajului este în prezent în Republica Coreea de aproximativ 3%. Acest procent minim reflectă psihologia coreenilor. Unui coreean îi este rușine de familie, de prieteni dacă este șomer. Din cauza șomajului un coreean își poate pierde prestigiul social.

Expresii

miracolul economic – экономическое чудо
produsul național brut – валовой национальный продукт

13 Răspundeți la întrebări.

- Ce a realizat Republica Coreea în decurs de 30 de ani?
- Ce s-a întâmplat cu economia acestei țări?
- Cum este în prezent Coreea de Sud?
- Care este cheia acestui succes?
- Cum este acum rata șomajului în Coreea de Sud?

14 Discutați pe marginea acestui articol și spuneți:

- prin ce este importantă experiența Coreei de Sud pentru Republica Moldova?
- ce ar trebui să învățăm din experiența țărilor care au o economie dezvoltată?
- de ce are nevoie Republica Moldova pentru a avea o economie dezvoltată?

Scrierea

Se știe că nici un stat nu poate exista fără investiții de capital. Aceste investiții pot veni de la întreprinderile care funcționează pe teritoriul statului respectiv sau de la investitorii străini. Una dintre instituțiile care finanțează programele de dezvoltare a statelor este Banca Mondială. Scrieți ce importanță au investițiile străine pentru economia Republicii Moldova?

15 Copiați textul de mai jos completând spațiile libere.

Cuvinte de reper:

ansamblu de instituții bancare, efect, creditori străini, politici economice, proiecte de dezvoltare, acoperirea deficitului bugetar.

Banca Mondială și Moldova

Banca Mondială este un Banca Mondială acordă statelor împrumuturi necesare pentru finanțarea și asistență tehnică pentru realizarea acestor proiecte.

Banca Mondială este unul dintre cei mai mari și pentru Republica Moldova. Baniile acordate de Banca Mondială sunt folosiți pentru, dar și pentru dezvoltarea unor sectoare ale economiei naționale.

Periodic are loc o evaluare a proiectelor implementate în Republica Moldova cu finanțare de la Banca Mondială. În cadrul ședințelor de evaluare se face o analiză a celor realizate în perioada trecută. În urma unor asemenea analize se trag concluzii și sunt revizuite unele

În cadrul ședinței de evaluare a proiectelor implementate în Republica Moldova cu sprijinul Băncii Mondiale, Luca Barbone, directorul regional al Băncii Mondiale pentru Republica Moldova, a declarat că doar jumătate din proiectele actuale vor avea asupra dezvoltării economiei Republicii Moldova.

Expresii

asistență tehnică – техническая помощь
a trage concluzii – делать выводы

16 Citiți afirmațiile de mai jos. Descrieți câte un exemplu care să ilustreze eficiența sau ineficiența acestor acțiuni.

1. Republica Moldova beneficiază de sprijinul statelor dezvoltate și de sprijinul organismelor internaționale.
2. Organismele internaționale sprijină eforturile Republicii Moldova spre democratizarea vieții interne și spre realizarea reformelor economice. Eforturile organismelor internaționale sunt orientate spre:
 - deschiderea țării;
 - democratizarea vieții publice;
 - liberalizarea prețurilor;
 - funcționarea eficientă a întreprinderilor;
 - dezvoltarea comerțului intern și extern.
3. Din anul 1999 în Republica Moldova au fost întreprinse o serie de reforme pentru funcționarea eficientă a economiei de piață. Aceste acțiuni trebuie să contribuie la menținerea stabilității economice și la crearea de condiții pentru dezvoltarea economiei naționale.

17 Care dintre factorii prezentați mai jos împiedică plasarea de capital de către investitorii străini în Republica Moldova? Comentați în scris acești factori.

Republica Moldova este:

- o țară săracă;
- o țară în care populația are o putere de cumpărare destul de scăzută;
- o țară în care legislația economică este destul de confuză;
- o țară instabilă din punct de vedere politic;
-

18 Ce ar trebui să facă Guvernul pentru ca Republica Moldova să devină o țară atractivă pentru investitorii străini? Completați această listă.

- să funcționeze statul de drept;
- să fie creată o economie de piață funcțională;
- să fie eradicată corupția;
-

19 Scrieți un text, din 5-7 propoziții, cu tema *O perspectivă europeană pentru Republica Moldova*.

20 Scrieți propozițiile de mai jos alegând prepoziția cerută de context.

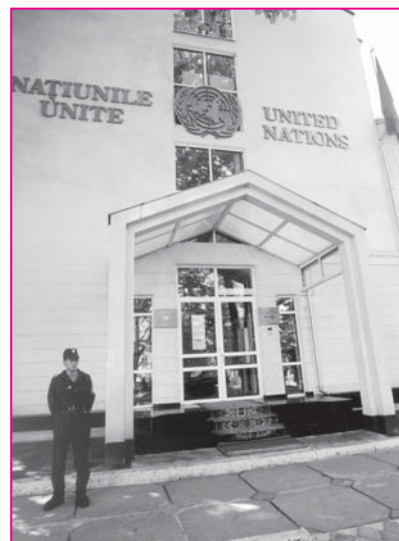
1. O carte interesantă se citește cu / în liniște.
2. Operele acestui pictor sunt admirate la / de multă lume.
3. Televizorul ne aduce știri din / după toate părțile globului.
4. E greu să ne imaginăm viața noastră fără / cu televiziune.
5. Un nou virus informatic a fost depistat de / pe compania de programe antivirus.
6. Noi ne bucurăm pentru / despre voi.
7. În fiecare duminică merg cu / de familia să mă odihnesc la / în parc.
8. Este important să învățăm limbile străine din / la copilărie.
9. Parlamentul este ales de întregul popor pe / la o perioadă de patru ani.

Lectură suplimentară

Moldova și ONU

Colaborarea dintre Moldova și Organizația Națiunilor Unite a început în martie 1992, când țara a devenit membru al ONU. La puțin timp după aceasta, Ministerul Afacerilor Externe al Moldovei și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) au semnat un Acord standard de Asistență. Acest acord a constituit cadrul viitoarei cooperări cu PNUD.

În 1999, Kofi Annan, Secretarul General al ONU, a aprobat înființarea unui Birou integrat al ONU în Republica Moldova cunoscut sub numele de Casa Națiunilor Unite. Scopul principal al Biroului este coordonarea agențiilor Națiunilor Unite pentru soluționarea problemelor țării și ale populației.

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) este o rețea globală care promovează reformele și conectează țările la informații, experiență și resurse necesare, pentru a le ajuta să-și construiască o viață mai bună.

În prezent, PNUD își desfășoară activitatea în 166 de țări. Împreună cu guvernele și cu societatea civilă din aceste țări, PNUD caută soluții care ar contribui la dezvoltarea globală și națională.

În procesul implementării proiectelor sprijinite de PNUD, țările beneficiază de resursele acordate de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Programul PNUD în Moldova este reglementat de Cadrul de Cooperare pe Țară. Acest program este elaborat în conformitate cu prioritățile și cu planul de acțiune al Guvernului. De la începutul activității sale, PNUD a finanțat peste 50 de proiecte. Prin aceste proiecte s-a urmărit:

- consolidarea administrației locale;
- reforma sistemului juridic;
- promovarea drepturilor omului și a egalității între sexe;
- protecția mediului înconjurător;
- îmbunătățirea protecției sociale;
- dezvoltarea turismului în țară.

În anul 1992 a fost elaborat cel de al doilea program de activitate al Națiunilor Unite în Moldova. Acest program reglementează activitatea Biroului integrat al Națiunilor Unite în Moldova pentru perioada 2002-2006. Obiectivul major al celui de al doilea program este crearea unui mediu favorabil pentru reducerea sărăciei.

Programul urmărește două obiective principale: consolidarea guvernării și integrarea socială. În domeniul guvernării, documentul prevede trei programe principale: reforma juridică, consolidarea autorității locale și consolidarea statului de drept.

În promovarea integrării sociale, PNUD Moldova își concentrează atenția asupra următoarelor măsuri: reducerea sărăciei, sprijinul categoriilor vulnerabile, studierea limbii oficiale, accesul la informații, dezvoltarea regională și promovarea egalității între sexe.

— Expresii

administrație locală – местное управление
 autoritățile locale – местные власти
 Birou integrat al ONU în Republica Moldova
 – Объединенное бюро ООН в Республике
 Молдова

a-și concentra atenția – сконцентрировать
 внимание

consolidarea guvernării – консолидация власти

egalitatea între sexe – равенство полов

accesul la informații – доступ к информации
 stat de drept – правовое государство

sprijinul categoriilor vulnerabile – поддержка
 уязвимых слоев

mediu înconjurător – окружающая среда

plan de acțiune – план действий

reducerea sărăciei – снижение уровня бедности

societate civilă – гражданское общество

drepturile omului – права человека

Vocabular

a adoptá

a coordoná

a promová

a reglementá

a reluá

a sancționá

a votá

acoperíre

amendament

ansámblu

comerț

consolidáre

evaluáre

guvernánți

guvernáre

identificáre

implementáre

interdependență

îmbunătățire

înființáre

moșteníre

priorítáre

promováre

rețeá

reveníre

securítáre

sprijin

stat

unitáre

accelerát

implementát

incomplet

interdependént

íreversíbil

înrég

majór

mondíal

nesatisfácător

precedént

responsábil

revizuit

Viitorul Moldovei

La această lecție veți afla despre talentele din țară, care au dus faima Moldovei peste hotarele ei, veți citi meditații asupra semnificației acestor evenimente.

Vorbirea

Întrebări pentru discuție

1. Ce interpreți de muzică ușoară din Moldova cunoașteți?
2. Dar interpreți de muzică populară?
3. Ce interpret (ă), formație din Moldova vă place cel mai mult?
4. Cum credeți, când se afirmă un talent?

Situație de comunicare

Pe coperta revistei *Capitala magazin*, nr. 27 din 2003, este fotografia talentatei cântărețe Nelly Ciobanu, care a obținut locul doi la concursul internațional *Novaia Volna* (2003), desfășurat în orașul Jurmala din Letonia. Ce cunoașteți despre această interpretă?

1 Citiți interviul cu Nelly Ciobanu și discutați despre cariera interpretei.

Corespondentul: – Cum ai ajuns să participi la concursul de la Jurmala?

Nelly Ciobanu: – A fost norocul meu că ne-am amintit la timp despre acest concurs. Când am telefonat organizatorilor să ne informăm despre condițiile de participare, ni s-a spus că mai avem doar trei zile ca să reușim să ne înscriem în listă. În aceeași zi am pregătit CD-ul, CV-ul și le-am trimis.

Corespondentul: – Piesa *I love you* a spart orgoliile celor care erau siguri că vor câștiga. Să înțeleg că a fost o piesă scrisă special pentru acest concurs?

Nelly Ciobanu: – Este una din condițiile acestui concurs, ca piesa să fie făcută pentru acest eveniment. Deși am avut foarte puțin timp la dispoziție, m-am mobilizat. Voiam să fiu perfectă. O piesă atât de frumoasă trebuie cântată cu mult suflet. Chiar în ziua în care a primit CD-ul, Aleksandr Rumeanțev, directorul festivalului, ne-a sunat și ne-a spus că nici nu și-a închipuit că în Moldova se face astfel de muzică.

Corespondentul: – Ce relații ai stabilit cu ceilalți participanți?

Nelly Ciobanu: – Între noi n-a existat concurență. Eram foarte prietenoși și uniți.

Corespondentul: – Înainte de plecare am auzit că ai avut probleme cu vocea, ți-ai revenit?

Nelly Ciobanu: – Pe nimeni din organizatorii concursului nu-i interesa starea vocii mele. Am fost răgușită, dar pe scenă uitam de această problemă.

Corespondentul: – Am auzit că vei participa la *Eurovision*, dar de data asta pentru altă țară, e adevărat?

Nelly Ciobanu: – Am primit o propunere din partea Israelului să cânt în duet cu Rafael o piesă scrisă de Liviu Știrbu. Ei s-au angajat să achite toate cheltuielile. Ne mai gândim, aș vrea totuși să cânt pentru Moldova.

— Expresii

a avea timp la dispoziție – располагать временем
loc de vază – видное место

2 Găsiți în dialogul de mai sus:

- Denumirea localității unde a avut loc concursul „Novaia volna”
- Numele directorului festivalului
- Denumirea țării care i-a propus colaborare interpretei Nelly Ciobanu.

3 Lucru în perechi. Formulați întrebări în baza dialogului și adresați-le colegului.

4 Lucru în perechi. Alcătuiți lista de calități de care are nevoie un cântăreț pentru a învinge la un concurs.

5 Joc de rol. O persoană este un jurnalist, cealaltă este Nelly Ciobanu. Improvizați un interviu.

Situație de comunicare

Mirelei îi place dansul. Visează să devină campioană la dans împreună cu partenerul ei Viorel. Visează să danseze în ansamblul *Codreanca*. De ce oare?

Ansamblul Codreanca a câștigat cel de-al cincilea titlu european

Frumusețe, dăruire și talent. Acestea ar fi calificativele Campionatului European de dans sportiv formații standard și ale competiției internaționale de dans sportiv *Chișinău Open 2003*. Timp de două zile, în incinta Palatului Republicii, elementele sportului și cele ale artei s-au aflat într-o singură competiție – cea de dans. La concursul din anul curent, cel de-al zecelea la număr, au participat 19 echipe din 18 țări.

Concursul s-a desfășurat sub semnul superiorității dansatorilor din Republica Moldova, care au fost admirați și aplaudați atât de public, cât și de arbitri. Astfel, în prima zi a competiției internaționale *Chișinău Open 2003* locurile de frunte au fost obținute de cluburile de dans *Codreanca* și *Ghiocel* din Moldova. Cea mai mare atenție, totuși, a fost acordată pregătirii pentru Campionatul European formații standard, unde au

concurat echipe din 10 țări. Astfel, pe prima treaptă la această probă s-a clasat echipa „A” a clubului de dans sportiv *Codreanca*, care și-a reconfirmat titlul de campioană europeană ediția 2003 (conducători Svetlana și Petru Gozun). Locul al doilea i-a revenit formației *Vera* din Rusia, iar poziția a treia – clubului *Braunschweiger* din Germania.

În ce-a de-a doua zi a competiției, dansatorii din Republica Moldova Ion Zderciuc și Olga Ciubari au obținut locul I la proba standard. Pe poziția a doua s-a clasat perechea din Rusia Maksim Kotlov și Elena Uspenskaia, iar locul trei a fost obținut de o altă pereche din Moldova, Octavian Para și Elena Cravciuc.

6 Completați tabelul în baza informației de mai sus.

Locul de desfășurare a campionatului	Numărul de participanți la concurs	Locurile ocupate de ansamblul <i>Codreanca</i>	Numele persoanelor care au ocupat locuri de frunte

7 Lucru în grup. În baza dialogului de mai sus adresați-vă întrebări.

8 Exprimați-vă părerea referitor la următoarele idei din text:

- Dansul înseamnă frumusețe, dăruire și talent.
- Elementele sportului și ale artei se află într-o singură competiție – cea de dans.

Citirea

Întrebări pentru discuție

1. Ce înseamnă un copil talentat?
2. Ce trebuie să facă un copil pentru a a-și dezvolta talentul?
3. Câte ore trebuie să muncească pe zi un copil talentat pentru performanță?

Situație de comunicare

Fiecare copil tinde să-și realizeze visurile. Cei mai talentați copii sunt apreciați. De exemplu, Primăria Chișinău oferă burse celor mai buni elevi ai capitalei. Vreți să-i cunoașteți?

- 9 Citiți fragmentele a două texte, unul despre Tamara Costrîchi, altul despre Alexandru Cosmescu. Decideți care paragraf se referă la fiecare dintre acești elevi.

a. Liceul *Prometeu*, unde învață bursiera a lansat o casetă cu piesele Tămăricăi Costrîțchi, casetă care a devenit foarte îndrăgită în cadrul liceului.

b. Este un copil talentat și foarte capabil, care speră să se manifeste în viitor ca o adevărată personalitate și care tinde mereu spre mai mult.

c. Cele mai impresionante rezultate le-a înscris la concursul de traducere *Limbile – cel mai frumos eseu al omenirii*, organizat de Consiliul Europei, la care a tradus din română în engleză poemele poetului Teo Chiriac.

d. Organizatorii acestei acțiuni își amintesc că atunci când i-a fost acordată prima bursă, primarul capitalei a ridicat-o în brațe și a așezat-o pe masa invitaților de onoare, de unde Tămărica le-a interpretat cu foc cântece din repertoriul folcloric.

e. Conducerea liceului susține în continuare dorința elevei de a evolua pe scena concursurilor municipale și republicane.

f. Pe parcursul anului trecut, el a participat la mai multe concursuri literare.

g. Cea mai tânără bursieră a Primăriei este Tămărica Costrîțchi. De la 6 ani, mica interpretă devine laureată a multor concursuri republicane de muzică populară.

h. Alexandru Cosmescu consideră că Bursa Primăriei care i s-a acordat în anul curent are la bază rezultatele consemnate la Olimpiada de la Târgoviște, la care a luat Marele premiu *Nicolae Labiș* al concursului pentru creație literară.

i. Consecutiv, pe parcursul a 3 ani îi este oferit titlul de bursieră a Primăriei capitalei.

î. Alexandru este primul elev de la Liceul *Prometeu*, care a editat la numai 10 ani o plachetă de versuri în limbile română și franceză.

Expresii

a ridica în brațe – брать на руки
de onoare – почетный
cu foc – с жаром
pe parcursul – на протяжении
joc de dame – шашки

plachetă de versuri – сборник стихов
a lua de mână – взять за руку
a se lăsa bătut – сдаться
conducător de oști – полководец,
военачальник

10 Aranjați paragrafele din exercițiul precedent în ordine corectă.

Tamara	1	Alexandru	1
	2		2
	3		3
	4		4
	5		5

11 Lucru în perechi. Formulați întrebări pentru următoarele răspunsuri.

Tamara

Cea mai tânără bursieră este Tămărica Costrîțchi.
Pe parcursul a trei ani.
Primarul capitalei.
Pe masa invitaților de onoare.
A interpretat cântece din repertoriul folcloric.
O casetă cu piesele Tămăricăi Costrîțchi.
Conducerea liceului.

Alexandru

La olimpiada de la Târgoviște.
Marele premiu *Nicolae Labiș*.
La mai multe concursuri.
Limbile – cel mai frumos eseu al omenirii.
Poemele poetului Teo Chiriac.
La numai 10 ani.
O adevărată personalitate.

12 Faceți rezumatul textelor despre Tămărica Coștrițchi și despre Alexandru Cosmescu.

13 Comentați afirmațiile de mai jos.

Pentru ca să faci ceva, trebuie să fii cineva. (J.W. Goethe)

*Natura dă talent, dar omul trebuie să-l lucreze,
să-l scoată în evidență prin voință, perseverență, curaj.*
(Honoré de Balzac)

Când un om a dovedit că are talent îi rămâne să facă dovadă că știe să-l folosească. (Jules Renard)

14 Alcătuiți familii de cuvinte.

Model:	<i>a interpreta</i>	<i>interpret</i>	<i>interpretare</i>	<i>interpretat</i>
a organiza
a invita
a crea
a participa
a impresiona
a edita
a câștiga

15 Alcătuiți îmbinări cu următoarele cuvinte. Alcătuiți propoziții cu 8 îmbinări.

Model:	<i>muzică</i>	<i>clasică</i>	<i>ușoară</i>	<i>modernă</i>	<i>populară</i>
creație
talent
rezultat
concurs
copil
elev
tânăr

Întrebări pentru discuție

1. Care e sportul dvs. preferat?
2. Jucați șah sau dame?
3. Ce e mai interesant: șahul sau damele?
4. Când jucați șah sau dame câștigați sau pierdeți?

Situație de comunicare

Unii tineri se afirmă cu greu, pentru că trebuie să muncească din greu pentru rezultatul mult așteptat. E și cazul lui Viorel Bologan, care a depus un efort enorm pentru a se afirma în lumea șahului mondial. Cum a obținut asemenea rezultate?

16 Citiți titlul articolului și explicați îmbinarea „fascinația alb-negrelor”.

17 Citiți textul despre Viorel Bologan și subliniați trăsătura principală de caracter.

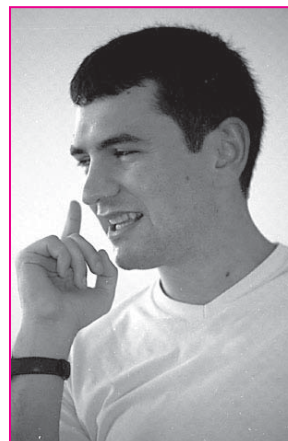
Viorel Bologan: fascinația alb-negrelor

S-a născut la 14 decembrie 1971 la Chișinău. În 1991 obține titlul de mare maestru internațional, în 1996 este câștigătorul Cupei Campionilor Europeni. În total – 26 de titluri obținute la turnee internaționale de juniori și seniori.

Primul învățător i-a fost tatăl său, care l-a familiarizat cu șahul. Apoi, într-o bună zi tatăl l-a luat de mână și l-a dus la Clubul central de șah și dame din Chișinău. La început, parcă i-a plăcut, apoi a început a absenta de la lecțiile de șah. Dar tata lui Viorel nu s-a lăsat bătut: l-a readus de câteva ori la această școală.

Dar istoria ascensiunii lui în ierarhia mondială a șahului se explică prin faptul că Viorel Bologan l-a urmat pe taică-său în calitatea esențială pentru o personalitate – tenacitatea. Mai târziu, lua lecții de la un excelent teoretician al jocului cu piesele alb-negre, Veaceslav Cebotarenco din Chișinău.

Viorel știe să-și urmărească scopul, pas cu pas, ca un adevărat conducător de oști, experimentat în lupte grele. Munca asiduă a adus rezultatele dorite. În Germania i-a învins pe doi mari șahiști.

18 Faceți rezumatul textului și indicați:

- Cine a fost primul învățător al lui Viorel;
- Unde a luat Viorel lecții de șah și dame;
- Trăsăturile de caracter care l-au ajutat pe Viorel să obțină victorie.

19 Comentați aceste afirmații:

- Calitatea esențială pentru o personalitate este tenacitatea.
- O personalitate trebuie să-și urmărească scopul, pas cu pas.
- O personalitate trebuie să depună o muncă asiduă.

20 Cunoașteți și alți copii talentați, care au obținut rezultate la concursuri, olimpiade? Povestiți-le colegilor despre ei.

Scrierea

21 Completați răspunsurile surorilor Didic cu cuvintele care lipsesc.

– *Care sunt temele voastre preferate?*

Violeta: – Îmi place îndeosebi tema religioasă. Am avut o satisfacție creând o pentru Concursul Republican de Desen din anul 1997, la care am luat și un premiu. Îmi place mult și istorică. Întotdeauna, când am avut, am participat și la concursuri dedicate înconjurător.

Viorica: – Îmi place natura, de aceea am o deosebită plăcere să pictez peisaje.

– *Am auzit că ați ilustrat chiar și o carte...*

– Da, cartea Raisei Plăieșu *Istețel, ghicește*. Inițial, ne-a părut că nu este prea, dar am muncit la ea o lună.

– *Aș vrea să ne spuneți câteva cuvinte despre cele mai recente realizări.*

Violeta: – Anul trecut am avut o la Ambasada României, apoi am participat la de la Casa Radio *Ars adolescentina*, la care am luat diploma de gradul I. O expoziție a fost cea din sala *David* a Uniunii Artiștilor Plastici *2000 de ani de creștinism*.

Cuvinte de reper:

enorm, mediu, expoziție, complicat, ocazie, lucrare, concurs, temă, deosebit.

Expresii

om de rând – рядовой человек

22 Redați dialogul după următorul plan.

- Violeta și Viorica Didic – eleve la Liceul Republican de Arte Plastice;
- locurile de expunere a lucrărilor lor;
- temele preferate;
- denumirea concursurilor la care au participat.

23 Continuați gândul surorilor Didic din același dialog.

Trebuie să muncim mult ca să putem spera la viitor.

.....

.....

.....

.....

24 Utilizați prepozițiile necesare.

Copiii din zilele noastre se interesează multe lucruri utile.
 Ei sunt curent cu realizările din cele mai diverse domenii ale științei.
 Elevii buni nu absentează lecții.
 Mulți tineri se remarcă tenacitate, hărnicie și ambiție.
 Mulți dintre ei militează relații civilizate în societate.
 Ei vor să trăiască armonie cu natura.
 Tineretul tinde o viață mai bună, mai fericită.

Cuvinte de reper:

în, de, de la, la, pentru, prin, spre.

25 Comentați afirmațiile de mai jos.

Oamenii de rând caută numai să petreacă timpul, cei de talent să-l întrebuințeze.

A. Schopenhauer

Munca are avantajul de a face zilele mai scurte și viața mai lungă.

D. Diderot

Lectură suplimentară

Cinstirea proverbelor

Tu, fiule, să ne te superi
Că-ți dau mereu povețe.
Nu-i rea povața niciodată,
Nici chiar la bătrânețe.

Prin roua Patriei cea dulce
Întâiul fă cărare,
Că cel sculat mai dimineată,
Acela e mai mare.

Trăiește-ți clipa în picioare
Cum bradul și-o trăiește.
Ca râul cel de munte-aleargă
Și zboară vulturește.

De trebuie, la vot, cu mâna
Iubirii să ții parte,
Să n-o ridici de n-ai într-însa
O pâine sau o carte.

De nu știi cum, sau nu ai vreme
Zidi o nouă casă,
Cu-a ta suflare încălzește
Pe cea de-i părintească.

Cinstește pe strămoși cu fapta,
La fel și ziua nouă.
Trăiește, fiule, o viață
Și cu a morții două.

Grigore Vieru

Expresii

povață – совет

cărare – путь

vulturește – по орлиному

a cinsti strămoșii – чтить предков

Vocabular

a absentă

a se clasă

a concură

a dedică

a familiariză

a lansă

a mobiliză

a pictă

a răguși

a reconfirmă

ascensiune

avantaj

braț

calificativ

foc

listă

luptă

onoare

poziție

repertoriu

tenacitate

treaptă

turneu

istet

perfect

recent

consecutiv

părcă

Indicații gramaticale folosite în vocabular

La substantive se indică:

- a) între paranteze, desinența de plural: *carte (-i)*;
- b) genul: *m.* – masculin
f. – feminin
n. – neutru

La adjective se indică numărul de forme:

- 4 – adjective cu patru forme (*bun, bună, buni, bune*)
- 3 – adjective cu trei forme (*mic, mică, mici*)
- 2 – adjective cu două forme (*mare, mari*)

La verbe se indică:

- a) între paranteze, sufixul de prezent indicativ persoana I:
a lucra (-ez); a citi (-esc);
- b) conjugarea: I – verbe de conjugarea I
II – verbe de conjugarea a II-a
III – verbe de conjugarea a III-a
IV – verbe de conjugarea a IV-a

Vocabular

A

- a se abate** III – отклоняться, сбиться – to divert from, to get distracted, to be an exception to, I 32
- a absenta** (-ez) I – отсутствовать – to be absent, III 15
- absolvent** (-i) *m.* – выпускник – graduate, I 8
- abținere** (-i) *f.* – воздержание – abstinence, refuse, III 13
- abundență** *f.* – изобилие, избыток – abundance, II 3
- abuz** (-uri) *n.* – злоупотребление – abuse, I 30
- acasă** – дома – at home, I 4
- accelerat** 4 – ускоренный – accelerated, express, III 14
- a accepta** I – принимать, согласиться – to accept, I 16
- acceptabil** 4 – приемлемый, допустимый – acceptable, III 3
- acceptare** (-i) *f.* – 1. принятие. 2. согласие – acceptance, III 12
- accessibil** 4 – доступный – available, II 7
- accident** (-e) *n.* – авария, несчастный случай – accident, II 3
- acela, aceea** – тот, та – that, I 12
- același, aceeași** – тот же самый, та же самая – the same, I 33
- acesta, aceasta** – эта, этот – this, I 3
- a achita** I – уплачивать – to pay (paid, paid), I 26
- acolo** – там – there, I 2
- acoperire** *f.* – покрытие, обеспечение – coverage, III 14
- acoperiș** (-uri) *n.* – крыша – roof, III 12
- a accorda** I – оказывать, предоставлять – to place confidence in smb; to lend assistance to smb, to grant, I 17
- act** (-e) *n.* – документ – document, act I 9
- actor** (-i) *m.* – актер – actor *m.*, actress *f.*, I, 2
- actual** 4 – актуальный – current, actual, present, III 11
- actualmente** – теперь, в настоящее время – at the (present) moment, nowadays, II 9
- a acționa** (-ez) I – действовать – to act, to proceed, I 34
- acțiune** (-i) *f.* – действие – action, I 29
- acum** – сейчас – now, I 4
- a acumula** (-ez) I – накопить, собрать – to accumulate, II 14
- acut** 4 – острый – acute, serious, sharp, I 25
- a acuza** I – обвинять – to accuse, I 28
- adânc** 4 – глубокий – deep, I 11
- adâncime** (-i) *f.* – глубина, глубь – depth, III 11
- adăpost** (-uri) *n.* – укрытие – shelter, III 13
- a adăuga** I – добавлять – to add, to supplement, I 37
- a adera** I – присоединиться – to join, to adhere, III 8
- adesea** – часто – often, I 16
- adevăr** (-uri) *n.* – правда – truth, I 10
- adevărat** 4 – истинный, правдивый – true, I 16
- a admira** I – восхищаться – to admire, I 15
- a admite** III – допускать, принимать – to admit, to accept, I 34
- adolescent** (-i) *m.* – юноша, подросток – adolescent, teenager, adolescent, II 10
- adolescență** *f.* – отрочество, юношеский возраст – teenager, adolescence, II 13
- a adopta** I – утвердить, принимать – to approve, to adopt, III 14
- a adormi** IV – засыпать – to fall asleep, I 21
- a adresa** (-ez) I – адресовать – to address, I 18
- a se adresa** (-ez) I – обращаться – to address oneself to, to ask a question, to ask for help, I 25
- adresă** (-e) *f.* – адрес – address, I 19
- a-și aduce aminte** – вспоминать – to remember, to recollect, I 22
- a aduce** III – приносить – to bring, I 12
- a aduna** I – собирать – to gather, to collect, I 30
- adversar** (-i) *m.* – враг – enemy, fiend, I 18
- aer** *n.* – воздух – air, I 11
- a aerisi** (-esc) IV – проветрить – to air, II 5
- afacere** (-i) *f.* – сделка – business, I 15
- a afâna** (-ez) I – разрыхлять – to break (broke, broken) up, III 11
- afară** – снаружи, вне – out, outside, I 13
- a afecta** (-ez) I, – огорчать, причинять боль – to affect, III 10
- afecțiune** *f.* – привязанность, нежность – affection, I 31
- a se afirma** I – 1. выдвинуться, 2. проявить себя – to assert oneself, II 8
- a afirma** I – утверждать – to affirm, to state, I 40
- afirmație** (-i) *f.* – высказывание – statement, II 8
- a se afla** I – находиться – to be, to be found, to be located, I 21
- a afla** I – узнавать – to find out, to learn, I 10
- afluent** (-i) *m.* – приток – affluent, III 1
- afumat** 4 – копченый – smoked, II 3
- agendă** (-e) *f.* – записная книжка – pocket book, agenda, I 9
- agenție** (-i) *f.* – агенство – agency, I 11
- aglomerat** 4 – загруженный, набитый – crowded, crammed, I 26
- aglomerație** *f.* – скопление – agglomeration, I 20
- agreabil** 4 – приятный, располагающий – affable, agreeable, III 13
- agricol** 4 – сельскохозяйственный – agricultural, III 1
- agricultură** *f.* – сельское хозяйство – agriculture, III 1
- aici** – здесь – here, I 2
- ajun** (-uri) *n.* – канун – eve, III 9
- a ajunge** III – дойти, доехать, достигнуть – to get to, to reach, I 12
- a ajuta** I – помогать – to help, I 15
- ajutor** (-e) *n.* – помощь – help, I 7
- alai** (-uri) *n.* – процессия – train, escort, procession, III 9
- alaltăieri** – позавчера – the day before yesterday, I 30
- alarmat** 4 – встревоженный – alarmed, troubled uneasy, I 31
- alături** – рядом, возле – by, beside, II 4
- alături de** – рядом с – next to, II 17
- alb** 4 – белый – white, I 5
- albastru** 4 – синий – blue, I 5
- albină** (-e) *f.* – пчела – bee, III 12
- albuș** (-uri) *n.* – белок – white (of an egg), III 9
- a alege** III – выбирать – to choose (chose, chosen), I 37
- alegere** (-i) *f.* – выбор – choice, II 7
- a alerga** I – бежать – to run (ran, run), I 23
- aliment** (-e) *n.* – пища, продукт питания – food, I 22
- a se alimenta** (-ez) I – питаться – to eat, to feed on, II 16
- alocare** (-i) *f.* – ассигнование – предоставление, выделение – allocation, gratuity, allowance, II 7
- alocuțiune** (-i) *f.* – краткая речь – speech, III 8
- altar** (-e) *n.* – алтарь – altar, III 8
- altceva** – иное, нечто другое – something else, I 35
- a alterna** (-ează) I – чередовать(ся), сменить(ся) – to alternate, II 14

altfel – иначе, по-иному – differently, otherwise, I 15
altul, alta – другой, иной, другая, иная – another, other, I 30
alungit 4 – удлиненный – oblong, elongated, III 9
amabil 4 – вежливый – kind, amiable, I 10
amabilitate *f.* – любезность – amiableness, kindness, I 36
a amâna I – откладывать, отсрочить (нечто) – to postpone, to put off, I 35
amândoi, amândouă – оба, обе – both, I 19
amator (-i) *m.* – любитель – amateur, fan, I 12
ambalaj (-e) *n.* – упаковка – package, wrapping, I 10
ambientă (-e) *f.* – обстановка, среда, атмосфера – environment, II 4
ambii, ambele – оба, обе – both, I 19
ambiițe (-i) *f.* – 1. честолюбие, тщеславие. 2. стремление – ambition, wish, aspiration, III 12
ambitios 4 – самолюбивый, честолюбивый – ambitious, I 36
a amenda (-ez) I – штрафовать – to fine, I 26
amendment (-e) *n.* – поправка – amendment, III 14
amendă (-i) *f.* – штраф – fine, I 26
a amenința I – угрожать – to threaten, II 20
a aminti (-esc) IV – напомнить – to remember, to remind, I 18
a-și aminti (-esc) IV – вспоминать – to recall, I 22
amintire (-i) *f.* – воспоминание – memory, I 30
a amplasa (-ez) I – разместить – to place, III 11
amplasare *f.* – расположение – location, III 8
amurg *n.* – сумерки, – twilight, dusk, III 8
an (-i) *m.* – год – year, I 7
analfabet 4 – неграмотный – illiterate, II 16
a angaja (-ez) I – принимать на работу – to hire, to employ, to engage, to take (took, taken) on one's service, II 9
angajament (-e) *f.* – обязательство – commitment, II 6
angajare *f.* – зачисление на работу – to get hired, employment, I 9
angajat (-i) *m.* – служащий, работник – employee, person employed, person engaged
animal (-e) *n.* – животное – animal, I 30
anotimp (-uri) *n.* – время года – season, I 27
ansamblu (-uri) *n.* – совокупность – aggregate, ensemble, III 14
anticameră (-e) *f.* – приемная – reception, waiting room, I 9
antichitate *f.* – античность – antiquity, ancient times, III 7
a se antrena (-ez) I – тренироваться – to train, to undergo training, I 23
antreu (-e) *n.* – прихожая – hall, vestibule, I 4
anual 4 – ежегодный – yearly, annual, I 16
anumit 4 – определенный, известный – definite, certain, II 12
a anunța I – объявлять – to announce, to give (gave, given) notice of, to advertise, to usher in, to herald, I 15
apartment (-e) *n.* – квартира – apartment, flat, suite, I 4
a aparține III – принадлежать – to belong, I 18
apă *f.* – вода – water, I 11
apărare *f.* – защита – defence, protection, pleading, III 1
a apărea I – появляться – to appear, I 11
apetisant 4 – вкусный – appetizing, III 10
a aplauda I – аплодировать – to applaud, I 12
apoi – затем, после этого – then, after that, I 20
a aprecia (-ez) I – ценить, уважать – to appreciate, estimate, judge, consider, I 16
aproape – близко – near, close, I 4
aproape de – возле – near by, I 16
a se apropia I – приближаться – to come up, to approach, I 21

apropiere *f.* – близость – proximity, approaching, nearness, closeness, III 7
aproximativ – приблизительно – approximately, roughly, about, I 33
a se apuca I – приниматься – to start, to begin, to set about, I 28
aragaz (-uri) *n.* – газовая плита – gas stove, II 1
a aranja (-ez) I – приводить в порядок, укладывать – to arrange, to set in order, I 11
arat *n.* – вспашка, пахота – ploughing, III 9
a arăta I – показывать, указывать – to show, I 18
arbore (-i) *m.* – дерево – tree, arbor, III 1
arbust (-i) *m.* – кустарник – bush, shrub, III 1
arcuit 4 – изогнутый, дугообразный, сводчатый – bent, arched, III 2
a arde III – гореть – burn (burnt, burnt), I 22
ardei (-i) *m.* – перец – pepper, II 3
argint *n.* – серебро – silver, I 24
argumentat 4 – аргументированный – proven, I 33
arhitect (-i) *m.* – архитектор – architect, I 2
aripă (-i) *f.* – крыло – wing, pinion, sail, fin, arm, mudguard, vane, fan, III 11
armonios 4 – гармоничный – harmonious, III 8
aromă (-e) *f.* – благоухание, аромат, aroma, fragrance, perfume, flavour, III 5
arșiță (-e) *f.* – жара – heat, I 27
artă (-e) *f.* – искусство – art, I 16
arteră (-e) *f.* – 1. артерия, 2. магистраль – 1. artery, 2. thoroughfare, channel of communication, III 3
artistic 4 – художественный – artistic, II 19
arțar (-i) *f.* – клен – maple (tree), III 1
a arunca I – бросать – to throw (threw, thrown), I 23
asamblare (-i) *f.* – сборка – assembling, II 8
ascensiune (-i) *f.* – восхождение – ascension, climbing, ascent, advance, progress, III 15
ascensor (-e) *n.* – лифт – lift, elevator, I 17
a asculta I – слушать – to listen, I 8
ascultător (-i) *m.* – слушатель – listener, II 19
ascultător 4 – послушный – obedient, I 33
a ascunde III – прятать – to hide (hid, hidden), I 22
ascuns 4 – скрытый – hidden, secret, concealed, secluded, recondite, obscure, abstruse, III 7
asiduu 4 – усердный – assiduous, III 8
a asigura I – 1. обеспечивать, снабжать, 2. заверять, уверять – 1. to provide, 2. to assure, I 31
a asista I – присутствовать – to attend, to be (was/were, been) present at, to be (was/were, been) at, to assist, III 7
a se asocia (-ez) I – объединиться – to associate, to join, III 10
a se asorta (-ează) I – сочетаться – to assort, to sort, to match, to suit, to fit, to stock, to go (went, gone) well together, to suit one another, II 10
asortat 4 – подходящий, хорошо подобранный – suitable, matching, II 10
a aspira I (praful) – пылесосить – to clean, II 5
aspirator (-e) *n.* – пылесос – vacuum cleaner, I 21
aspirație (-i) *f.* – стремление – aspiration (for), striving (for), earning (for), urge (towards), III 8
aspru 4 – жесткий, суровый – hard, rough, rugged, shaggy, wiry, severe, stern, strict, rigid, rigorous, harsh, inclement, exacting, biting, drastic, III 13
astă-seară – сегодня вечером – tonight, I 12

a-și asuma I – брать, взять на себя что-л. – to assume, to take (took, taken) upon oneself, III 4
asupra – над – over, about, on, concerning, II 16
așa – так, таким образом – so, I 15
așadar – итак, следовательно – thus, therefore, hence, I 36
a se așeza I – садиться – to sit down, I 26
așezare (-i).f. – селение, поселение – seating, position, location, settlement, place, dwelling, III 13
așezământ (-e).n. – учреждение – institution, establishment, III 11
a aștepta I – ждать – to wait, I 15
așteptare (-i).f. – ожидание – waiting, expectation, I 32
a atârna I – 1. висеть, 2. вешать – to hang (hung, hung), to hang up, I 34
a se atașa (-ez) I – привязываться – to be (was/were, been) attached to, to become (became, become) attached to, to grow (grew, grown) fond of, III 11
atașat 4 – приложенный – attached, enclose, attaché, III 7
atât(a) – столько-то – so (much), I 22
atent 4 – внимательный – attentive, I 9
atenție .f. – внимание – attention, I 7
a ateriza (-ez) I – приземляться – to land, I 32
a atinge III – 1. трогать, касаться, 2. достигать – 1. to touch, 2. to reach, II 8
atitudine (-i).f. – отношение – attitude, I 28
atmosferă .f. – обстановка – atmosphere, II 5
atractiv 4 – привлекательный – attractive, II 8
atracție (-i).f. – влечение, притяжение – attraction, attractiveness, appeal, gravitation, III 3
a atrage III – притягивать, привлекать – to attract, to involve, I 34
atrăgător 4 – привлекательный, притягательный – attractive, pretty, I 38
a atribui IV – 1. присвоить, 2. приписать, 3. присудить – to assign, to confer, to bestow, to cast smb. for, to ascribe to, to attribute to, to credit smb. with, to assume, to claim, to arrogate, II 10
atunci – тогда – then, I 14
de atunci – с тех пор – since then, I 30
pe atunci – тогда, в те времена – at that time, then, I 30
audio-vizualul .n. – аудиовизуальные средства коммуникации – audio-video, TV and radio broadcasting, III 7
aur .n. – золото – gold, I 24
autentic 4 – подлинный, достоверный – authentic, genuine, certified, III 12
autocar (-e).n. – автобус – coach, bus, I 11
autodeterminare .f. – самоопределение – self-determination, III 4
a se autoeduca I – заниматься самовоспитанием, III 4
autoritate (-i).f. – 1. власть, 2. авторитет – authority, II 9
a auzi IV – слышать – to hear (heard, heard), I 13
a avansa (-ez) I – 1. продвигаться, 2. получить повышение – 1. to advance, to move forward, to progress, to get on, to make headway, 2. to be promoted, to advance in rank, II 17
avansat 4 – передовой – advanced, III 4
avantaj (-e).n. – преимущество – advantage, benefit, III 15
a avea – иметь – to have (had, had), I 6
avea grijă de – заботиться – to care for, (of, about), I 30
a avea loc – происходить, иметь место – to happen, to take (took, taken) place, to occur, I 28
a avea nevoie de – нуждаться – to need, to require, I 7
aventură (-i).f. – рискованное дело, приключение – adventure, II 14

a avertiza (-ez) I – предупредить – to warn, I 31
avion (-e).n. – самолет – plane, I 32
avuție (-i).f. – богатство, имущество – wealth, II 14
azi / astăzi – сегодня – today, I 8

B

ba da – да – oh yes, I 2
baie (băi).f. – ванная – bathroom, I 4
balnear 4 – курортный – watering, I 11
ban (-i).m. – 1. бан, 2. деньги – 1. ban, 2. coin, money, I 7
bancă (-i).f. – 1. парта, 2. скамейка – 1. desk, 2. bench, I 3
barcă (-i).f. – лодка, – boat, barge, canoe, jolly boat, III 11
basma (-le).f. – косынка, платок – headkerchief, neckerchief, handkerchief, shawl, III 9
a bate III – бить, стучать – to beat, to knock, I 35
a se baza (-ez) I – основываться – to be based on, I 40
a se băga I – влезть – to get into, II 1
băiat (-i).m. – мальчик – boy, I 1
a bănui (-esc) IV – 1. подозревать, 2. предполагать – 1. to suspect, to surmise, to distrust, to mistrust, to have (had, had) no confidence in, 2. to suppose, to presume, to imagine, to conjecture, to guess, to feel (felt, felt), to foresee (foresaw, foreseen), to foreknow (foreknew, foreknown), to think (thought, thought), III 12
bărbat (-i).m. – мужчина – man (*pl.* men), I 1
bărbier (-i).m. – парикмахер – barber, II 6
a se bărbieri (-esc) IV – бриться – to shave, I 21
bătrân (-i).m. – старик – old man, I 6
bătrân 4 – старый – old, I 6
băutură (-i).f. – напиток – drink, I 10
a bea – пить – to drink, I 11
beșug (-uri).n. – изобилие, богатство – plenty, abundance, rich store, profusion, overflow, exuberance, wealth, opulence, III 10
benefic 4 – благоприятный, – favourable, beneficial, III 10
beneficiar (-i).m. – потребитель, – beneficiary, III 7
benevol 4 – добровольно – voluntarily, willingly, I 29
bere .f. – пиво – beer, I 7
bicicletă (-e).f. – велосипед – bicycle, I 33
bilanț (-uri).n. – итог – balance sheet, sum, total, result, II 1
bilateral 4 – двухсторонний – bilateral, reciprocal, III 9
bine – хорошо – well, I 6
binecuvântare (-i).f. – благословение – blessing, happiness, III 9
binevoitor 3 – доброжелательный – benevolent, kind, I 9
biologie .f. – биология – biology, I 8
birou (-uri).n. – кабинет – office, I 2
birou (-uri).n. – письменный стол – writing-desk, I 4
biscuit (-i).m. – печенье – cookie, biscuit, I 35
blagoslovire (-i).f. – благословение – blessing, III 9
blană (-uri).f. – мех – fur, II 9
blând 4 – кроткий, ласовый – kind, good-hearted, gentle, mild, soft, calm, placid, loveable, peaceable, docile, tractable, meek, harmless, inoffensive, sweet, quiet, III 5
bloc (-uri).n. – многоэтажный дом – apartment house, block of flats, I 4
blond 4 – блондин – blond, I 7
bluză (-e).f. – блуза – blouse, I 5
boală (-i).f. – болезнь – illness, disease, I 25
bogat 4 – богатый – rich, wealthy, opulent, well-off, well-to-do, I 6
bogație (-i).f. – богатство – wealth, richness, riches, opulence, means, profusion, abundance, copiousness, II 16

bolnav 4 – больной – ill, sick, I 6
bomboană (-e) *f.* – конфета – sweet, candy, I 10
bon (-uri) *n.* – чек – receipt, bill, II 3
broască țestoasă – черепаха – tortoise, turtle, II 1
a broda (-ez) I – вышивать – to embroider, III 12
brodat 4 – вышитый – embroidered, III 9
brumă *f.* – иней – hoarfrost, I 27
brunet 4 – брюнет – dark-haired, I 7
brusc – внезапно, неожиданно, резко – suddenly, unexpectedly, sharply, I 34
bucate *f. pl.* – еда, пища – dishes, fare, diet, grub, victuals, viands, provisions, I 35
bucătar (-i) *m.* – повар – cook, chef, II 3
bucătărie (-i) *f.* – кухня – kitchen, I 4
a se bucura I – радоваться – to be glad, to enjoy, I 28
bucurie (-i) – радость – joy, pleasure, I 35
bucuros (4) – радостный – joyful, I 35
bulă (-le) *f.* – пузырь – bubble, III 2
bulevard (-e) *n.* – бульвар – avenue, I 20
bulgar (-i) *m.* – болгарин – Bulgarian, I 1
bun (-uri) *n.* – 1. благо, добро, 2. богатство – material goods, possessions, II 9
bun 4 – хороший – good, I 5
bunătați *f. pl.* – лакомые блюда – delicatessen, dainties, II 3
bunic (-i) *m.* – дедушка – grandfather, I 6
bunică (-i) *f.* – бабушка – grandmother, I 6
burete (-i) *m.* – губка – sponge, I 3
bursuc (-i) *m.* – барсук – badger, III 5
burtă (-i) *f.* – живот – belly, stomach, II 2
buzunar (-e) *f.* – карман – pocket, I 33

C

cadă (-i) *f.* – ванна – bath, I 4
cadou (-uri) *n.* – подарок – present, gift, I 17
cafea (-le) *f.* – кофе – coffee, I 4
caiet (-e) *f.* – тетрадь – note-book, I 3
caisă (-e) *f.* – абрикос (*плод*) – apricot, II 3
cal (-i) *m.* – лошадь – horse, I 30
calcar *n.* – известняк – limestone, III 1
a calcula (-ez) I – вычислить, подсчитать – to count, to calculate, II 9
calculator (-e) *n.* – компьютер – computer, I 9
cald 4 – теплый, жаркий – warm, hot, I 13
cale (-i) *f.* – путь, дорога – way, course, path, road, street, I 28
a se califica I – занять место – to qualify, III 4
calificativ (-e) *n.* – определение – title, name, mark, epithet, III 15
calitate *f.* – качество – quality, I 10
calm 4 – спокойный – calm, quiet, I 15
a (se) calma (-ez) I – успокоить, успокоиться – to calm, to calm down, I 31
caltaboș (-i) *m.* – домашняя колбаса – black pudding, blood pudding, III 10
cam – около – about (near), I 33
cameră (-e) *f.* – 1. комната, 2. номер (в гостинице) – room, chamber, apartment, I 4; 11
canapea (-le) *f.* – софа – sofa, couch, I 4
canar (-i) *m.* – канарейка – canary, II 1
cancerigen 4 – канцерогенный – carcinogenic, II 2
cantitate (-i) *f.* – количество – quantity, II 16
cap (capete) *n.* – голова – head, I 22

capabil 4 – способный – capable, able, II 1
capac (-e) *n.* – крышка – lid, II 5
capăt (-e) *n.* – край, конец – end, extremity, terminus, limit, III 6
capitală (-e) *f.* – столица – capital, I 14
capră (-e) *f.* – коза – goat, I 30
capriciu (-i) *n.* – каприз, прихоть – whim, freak, II 4
a capta (-ez) I – каптировать, завлекать – to captivate, to intercept, III 10
caracter (-e) *n.* – характер – character, I 36
characteristic 4 – характерный – characteristic of, specific to, illustrative of, typical of, II 18
carne (cărniuri) *f.* – мясо – meat, I 22
cârpă (-e) *f.* – тряпка – duster, cloth, II 5
carpen (-i) *m.* – граб – hornbeam, III 5
carte (-i) *f.* – книга – book, I 3
cartier (-e) *n.* – квартал – district, I 20
cartof (-i) *m.* – картофель – potato, I 30
casă (-e) *f.* – дом – house, I 4
castravete (-i) *m.* – огурец – cucumber, I 22
cașcaval *n.* – сыр – cheese, I 22
catedră (-e) *f.* – кафедра – department, chair, I 8
catifea (-le) *f.* – бархат – velvet, III 2
a cauza (-ez) I – быть причиной – to cause, to bring (brought, brought) about, to give (gave, given) rise to, to determinate, III 10
caz (-uri) *n.* – случай – case, event, I 28
cazare *f.* – размещение – accommodation, I 11
căciulă (-i) *f.* – шапка – fur cap, I 5
a cădea II – падать – to fall (fell, fallen), I 11
a călători (-esc) IV – путешествовать – to travel, I 26
călătorie (-i) *f.* – путешествие – trip, travel, journey, tour, voyage, I 11
călăuză (-e) *f.* – проводник – guide, I 18
a călca I – ступать, наступать – to step on, I 26
cămașă (-i) *f.* – рубашка – shirt, I 5
căprioară (-e) *f.* – козуля – deer, roe, doe, III 5
cărbune (-i) *m.* – уголь – coal, II 16
cărturar (-i) *m.* – ученый – learned, well-read, bookish man, grizzled – III 6
cărunt 4 – седой – grey-haired, II 4
cășatorie (-i) *f.* – женитьба – marriage, matrimony, wedlock, II 3
a căuta I – искать – to look for, I 15
câine (-i) *m.* – собака – dog, I 30
câmpie (-i) *f.* – поле – field, II 18
când – когда – when, I 11
cândva – когда-то, когда-нибудь – one day, some day, I 30
a cânta I – петь – to sing (sang, sung), I 19
a cântări (-esc) IV – взвешивать – to weigh, I 26
cântec (-e) *n.* – песня – song, I 19
cântec (de leagăn) *n.* – (колыбельная) песня – song, lullaby, III 3
a câștiga I – зарабатывать, выигрывать – to earn, to win, I 23
câștigător (-i) *m.* – победитель – winner, III 11
câteodată – иногда – sometimes, I 38
câți, câte – сколько – how many, I 7
câțiva, câteva – несколько – some, a few, I 15
ce – что – what, which, I 3
ceapă (-e) *f.* – лук – onion, I 30
ceasornicărie (-i) *f.* – часовая мастерская – watch-maker's shop, II 4
ceață *f.* – туман – fog, I 27

- a ceda** (-ez) I – уступать – to give in, to give up (one's seat to smb), I 18
- cedare** (-i) *f.* – уступка – giving up, concession, III 12
- centru** (-e) *n.* – центр – centre, I 20
- cer** *n.* – небо – sky, I 27
- cerb** (-i) *m.* – олень – stag, buck, brocket, hart, III 5
- cerc** (-uri) *n.* – круг – circle, III 1
- cercel** (-i) *m.* – серьга – earring, I 24
- a cerceta** (-ez) I – исследовать, изучать – to investigate, to study, I 37
- a cere** III – 1. просить, 2. требовать – 1. to ask, 2. to demand, I 12
- cerere** (-i) *f.* – заявление – application, I 9
- cerință** (-e) *f.* – 1. требование, потребность, 2. нужда – 1. requirement, demand, 2. want, necessity, II 6
- a cerne** III – сеять, просеять – to sift, to drizzle, III 9
- a certa** I – ругать, бранить – to scold, I 16
- cetate** (-i) *f.* – крепость – fortress, stronghold, III 1
- cetățean** (-i) *m.* – гражданин – citizen, I 14
- ceva** – что-нибудь, что-то – something, I 14
- cheie** (-i) *f.* – ключ – key, I 11
- a cheltui** (-esc) IV – израсходовать, потратить – to spend (spent, spent), I 38
- a chema** I – звать – to call, I 15
- chestiune** (-i) *f.* – вопрос – issue, problem, question, I 14
- chiar** – именно, даже – even, exactly, the very..., I 27
- chibzuit** 4 – рассудительный – wise, considerate, I 28
- chicioră** *f.* – изморозь – white frost, I 27
- chiftea** (-le) *f.* – рубленая котлета, тефтели – minced-meat ball, hash-meat ball, meatball, III 10
- chimie** *f.* – химия – chemistry, I 8
- chin** (-uri) *n.* – страдание – suffering, torture, I 31
- chinezesc** 4 – китайский – Chinese, II 5
- chiuvetă** (-e) *f.* – раковина – sink, I 4
- ci** – но – but, I 17
- cină** (-e) *f.* – ужин – supper, I 21
- cine** – кто – who, I 3
- cinematograf** (-e) *n.* – кинотеатр – cinema, I 18
- cineva** – кто-нибудь, кто-то – somebody, I 14
- ciocolată** (-e) *f.* – шоколад – chocolate, I 7
- ciorbă** (-e) *f.* – борщ – soup, I 13
- a circula** I – двигаться, ходить – to circulate, to move, I 37
- circumstanță** (-e) *f.* – обстоятельство – circumstance, II 12
- a citi** (-esc) IV – читать – to read, I 14
- ciulama** *f.* – дичь в белом соусе – white sauce stew, III 10
- ciupercă** (-i) *f.* – гриб – fungus, mushroom, toadstool, II 3
- cizmar** (-i) *m.* – сапожник – shoemaker, II 6
- cizmărie** (-i) *f.* – shoemaker's, bootmaking, II 4
- clar** 4 – 1. ясный, 2. ясно – clear, obvious, I 18
- a clarifica** I – разъяснить, объяснить, выяснить – to explain, to find out, I 34
- a se clasa** (-ez) I – занять определенное место – to classify, to sort out, to take (took, taken) a place, III 15
- clădire** (-i) *f.* – здание – building, I 3
- climă** (-e) *f.* – климат – climate, II 16
- clipă** (-e) *f.* – момент – moment, I 25
- clopotniță** (-e) *f.* – колокольня – belfry, steeple, III 2
- a coace** III – печь – to bake, I 24
- coafură** (-i) *f.* – прическа – hairdo, hair dress, II 10
- a coase** III – шить – to sew, to stitch, to baste, II 4
- a cobori** IV – спускаться, выходить – to take down, to let down, to move down, to bring/carry down, to run down, to get off (the bus), I 13
- coc** (-uri) *n.* – волосы, собранные в пучок – bun, loop of hair, III 13
- cocoș** (-i) *m.* – петух – cock, rooster, chanticleer, I 30
- a coincide** III – совпадать – to coincide, II 12
- a colabora** (-ez) I – сотрудничать – to cooperate, II 8
- colaborare** (-i) *f.* – сотрудничество – cooperation, II 7
- colegiu** (-i) *n.* – колледж – college, I 8
- colet** (-e) *n.* – посылка – parcel, I 18
- colină** (-e) *f.* – холм – hillock, hill, III 1
- a comanda** I – заказывать – to order, I 37
- a comenta** (-ez) I – обсуждать – to discuss, to comment upon, I 32
- comerț** *n.* – торговля – trade, commerce, III 14
- comoară** (-i) *f.* – клад – treasure, treasury, thesaurus, wealth, riches, II 2
- comod** 4 – удобный – comfortable, cozy, handy, easy handled, convenient, I 5
- a (se) compara** I – сравнивать, сравниваться – to compare, I 33
- competență** (-e) *f.* – компетентность – competence, competency, jurisdiction, ability, proficiency (in), II 8
- competiție** (-i) *f.* – соревнование – competition, I 23
- a completa** (-ez) I – заполнять – to fill in (out), I 9
- a complica** I – усложнять – to complicate, I 31
- complicat** 4 – сложный – complex (difficult), I 31
- complot** (-uri) *n.* – заговор – plot, scheme, conspiracy, III 13
- a se comporta** I – держать себя, вести себя – to behave, II 10
- comportament** *n.* – поведение – behavior, conduct, I 25
- a se compune** III – состоять из, быть составленным из – to consist of, II 15
- comun** 4 – 1. общий, 2. общественный – 1. common, 2. public, II 14
- a comunica** I – 1. сообщать, 2. общаться – 1. to inform, 2. to communicate, I 18
- comunicare** (-i) *f.* – сообщение, общение – message, communication, I 40
- comunicativ** 4 – общительный – sociable, I 36
- a concedia** (-ez) I – увольнять – dismiss, I 9
- concediere** *f.* – увольнение – dismissal, I 9
- concediu** (-i) *n.* – отпуск – vacation, leave, holiday, I 35
- a concentra** (-ez) I – концентрироваться, сосредоточивать – to concentrate upon, to focus, II 10
- concluzie** (-i) *f.* – заключение, вывод – conclusion, I 29
- concomitent** – одновременно – concomitant, simultaneous, III 3
- concordanță** (-e) *f.* – соответствие, согласование – agreement, concordance, II 6
- a concura** (-ez) I – соревноваться – to compete, to vie, to emulate, III 15
- concurș** (-uri) *n.* – конкурс – competition, concurrence, assistance, contest, I 9
- a condamna** I – приговорить, осудить – to condemn, to sentence, II 12
- conducător** (-i) *m.* – руководитель – leader, manager, head, chief, ruler, I 9
- a conduce** III – руководить – to lead, to run, I 16
- confecții** *f. pl.* – готовая одежда – ready-made clothes, store-clothes, reach-me-downs, III 1
- a confecționa** (-ez) I – производить, выпускать – to produce, to make, II 9
- a confirma** I – подтверждать – to confirm, I 40

- confort** *n.* – комфорт, уют – comfort, II 5
- confortabil** 4 – удобный, уютный – comfortable, cozy, II 8
- a se confrunta** I – сталкиваться – to face, to confront, II 16
- confruntare** (-i) *f.* – очная ставка – confrontation, cross-examination, III 12
- conopidă** (-e) *f.* – цветная капуста – cauliflower, III 10
- consătean** (-i) *m.* – односельчанин – man living in/coming from the same village, III 9
- consecință** (-e) *f.* – последствие – consequence, outcome, result, sequel, III 7
- consecutiv** – подряд – consecutive, running, III 15
- consens** (-uri) *n.* – согласие, соглашение – agreement, concord, II 7
- a considera** I – 1. считать, 2. признавать – to consider, I 16
- a consolida** (-ez) I – укреплять – to strengthen, to consolidate, III 8
- consolidare** *f.* – укрепление – strengthening, consolidation, III 14
- a consta** I – состоять из чего-л., заключаться в... – to consist of, II 9
- contabil** (-i) *m.* – бухгалтер – accountant, I 2
- a constata** I – установить, констатировать – to state, to ascertain, I 38
- constelație** (-i) *f.* – созвездие – constellation, III 3
- a constitui** IV – 1. создавать, организовать, образовать, 2. составлять – to constitute, to create, to make up, to set up, to establish, to institute, II 8
- a construi** (-esc) IV – строить – to build (built, built), I 14
- a consulta** I – консультироваться – to consult, to give advice, to take the advice of, to ask, to take council with smb, I 25
- a consuma** I – потреблять – to consume, I 35
- consumator** (-i) *m.* – потребитель – consumer, II 8
- conștiință** (-e) *f.* – сознание – conscience, I 29
- a conta** (-ez) I – надеяться, рассчитывать, полагаться – to count, to rely on, I 25
- a contacta** (-ez) I – позвонить – to call smb. up, I 33
- a contempla** (-u) I – созерцать – to contemplate, to behold, to view, to observe, III 5
- contemporan** 4 – современный, modern, contemporary, II 19
- a conteni** (-esc) IV – переставать – to cease, II 3
- continental** 4 – континентальный – continental, mainland, III 1
- a continua** I – продолжать – to continue, to go on, to carry on, to keep on with, to resume, I 36
- continuu** – 1. непрерывный, постоянный, 2. непрерывно, постоянно – 1. permanent, 2. incessantly, continuous, II 16
- a contrazice** III – возражать, опровергать – to contradict, to deny, I 16
- a contribui** IV – содействовать – to contribute, II 2
- a conține** III – содержать – to contain, I 17
- convenabil** 4 – приемлемый, подходящий – convenient, I 10
- a-i conveni** IV – устраивать кого-либо, подходить кому-либо – to be convenient, suitable, I 17
- conversație** (-i) *f.* – беседа – discussion, II 10
- a conviețui** (-esc) IV – жить совместно – to live together, to keep house together, III 12
- a se convinge** III – убеждаться – to get convinced, to make sure, I 28
- a convinge** III – убеждать – to convince, to persuade, I 16
- convingere** (-i) *f.* – убеждение – belief, I 29
- convins** 4 – убежденный – convinced, I 38
- cooperare** *f.* – сотрудничество – cooperation, III 8
- a coordona** (-ez) I – согласовывать – to coordinate, to agree with smb., III 14
- copac** (-i) *m.* – дерево – tree, I 11
- copertă** (-e) *f.* – обложка – cover, II 10
- a copia** (-ez) I – списывать, переписывать – to copy, to copy out, I 34
- copil** (-i) *m.* – ребенок – child (*pl.* children), I 6
- cordial** 4 – сердечный – cordial, hearty, heart-felt, whole-hearted, sincere, true, II, 3.
- corect** 4 – правильный, корректный, честный – correct, faultless, flawless, proper, accurate, exact, precise, honest, fair, just, I 33
- a corecta** (-ez) I – исправлять – to correct, I 33
- a corespunde** III – соответствовать – to correspond to, to agree with, III 11
- corn¹** (-i) *m.* – кизил – cornelian cherry tree, III 5
- corn²** (-i) *m.* – рожок – horn, bugle, III 10
- corp** (-uri) *n.* – тело – body, II 19
- a costa** I – стоить – to cost (cost), I 10
- cot** (-uri) *f.* – поворот, изгиб – bend, cubit, elbow, curvature, curve, winding, III 5
- coță** (-e) *f.* – уровень – quota, share, portion, contribution, III 12
- cotidian** 4 – ежедневный, повседневный – everyday, daily, II 7
- cotropitor** (-i) *m.* – захватчик – conqueror, invader, III 5
- covor** (-e) *n.* – ковер – carpet, I 4
- cozonac** (-i) *m.* – кулич – round cake, II 3
- cramă** (-e) *f.* – винодельня, винный погреб – wine cellar, press house, III 5
- cratiță** (-e) *f.* – кастрюля – pan, II 5
- cravată** (-e) *f.* – галстук – tie, I 5
- a crea** (-ez) I – создавать, творить – to create, I 37
- creație** *f.* – творчество – creation, II 10
- a crede** III – верить, считать – to believe, to credit, to think, to consider, I 15
- credință** (-e) *f.* – вера – faith, creed, belief, opinion, view, II 13
- creion** (-e) *n.* – карандаш – pencil, I 3
- crenvrșt** (-i) *m.* – сосиска – frankfurter, sausage, I 22
- a crește** III – 1. расти, 2. растить – to grow, I 30
- cretă** *f.* – мел – chalk, I 3
- crimă** (-e) *f.* – преступление – crime, II 20
- croitor** (-i) *m.* – портной – tailor, II 6
- croitoreasă** (-e) *f.* – портниха – dressmaker, II 4
- a croșeta** (-ez) I – вязать крючком – to crochet, III 12
- crud** 4 – сырой – raw, green, III 10
- ctitor** (-i) *m.* – основатель церкви, монастыря – founder, benefactor, III 13
- cu** – с – with, I 8
- cu ce** – с чем – with what, I 12
- cu excepția** – за исключением – but for, with the exception of, I 36
- Cu plăcere!** – с удовольствием – with pleasure, my/our pleasure, I 17
- a cuceri** (-esc) IV – завоевывать – to conquer, to subdue, to subjugate, to captivate, to win, to gain, I 40
- cui** – кому – whom, I 17
- (al, a, ai, ale) cui** – чей, чья, чьи – whose, I 19
- cuiu** (-e) *n.* – вешалка – peg, hallstand, I 4
- cuiva** – кому-нибудь, кому-то – to whom, I 18
- a se culca** I – ложиться – to go to bed, to lie down, I 21
- a culege** III – собирать, набрать – to gather, to collect, to reap, I 38

a cultiva I – развивать, обучать – to cultivate, to develop, II 11
cum – как – how, I 5
cumătru (-i) *m.* – кум – godfather, sponsor of smb.'s child, III 9
cuminte 4 – послушный – quiet, obedient, I 7
a cumpăra I – покупать – to buy, I 15
cumpărător (-i) *m.* – покупатель – buyer, I 10
cumpărătură (-i) *f.* – покупка – purchase, I 10
cumpătare *f.* – умеренность – moderation, sobriety, III 10
cumsecade – порядочный, честный – decent, fair, I 38
cumva – как-нибудь, каким-то образом – somehow, I 19
a cunoaște III – знать – to know, I 12
cunoaștere (-i) *f.* – познание – cognition, knowledge, II 17
cunoscut (-i) *m.* – знакомый – familiar, I 36
cunoștință (-e) *f.* – знакомый – acquaintance, I 40
cunoștințe *f. pl.* – знания – knowledge, I 29
curajos 4 – смелый – courageous, brave, plucky, I 36
curat 4 – чистый – clean, tidy, I 11
a curăța I – чистить – to clean, II 4
curățătorie (-i) *f.* – химчистка – the cleaner's, laundry, II 4
curățenie *f.* – чистота – cleanliness, tidiness, I 25
curcan (-i) *m.* – индюк – turkey, I 30
curent electric – электрический ток – electric power, I 28
a curge III – течь – to flow, to leak, II 18
curios 4 – любопытный – curious, inquisitive, II 1
curiozitate (-i) *f.* – любопытство – curiosity, inquisitiveness, oddity, peculiarity, III 6
curs (-uri) *n.* – лекция, урок – lecture, textbook, course, I 3
cursant (-i) *m.* – курсант – student, I 3
cursă (-e) *f.* – маршрут – route, I 32
cutie (-i) *f.* – коробка – box, I 10
cuțit (-e) *n.* – нож – knife, I 13
cuvânt (-e) *n.* – слово – word, I 13

D

da – да – yes, I 1
a da – давать – to give, I 10
a da dovadă de – проявить – to show, to display, to give proof/evidence of, I 32
a-și da seama – отдать себе отчет – to realize, I 22
a da voie – разрешать – to allow, I 40
dacă – если – if, I 17
dans (-uri) *n.* – танец – dance, I 24
a dansa (-ez) I – танцевать – to dance, I 24
dar – но – but, I 1
dar (-uri) *n.* – подарок – gift, present, I 24
dat 4 – данный, определенный – given, definite, II 17
o dată – один раз – once, I 26
datină (-i) *f.* – обычай – custom, tradition, III 8
a datora (-ez) I – задолжать, быть должным – to owe, I 18
datorie (-i) *f.* – 1. долг, задолженность, 2. обязанность – 1. debt, 2. duty, responsibility, I 17
datorită – благодаря – thanks to, because of, I 18
daună (-e) *f.* – вред, убыток – damage, harm, prejudice, II 16
a dăinui (-esc) IV – существовать долгое время – to last, to endure, to continue, to hold out, to go on, III 5
a dărui (-esc) IV – дарить – to present smb. with smth., I 17
a dăuna (-ez) I – вредить – to harm, to be detrimental/prejudicial to, to prejudice, to damage, to injure, I 30
de asemenea – также – also, too, I 3
de ce – почему – why, I 11
de cine, de ce – кем, чем – who, what, I 40
de la – от – from, I 9
de obicei – обычно – usually, I 13
de unde – откуда – from where, I 9
deal (-uri) *n.* – холм – hill, II 18
deasupra – над – over, above, overhead, I 20
decent 4 – пристойный, приличный – decent, II 6
a decide III – принять решение, решиться – to decide, to make a decision, to solve, I 34
a declara I – объявить, заявить – to declare, to announce, II 11
a decola (-ez) I – взлететь – to take off, I 32
decor (-uri) *n.* – декорация – scenery, decor, ornament, embellishment, background, I 12
decorativ 4 – украшающий, декоративный – decorative, III 3
a dedica I – посвящать – to dedicate to, to inscribe to, III 15
a se defecta (-ează) I – испортиться, стать неисправным – to get out of order, to deteriorate, to go bad, I 28
deficit (-e) *n.* – недостача, дефицит – deficit, II 7
definiție (-i) *f.* – определение, дефиниция – definition, clue, III 3
degajat 4 – непринужденный, свободный – free, untrammelled, casual, off-hand, airy, III 12
deja – уже – already, I 14
dejun (-uri) *n.* – завтрак – breakfast, I 21
delicios 4 – вкусный – delicious, I 10
a se delimita (-ez) I – размежеваться – to mark the limits of, to define, II 18
deloc – совсем – at all, I 25
demisie (-i) *f.* – отставка, увольнение – resignation, II 7
a demonstra (-ez) I – доказывать – to demonstrate, to show, to prove, I 18
demult – давно – long ago, I 28
a denatura (-ez) I – исказить – to distort, to falsify, II 12
dentist (-i) *m.* – зубной врач – dentist, II 6
deoarece – потому что – because, I 21
deocamdată – пока – for now, II 11
deoparte – в стороне – aside, I 19
a se deosebi (-esc) IV – отличаться – to differ, I 33
deosebit 4 – различный, особый – various, special, different, specific, particular, uncommon, singular, peculiar, I 36
departe – далеко – far (away), I 4
departe de – далеко от – far from, II 17
a depăși (-esc) IV – опережать, обгонять, преодолевать – to overcome, I 25
a depinde III – зависеть – to depend on, I 29
deplin – полностью – complete, whole, entire, plenary, total, III 8
a se deprinde III – привыкать – to get used to, I 36
des – часто – often, frequently, I 16
desăvârșit 4 – достигший совершенства, совершенный – perfect, consummate, thorough, absolute, III 3
a se descălța I – разуваться – to take off one's shoes, I 21
a deschide III – открывать – to open, I 26
deschis 4 – открытый – open, II 17
deschizător (-e) *n.* – открывалка – opener, II 5
a descoperi IV – открывать, обнаруживать – to discover, to find out, I 36
descoperire (-i) *f.* – открытие – discovery, II 16
a descrie III – описывать, излагать – to describe, to state, I 36
a descuia I – отпирать, открывать – to unlock, to open, I 37
a se descuraja (-ez) I – падать духом, лишиться уверенности в себе – to lose courage, to get disheartened, to get discouraged, II 6

a se descurca I – разбираться, быть изворотливым, справиться – to manage, to solve, to be good at, I 25
deseară – сегодня вечером – tonight, I 32
desen (-e) *n.* – рисунок – drawing, I 9
a desena (-ez) I – рисовать – to draw, I 9
deseori – часто – often, frequently, I 16
a se desfășura I – развертываться – to spread, to unfold, III 11
desigur – конечно – certainly, I 32
a despărți IV – разделить, отделить – to divide, to separate, II 18
destin (-e) *n.* – судьба – fate, II 8
destinatar (-i) *m.* – адресат, получатель – addressee, recipient, III 6
deșert 4 – пустой – empty, deserted, idle, desert, desolate, wilderness, void, III 12
deșeu (-uri) *n.* – отходы, отбросы – waste, II 16
deștept 4 – умный – clever, bright, I 6
deșteptător (-e) *n.* – будильник – alarm clock, I 21
a determina I – определять, устанавливать – to determine, II 8
a deveni I – стать – to become (became, become), I 13
devotament (-e) *n.* – преданность – devotion, II 11
devreme – рано – early, I 12
dezamăgit 4 – разочарованный – disappointed, II 11
dezastru (-e) *n.* – бедствие, катастрофа – disaster, II 20
a dezbina I – разъединять – to disunite, to divide, to split, to separate, III 8
a se dezbrăca I – раздеваться – to take off, to undress, I 21
dezinteresat 4 – бескорыстный – unselfish, disinterested, II 12
a se dezmembra (-ez) I – распаться – to dismember, to dissect, to anatomize, to divide up, to break up, III 13
a dezvălui IV – 1. выявлять, 2. раскрывать – to reveal, to disclose, to uncover, to unveil, to show, to divulge, III 3
dezvoltare (-i) *f.* – развитие – development, II 16
dezvoltat 4 – развитый – developed, II 16
dibăcie (-i) *f.* – ловкость, проворство – skill, dexterity, cleverness, adroitness, ingenuity, cunning, III 13
dicton (-e) *n.* – максима – saying, byword, adage, maxim, proverb, II 3
dicționar (-e) *n.* – словарь – dictionary, I 3
diferență (-e) *f.* – разница, различие – difference, I 30
diferit 4 – отличный, разный – different, I 23
difficil 4 – трудный, тяжелый, затруднительный – difficult, II 6
dificultate (-i) *f.* – трудность – difficulty, I 25
a difuza (-ez) I – распространить – to diffuse, to distribute, to spread, to broadcast, III 7
a diminua (-ez) I – уменьшить – to diminish, to decrease, III 10
dimpotrivă – наоборот – on the contrary, I 38
din – из – out of, from, I 1
din cauza – из-за – because, for, as, since, I 20
din cauză că – потому что – therefore, I 21
dincolo de – за – beyond, II 17
dinte (-i) *m.* – зуб – tooth, II 2
direct – прямо – straight, direct, plain, open, outspoken, sincere, formal, straightforward, II 1
direcție *f.* – направление – direction, II 17
disciplinat 4 – дисциплинированный – disciplined, I 9
discipol (-i) *m.* – ученик, последователь – disciple, II 12
a discuta I – обсуждать, беседовать – to discuss, converse, I 31
dis-de-diminează – рано утром – early in the morning, at daybreak, III 1
a dispărea III – исчезать – to disappear, I 11

a dispera I – отчаиваться – to despair, to despond, to lose hope, III 12
disperare *f.* – отчаяние – despair, desperation, despondency, III 12
disperat 4 – отчаянный, безнадежный – desperate, in despair, hopeless, III 12
a disponibiliza (-ez) I – увольнять – to dismiss, II 6
dispoziție *f.* – настроение – mood, I 14
distanță (-e) *f.* – расстояние – distance, I 23
distincție (-i) *f.* – награда, вознаграждение – distinction, decoration, III 6
distins 4 – изысканный – distinguished, eminent, noted, refined, fine, III 6
a se distra (-ez) I – развлекаться – to amuse oneself, to entertain, III 7
distracție (-i) *f.* – развлечение – amusement, entertainment, diversion, I 39
a distruge III – разрушить – to destroy, II 16
distrugere (-i) *f.* – разрушение – destruction, II 20
divers 4 – разный, различный – varied, diverse, II 11
diversificare *f.* – разнообразие – variety, III 7
diversitate *f.* – разнообразие – diversity, III 8
divertisment (-e) *n.* – развлечение – entertainment, II 19
divizare (-i) *f.* – разделение – division, II 18
divizat 4 – разделенный – divided, II 18
doamnă (-e) *f.* – госпожа – lady, Mrs., woman, madam, mistress, princess, I 1
doar – лишь – only, just, I 25
dobândă (-i) *f.* – 1. процент, проценты, 2. польза, выгода – 1. interest, 2. profit, II 9
domeniu (-i) *n.* – отрасль – domain, estate, field, scope, department, I 15
domeniu *n.* – местожительство – place of residence, I 16
dominație (-i) *f.* – господство – domination, rule, sway, supremacy, III 13
domn (-i) *m.* – господин – gentleman, Mr., man, master, sir, I 1
a domni (-esc) IV – господствовать – to reign, III 11
domnișoară (-e) *f.* – барышня – young lady, miss, Ms., I 1
domnitor (-i) *m.* – государь – ruler, lord, prince, voievode, III 1
a dori (-esc) IV – желать, хотеть – to wish, to desire, I 23
dorință (-e) *f.* – желание, стремление – wish, desire, I 29
dorit 4 – желаемый – desired, II 17
a dormi IV – спать – to sleep (slept, slept), I 13
dormitor (-e) *n.* – спальня – bedroom, I 4
dornic 4 – страстно желающий – eager, II 14
dovleac (-i) *n.* – тыква – pumpkin, III 10
drac (-i) *m.* – черт – devil, imp, demon, the Evil one, III 10
drag 3 – дорогой – dear, I 24
dragoste *f.* – любовь – love, I 39
drăguț 4 – милый – lovely, charming, sweet, pretty, II 15
drept 4 – 1. правый, 2. прямой – 1. right, 2. straight, I 18
drum (-uri) *n.* – дорога – road, way, I 16
druscă (-e) *f.* – подружка невесты – maid of honour, III 9
a se duce III – уходить, уезжать, пойти – to go (went, gone), I 21
a duce III – носить, относить – to bear, to carry, I 12
dud (-i) *m.* – шелковица – mulberry tree, III 6
duh (-uri) *n.* – дух – spirit, soul, ghost, genius, wit, breath, III 9
dulap (-uri) *n.* – шкаф – cupboard, press, case, wardrobe, cabinet, I 4
dulce 4 – сладкий – sweet, I 7
dulceață (-uri) *f.* – варенье – jam, I 29

dulciuri *n. pl.* – сладости – sweets, I 29
dumbravă (-i) *f.* – дубрава, молодой лес – grove, coppice, copse, III 5
dumnealor – они – they, I 4
dumnealui, dumneaei – он, она – he, she, I 4
dumneata – вы – you, I 1
dumneavoastră – вы – you, I 1
după – за – after, for, subsequent to, behind, I 4
după ce – после того, как – after that, I 20
dur 4 – жестокий – tough, dour, harsh, II 11
a dura (-ez) I – длиться – to last, I 24
durabil 4 – 1. долговременный, 2. прочный – lasting, durable, sustainable, II 8
durată (-e) *f.* – продолжительность – duration, I 25
a durea II – болеть – to hurt, I 22
durere (-i) *f.* – боль – ache, pain, I 25

E

echipă (-e) *f.* – команда – team, I 23
economist (-i) *m.* – экономист – economist, I 2
edificiu (-i) *n.* – здание, сооружение – edifice, large building, structure, III 3
ediție (-i) *f.* – издание – edition, II 19
a educa I – воспитывать – to bring up, to educate, I 33
educatoare (-e) *f.* – воспитательница – teacher, instructor, educator, I 2
educație *f.* – воспитание – education, I 33
eficient 4 – действующий, действенный – efficient, II 7
efort (-uri) *n.* – усилие – effort, I 25
egal 4 – равный – equal, I 40
elegant 4 – элегантный – elegant, stylish, fashionable, well-dressed, graceful, neat, I 5
elev (-i) *m.* – школьник – school boy, pupil, student, I 6
a elogia (-ez) I – хвалить – to praise, to sing the praises of, to speak highly of, to extol, to eulogize, III 8
emisferă (-e) *f.* – полушарие – hemisphere, II 18
emisiune (-i) *f.* – передача – program, show, II 19
a emite III – 1. выражать, 2. издавать – to issue, to utter, to express, to put forward, II 9
emoție 4 – эмоциональный – emotional, sensitive, I 31
a (se) emoționa (-ez) I – волновать(ся) – to get excited/alarmed/upset, to be touched/moved, I 31
emoționant 4 – волнующий – exciting, thrilling, moving, touching, I 31
emoționat 4 – взволнованный – excited, I 31
englez (-i) *m.* – англичанин – Englishman, I 1
enorm 4 – огромный – huge, II 16
epuizare (-i) *f.* – истощение – exhaustion, II 20
escală (-e) *f.* – промежуточная посадка – stopover, port/place of call, supply, call, II 7
est *m.* – восток – East, I 18
a eșua (-ez) I – потерпеть неудачу / крах / фиаско – to fail, II 7
eternitate *f.* – вечность – eternity, III 6
evaluaire *f.* – оценка – evaluation, assessment, estimate, III 14
eveniment (-e) *n.* – событие – event, I 14
evident 4 – 1. очевидный, несомненный, явный, безусловный, 2. очевидно, бесспорно – evident, obvious, clear, II 8
a evita I – избегать, уклоняться – to avoid, I 28
a evolua (-ez) I – 1. выступать 2. развиваться – to evolve, to develop, III 11

evoluat 4 – развитой – advanced, developed, III 12
a exagera (-ez) I – преувеличивать – to exaggerate, I 38
exagerat 4 – 1. преувеличенный, чрезмерный, 2. преувеличенно, чрезмерно – exaggerated, II 8
examen (-e) *n.* – экзамен – examination, I 8
a examina (-ez) I – экзаменовывать – to examine, I 9
excepție (-i) *f.* – исключение – exception, I 36
exces (-e) *n.* – излишек, избыток – excess, II 7
excesiv 4 – чрезмерный – excessive, exorbitant, extreme, enormous, monstrous, immoderate, out of proportion, beyond measure, III 10
a exclude III – исключать – to exclude, to shut out, to expel, to bar, to disbar, to excommunicate, II 2
a executa I – выполнять – to carry out, to execute, I 9
exercițiu (-i) *n.* – упражнение – exercise, I 8
exigent 4 – требовательный – exigent, demanding, I 9
a exista I – существовать – to exist, I 33
exod (-uri) *n.* – массовая миграция – emigration, III 3
expansiune (-i) *f.* – расширение, экспансия – expansion, dilatation, enlargement, spread, III 13
a expedia (-ez) I – посылать, отправлять – to post, to send, I 18
experiență (-e) *f.* – опыт – experience, I 16
a expira I – 1. истекать, 2. оканчиваться – 1. to expire, 2. to run out of, II 9
a explica I – объяснять – to explain, I 8
explicație (-i) *f.* – объяснение – explanation, I 33
expresie (-i) *f.* – выражение – expression, I 38
a exprima I – выражать – to express, I 35
a extinde III – расширять – to extend, III 8
extindere (-i) *f.* – расширение, распространение – extension, III 2
extraordinar 4 – необыкновенный – unusual, extraordinary, II 13
a ezita I – колебаться – to hesitate, I 31

F

a face III – делать – to do, to make, I 12
a face cunoștință – знакомиться – to get acquainted, I 40
facultate (-i) *f.* – факультет – faculty, I 8
fag (-i) *m.* – бук – beech, III 5
fals 4 – фальшивый – false, I 16
a se familiariza (-ez) I – ознакомиться, освоиться – to get accustomed/used to, to familiarize oneself with, to make a thorough study of, to habituate to, to accustom to, III 12
familie (-i) *f.* – семья – family, I 6
faptă (-e) *f.* – поступок – deed, action, I 20
farfurie (-i) *f.* – тарелка – plate, I 13
farmacie (-i) *f.* – аптека – pharmacy, chemist's, drugstore, dispensary, I 25
farmec (-e) *n.* – волшебство, очарование, привлекательность – charm, spell, magic, enchantment, fascination, delight, III 3
fată (-e) *f.* – девушка – girl, I 1
față (-e) *f.* – лицо – face, I 7
față de masă – скатерть – table cloth, I 35
favorabil 4 – благоприятный – favo(u)rable, II 18
a favoriza (-ez) I – благоприятствовать – to favo(u)r, to encourage, II 8
făină *f.* – мука – flour, I 10
fără – без – without, I 8
febră *f.* – жар, высокая температура – fever, I 25

fecior (-i) *m.* – сын – son, I 6
fel (-uri) *n.* – 1. вид, сорт, 2. блюдо – 1. kind, 2. dish (course), I 22
a felicita I – поздравлять – to congratulate, I 24
felicitare (-i) *f.* – поздравление – congratulation, I 39
femeie (-) *f.* – женщина – woman (*pl* women), I 1
fereastră (-e) *f.* – окно – window, I 3
a se feri (-esc) IV – защищаться – to step aside, to stand aside, to go out of the way of, to be on one's guard, to keep clear of, to guard against, to keep out, to avoid, III 13
fericire *f.* – счастье – happiness, I 24
fericit 4 – счастливый – happy, I 39
fermecător 3 – очаровательный – charming, I 11
fermoar (-e) *n.* – молния – zip/slide fastener, zipper, II 4
fertil 4 – плодородный – fertile, productive, III 1
fertilitate *f.* – плодородие – fertility, productiveness, fecundity, III 10
festin (-uri) *n.* – пир, пиршество – feast, banquet, III 10
a fi – быть – to be, I 1
a fi nesigur – быть неуверенным – to be uncertain, I 24
a fi nevoie – необходимо – to be necessary, I 25
a fi sigur – быть уверенным – to be sure, I 24
a-i fi bine – хорошо (кому-то) – to feel fine, I 22
a-i fi cald – тепло (кому-то) – to be warm, I 22
a-i fi dor – соскучиться – to miss, I 22
a-i fi foame – проголодаться – to be hungry, I 22
a-i fi frică – бояться – to be afraid, I 37
a-i fi frig – холодно (кому-то) – to be cold, I 22
a-i fi greu – трудно (кому-то) – to find smth. difficult, I 22
a-i fi poftă – хотеть (что-л.) – to have a taste for, I 22
a-i fi rău – плохо, нехорошо (кому-то) – to feel sick, I 22
a-i fi sete – испытывать жажду – to be thirsty, I 22
a-i fi somn – хотеться спать (кому-то) – to be sleepy, I 22
a-i fi trist – грустно (кому-то) – to be sad, I 22
a-i fi ușor – легко, просто (кому-то) – it is easy for smb to do smth., I 22
fibră (-e) *f.* – волокно, – fiber, thread, filament, string, III 6
ficat (-i) *m.* – печень – liver, II 2
fidel 4 – преданный – devoted, faithful, III 7
fidelitate *f.* – верность – fidelity, faithfulness, II 10
fiecare – каждый – each, every, any, either, all, everyone, everybody, anybody, anyone, I 12
a fierbe III – кипятить, кипеть – to boil, I 35
fiică (-e) *f.* – дочь – daughter, I 6
fiindcă – потому что – because, I 21
ființă (-e) *f.* – существо – being, creature, II 11
filă (-e) *f.* – лист – leaf, sheet, III 2
financiar 4 – финансовый, financial, II 19
fior (-i) *m.* – дрожь, волнение – thrill, shudder, shiver, III 13
fire *f.* – характер, натура – character, nature, I 31
firesc 3 – естественный – natural, III 12
firimitură (-uri) *f.* – крошка – crumb, III 10
fișier (-e) *n.* – папка, картотека – file, folder, card index, III 7
fiu (-i) *m.* – сын – son, I 6
fix 4 – точный – exact, (It's ten o'clock sharp), I 8
flăcău (-i) *m.* – парень – lad, youth, bachelor, single man, III 9
flămând 4 – голодный – hungry, I 22
flec (-uri) *n.* – набойка – heel piece, II 4
floare (-i) *f.* – цветок – flower, I 3
fluture (-i) *m.* – бабочка – butterfly, II 13

foamete *f.* – голодовка – famine, starvation, II 20
foc (-uri) *n.* – огонь, – fire, blaze, bonfire, III 15
folos (foloase) *n.* – польза, выгода – use, II 15
a folosi (-esc) IV – использовать, пользоваться – to use, I 14
folosire (-i) *f.* – пользование – usage, II 16
folositor 3 – полезный – useful, I 23
a fonda (-ez) I – основывать, создавать – to create, to found, to establish, II 8
a forma (-ez) I – образовывать, создавать – to form, create, I 36
formular (-e) *n.* – бланк – (printed) form, I 9
fortificație (-i) *f.* – защитное сооружение – fortification, entrenchment, III 1
forțat – принудительно – compelled, I 29
forță (-e) *f.* – сила – force, strength, power, III 1
fotoliu (-i) *n.* – кресло – armchair, I 4
fractură (-i) *f.* – перелом – fracture, I 25
francez (-i) *m.* – француз – Frenchman, I 1
franzelă (-e) *f.* – батон – loaf of bread, II 19
frasin (-i) *m.* – ясень – ash tree, III 1
frate (-i) *m.* – брат – brother, I 6
a frământa I – 1. волновать, 2. месить – 1. to knead, 2. to worry, III 9
a frecventa (-ez) I – посещать – to attend, II 17
frecvență (-e) *f.* – посещаемость – attendance, frequency, I 8
fricos 4 – трусливый – coward, I 36
a frige III – жарить – to fry, I 35
frigider (-e) *n.* – холодильник – refrigerator, I 4
friptură (-i) *f.* – жаркое – steak, roast meat, I 35
frișcă *f.* – сливки – cream, I 35
frizerie (-i) *f.* – парикмахерская – hairdresser's, II 4
frizeriță (-e) *f.* – парикмахерша – hairdresser, II 4
frontieră (-e) *f.* – граница – border, frontier, III 1
frumos 4 – красивый – beautiful, I 5
frunză (-e) *f.* – лист – leaf, II 1
fundul 4 – гордый, высокомерный – haughty, conceited, proud, arrogant, III 13
fugar (-i) *m.* – беглец – refugee, fugitive, exile, runner, III 13
a fugi IV – бежать – to run (ran, run), I 26
fular (-e) *n.* – шарф – scarf, muffler, comforter, I 5
fulger (-e) *n.* – молния – lightning, I 27
a fuma (-ez) I – курить – to smoke, I 26
funcție (-i) *f.* – должность – position, function, II 19
a funcționa (-ez) I – функционировать, действовать – to function, to run, to act, to beat, II 1
funcționar (-i) *m.* – служащий – office worker, employee, I 2
fundal (-uri) *n.* – фон – background, III 2
a fura I – красть, воровать – to steal, to pilfer, to filch, to purloin, to kidnap, to embezzle, to defalcate, III 6
furculiță (-e) *f.* – вилка – fork, I 13
furios 4 – яростный – raging, enraged, furious, frantic, III 6
a furniza (-ez) I – предоставить – to deliver, to supply/provide smb. with, to furnish smb. with, III 7
fustă (-e) *f.* – юбка – skirt, I 5

G

galben 4 – желтый – yellow, I 5
gara auto – автовокзал – bus station, I 32
garant (-i) *m.* – гарант, поручитель – guarantor, II 8
a garanta (-ez) I – гарантировать – to guarantee, II 19

garanție (-i) *f.* – гарантия – warranty, II 17
garoafă (-e) *f.* – гвоздика – carnation, I 35
garsonieră (-e) *f.* – однокомнатная квартира – one-room apartment, studio, bachelor's flat, I 38
gata – готовый – ready, I 35
gaură (-i) *f.* – дыра, яма – hole, II 10
gazdă (-e) *f.* – хозяин (дома) – host (*f. hostess*), I 39
găgăuz (-i) *m.* – гагауз – Gagauz, I 1
găină (-i) *f.* – курица – hen, I 30
a găsi (-esc) IV – находить – to find, I 14
a găti (-esc) IV – готовить – to cook, I 35
a găzdui (-esc) IV – приютить – to house, to lodge, III 6
gâlceavă (-i) *f.* – ссора, перепалка – quarrel, feud, argument, III 6
gând (-uri) *n.* – мысль – thought, I 19
a gândi (-esc) IV – думать – to think (thought, thought), I 14
gândire *f.* – мышление – thinking, I 31
gâscă (-e) *f.* – гусь – goose (*pl. geese*), I 30
gât (-uri) *n.* – горло – neck, throat, I 22
geam (-uri) *n.* – оконное стекло – window pane, window glass, III 1
geantă (-i) *f.* – сумка – bag, I 24
gelos 4 – ревнивый – jealous of, envious of, II 10
gen (-uri) *n.* – вид – kind, sort, species, manner, way, style, III 11
a generaliza (-ez) I – обобщать – to generalize, III 4
generație (-i) *f.* – поколение – generation, I 33
genunchi (-i) *m.* – колено – knee, II 2
ger *n.* – мороз – frost, I 27
gheată (-e) *f.* – ботинок – boot, II 4
ghișeu (-e) *n.* – киоск – booth, I 18
gimnaziu (-i) *n.* – гимназия – gymnasium, I 8
ginere (-i) *m.* – зять – son-in-law, I 19
glob (-uri) *n.* – шар – globe, II 16
global 4 – глобальный – global, II 16
glorie (-i) *f.* – слава – glory, fame, III 13
glugă (-i) *f.* – капюшон – hood, III 13
a glumi (-esc) IV – шутить – to joke, I 14
goliciune (-i) *f.* – нагота – nakedness, nudity, barrenness, emptiness, III 13
gospodărie (-i) *f.* – хозяйство – household, I 30
gospodină (-e) *f.* – хозяйка – housewife, I 35
grai (-uri) *n.* – язык – voice, language, speech, dialect, word, III 8
gras 4 – толстый – fat, I 7
grație – благодаря – due to, I 18
grav 4 – тяжелый – serious, critical, I 25
a se grăbi (-esc) IV – спешить – to hurry, I 21
grădină (-i) *f.* – сад – garden, I 20
grăsime (-i) *f.* – жир – fat, II 2
grâu *n.* – пшеница – wheat, I 30
greșeală (-i) *f.* – ошибка – mistake, I 28
a greși (-esc) IV – ошибаться – to make a mistake, to be wrong, I 14
greutate (-i) *f.* – 1. тяжесть, вес, 2. груз – 1. weight, 2. load, II 8
grilă (-e) *f.* – сеть – grid, grating, lattice work, III 7
grindină (-e) *f.* – град – hail, I 27
grosime *f.* – толщина – thickness, bigness, bulkiness, corpulency, plumpness, stoutness, calibre, breadth, III 1
gurmand (-i) *m.* – гурман – glutton, gormandizer, gourmet, III 10
gust (-uri) *n.* – вкус – taste, flavor, relish, piquacy, desire, disposition, inclination, liking, I 35

a gusta I – пробовать, – to taste, to sip, to relish, to try, to enjoy, III 10
gustare (-i) *f.* – закуска – snack, I 35
gustos 4 – вкусный – delicious, I 13
guvernanti *m. pl.* – правящие круги – governors, III 14
guvernare (-i) *f.* – правление – rule, III 14

H

hai, haideți – давай, давайте – come on, let's, I 23
harnic 4 – трудолюбивый – hard-working, I 6
hartă (-i) *f.* – карта – map, I 18
hârtie (-i) *f.* – бумага – paper, I 32
hârtop (-e) *n.* – яма, ухаб, рытвина, овраг – hollow, groove, rut, pothole, III 5
hidrocentrală (-e) *f.* – гидростанция – hydro-electric plant/station, III 1
hidrogen *n.* – водород – hydrogen, II 16
hotar (-e) *n.* – граница – border, boundary, frontier, edge, verge, limit, II 18
hotărâre (-i) *f.* – решение – decision, I 33
hotărât 4 – решительный – resolute, definite, I 36
a hotărî (-ăsc) IV – решать – to decide, I 14
hrană *f.* – пища – food, II 2
a hrăni (-esc) IV – кормить – to feed, I 30

I

iar – но – and, but, I 1
iarăși – опять, снова – again, 31
iarbă (-uri) *f.* – трава – grass, I 26
iarnă (-i) *f.* – зима – winter, I 23
iasomie (-i) *f.* – жасмин – jasmine, II 10
iată – вот – there is, there are, here is, here are, I 5
iaurt (-uri) *n.* – йогурт – yogurt, II 3
ibric (-uri) *n.* – кофейник – coffee pot, II 1
identificare *f.* – отождествление – identification, III 14
identitate (-i) *f.* – тождество – identity, III 8
ieftin 4 – дешевый – cheap, I 10
iepure (-i) *m.* – кролик, заяц – rabbit, hare, I 30
ieri – вчера – yesterday, I 27
a ierta I – простить – to forgive, I 31
iertare *f.* – прощение – forgiveness, I 31
iertător 3 – прощающий – forgiving, II 11
a ieși IV – выходить – to go out, I 13
ieșire (-i) *f.* – выход – exit, I 26
a ilustra (-ez) I – иллюстрировать – to illustrate, to illuminate, to exemplify, to throw light upon, to shed lustre upon, III 6
ilustrat 4 – иллюстрированный – illustrated, II 9
ilustru 4 – знаменитый, известный, выдающийся, прославленный – illustrious, celebrated, III 3
a-și imagina (-ez) I – воображать – to imagine, I 22
imaginație *f.* – воображение, фантазия – imagination, fantasy, II 8
imagine (-i) *f.* – 1. изображение, 2. имидж, образ – image, picture, II 8
imediat – немедленно, сейчас же – immediately, I 26
impermeabil (-e) *n.* – плащ – raincoat, I 5
implementare (-i) *f.* – внедрение – implementation, realization, III 4
implementat 4 – внедряемый – implemented, realized, III 14
a importa I – импортировать, ввозить – to import, II 8
important 4 – важный – important, I 15

impozit (-e) *n.* – налог – tax, II 7
impresie (-i) *f.* – впечатление – impression, I 36
a impresiona (-ez) I – производить впечатление – to impress, to affect, to move, II 10
a impulsiona (-ez) I – активизировать – to propell, III 8
impunător 3 – величественный, внушительный – imposing, commanding, stately, grandiose, tremendous, III 2
a se impune III – 1. завоевать признание, 2. быть необходимым – to impose, to assert oneself, II 8
inaccessibil 4 – недоступный – inaccessible, unapproachable, III 5
inamic (-i) *m.* – враг – enemy, foe, III 6
a inaugura (-ez) I – торжественно открывать (памятник, выставку) – to inaugurate, to unveil, to open, III 2
inaugurare (-i) *f.* – торжественное открытие – inauguration, unveiling, opening, III 11
incident (-e) *n.* – инцидент, случай – incident, case, I 28
incintă (-e) *f.* – помещение – precincts, enclosure, hall, audience, III 11
a include III – включать – to include, to comprise, to contain, to enclose, to insert, III 4
inclusiv – включительно – including, II 19
incomplet 4 – неполный – incomplete, unfinished, III 14
incorect 4 – неправильный, ошибочный – wrong, II 8
incurabil 4 – неизлечимый – incurable, II 2
a indica I – указывать, назначать – to indicate, to prescribe, I 25
indicator rutier – дорожный указатель/знак – guide-post, road-sign, I 26
indicație (-i) *f.* – указание, назначение – indication, prescription, recommendation, I 25
a se indigna (-ez) I – возмущаться – to get indignant, to get angry, I 24
indignare (-i) *f.* – возмущение – indignation, I 28
indispus 4 – расстроенный – disappointed, sad, II 1
inel (-e) *n.* – кольцо – ring, I 24
infini (-urii) *n.* – бесконечность – infinite, boundless, II 20
a influența (-ez) I – влиять – to influence, I 33
influență (-e) *f.* – влияние – influence, I 33
informativ 4 – информационный – informative, II 19
informație (-i) *f.* – информация – information, I 12
ingenios 4 – изобретательный – inventive, I 36
inginer (-i) *m.* – инженер – engineer, I 2
inimă (-i) *f.* – сердце – heart, I 22
inițial 4 – начальный, исходный, первоначальный, initial, II 7
inovație (-i) *f.* – 1. новшество, 2. изобретение, novelty, invention, II 8
a inspira I – 1. вдыхать, 2. вдохновлять – to inspire, to breathe in, III 3
a se inspira I – вдохновляться – to draw on, to take/draw one's inspiration from, III 5
inspirație (-i) *f.* – побуждение – inspiration, breathing, brainwave, flash of inspiration, III 6
a instala (-ez) I – сооружать, устанавливать – to install, to set up, to fix, to set, to place, to put, to arrange, to establish, to settle, III 2
instalator (-i) *m.* – 1. монтаж, 2. водопроводчик – plumber, II 6
instituție (-i) *f.* – учреждение – institution, establishment, I 8
a instrui (-esc) IV – обучать – to teach, to educate, to instruct, to train, to drill, to examine, to investigate, II 12

integrare (-i) *f.* – интегрирование – integration, II 17
inteligentă *f.* – сообразительность – ingenuity, intelligence, I 38
intens – интенсивно – intense, severe, deep, heavy, powerful, strong, III 10
intenție (-i) *f.* – намерение – intention, I 38
a intenționa (-ez) I – намереваться – to intend, I 29
interdependent 4 – взаимозависимый – interdependent, III 14
interdependență *f.* – взаимозависимость – interdependence, III 14
a se interesa (-ez) I – интересоваться – to be interested in, I 22
interesant 4 – интересный – interesting, I 12
interetnic 4 – межэтнический – inter-ethnic, II 20
interpret (-i) *m.* – 1. переводчик, 2. исполнитель – interpreter, translator, exponent, performer, III 3
a interpreta (-ez) I – исполнять – to perform, I 19
intersecție (-i) *f.* – перекресток – crossing, I 20
a interveni IV – вмешиваться – to interfere, II 12
a interzice III – запрещать – to forbid (forbade, forbidden), I 33
interzis 4 – запрещенный – forbidden, I 18
a intra I – войти – to enter – to go into, I 10
intrare (-i) *f.* – вход – entrance, I 26
a intriga I – интриговать – to puzzle, to intrigue, to rouse one's curiosity, III 10
a introduce III – вводить, вкладывать – to introduce, II 9
invadat 4 – наводненный – invaded, overrun, flooded, encroached upon, III 6
a inventa (-ez) I – изобретать – to invent, to discover, to find out, to devise, to make up, to concoct, to fabricate, III 6
investigație (-i) *f.* – исследование – research, II 2
invidie (-i) *f.* – зависть – envy, III 12
a invita I – приглашать – to invite, I 13
invitație (-i) *f.* – приглашение – invitation, I 17
irealizabil 4 – неосуществимый, несбыточный – unrealizable, unattainable, II 13
ireversibil 4 – необратимый – irreversible, implacable, III 14
a irosi (-esc) IV – тратить, истратить – to waste, II 15
iscusit 4 – умелый, искусный – skillful, adroit, deft, cute, clever, learned, III 10
ispravă (-i) *f.* – поступок – deed, feat, adventure, business, job, success, trick, III 13
istet 4 – смысленный, бойкий – clever, sharp, cute, III 15
istovit 4 – усталый – exhausted, tired out, worn out, fagged out, III 13
istovitor 3 – изнурительный, мучительный – exhausting, fagging, III 6
ițari *m. pl.* – домотканые крестьянские штаны – homespun peasant trousers, III 13
a (se) iubi (-esc) IV – любить – to love, to be in love, I 33
izvor (-e) *n.* – источник – spring, source, III 1
a izvorî (-ăște) IV – брать начало – to spring, to gush out, to flow, to rise, to appear, III 1

I

îmbibat 4 – пропитанный – imbued, impregnated, saturated/soaked with, III 6
a îmbina I – сочетать – to combine, to join, to unite, to connect, to tie, to arrange, II 14
a se îmbolnăvi (-esc) IV – заболеть – to fall ill, I 25
a se îmbrăca I – одеваться – to dress, to put on, I 21
îmbrăcăminte *f.* – одежда – clothes, I 5

îmbrățișare (-i) *f.* – объятие – embrace, hug, II 11
îmbunătățire *f.* – улучшение – improvement, improving, III 14
împărat (-i) *m.* – король – king, emperor, III 12
a împărtăși (-esc) IV – разделять – to impart, to share, to give/ receive the eucharist, III 12
a împlini (-esc) IV – достигать определенного возраста, исполняться – to reach the age of ..., I 24
împotriva – против, вопреки – against, I 20
împotrivă – против – against, contrary to, I 37
a se împotrivi (-esc) IV – сопротивляться, to oppose, to be against, II 11
împreună – вместе – together, I 3
a împrumuta I – 1. одаживать, 2. занимать – 1. to lend, 2. to borrow, I 17
în – в – in, I 1
în afara – за исключением – but for, I 36
în afară de – за исключением – but for, I 36
în calitate de – в качестве – as, I 9
în curând – вскоре – soon, I 39
în dreapta – направо – to the right, I 20
în fața – перед – in front of, I 20
în favoarea – в чью-л. пользу – in smb's favour, I 29
în jur – вокруг – around, II 5
în loc de – вместо – instead of, I 16
în mijlocul – посередине – in the middle, I 20
în spatele – сзади – behind, I 20
în stânga – налево – to the left, I 20
în timpul – во время – during, I 20
înaintaș (-i) *m.* – предшественник – precursor, predecessor, forerunner, pioneer, III 13
înainte – вперед – before, forwards 12
înaintea – перед – in front of, I 20
înalt 4 – высокий – tall, high, I 7
înapoi – назад – back, backwards, I 12
înălțime (-i) *f.* – высота, height, II 18
a încânta I – очаровать – to delight, I 22
încântare *f.* – очарование – delight, charm, III 5
încântător 3 – очаровательный – delightful, charming, ravishing, III 1
încă – еще – still, yet, I 14
a încălca I – нарушать – to break, I 26
a se încălța I – обуваться – to put on one's shoes, I 21
încălțăminte *f.* – обувь – footwear, II 4
a se încălzi (-esc) IV – становиться тепло – to get warm, I 27
încălzire (-i) *f.* – потепление, нагревание – warming, II 16
a încăpea II – вмещаться, помещаться – to go in, to hold, there is room, 11
a încărungi (-esc) IV – поседеть – to turn grey, II 15
a începe III – 1. начинать, 2. начинаться – to start I 12
a încerca I – пытаться, попробовать – to try, I 23
a înceta (-ez) IV – перестать – to stop, II 19
a încetini (-esc) IV – замедлять – to slow down, II 15
a încheia I – заключить – to conclude, II 7
a se încheia I – завершиться – to button oneself up, to end, to close, to come to an end, III 1
a închide III – закрывать – to close, I 26
a se închina I – поклониться, преклониться – to cross oneself, to pray, to bow, to prostrate oneself, to submit, III 5
a închiria (-ez) I – 1. сдавать внаем, 2. снимать квартиру, брать в аренду – to rent an apartment, I 38; II 7

a încinge III – охватывать – to girdle, to surround, to envelop, to enkindle, to seize, III 13
încoace – сюда, в эту сторону – here, I 26
încolo – туда, в ту сторону – there, in that direction, I 26
a înconjura I – окружить, обступить со всех сторон – to surround, II 16
înconjurător 4 – окружающий – surrounding, II 16
încotro – куда – where, I 21
încredere *f.* – доверие – trust, confidence, I 17
a încredința (-ez) I – доверять – to entrust, I 17
încrêțit 4 – сборчатый – rippled, wavy, curly, III 13
a încuia I – запирать – to lock, I 37
a încuraja (-ez) I – 1. ободрить, воодушевить, 2. поощрить – to encourage, to cheer up, to support, to stimulate, to urge, II 6
îndemn (-uri) *n.* – побуждение, стимул – stimulus, incentive, impulse, goad, spur, motive, inducement, advice, III 12
a îndemna I – побуждать, призывать – to urge, II 10
îndepărtat 4 – отдаленный – far off, distant, remote, III 7
a îndeplini (-esc) IV – выполнить, исполнить – to carry out, to execute, to fulfil, to accomplish, to realize, II 4
a se îndoii (-esc) IV – сомневаться – to doubt, I 33
îndoială (-i) *f.* – сомнение – doubt, I 32
a îndrăgi (-esc) IV – полюбить – to come to love, to grow fond of, to fall in love with, to take a liking to, to be infatuated with, III 3
a se îndrăgosti (-esc) IV – влюбиться – to fall in love (with each other), II 11
îndrăzneț 4 – смелый, храбрый – courageous, brave, I 34
a îndrăzni (-esc) IV – осмеливаться, посметь – to dare, I 34
îndrumare (-i) *f.* – 1. указание пути, наставление на путь истинный, 2. руководство – guidance, advice, III 3
îndrumător (-i) *m.* – наставник – guide, guiding, III 4
înfățișare (-i) *f.* – внешность – appearance, presence, aspect, looks, III 3
înființare *f.* – создание – setting up, III 14
a înflori (-ește) IV – цвести – to bloom, II 5
înfrângere (-i) *f.* – поражение – defeat, infringement, III 13
a (se) înfrupta I – угощаться, лакомиться – to regale oneself on, to treat oneself to, to eat, to gluttonize, to break one's fast, III 10
înghețată (-e) *f.* – мороженое – ice-cream, I 7
a se îngrașa I – полнеть – to put on weight, I 25
a îngriji (-esc) IV – заботиться о ком-л., ухаживать за кем-л. – to take care of, to look after, to see to, to tend, to nurse, III 12
îngrijire (-i) *f.* – уход, попечение – looking after, care, solicitude, supervision, attention, caution, accuracy, III 12
îngrijit 4 – опрятный, акуратный – tidy, II 6
îngrijorare (-i) *f.* – озабоченность – worry, anxiety, uneasiness, fear, alarm, III 12
îngrijorat 4 – встревоженный – worried, II 14
îngust 4 – узкий – narrow, I 28
a înlocui (-esc) IV – заменить – to substitute, II 6
a înmâna (-ez) I – вручить – to hand over, to give, I 17
a înmărmuri (-esc) IV – оцепенеть, застыть – to be taken aback, to be dumbfounded, to be astounded, III 6
înot *n.* – плавание – swimming, II 2
a înota I – плавать – to swim, II 14
a înregistra (-ez) I – регистрировать – to register, I 11
însă – но, однако – but, however, I 40
înscenare (-i) *f.* – инсценирование – staging, frame-up, put-up affair, III 9

a se înscrie III – записываться – to enrol, I 21
a însemna I – 1. значить, означать, 2. отмечать – to mark, I 20
a se înșenina (-ează) I – проясняться – to clear up, I 27
a însoți (-esc) IV – сопровождать – to accompany, to show off, to escort, to annex, to enclose, to associate with, to consort with, to marry, III 7
însoțit 4 – сопровождаемый – accompanied, escorted, III 8
a-și însuși (-esc) IV – присваивать себе – to appropriate, I 22
întâi¹ – вначале, сначала, сперва – for the start, first of all, I 20
întâi² – первый – first, I 40
a întâlni (-esc) IV – встречать – to meet, I 15
a se întâlni (-esc) IV – встречаться – to meet, I 24
întâlnire (-i) *f.* – встреча – meeting, appointment, I 15
a întâmpina I – встречать – to meet, to welcome, I 15
a se întâmpla I – происходить, случаться – to happen, I 24
întâmplare (-i) *f.* – случай – case, incident, I 38
întâmplător – случайно – by chance, I 10
a întârzia I – опаздывать – to be late, I 8
a întări (-esc) IV – укреплять – to strengthen, II 2
a întemeia (-ez) I – основывать, создавать – to found, to set up, to create, to base on, III 2
a întineri (-esc) IV – помолодеть – to grow young again, to rejuvenate, to make look younger, II 6
a se întoarce III – возвращаться – to return, to come back, I 21
întoarcere (-i) *f.* – возвращение – return, I 20
întotdeauna – всегда – always, I 34
a întreba I – спрашивать – to ask, I 8
întrebare (-i) *f.* – вопрос – question, I 20
întrebuițare (-i) *f.* – употребление, использование – use, utilization, II 16
a se întrece III – соревноваться – to compete, I 33
întreg 3 – полный – whole, entire, complete, intact, safe, III 8
a se întrema (-ez) I – оправиться (после болезни) – to recover, to be well again, II 14
a întreprinde III – предпринять, затеять – to undertake, to venture, to organize, to take, to enter upon, to embark upon, to address oneself to, to begin, II 12
a întreprupe III – прервать – to interrupt, I 28
a întreține III – поддерживать – to maintain, to support, to keep, to feed, III 13
întreținere (-i) *f.* – содержание в порядке, уход – maintenance, II 9
a se întrista (-ez) I – печалиться – to become sad, I 28
a întrupa (-ez) I – воплощать – to embody, to represent, to personify, III 13
a înțelege III – понимать – to understand, I 12
înțelegere (-i) *f.* – соглашение – agreement, deal, I 15
înțelepciune (-i) *f.* – мудрость – wisdom, II 10
înțelept 4 – разумный, умный – reasonable, wise, I 36
a învăța I – 1. учить, учиться, 2. обучать – 1. to learn, to study, 2. to teach, I 28
învățământ *n.* – система образования – education, I 28
a se învecina (-ez) I – граничить – to border, II 18
a înverzi (-ește) IV – зеленеть – to turn green, I 27
a înveșnici (-esc) IV – увековечить – to immortalize, to perpetuate, III 3
a învinge III – побеждать – to win (won, won), I 23
a înviora (-ez) I – бодрить – to refresh, to brighten up, to quicken, to enliven, to cheer up, to hearten up, III 1

J

a jertfi (-esc) IV – жертвовать – to sacrifice, II 8
a juca I – играть – to play, I 23
a judeca I – судить, осуждать – to judge, II 11
jumătate (-i) *f.* – половина – half, I 8
juridic 4 – юридический – juridical, I 8
jurist (-i) *m.* – юрист – lawyer, I 2

L

la – y – at, in, I 2
la nevoie – в случае необходимости – in case, I 16
lac (-uri) *n.* – озеро – lake, I 30
lactate *f. pl.* – молочные изделия – dairy (produce), III 1
laic 4 – светский, мирской – secular, lay, laic, III 6
a lansa (-ez) I – выпустить – to launch, to fire, to drop, to send up, to throw, to fling, to hurl, to diffuse, to circulate, to release, to put forward, to issue, to start, to set, to initiate, to rush, to give smth. a start, III 15
lanț (-uri) *n.* – цепь, цепочка – chain, cable, range, string, series, train, succession, III 6
lapoviță *f.* – снег с дождем – sleet, III 1
lapte *n.* – молоко – milk, I 22
larg 4 – широкий – wide, I 7
laș (-i) *m.* – трус – coward, I 28
lașitate *f.* – трусость – cowardice, I 28
laudă (-e) *f.* – хвала – praise, commendation, eulogy, compliments, glory, II 12
a lăsa I – оставлять – to leave (left, left), I 34
lățime *f.* – ширина – breadth, width, III 1
a lăuda I – хвалить – to praise, I 15
lângă – возле – near, next to, I 3
leac (-uri) *n.* – лекарство – cure, medicine, II 14
lectură (-i) *f.* – чтение – reading, I 14
lecție (-i) *f.* – урок, лекция – lesson, I 3
lege (-i) *f.* – закон – law, II 19
legislație (-i) *f.* – законодательство – legislation, III 13
legitim 4 – законный – legitimate, legal, justified, just, right, III 8
legumă (-e) *f.* – овощ – vegetable, I 35
leșin *n.* – обморок – swoon, fainting fit, II 10
a leșina I – падать в обморок – to faint, II 10
leu (-i) *m.* – лев – lion (*f.* lioness), I 7
leurdă (-e) *f.* – черемша – ramson, damsons, III 10
liber 4 – свободный – free, vacant, I 33
libertate *f.* – свобода – freedom, I 29
librărie (-i) *f.* – книжный магазин – book shop, I 10
licență (-e) *f.* – дипломная работа – diploma thesis, I 8
liceu (-e) *n.* – лицей – high school, I 8
lighean (-e) *n.* – таз – basin, II 5
liliachiu 3 – сиреневый – lilac, II 10
limbă (-i) *f.* – язык – language, tongue, I 11
limpede 2 – прозрачный, чистый – clear, lucid, distinct, serene, transparent, limpid, pure, bright, obvious, evident, manifest, sure, honest, pure, crystal, easily understood, III 6
lingură (-i) *f.* – ложка – spoon, I 13
liniște *f.* – тишина – silence, I 14
a (se) liniști (-esc) IV – успокоить, успокоится – to calm, to calm down, I 31
liniștit 4 – спокойный – quiet, I 31

lipsă (-uri) *f.* – отсутствие – absence, lack, want, shortcoming, imperfection, defect, drawback, mistake, error, fault, need, poverty, privation, III 12

a lipsi (-esc) IV – отсутствовать – to be absent, to miss, I 14

listă (-e) *f.* – список – list, III 15

livadă (-i) *f.* – сад – orchard, I 30

a livra (-ez) I – поставлять – to deliver, II 7

loc (-uri) *n.* – место – place, seat, I 11

local (-uri) *n.* – помещение – building, II 7

localitate (-i) *f.* – местность, населенный пункт – locality, place, III 1

localnic (-i) *m.* – местный житель – native, III 12

a locui (-esc) IV – проживать – to live, I 14

locuință (-e) *f.* – квартира – dwelling, residence, abode, house, tenement, house, III 12

locuitor (-i) *m.* – житель – inhabitant, I 20

logodnă (-e) *f.* – обручение, помолвка – betrothal, engagement, III 6

a se lovi (-esc) III – удариться – to hit (hit, hit), I 28

a lua – брать – to take (took, taken), I 10

a o lua la dreapta – повернуть налево – to turn to the left, I 21

a o lua la stânga – повернуть направо – to turn to the right, I 21

a lua loc – садиться – to sit down, I 13

lucid 4 – трезвый – lucid, clear, III 8

a lucra (-ez) I – работать – to work, I 9

lucru (-uri) *n.* – 1. вещь, 2. работа – 1. thing, 2. work, I 12

lumânare (-i) *f.* – свеча – candle, I 24

lume (-i) *f.* – люди – people, I 32

lunar – ежемесячно – monthly, I 16

lună (-i) *f.* – 1. луна, 2. месяц – 1. moon, 2. month, I 11; 27

lung 4 – длинный – long, I 7

lungime (-i) *f.* – длина – length, II 18

lungit 4 – распростертый – stretched, prolonged, extended, lengthened, III 6

luptă (-e) *f.* – борьба – fight, struggle, battle, warfare, contest, efforts, III 15

a lustrui (-esc) IV – лощить, наводить блеск, – to gloss, to polish, to glaze, III 12

lux *n.* – роскошь – luxury, abundance, III 6

luxație (-i) *f.* – вывих – dislocation, I 25

luxos 4 – роскошный – luxurious, rich, III 11

M

magazin (-e) *n.* – магазин – shop, I 2

maimuță (-e) *f.* – обезьяна – monkey, II 15

major 4 – основной, главный – major, of full age, important, III 14

majorare *f.* – повышение, увеличение – increase, II 7

majoritate (-i) *f.* – большинство – majority, II 14

mal (-uri) *n.* – берег – coast, shore, bank, brink, III 1

maleabil 4 – 1. ковкий, тягучий, 2. гибкий, мягкий – soft, pliable, malleable, amenable, tractable, III 2

mamă (-e) *f.* – мать – mother, I 6

manager (-i) *m.* – менеджер – manager, I 2

a manifesta I – проявлять – to show, to voice, to express, to give vent to, to demonstrate, to manifest, to make public, III 4

a se manifesta I – проявляться – to show one's worth, to manifest oneself, I 32

manifestare¹ (-i) *f.* – проявление – manifestation, III 9

manifestare² (-i) *f.* – торжество – event, manifestation, III 11

manta (-le) *f.* – мантия – mantle, cloak, wrap, casing, veil, III 13

manual (-e) *n.* – учебник – textbook, I 3

manuscris (-e) *n.* – рукопись – manuscript, III 6

marcant 4 – выдающийся – outstanding, of mark/note, III 3

mare 2 – большой – great, big, I 7

mare (-i) *f.* – море – sea, II 18

marfă (-uri) *f.* – товар – merchandise, I 10

marginē (-i) *f.* – край, окраина, конец – edge, suburb, end, I 40

la marginea – на краю – at the margin, II 17

marin 4 – морской – marine, II 18

maro – коричневый – brown, I 26

martor (-i) *m.* – свидетель – witness, onlooker, II 15

masă (-e) *f.* – 1. стол, 2. обед – 1. table, 2. meal, I 3

masiv 4 – массивный – massive, huge, II 16

materie *f.* – материал – material, cloth, I 8

matern 4 – материнский, родной – parental, native, I 37

maternitate (-i) *f.* – родильный дом – maternity/lying hospital, maternity, motherhood, III 9

matur 4 – зрелый – mature, II 17

a măcina I – молоть, крошить – to grind, II 5

mănușă (-i) *f.* – перчатка – glove, I 5

măr (-e) *n.* – яблоко – apple, I 35

mărar *n.* – укроп – dill, III 10

a mărturisii (-esc) IV – исповедоваться – to admit, to affirm, to assert, to declare, to confess, to own, to avow, III 6

mărunt 4 – мелкий – small, tiny, I 27

măsea (-le) *f.* – коренной зуб – tooth, II 2

a mătura I – подметать – to sweep, II 5

mătușă (-i) *f.* – тетя – aunt, I 6

mâine – завтра – tomorrow, I 32

mână (-i) *f.* – рука – hand, I 19

a mânca – есть, кушать – to eat, I 11

mâncare (-uri) *f.* – еда, пища – food, I 13

mândru 4 – гордый – proud, I 36

mângâiere (-i) *f.* – ласка, утешение – stroking, consolation, satisfaction, pleasure, support, contentment, gratification, III 6

meci (-uri) *n.* – матч – match, I 23

medic (-i) *m.* – врач – doctor, I 2

medieval 4 – средневековый – medieval, Middle Ages, III 1

a medita (-ez) I – размышлять – to think over, I 28

mediu 3 – средний – medium, average, middle, surroundings, environment, III 1

membru (-i) *m.* – член – member, I 6

menaj *n.* – домашнее хозяйство – housekeeping, housework, I 21

a menține III – поддерживать – to maintain, I 23

a menționa (-ez) I – отмечать, упоминать – to mark, to mention, I 40

mențiune (-i) *f.* – похвальная грамота – mention, endorsement, certificate of good work and conduct, III 4

mereu – непрерывно – always, constantly, I 30

a merge III – идти – to go (went, gone), I 12

merit (-e) *n.* – заслуга – merit, worth, talent, skill, III 7

a merita I – заслуживать, быть достойным – to deserve, to be worthy of, I 40

mers *n.* – ходьба – going, walking, gait, course, development, march, II 10

mesager (-i) *m.* – посланник – messenger, harbringer, III 8

mesaj (-e) *n.* – сообщение – message, announcement, I 39

mic 3 – маленький – small, I 7

a se micșora (-ez) I – уменьшаться – to decrease, I 27
miel (-i) *m.* – ягненок – lamp, II 3
miere *f.* – мед – honey, I 35
mijloc (-e) *n.* – средство – means, II 17
mijlociu 3 – средний – average, II 18
mileniu (-i) *n.* – тысячелетие – millennium, II 16
a milita (-ez) I – бороться, сражаться – to militate (in favor of), III 12
minciună (-i) *f.* – ложь, обман – lie, I 28
minge (-i) *f.* – мяч – ball, I 23
ministru (-i) *m.* – министр – minister, I 2
minte (-i) *f.* – ум – mind, reason, brains, judgement, wits, senses, wisdom, prudence, discretion, common sense, memory, II 1
a minți IV – обмануть – to deceive, I 38
minunat 4 – великолепный, прекрасный – excellent, magnificent, I 38
a se mira I – удивляться – to wonder, I 24
miracol (-e) *n.* – чудо, диво – miracle, III 12
mirare *f.* – удивление, изумление – wonder, III 12
miros (-uri) *n.* – запах – smell, I 21
a mirosi IV – нюхать – to smell, II 15
mistreț (-i) *m.* – дикий кабан – wild boar, III 5
a se mișca I – двигаться – to move, I 34
mișcare *f.* – движение – movement, I 34
mititei / mici *m.* – колбаски, жаренные на решетке – grilled sausage, II 3
moașă (-e) *f.* – повитуха, акушерка – midwife, III 9
mobilă (-e) *f.* – мебель – furniture, I 4
a mobiliza (-ez) I – мобилизовать – to mobilize, to call up/out, to rally, III 15
a mocni (-esc) IV – тлеть, накопаться – to smoulder, to languish, to pine, III 10
mod (-uri) *n.* – образ, способ – way, II 17
modalitate (-i) *f.* – способ, образ – possibility, method, modality, III 7
moderat 4 – умеренный, воздержанный, скромный – moderate, modest, II 7
modern 4 – современный – modern, I 5
modest 4 – скромный – modest, I 36
a modifica I – изменить – to change, II 9
moldovean (-i) *m.* – молдаванин – Moldovan, I 1
mondial 4 – мировой – world, world-wide, III 14
monument (-e) *n.* – памятник – monument, I 18
a moșteni (-esc) IV – унаследовать – to inherit, III 6
moștenire (-i) *f.* – наследство – inheritance, legacy, heritage, patrimony, III 14
moștenitor (-i) *m.* – наследник – heir, III 12
motiv (-e) *f.* – мотив, причина – reason, I 29
mujdei *n.* – тертый чеснок с уксусом и солью – garlic sauce, III 10
mult – много – much, many, I 8
multicolor 4 – разноцветный – multi-coloured, I 27
mulțime (-i) *f.* – множество – plenty, II 19
a mulțumi (-esc) IV – благодарить – to thank, I 14
mulțumit 4 – довольный – content, satisfied, I 32
mulțumită – благодаря – due to, I 18
muncă (-i) *f.* – работа – work, II 14
a munci (-esc) IV – работать – to work, I 14
muncitor (-i) *m.* – рабочий – worker, I 9
munte (-i) *m.* – гора – mountain, I 11

mural 4 – настенный – mural, III 3
murdar 4 – грязный – dirty, II 5
musaca *f.* – рагу из овощей с рубленным мясом – dish of vegetables and minced meat fried in grease, then stewed, III 10
musafir (-i) *m.* – гость – guest, visitor, III 8
mustață (-i) *f.* – ус, усы – moustache, II 4
a muștra (-ez) I – укорять, упрекать – to reproach, I 29
mușchi (-i) *m.* – мышца, мускул – muscle, II 3
muștar *n.* – горчица – mustard, II 5

N

nasture (-i) *m.* – пуговица – button, II 4
a se naște III – родиться – to be born, I 39
natural 4 – природный – natural, II 18
năframă (-e) *f.* – косынка, платок – kerchief, handkerchief, III 9
a năvăli (-esc) IV – нападать – to rush at, to pounce upon, to attack, to invade, to overflow, to overwhelm, III 13
neapărat – обязательно – indispensable, absolute, without fail, certainly, necessarily, by all means, at any price, III 10
neatent 4 – невнимательный – inattentive, I 36
necaz (-uri) *n.* – огорчение – trouble, II 12
necesar 4 – необходимый – necessary, I 10
a necesita I – нуждаться – to need, II 4
necesitate (-i) *f.* – необходимость, necessity, II 3
necunoscut 4; (-i) *m.* – незнакомый; незнакомец – unfamiliar, stranger, I 37
a nega I – отрицать – to deny, I 29
negativ 4 – отрицательный – negative, I 28
a neglija (-ez) I – пренебрегать – to neglect, II 2
a negocia (-ez) I – вести переговоры – to negotiate, II 7
negociator (-i) *m.* – посредник, договаривающийся – negotiator, II 7
negociere (-i) *f.* – переговоры – negotiations, II 7
negru 4 – черный – black, I 5
negură *f.* – густой туман, – fog, darkness, night, multitude, III 13
negustor (-i) *m.* – купец, торговец – merchant, shopkeeper, dealer, pedlar, III 9
neîncăpător 4 – неместительный – cramped, narrow, small, III 8
neînsemnat 4 – незначительный, несущественный – insignificant, II 6
neliniște *f.* – беспокойство – worry, concern, I 29
a se neliniști (-esc) IV – беспокоиться – to worry, I 29
nemurire (-i) *f.* – бессмертие – immortality, III 10
nenumărat 4 – многочисленный – innumerable, numberless, countless, incalculable, III 11
neobișnuit 4 – необычный – unusual, I 36
neplăcere (-i) *f.* – неприятность – trouble, I 31
nepoată (-e) *f.* – внучка, племянница – granddaughter, niece, I 5
nepot (-i) *m.* – внук – grandson, nephew, I 6
nerăbdător 3 – нетерпеливый – impatient, I 31
nervozitate *f.* – нервозность – irritability, II 10
nesatisfăcător 3 – неудовлетворительный – unsatisfactory, III 14
nevastă (-e) *f.* – жена, супруга – married woman, one's better half, wife, spouse, III 9
nici – ни – nor, I 17
nici o / nici una – ни одна – none, neither... nor, I 30
nici un / nici unul – ни один – neither... nor, none, I 30
niciodată – никогда – never, I 14

nimeni – никто – nobody, I 30
nimic – ничего – nothing, I 13
a ninge III – идти, падать (о снеге) – to snow, I 27
ninsoare (-i) *f.* – снегопад – snowfall, I 27
nisip (-uri) *n.* – песок – sand, III 11
nivel (-uri) *n.* – уровень – level, II 2
noapte (-i) *f.* – ночь – night, I 27
nobil 4 – благородный – noble, II 10
noptieră (-e) *f.* – тумбочка – side table, I 4
nor (-i) *m.* – облако – cloud, I 11
noră (nurogi) *f.* – невестка, сноха – daughter-in-law, I 19
nord *n.* – север – North, I 18
noroc *n.* – удача – luck, I 6
a nota (-ez) I – отмечать – to note (down), I 9
notă (-e) *f.* – 1. отметка, заметка, 2. оценка – 1. note, 2. mark, grade, I 38
nou 3 – новый – new, I 7
nou-născut (-i) *m.* – новорожденный – new-born, III 9
noutate (-i) *f.* – новость – news, I 10
nu – нет – no, I 1
nu numai... ci și... – не только... но и... – not only... but also, I 17
numai – только – only, I 17
numaidecât – немедленно, обязательно – immediately, I 37
număr (-e) *n.* – номер – number, I 38
a număra I – 1. считать, 2. насчитывать – to count, I 40
nume (-e) *n.* – имя, фамилия – name, I 6
a numi (-esc) IV – называть – to name, to call, I 40
a se numi (-esc) IV – называться – to be called/named, I 27
nun (-i) *m.* – посаженный отец – person who gives the bride away, III 9
nuntă (-i) *f.* – свадьба – wedding party, II 3
nutritiv 4 – питательный – nourishing, nutritive, III 10

O

oaie (-i) *f.* – овца – sheep, I 30
oare – разве, неужели – really?, indeed?, is it?, no!, You don't say so!, II, 1
oarecare – некий – some, certain, little, poor, small, somebody, nobody, III 7
oaspete (-i) *m.* – гость – guest, I 13
oaste (-i) *f.* – войско – army, host, crowd, III 13
obiectiv (-e) *n.* – цель – objective, II 7
obiectiv 4 – объективный – objective, I 36
a obișnui (-esc) IV – 1. иметь обыкновение, 2. приучить к чему-либо – 1. to be in the habit, accustomed to something, 2. to get used to, I 34
obișnuit 4 – привычный, обычный – habitual, usual, I 34
a obliga I – обязывать – to oblige, I 29
obligație (-i) *f.* – обязанность – duty, I 33
oboseală (-i) *f.* – усталость – tiredness, I 11
a obosi (-esc) IV – уставать – to get tired, I 14
a observa I – замечать, наблюдать – to observe, I 15
a obține III – получить, достигнуть – to obtain, II 13
ocazie (-i) *f.* – оказия, удобный случай – occasion, II 11
ocean (-e) *n.* – океан – ocean, II 16
ochelari *m. pl.* – очки – glasses, I 24
ochi (-i) *m.* – глаз – eye, I 7
a ocroti (-esc) IV – защищать – to protect, II 16
a se ocupa I – заниматься – to take care of, to deal, I 21
a ocupa I – занимать – to occupy, II 18
ocupat 4 – занятый – busy, I 35
odihnă *f.* – отдых – rest, I 14
a se odihni (-esc) III – отдыхать – to rest, to have a rest, I 21
a ofensa (-ez) I – оскорблять, обижать – to offend, II 10
a oferi IV – предоставлять, предлагать – to offer, I 18
ofertă (-e) *f.* – предложение – offer, II 6
oficiu (-i) *m.* – бюро, контора – office, I 9
a se ofili (-ește) IV – увядать – to wither, II 15
ogindă (-i) *f.* – зеркало – mirror, I 4
om (oameni) *m.* – человек – man (*pl.* men), I 15
omenire *f.* – человечество – humanity, II 16
omenos 4 – 1. человеческий, гуманный, 2. отзывчивый – kind-hearted, humane, I 28
ondulat 4 – волнистый – waved, wavy, curly, corrugated, winding, sinuous, deckled, III 1
onest 4 – честный – honest, fair, I 28
onoare *f.* – честь – honour, integrity, probity, dignity, reputation, repute, credit, III 15
opinie (-i) *f.* – мнение – opinion, I 28
a opri (-esc) IV – останавливать – to stop, I 26
optim 4 – оптимальный – best, optimum, I 38
opțiune (-i) *f.* – выбор – option, choice, III 11
a se opune III – сопротивляться – to oppose to, to put in opposition to, to set off, to contrast with, to compare with/to, to put up, to withstand, to resist, to combat, to object to, III 12
opus 4 – противоположный – opposite, II 17
orar (-e) *n.* – расписание – schedule, I 8
oraș (-e) *n.* – город – city, town, I 2
orație (-i) *f.* – свадебная поздравительная речь – nuptial poem, epithalamium, III 8
oră (-e) *f.* – 1. час, 2. урок – 1. hour, 2. lesson, class, I 8; I 9
oră de vârf – час пик – rush hour, I 20
ordine *f.* – порядок – order, I 26
orez *n.* – рис – rice, I 35
organist (-i) *m.* – исполнитель на органе – organist, III 11
a organiza (-ez) I – организовать – to organize, I 9
orgoliu *n.* – тщеславие, высокомерие – vain glory, self-pride, haughtiness, conceitedness, self-importance, pride, III 5
oricare – всякий, любой, кто бы ни был – any, anyone, anybody, II 20
oricând – всегда, в любое время – always, III 6
orice – всякий, любой, какой бы то ни был – any, anything 15
oricine – всякий, любой – anybody, I 15
oricum – как бы то ни было, безразлично как – anyway, II 2
a se orienta (-ez) I – ориентироваться – to direct, to be guided, I 40
originar 4 – родом из... – to be from..., II 6
origine (-i) *f.* – происхождение – origin, source, spring, starting point, descent, cause, III 13
a ospăta (-ez) I – угощать – to receive hospitably, to entertain smb. as a guest, to do the honours of the house to, to welcome, to treat, to dine and wine, to board, to feed, to grub, III 12
ospăț (-e) *n.* – пиршество – banquet, feast, spread, meal, repast, III 9
ospitalier 4 – гостеприимный – hospitable, III 2
ostatic (-i) *m.* – заложник – hostage, III 13
oștean (-i) *m.* – солдат – soldier, warrior, man, trooper, militant, champion, III 12
ou (ouă) *n.* – яйцо – egg, I 30

P

pace *f.* – мир – peace, I 40
pacient (-i) *m.* – пациент – patient, I 25
pagină (-i) *f.* – страница – page, I 26
pahar (-e) *n.* – стакан – glass, I 3
paletă (-e) *f.* – палитра – palette, bat, blade, III 6
paltin (-i) *m.* – горный / белый клен – sycamore maple, III 5
palton (-e) *n.* – пальто – coat, I 5
pansament (-e) *n.* – повязка – dressing, I 25
pantaloni *m. pl.* – брюки – trousers, I 5
pantof (-i) *m.* – туфля – shoe, I 21
papagal (-i) *m.* – попугай – parrot, II 1
papuc (-i) *m.* – тапок, тапочки – slipper, I 21
pară (pere) *f.* – груша – pear, II 3
parcă – как-будто – as if, as though, III 5
a parcurge III – проходить, проезжать – to travel, to cover, I 23
pardesiu (-uri) *n.* – демисезонное пальто – mackintosh, II 4
parfum (-uri) *n.* – духи – perfume, I 24
parte (-i) *f.* – часть – part, I 8
parter (-e) *m.* – партер – ground floor, 9
a participa I – участвовать – to participate in, I 23
pas (-i) *m.* – шаг – step, II 7
pasăre (-i) *f.* – птица – bird, I 30
pasiune (-i) *f.* – страсть, пыл – passion, III 12
pastilă (-e) *f.* – таблетка – pill, II 2
pat (-uri) *n.* – кровать – bed, I 11
pată (pete) *f.* – пятно – spot, II 4
(e) păcat – жаль – it is a pity, I 37
pădure (-i) *f.* – лес – forest, II 16
păianjen (-i) *m.* – паук – spider, III 12
pământ (-uri) *n.* – земля – earth, I 30
păr *n.* – волос, волосы – hair, I 7
a părăsi (-esc) IV – покидать – to leave, to abandon, I 40
a-i părea II – казаться – to seem, II 10
a-i părea bine – очень приятно – to be glad, I 22
a-i părea rău – очень жаль – to regret, I 22
părere (-i) *f.* – мнение, взгляд – opinion, I 28
părinte (-i) *m.* – родитель – parent, I 6
păsat *n.* – кукурузная мука – coarsely ground maize, millet, III 10
a păstra (-ez) I – хранить, беречь – to keep, I 16
pășune (-i) *f.* – пастбище – pasture, grazing field, III 1
a pătimi (-esc) IV – страдать – to endure, to bear, to undergo, to suffer, III 12
pătrat 4 – квадратный – square, II 18
a pătrunde III – проникнуть – to penetrate, II 16
pâine (-i) *f.* – хлеб – bread, I 7
până la – до – till, until, I 12
pânză (-e) *f.* – 1. полотно, 2. картина, холст – linen, cloth, canvas, sail, cobweb, sheet, III 6
pârjoală (-e) *f.* – котлета – meat croquette, II 3
pe – на – on, I 3
pe cine – кого – whom, I 15
pe cineva – кого-то – somebody, I 15
pe jos – пешком – to walk, I 12
pe lângă – мимо – by, II 17
pe neașteptate – внезапно, неожиданно – suddenly, unexpectedly, I 27
penel (-uri) *n.* – кисть – brush, III 6
pentru – для – for, I 4

pentru că – потому что – because, I 21
perete (-i) *m.* – стена – wall, I 3
perfect 4 – совершенный – perfect, faultless, flawless, irreprouchable, consummate, total, thorough, downright, absolute, III 15
a perfecta (-ez) I – оформить – to improve, to perfect, II 6
a perfecționa (-ez) I – совершенствовать, улучшать – to perfect, to improve, III 3
perfectiune *f.* – совершенство – perfection, II 10
performanță (-e) *f.* – достижение, рекорд – feat, performance, III 3
pericol (-e) *n.* – опасность – danger, I 23
periferie (-i) *f.* – периферия, окраина – suburb, I 20
perioadă (-e) *f.* – период – period, I 27
periodic 4 – 1. периодический, 2. периодически – periodical, II 19
periuță de dinți – зубная щетка – tooth brush, I 21
a permite III – разрешать – to permit, to allow, I 18
a persevera (-ez) I – упорствовать – to persist, II 8
perseverent 4 – настойчивый – persistent, II 8
perseverență *f.* – настойчивость – persistence, II 8
persoană (-e) *f.* – лицо, личность – person, personality, I 31
personal 4 – личный – personal, I 32
personal *m.* – персонал, личный состав – staff, II 6
personalitate (-i) *f.* – личность – personality, famous person, II 7
perspectivă (-e) *f.* – перспектива – view, sight, prospect, outlook, expectation, III 3
 pescăresc 4 – рыболовный – fishing, fisherman's, III 6
pesmet (-i) *m.* – сухарь – dried crust, pulled bread, rusk, biscuit, bread crumbs, III 10
peste – через – through, over, across, I 32
pește (-i) *m.* – рыба – fish, II 1
a petrece III – 1. проводить время, 2. провожать – to spend time, 2. see off, I 39
petrecere (-i) *f.* – развлечение, вечеринка – party, entertainment, I 39
petrol *n.* – нефть – oil, II 16
pețit *n.* – сватовство – asking in marriage, wooing, III 9
pian (-e) *n.* – рояль – piano, I 19
picior (-e) *n.* – нога – foot (*pl* feet), I 19
a picta (-ez) I – рисовать – to paint, to depict, to represent, to describe, to portray, III 15
pictură (-i) *f.* – живопись – painting, picture, III 3
piculină (-e) *f.* – пикколо – piccolo (flute), III 10
piele *f.* – кожа – skin, II 9
piept (-uri) *n.* – грудь – breast, chest, II 3
a se pieptăna I – расчесываться – to comb, I 21
pieptene (-i) *m.* – расческа – comb, I 21
a pierde III – терять – to lose, to waste, I 23
a pieri IV – гибнуть – to perish, to die, to disappear, to vanish, III 13
pieton (-i) *m.* – пешеход – pedestrian, I 26
piftie (-i) / **răcitură** *f.* – студень, холодец – meat jelly, II 3
piper *m.* – перец – pepper, II 5
a pisa (-ez) I – толочь – to pound, to pommel, to pin oneself on, to bother, to bore to death, III 10
pisică (-i) *f.* – кошка – cat, I 30
pisoi (-i) *m.* – кот – he-cat, II 1
pitoresc 3 – живописный – picturesque, II 18
pix (-uri) *n.* – ручка – pen, I 3
plajă (-e) *f.* – пляж – beach, III 11

- plantă** (-e) *f.* – растение – plant, I 30
a plasa (-ez) I – помещать, размещать – to place, to put, to invest, to sell, III 2
plasă (-e) *f.* – сеть – net, small rural district, III 6
a-i plăcea II – нравиться – to like, I 17
plăcere *f.* – удовольствие – pleasure, I 14
plăcut 4 – приятно – pleasant, nice, I 30
plămân (-i) *m.* – легкое – lung, II 14
a plămădi (-esc) IV – заквашивать; творить, создавать – to leaven bread, to procreate, to beget, to conceive, to create, to make, to model, to mould, III 13
a plăti (-esc) IV – платить – to pay (paid, paid), I 17
a plânge III – плакать – to cry, to weep, I 26
pleată *f.* – волосы – locks, plaits, III 13
a pleca I – уходить – to leave (left, left), I 11
plecare (-i) *f.* – уход – departure, leaving, I 32
a se plictisi (-esc) IV – скучать – to get bored, I 27
a se plimba I – прогуляться – to walk, I 21
plimbare (-i) *f.* – прогулка – walk, I 11
plouie (ploi) *f.* – дождь – rain, I 27
a ploua I – идти (о дожде) – to rain, I 27
plugușor (-e) *n.* – 1. колыда, 2. маленький плуг – 1. Christmas carrol, 2. small plough, III 9
poartă (-i) *f.* – ворота – gate, gateway, portal, goal, III 2
popnet (-e) *n.* – хлопанье, треск, хруст – crack, snap, burst, III 9
podea (-le) *f.* – пол – floor, I 4
podgorie (-i) *f.* – виноградник – vineyard, III 5
podiş (-uri) *n.* – плоскогорье – plateau, II 18
podoabă (-e) *f.* – украшение – ornament, adornment, decoration, jewel, III 13
poezie (-i) *f.* – стихотворение – poem, I 14
poftă *f.* – аппетит – appetite, I 13
Poftă bună! – приятного аппетита – Enjoy your meal!, I 13
Poftim! – пожалуйста! – Here you are!, I 26
poiană (-i) *f.* – поляна – glade, clearing, III 5
poimăine – послезавтра – the day after tomorrow, I 32
polei (-uri) *n.* – гололед – frost, I 27
politețe *f.* – вежливость – politeness, I 33
a polua (-ez) I – загрязнять – to pollute, II 16
popor (-e) *n.* – народ – people, nation, II 17
popular 4 – 1. народный, 2. популярный – folk, popular, II 2
populație (-i) *f.* – население – population, II 18
porc (-i) *m.* – свинья – pig, I 30
a (se) porni (-esc) IV – 1. трогаться, двигаться, 2. начинаться – to start, I 26
poros 4 – пористый – porous, spongy, III 2
port (-uri) *n.* – наряд, костюм – costume, garb, carrying, carriage, haven, harbour, port, conduct, III 13
portar (-i) *m.* – вратарь – goal keeper, I 23
portbagaj (-e) *n.* – багажник – boot of the car, I 11
portmoneu (-e) *n.* – кошелек – purse, I 24
portocală (-e) *f.* – апельсин – orange, II 3
porumb (-i) *m.* – кукуруза – corn, I 30
poruncă (-i) *f.* – приказ – order, injunction, III 12
a poseda I – владеть, to possess, to have, II 10
posesor (-i) *m.* – владелец – holder, II 9
(e) posibil să – возможно – probably, I 32
posibilitate (-i) *f.* – возможность – possibility, II 6
posomorât 4 – хмурый – dull, cloudy, gloomy, sullen, morose, murky, III 12
post (-uri) *n.* – пост, должность – position, I 9
potecă (-i) *f.* – тропа, дорога – path, III 5
a se potrivei (-ește) IV – подходить, сходиться в ... – to match, to suit, I 36
potrivit 4 – подходящий – suitable, I 36
povară (-i) *f.* – ноша, груз – burden, load, II 17
povârniș (-uri) *n.* – склон, скат, откос – slope, steep, III 5
poveste (-i) *f.* – сказка – fairy tale, story, I 27
a povesti (-esc) IV – рассказывать – to tell, to narrate, I 18
pozitiv 4 – положительный – positive, I 31
poziție (-i) *f.* – место – position, situation, site, posture, attitude, status, standpoint, standing, III 15
a practica I – заниматься – to practice, I 23
praf *n.* – пыль – dust, I 37
prânz *n.* – обед – lunch, I 21
praz (praji) *m.* – лук порей – leek, III 10
prăvălie (-i) *f.* – лавка, небольшой магазин – shop, III 12
prea – очень, слишком – too + adjective, II 3
precauție *f.* – осторожность – precaution, caution, wariness, III 9
precedent 4 – предшествующий – preceding, former, previous, III 14
precipitații *f. pl.* – осадки – fallout, III 1
a preciza (-ez) I – уточнить – to specify, I 32
precum – как – as, III 10
predecesoare *f.* – предшественница – predecessor, forerunner, III 7
a predomina I – преобладать – to prevail, to predominate, III 1
a prefera I – предпочитать – to prefer, I 10
preferință (-e) *f.* – предпочтение – preference, II 14
a se pregăti (-esc) IV – приготовиться – to prepare, I 21
prejudiciu (-i) *n.* – вред, убыток, урон – harm, detriment, II 16
a premia (-ez) I – премировать – to award a prize to, II 3
prenume *n.* – имя – first name, I 6
a se preocupa I – заниматься – to preoccupy, to engross, to concern, III 7
a prescrie III – назначать – to prescribe, I 25
a presta (-ez) I – выполнить, исполнить – to do, to carry out, II 4
prestigios 4 – престижный – prestigious, II 6
a presupune III – предполагать – to suppose, I 28
preș (-uri) *n.* – коврик – mat, II 5
președinte (-i) *m.* – председатель – president, I 2
preț (-uri) *n.* – цена – price, I 10
prețios 4 – ценный – valuable, II 9
a prețui (-esc) IV – ценить – to value, I 16
a preveni IV – предупреждать – to warn, I 33
prezent *n.* – настоящее – present, I 14
a prezenta I – представлять, показывать – to present, to introduce, I 17
a prezice III – предсказать – to foretell, II 20
pribeag 4 – странствующий, изгнанный – lonely, isolated, wandering, vagrant, fugitive, solitary, III 13
pricepere (-i) *f.* – умение, навык – skill, habit, II 15
a pricinui (-esc) IV – причинять – to cause, II 14
prielnic 4 – благоприятный – favorable, II 18
prieten (-i) *m.* – друг – friend, I 12
prietenie *f.* – дружба – friendship, I 16
prilej (-uri) *n.* – повод – occasion, I 24
primăvară (-i) *f.* – весна – spring, I 27

primejdie (-i) *f.* – опасность, угроза – danger, peril, jeopardy, III 12
a primi (-esc) IV – получать – to receive, to get, I 14
primitor 3 – гостеприимный – hospitable, III 12
primul, prima – первый, первая – the first, I 23
principal 4 – главный – main, I 38
principat (-e) *n.* – княжество – principality, III 13
principiu (-i) *n.* – принцип – principle, I 29
a prinde III – ловить – to catch, to seize, I 23
prioritate *f.* – первенство – priority, III 14
priporos 4 – крутой, обрывистый – slopy, III 5
privat 4 – частный, приватный – private, II 6
a privi (-esc) IV – смотреть, глядеть – to look, I 19
privire (-i) *f.* – взгляд – look, sight, I 34
prizonier (-i) *m.* – пленник – prisoner, captive, III 7
proaspăt 4 – свежий – fresh, I 35
probabil (că) – возможно – probably, I 32
a proceda (-ez) I – поступать – to act, to proceed, I 28
a proclama I – превозглашать – to proclaim, to declare, to publish, III 8
a se produce¹ III – случаться, происходить – to take place, to happen, I 27
a se produce² III – выступать на сцене – to be produced, to take place, to occur, to happen, to arise, III 11
produs (-e) *n.* – продукт – product, I 10
profesoară (-e) *f.* – учительница – teacher, I 2
profesor (-i) *m.* – учитель – teacher, I 2
profilare (-i) *f.* – 1. обрисовка, 2. профилирование – profiling, shaping, III 4
profit (-uri) *n.* – прибыль – profit, II 7
profund 4 – глубокий – deep, profound, I 28
profunzime (-i) *f.* – глубина – profoundness, depth, III 6
prognoză (-e) *f.* – прогноз погоды – weather forecast, I 27
a programa (-ez) I – включить в программу, планировать – to plan, II 10
promisiune (-i) *f.* – обещание – promise, II 6
a promite III – обещать – to promise, I 17
a promova (-ez) I – продвигать, выдвигать – to promote, III 14
promovare *f.* – продвижение – promotion, III 14
a se propaga I – распространяться – to propagate, to spread, to popularize, III 7
proprietate (-i) *f.* – собственность – property, I 30
a propune III – предложить – to propose, I 18
propunere (-i) *f.* – предложение – proposal, I 12
proslăvire (-i) *f.* – прославление, превознесение – exalting, extolling, praise, III 3
prosop (-e) *n.* – полотенце – towel, I 21
a prospera I – процветать, преуспевать – to prosper, II 9
prosperare *f.* – благосостояние – prosperity, II 20
protejare (-i) *f.* – защита – protection, aid, support, III 9
a proveni IV – 1. происходить, 2. быть родом из... – to be from, to originate, II 15
proveniență (-e) *f.* – происхождение – source, origin, III 7
a provoca I – спровоцировать – to provoke, I 29
proză (-e) *f.* – проза – prose, I 14
prudent 4 – осторожный – careful, I 28
prună (-e) *f.* – слива – plum, II 3
public 4 – общественный – public, II 8
public *n.* – публика, люди – people, II 8
a publica I – опубликовать, издавать – to publish, to issue, III 12

publicație (-i) *f.* – издание – publication, II 19
publicitar 4 – рекламный – comercial, II 19
pudrieră (-e) *f.* – пудреница – powder box, I 24
pui *m.* – цыпленок – chicken, I 30
pulover (-e) *n.* – свитер – sweater, I 5
pulpă (-e) *f.* – ляжка – chicken pulp, II 3
pumn (-i) *m.* – кулак – fist, II 3
punct de vedere – точка зрения – point of view, I 28
punctual 4 – пунктуальный – punctual, I 9
a pune III – поставить, положить – to put, to lay, to place, to set, to clap down, to attach, to apply, II 1
punte (-i) *f.* – мост – bridge, deck, III 8
pupăză (-e) *f.* – удод – hoopoe, chatterbox, windbag, III 9
purificare (-i) *f.* – очищение, очистка – purification, III 9
puritate *f.* – чистота – purity, II 10
a purta I – носить – to carry, I 39
a pustii (-esc) IV – опустошать – to lay waste, to ravage, to devastate, III 13
a putea II – мочь – can, to be able to, I 11
putere (-i) *f.* – сила – power, I 23
puțin – мало – little, a little, I 8

R

a rade III – тереть – to shave, to scrape, to rub out, to raze, to demolish, III 10
radieră (-e) *f.* – резинка – eraser, I 3
raft (-uri) *n.* – полка – shelf, 4
rapid 4 – быстрый – fast, I 32
rapsod (-i) *m.* – странствующий певец – rhapsode, bard, III 6
rar – редко – rare, I 16
a răbda I – терпеть, вынести – to endure, to tolerate, I 36
răbdare *f.* – терпение – patience, I 31
răbdător 3 – терпеливый – patient, I 36
a se răci (-esc) IV – охлаждаться – to cool, I 27
răcoare *f.* – прохлада – coolness, I 27
răcoritor 3 – прохладительный – refreshing, cooling, III 11
răcoros 4 – прохладный – cool, invigorating, refreshing, III 1
răgaz *n.* – отдых – rest, leisure, peace, respite, III 1
a răguși (-esc) IV – хрипнуть – to become/get hoarse, III 15
a rămâne III – оставаться – to remain, to stay, I 12
rămășiță (-e) *f.* – остаток, обломки – remainder, rest, residue, remnant, III 2
a răsări IV – взойти – to rise (about the sun), II 5
a rășfoi (-esc) IV – перелистывать – to look through, I 14
a răspândi (-esc) IV – распространять – to spread, to diffuse, to distribute, to disseminate, to scatter, to disperse, to strew about, to propagate, to circulate, to release, III 6
răsplată (-e) *f.* – вознаграждение, расплата – reward, II 5
a răspunde III – отвечать – to answer – to reply, I 12
răspuns (-uri) *n.* – ответ – answer, reply, I 19
a răsună I – звучать – to resound, to ring out, to be heard, to vibrate, III 11
a se rătăci (-esc) IV – заблудиться – to lose the way, I 32
rătăcitor 3 – странствующий, блуждающий – wandering, III 3
rău 4 – плохой – bad, I 5
răutate (-i) *f.* – злость, злобность – wickedness, badness, malice, misdeed, mischief, ill deed, wrong, III 12
război (-e) *n.* – война – war, weaving loom, II 16
a râde III – смеяться – to laugh, I 36
rând (-uri) *n.* – ряд, очередь – row, line, I 23

- a rândui** (-esc) IV – приводить в порядок, распределять – to arrange, to organize, to systemize, to regulate, to put in good order, III 10
- rânduială** (-i) *f.* – порядок – good order, arrangement, custom, tradition, III 9
- rândunică** (-ele) *f.* – ласточка – swallow, II 11
- râșniță de cafea** – кофемолка – coffee grinder, II 5
- a realiza** (-ez) I – осуществлять – to carry out, I 36
- realizabil** 4 – осуществимый – feasible, possible, acceptable, workable, II, 13
- realizare** *f.* – осуществление – realization, I 34
- rea-vointă** *f.* – недоброжелательность – ill-wish, II 12
- rece** 2 – холодный – cold, I 13
- recent** – недавно – recent, late, III 15
- receptor** (-e) *n.* – трубка (телефонная) – receiver, I 39
- recepție** (-i) *f.* – 1. бюро обслуживания, 2. прием – reception, I 11
- reciproc** – взаимно – reciprocal, mutual, I 15
- recital** (-uri) *n.* – сольный концерт, концерт из произведений одного композитора – recital, III 3
- reclamație** (-i) *f.* – жалоба – complaint, II 7
- a recomanda** I – рекомендовать – to recommend, I 17
- recompensă** (-e) *f.* – вознаграждение – reward, II 6
- a reconfirma** I – заново утверждать – to re-confirm, to re-establish, III 15
- reconstruire** (-i) *f.* – восстановление, реконструкция – reconstruction, rebuilding, III 3
- a recunoaște**¹ III – узнавать – to recognize, III 8
- a recunoaște**² III – признавать – to admit, to recognize smb, to confess, to acknowledge, I 15
- recunoscut** 4 – признанный – recognized, acknowledged, established, well-known, III 3
- a reduce** III – уменьшать – to reduce, II 2
- reducere** (-i) *f.* – сокращение – reduction, II 4
- a se referi** IV – ссылаться – to refer to, II 6
- a reflecta** I – отражать – to reflect, to mirror, III 7
- a refuza** I – отказывать(ся), отвергать – to refuse, to reject, I 40
- rege** (-i) *m.* – король, монарх – king, III 5
- a regla** (-ez) I – регулировать – to regulate, II 2
- a reglementa** (-ez) I – регулировать – to regulate, to arrange, to establish, III 14
- regret** (-e) *n.* – сожаление – regret, I 28
- a regreta** I – сожалеть – to regret, I 28
- regulă** (-i) *f.* – правило – rule, I 26
- a reînființa** (-ez) I – вновь основать – to re-found, to re-institute, to re-establish, III 13
- reînnoire** (-i) *f.* – обновление – renewal, resumption, III 10
- a reînvia** I – оживить, возвращаться к жизни – to come to life, II 13
- a relata** (-ez) I – рассказывать – to relate, to state, to report, to tell, to narrate, III 8
- relație** (-i) *f.* – отношение – relationship – I 16
- a se relaxa** (-ez) I – расслабляться – to relax, II 10
- relaxare** (-i) *f.* – расслабление – relaxation, II 14
- a relua** – возобновить – to take again, to take back, to resume, to revive, III 14
- a (se) remarca** I – 1. замечать, отмечать, 2. отличаться – to make oneself conspicuous, to distinguish oneself, III 13
- remarcabil** 4 – выдающийся – remarkable, III 11
- a renunța** I – отказываться – to give up, to renounce, I 29
- renunțare** (-i) *f.* – отказ – refusal, I 29
- a repara** I – ремонтировать – to repair, I 37
- repede** – быстро – fast, I 11
- repertoriu** (-i) *n.* – репертуар – index, catalogue, thumb register, repertory, repertoire, III 15
- a repeta** I – повторять – to repeat, I 8
- a reprezenta** I – представлять – to represent, II 10
- reproș** (-uri) *n.* – упрек – reproach, I 28
- a reproșa** (-ez) I – упрекать – to reproach, I 28
- a repune** III – установить – to put again, to put back, to reinstate, III 9
- respect** *n.* – уважение – respect, I 33
- a respecta** I – 1. уважать, 2. соблюдать – 1. to respect, 2. to observe, I 26
- a respira** I – дышать – to breathe, II 16
- responsabil** 4 – ответственный – accountable, in charge of, responsible, executive, official, manager, III 14
- responsabilitate** (-i) *f.* – ответственность – responsibility, II 6
- rest** (-uri) *n.* – сдача – change (of money), I 18
- a restitui** IV – возвращать – to return, I 17
- reședință** (-e) *f.* – резиденция – residence, abode, dwelling place, III 13
- a se retrage** III – отступать – to withdraw, to remove, to take back, to recall, to call in, to back out, to retire, to retreat, to drop out, to subside, to recede, III 13
- rețea** (-le) *f.* – сеть – net, netting, network, III 14
- a reuși** (-esc) IV – 1. удаваться, 2. добиваться успеха – to manage, to succeed, I 23
- reușită** (-e) *f.* – успех – success, II 7
- a revedea** II – 1. пересматривать, 2. снова видеть / увидеть – to reconsider, to review, II 7
- a reveni** IV – вернуться, возвращаться вновь – to come back, to return, to come again, to occur, to recur, to reappear, III 7
- a-și reveni** IV – прийти в себя – to come to oneself, I 22
- revenire** *f.* – возвращение – return, recurrence, III 14
- revistă** (-e) *f.* – журнал – magazine, I 4
- revizuit** 4 – пересмотренный – revised, re-examined, checked up again, III 14
- a rezerva** I – бронировать – to book, I 11
- a rezilia** (-ez) I – расторгнуть, аннулировать – to annul, II 7
- a rezista** I – выдерживать – to resist, to offer resistance to, to withstand, to hold out against, III 1
- rezistent** 4 – прочный, крепкий – resistant, strong, II 4
- a rezolva** I – решать – to solve, I 8
- rezolvare** *f.* – решение – solution, I 20
- rezultat** (-e) *n.* – результат – result, I 31
- a (se) ridica** I – поднимать, подниматься – to lift, to pick up, I 38
- rigid** 4 – жесткий, твердый, негибкий – rigid, stiff, III 2
- rimel** (-e) *n.* – туш – mascara, I 24
- rinichi** (-i) *m.* – почка – kidney, II 2
- riscant** 4 – рискованный – risky, I 23
- ritual** (-uri) *n.* – обряд – ritual, III 9
- a se roade** III – перетереться, натереться, источиться – to erase, to gnaw, II 4
- robinet** (-e) *n.* – кран – tap, I 4
- rochie** (-i) *f.* – платье – dress, I 5
- rod** *n.* – урожай – fruit, crop, harvest, result, outcome, effect, III 1
- rodnicie** (-i) *f.* – плодородие – fruitfulness, fertility, fecundity, III 10

român (-i) *m.* – румын – Romanian, I 1
românește – по-румынски – Romanian, I 14
a rosti (-esc) IV – произносить – to pronounce, II 10
roșie (-i) *f.* – помидор – tomato, I 22
rotund 4 – круглый – round, circular, ringshaped, plump, III 1
rouă *f.* – роса – dew, I 27
rudă (-e) *f.* – родственник – relative, I 6
rugămintе (-i) *f.* – просьба – request, I 26
ruinat 4 – разоренный – ruined, dilapidated, III 7
ruj *n.* – помада – lipstick, I 24
a rupe III – рвать, ломать – to tear, break, I 36
rus (-i) *m.* – русский – Russian, I 1
rusește – по-русски – in Russian, I 14

S

sacru 4 – священный, святой – holy, sacred, hallowed, inviolable, III 6
salam (-uri) *n.* – колбаса – salami, I 22
salarіu (-i) *n.* – зарплата – salary, I 17
sală (-i) *f.* – аудитория – classroom, I 3
salon (-e) *n.* – зал – living room, I 4
salt (-uri) *n.* – прыжок – jump, leap, spring, bound, caper, gambol, skip, hop, bounce, vaulting, header, dive, III 8
a saluta I – приветствовать, поздороваться – to greet, II 1
a salva (-ez) I – спасать – to save, to rescue, I 25
sanctuar (-e) *n.* – святилище, алтарь – sanctuary, shrine, III 8
sare *f.* – соль – salt, I 35
sarma (-le) *f.* – голубцы – cabbage roll, I 13
sat (-e) *n.* – село – village, I 2
a satisface III – удовлетворить – to satisfy, II 8
satisfacție (-i) *f.* – удовлетворение – satisfaction, reparation, amends, III 12
a satura I – насыщать – to saturate, II 12
sau – или – or, I 8
sănătate *f.* – здоровье – health, I 23
sănătos 4 – здоровый – healthy, I 6
săptămână (-e) *n.* – еженедельник – weekly, II 19
săptămână (-i) *f.* – неделя – week, I 27
săpun (-uri) *n.* – мыло – soap, I 21
sărac 4 – бедный – poor, I 6
sărăcie *f.* – бедность – poverty, II 16
sărbătoare (-i) *f.* – праздник – holiday, I 24
a sărbători (-esc) IV – праздновать – to celebrate, I 24
a sări IV – прыгать – to jump, to leap, I 23
sătean (-i) *m.* – деревенский житель – villager, countryman, III 12
sățul 4 – сытый – full, not hungry, I 22
a (se) sătura I – 1. надоедать, 2. насытиться – 1. to get tired of, 2. to have enough, I 28
sânge *f.* – кровь – blood, II 2
scară (-i) *f.* – лестница – ladder, staircase, I 13
scaun (-e) *n.* – стул – chair, I 3
a scădea II – уменьшать, сокращать – to reduce, I 30
a se scălda I – купаться – to bathe, I 30
a scălda I – омывать – to wash, II 18
a scăpa I – спасать, избавиться – to get rid of, I 25
scăzut 4 – убавленный – reduced, low, thick, at a low ebb, III 10
schimb (-uri) *n.* – обмен – exchange, II 9
a schița (-ez) I – делать набросок, набросать – to sketch, I 9
scoarță (-e) *f.* – кора – bark, rind, crust, cover, carpet, cortex, III 6

a scoate III – вынимать – to take out of, II 5
scop (-uri) *n.* – цель – purpose, I 40
scor (-uri) *n.* – счет – score, I 23
a scrie IV – писать – to write, I 12
scrisoare (-i) *f.* – письмо – letter, I 17
a se scula I – вставать – to get up, I 21
scump 4 – дорогой – dear, expensive, I 10
scund 4 – низкий, невысокий – short (of stature), I 6
scurt 4 – короткий – short, I 5
a scurta (-ez) I – укоротить – to shorten, II 4
a scutura I – встряхивать, трясти – to shake, II 5
seara (-i) *f.* – вечер – evening, I 12
secetă (-e) *f.* – засуха – drought, II 16
secetos 4 – засушливый – droughty, II 18
secol (-e) *n.* – век – century, II 1
secretară (-e) *f.* – секретарша – secretary, I 9
secție (-i) *f.* – отдел – section, department, I 8
secular 4 – столетний, вековой – secular, century-old, ancient, venerable, lay, III 5
securitate *f.* – безопасность – safety, security, III 14
sedentar 4 – оседлый – sedentary, III 10
sediu (-i) *n.* – местонахождение – headquarters, seat, residence, centre, premises, III 11
a selecta (-ez) I – 1. селекционировать, 2. отбирать – to select, II 6
selectie (-i) *f.* – селекция, отбор – selection, II 9
semafor (-e) *n.* – светофор – traffic lights, I 20
a semăna I – быть похожим – to resemble, to look like, I 36
semen (-i) *m.* – ближний – neighbour, fellow man/creature, III 12
semifabricat (-e) *n.* – полуфабрикат – semi-fabricated, II 3
semn (-e) *n.* – знак – sign, I 18
a semna (-ez) I – подписывать – to sign, I 9
a semnifica I – значить, означать – to mean, II 3
semnificație (-i) *f.* – значение – semnification, meaning, significance, importance, noteworthiness, III 8
senin 4 – безоблачный, ясный – clear, I 27
seninătate *f.* – ясность – serenity, cloudlessness, untroubled state, equanimity, III 11
sensibil 4 – чувствительный – sensitive, II 10
sentiment (-e) *n.* – чувство – feeling, I 16
senzație (-i) *f.* – ощущение – feeling, sensation, II 14
senzațional 4 – сензационный – sensational, II 19
seriozitate *f.* – серьезность – seriousness, II 10
sertar (-e) *n.* – выдвижной ящик – drawer, II 5
a servi (-esc) IV – служить, обслуживать – to serve, I 35
servicii *n. pl.* – услуги – service, I 17
serviciu *n.* – работа – job, I 9
servietă (-e) *f.* – портфель – bag, II 1
sesiune (-i) *f.* – сессия – examination session, I 8
sever 4 – строгий, суровый – strict, severe, I 36
sfat (-uri) *n.* – совет – advice (council), I 31
a sfătui (-esc) IV – посоветовать – to advise, I 31
sfânt 4 – святой – saint, II 11
sfârșit (-uri) *n.* – конец, окончание – end, II 7
sfert (-uri) *n.* – четверть – quarter, I 8
a sfinți (-esc) IV – святить – to hallow, to sanctify, to canonize, to beatify, to consecrate, to dedicate, to ordain, to bless, to anoint, III 8
sfoară (-i) *f.* – бечевка, веревка – string, cord, line, gauge, III 6

- sigur** 4 – 1. надежный, 2. уверенный – sure, certain, II 6
siguranță *f.* – уверенность – certainty, to be sure of, I 18
simplic 4 – простой – simple, I 34
a se simți IV – чувствовать себя – to feel (felt, felt), I 21
sincer 4 – искренний – sincere, I 16
sinceritate *f.* – искренность – sincerity, I 33
singur – сам, один – alone, I 16
a se situa (-ez) I – находиться – to be situated, II 7
slab 4 – худой – thin, lean, I 6
a slăbi (-esc) IV – худеть – to lose weight, II 2
sleit 4 – застывший – frozen, exhausted, thickened, III 10
a sluji (-esc) IV – служить – to serve, to be in the service of, to wait upon, to celebrate, to help, to be of use, III 8
smolit 4 – смуглый – tanned, pitched, III 12
soare *m.* – солнце – sun, I 11
soartă *f.* – судьба – destiny, I 31
societate (-i) *f.* – общество – society, II 17
sol¹ (-i) *m.* – посланник – messenger, harbinger, herald, III 8
sol² (-uri) *n.* – почва, грунт – soil, ground, earth, II 16
a solicita I – просить, ходатайствовать – to request, II 12
solid 4 – солидный – solid, hard, secure, strong, lasting, durable, stout, hefty, strapping, sound, deep, profound, serious, reliable, III 1
solniță (-e) *f.* – солонка – salt cellar, II 5
soluție (-i) *f.* – решение – solution, II 5
a soluționa (-ez) I – решить, разрешить – to solve, II 16
soluționare (-i) *f.* – решение – solution, II 19
somitate (-i) *f.* – личность – person of renown, celebrity, authority, III 11
somn *n.* – сон – sleep, I 11
soră (surori) *f.* – сестра – sister, I 6
sorb (-i) *m.* – рябина – wild service tree, rowan tree, III 5
a sosi (-esc) IV – прибывать, приезжать – to arrive, to come, I 40
sosire *f.* – прибытие – arrival, I 20
soț (-i) *m.* – муж – husband, I 6
soție (-i) *f.* – жена – wife, I 6
spate *n.* – спина – back, II 2
spațios 4 – просторный – spacious, I 8
spațiu (-i) *n.* – пространство – space, III 6
a se spăla I – умыться – to wash oneself, I 21
specialitate (-i) *f.* – специальность – qualification, I 8
specie (-i) *f.* – вид – species, II 16
spectacol (-e) *n.* – спектакль – show, performance, I 12
spectator (-i) *m.* – зритель – spectator, I 12
a spera I – надеяться – to hope, I 39
speranță (-e) *f.* – надежда – hope, II 15
a speria I – испугать – to frighten, to scare, I 29
spirit (-e) *n.* – дух – spirit, sould, ghost, mind, intellect, spectre, spook, vision, phantom, shadow, genius, wit, esprit, jest, III 12
spiritual 4 – духовный – spiritual, supersecular, sacred, clerical, immaterial, incorporeal, mental, intellectual, witty, humorous, clever, bright, quick-witted, III 8
splendoare (-i) *f.* – великолепие – grandeur, magnificence, III 11
a spori (-esc) IV – приумножать – to increase, to step up, to multiply, to accumulate, III 12
sportiv (-i) *m.* – спортсмен – sportsman, I 2
sprijin (-e) *n.* – поддержка – support, help, aid, assistance, protection, III 14
a (se) sprijini (-esc) IV – 1. поддерживать, 2. опираться – to support, to lean upon, I 25
sprinten 4 – резвый – agile, nimble, jaunty, quick, lively, III 5
a spune III – говорить, рассказывать – to say, to tell, I 12
a sta – стоять – to stand, to stay, I 8
a stabili (-esc) IV – устанавливать – to establish, to prove, to set out/down, to state, to determine, to settle, to fix, to arrange, to regulate, to ordain, to decree, to verify, III 10
stabilire *f.* – установление – stability, II 8
stare (-i) *f.* – состояние – state, II 16
stat (-e) *n.* – государство – state, list, standing, government, remaining, abiding, stopping, stature, figure, height, III 14
stație terminus – конечная остановка – terminal, I 26
stațiune (-i) *f.* – курорт – resort, I 11
stăpân (-i) *m.* – хозяин – master, II 16
stăruitor 3 – 1. настойчивый, 2. старательный – persevering, persistent, I 36
stâlp (-i) *m.* – столб – pole, II 6
stâncă (-i) *f.* – скала – rock, III 5
stâncos 4 – скалистый, утесистый – rocky, craggy, III 5
stejar (-i) *m.* – дуб – oak tree, III 1
sticlă (-e) *f.* – стекло – glass, II 12
stilou (-uri) *n.* – ручка чернильная – fountain pen, I 3
a stima (-ez) I – уважать – to respect, I 16
stimă *f.* – уважение – respect, I 16
stofă (-e) *f.* – ткань – cloth, II 4
stomac (-uri) *n.* – желудок – stomach, I 22
strat (-uri) *n.* – слой – layer, II 20
a străbate III – пересекать – to traverse, III 1
a se strădui (-esc) IV – стараться, усердствовать – to be zealous, to try, I 34
străin 4 – иностранный – foreigner, stranger, I 11
străinătate *f.* – за границей, чужбина – (from) abroad, III 7
a străjui (-esc) IV – сторожить, охранять – to guard, III 5
a străluci IV – блистать, сверкать – to shine, II 5
a strânge III – собирать – to pick up, II 4
a strecura I – цедить – to strain, III 10
streașină (-i) *f.* – стреха, навес – eave(s), III 12
strugure (-i) *m.* – гроздь (винограда) – grape, II 3
a studia (-ez) I – изучать – to study, I 9
studii *n. pl.* – образование, учеба – studies, education, I 8
sub – под – under, I 4
sublim 4 – возвышенный – sublime, divine, III 6
subvenționare (-i) *f.* – субсидирование – subsidy, II 6
succes (-e) *n.* – успех – success, I 19
sud *n.* – юг – South, I 18
a suferi IV – страдать – to suffer, I 29
suferință (-e) *f.* – страдание – suffering, II 11
suficient 4 – достаточный – sufficient, I 16
sufiar (-i) *f.* – дыхание – breath, III 6
suflet (-e) *n.* – душа – soul, I 14
sufragerie (-i) *f.* – столовая – dining room, III 2
a sugera (-ez) I – внушить – to suggest, II 15
a suna I – звонить, позвонить – to call, I 38
a supăra I – сердить – to make smb angry, II 2
a se supăra I – сердиться, огорчаться – to get angry, I 26
superb 4 – прекрасный – superb, II 5
superior 4 – высший – superior, higher education, I 8
suport (-uri) *n.* – подставка, подпорка – support, III 2
a suporta I – терпеть – to suffer, I 29
suporter (-i) *m.* – болельщик – fan, I 23
suprafață (-e) *f.* – площадь – square, II 18

a supraviețui (-esc) IV – пережить, выжить – to survive, III 7
suprem 4 – высший, верховный – supreme, II 9
a suprima I – сокращать – to suppress, III 7
a surâde III – улыбаться – to smile, III 11
surplus *n.* – избыток – surplus, excess, II 2
a surprinde III – застать врасплох, удивить – to surprise, II 13
sursă (-e) *f.* – источник – source, II 19
sus – наверху – up, above, upstairs, I 20
suspiciune (-i) *f.* – подозрение – suspicion, II 12
a sustrage III – отвлекать, отрывать – to interrupt, II 13
a susține III – поддерживать – to support, I 16
a susura I – журчать – to murmur, III 10

Ș

șanț (-uri) *n.* – канава, ров – ditch, III 5
școală (-i) *f.* – школа – school, I 2
ședință (-e) *f.* – заседание – meeting, I 9
șef (-i) *m.* – шеф – boss, I 18
a șerpui (-ește) IV – извиваться – to meander, to wind, III 1
șerpuitor 4 – извилистый, змеевидный – meander, III 5
șofer (-i) *m.* – шофер – driver, I 2
șomer (-i) *m.* – безработный – unemployed, II 6
a șopti (-esc) IV – шептать – to whisper, III 6
a șterge III – вытирать – to wipe, I 37
a ști IV – знать – to know, I 13
știință (-e) *f.* – наука – science, I 14
științific 4 – научный – scientific, II 17
știre (-i) *f.* – новость – news, I 10

T

tabără (-e) *f.* – лагерь – camp, II 18
tablă (-e) *f.* – доска – blackboard, I 3
tablou (-uri) *n.* – картина – picture, I 3
tacâm (-uri) *n.* – столовый прибор – table set, I 13
talentat 4 – талантливый – talented, I 36
talpă (-i) *f.* – подошва – sole, II 4
tanti *f.* – тетя – aunt, I 6
tată (-i) *m.* – отец – father, I 6
tavan (-e) *n.* – потолок – ceiling, I 4
taxator (-i) *m.* – кондуктор – conductor, I 26
taxă (-e) *f.* – такса, плата – charge, payment, fare, tariff, postage, rate, II, 26
a tăcea II – молчать – to keep silent, I 11
a tăia I – резать, обрубать – to cut, II 16
tăieței *m. pl.* – лапша – noodles, II 3
tânăr 4 – молодой – young, I 6
târziu – поздно – late, I 12
teatru (-e) *n.* – театр – theater, I 2
tei *m.* – липа – lime tree, tile/tell tree, linden tree, III 5
a telefona (-ez) I – звонить – to call, I 17
telemea *f.* – сыр (овечий) – cottage cheese, III 10
telespectator (-i) *m.* – телевизор – TV viewer, II 19
temerar 4 – отважный – venturesome, foolhardy, daring, headstrong, III 8
temperat 4 – умеренный – temperate, moderate, III 1
templu (-e) *n.* – храм – temple, fane, synagogue, monopteron, sanctuary, III 11
tenacitate *f.* – упорство – tenacity, stubbornness, III 15
tendință (-e) *f.* – стремление – tendency, disposition, inclination, bent, leaning, ply, proclivity, bearing, impulse, purpose, striving, endeavour, II 10

tensiune *f.* – давление – pressure, I 25
teren (-uri) *n.* – площадка, поле – ground, I 23
terestru 4 – земной – earthly, II 18
a termina I – заканчивать – to finish, I 37
teu (-uri) *n.* – швабра – mop, II 5
textile *f. pl.* – ткани – textiles, cloth, III 1
 timp *n.* – время – time, I 23
a tinde III – стремиться – to tend to, II 6
tipar (-e) *n.* – печать – press, printing, type, pattern, III 13
a tipări (-esc) IV – напечатать, издавать – to print, II 4
tirbușon (-e) *n.* – штопор – bottle opener, II 5
toamnă (-e) *f.* – осень – autumn, I 27
a toca I – молотить – to hack, to chop, to hew, to hoe, to make ducks and drakes of, to spend, to sweat, to ruin, to pester, to nag, to bother, III 10
toleranță *f.* – терпимость, снисходительность – tolerance, margin, limit, III 12
a se topi (-ește) IV – таять – to melt, 27
tot – весь, целый – all, whole, everything, I 10
totdeauna – всегда – always, I 14
totuși – все же, однако, все-таки, тем не менее – still, though, however, I 22
traducător (-i) *m.* – переводчик – translator, II 17
trainic 4 – надежный – lasting, durable, reliable, I 16
trandafir (-i) *m.* – роза – rose, I 39
a se transfera I – переводиться, переходить – to get transferred/shifted, to join another corps/regiment/section, III 6
a transforma I – преобразовывать – to be transformed, to change, III 6
translator (-i) *m.* – переводчик – translator, I 9
a transmite III – передавать – to pass, to give, I 17
transparent 4 – прозрачный – transparent, translucent, perspicuous, clear, flimsy, III 10
traseu (-e) *n.* – путь – route, I 11
a trata (-ez) I – 1. обращаться с кем-л., 2. угощать, 3. лечить – to treat, to cure, II 2
tratament (-e) *n.* – лечение – treatment, I 25
a traversa (-ez) I – переходить – to cross, I 26
trădare (-i) *f.* – измена – betrayal, I 28
a trăi (-esc) IV – жить – to live, I 30
trăsătură (-i) *f.* – черта – feature, II 19
treabă (-uri) *n.* – дело – business, thing to do, II 1
treaptă (-e) *f.* – ступень – step, rung, degree, stage, rank, III 15
treaz 4 – 1. бодрствующий, 2. трезвый – sober, II 1
a trebui – 1. быть необходимым, нуждаться, 2. надо – to have to, must, need, I 17
a trece III – проходить – to pass, to cross, I 12
trecere (-i) *f.* – проход – crossing, I 18
trecut 4 – прошлый – past, I 29
tren (-uri) *n.* – поезд – train, I 10
a se trezi (-esc) IV – проснуться – to wake up, I 21
tricou (-uri) *n.* – майка – T-shirt, I 5
a trimite III – отправлять – to send (sent, sent), I 17
tristețe *f.* – грусть, печаль – grief, I 22
trompetă (-e) *f.* – труба – trumpet, bugle, III 10
trunchi (-uri) *n.* – ствол, пень, кряж – trunk, III 5
trup (-uri) *n.* – тело – body, III 6
trusă de bărbierit – бритвенный набор – shaving set, I 24
tulburător 4 – волнующий – exciting, stirring, thrilling, moving, III 6

a tuna I – греметь – to thunder, I 27
a tunde III – стричь – to cut the hair, II 4
tunet (-e) *n.* – гром – thunder, I 27
tunsoare (-i) *f.* – стрижка – haircut, II 4
turn (-uri) *n.* – башня – tower, I 20
a turna I – наливать – to pour, I 39
turneu (-e) *n.* – гастроли – tour, competition, III 15
turtă (-e) *f.* – лепешка – flat cake, cake, III 9

T

țară (-i) *f.* – страна – country, I 2
la țară – в деревне – in the country, in a village, I 30
țesător (-i) *m.* – ткач – weaver, stockinger, III 12
țigară (-i) *f.* – сигарета – cigarette, I 29
a ține cont de... – иметь ввиду – to consider, to mind, to have in view, I 25
a ține seama de... – иметь ввиду – to take into consideration, I 25
țurțur (-i) *m.* – сосулька, бахрома – icicle, III 13

U

ucrainean (-i) *m.* – украинец – Ukrainian, I 1
a uda I – поливать – to water, II 5
a uimi (-esc) IV – удивлять, поражать – to surprise, to astonish, to amaze, to astound, to bewilder, to stupefy, to flummox, III 3
uimire (-i) *f.* – удивление, изумление – surprise, astonishment, amazement, III 5
a se uita I – смотреть – to look, I 21
a uita I – забыть – to forget (forgot, forgotten), I 29
ulei *n.* – растительное масло – oil, III 1
ulm (-i) *m.* – вяз – elm tree, III 1
ultimul, ultima – последний, последняя – the last, latter, I 23
uman 4 – человеческий, гуманный – humane, II 16
umăr (-e) *n.* – плечо – shoulder, II 2
a umbla I – ходить – to walk, to go, I 10
umbră (-e) *f.* – тень – shade, I 27
umed 4 – влажный – moist, damp, wet, humid, boggy, III 1
a umple III – наполнять – to fill, I 39
unchi *m.* – дядя – uncle, I 6
unde – где – where, I 5
undeva – где-нибудь, где-то – somewhere, I 19
undiță (-e) *f.* – удочка – angling rod/line, III 11
uneori – иногда – sometimes, I 16
unitar 4 – единый – unitary, unitarian, III 13
unitate *f.* – единица – unit, uniformity, identity, conformity, III 14
universitate (-i) *f.* – университет – college, university, I 8
unul, una – один, одна – one, I 30
a ura (-ez) I – желать – to wish, I 24
urare (-i) *f.* – пожелание – wish, I 39
ură *f.* – ненависть – hatred, II 20
urătură (-i) *f.* – коляда, поздравление – carol, wish(ing), congratulation, good wishes, III 9
urât 4 – некрасивый – ugly, I 34
a urca I – подниматься – to go up, to get on (bus), I 11
ureche (-i) *f.* – ухо – ear, II 2
urgent 4 – срочный – urgent, II 4
a urgisi (-esc) IV – подвергать гонению – to forsake, to leave, to hate, to abhor, to hold in abhorrence, III 12
a urma (-ez) I – следовать – to follow, I 27

urmă (-e) *f.* – след – trace, trail, scent, track, footprint, footmark, imprint, sign, vestige, III 6
a urmări (-esc) IV – преследовать – to pursue, II 8
uscat 4 – сухой – dry, well-seasoned, parched, lean, thin, arid, barren, fleshless, shrunken, land, mainland, continent, III 1
ușă (-i) *f.* – дверь – door, I 3
util 4 – полезный – useful, available, III 5
a utiliza (-ez) I – использовать – to use, II 9
utilizator (-i) *m.* – пользователь – user, III 7

V

vacant 4 – вакантный – vacant, I 9
vacanță (-e) *f.* – каникулы – holiday, I 30
vacă (-i) *f.* – корова – cow, I 30
valabil 4 – действительный – valid, legal, legitimate, lawful, authentic, good, II 9
vale (văi) *f.* – долина, низина – valley, vale, dale, glen, III 5
valiză (-e) *f.* – чемодан – suitcase, I 11
valoare (-i) *f.* – ценность – value, worth, amount, merit, virtue, good quality, III 6
a valorifica I – осваивать, использовать – to turn to good account, to capitalize, to reevaluate, to render profitable/valuable, to enhance the value of, III 8
valorificare (-i) *f.* – освоение – capitalization, revaluation, turning to good account, III 12
valoros 4 – ценный, имеющий значение – valuable, II 8
vamal 4 – таможенный – customs, III 1
vamă (-i) *f.* – таможня – the Customs, I 32
vară (-i) *f.* – лето – summer, I 23
a varia (-ez) I – различаться – to vary, II 18
variat 4 – разнообразный – various, II 18
varietate *f.* – разнообразие – variety, I 10
văr (-i) *m.* – двоюродный брат – cousin, I 19
a se vărsa I – впадать – to flow into, II 18
vărzare (vărzari) *f.* – пирог с капустой – cabbage pie, III 10
vânăță (-e) *f.* – баклажан – egg-plant, II 3
vânt (-uri) *n.* – ветер – wind, I 27
vânzător (-i) *m.* – продавец – shop assistant, I 2
vârf (-uri) *n.* – вершина – top, I 11
vârstă (-e) *f.* – возраст – age, II 2
vechi 2 – старый – old, I 7
vecin (-i) *m.* – сосед – neighbor, I 40
vecin 4 – соседний – neighboring, adjacent to, adjoining, contiguous, III 1
a vedea II – видеть – to see, I 11
vegetal 4 – растительный – vegetable, vegetal, plant, III 6
vegetație (-i) *f.* – растительность – vegetation, II 18
a veghea (-ez) I – 1. бодрствовать, 2. наблюдать – to be awake, to be astir, to be still up, to watch, to be on the look-out, to keep vigil, III 3
veghețor 3 – охраняющий – guarding, III 6
a veni IV – приходить – to come, I 13
venit (-uri) *n.* – доход, прибыль – profit, II 6
verde 2 – зеленый – green, I 7
a verifica I – проверять – to check, I 9
verighetă (-e) *f.* – обручальное кольцо – wedding ring, II 10
verișoară (-e) *f.* – двоюродная сестра – cousin, I 19
verișor (-i) *m.* – двоюродный брат – cousin, I 19
veritabil 4 – истинный, подлинный – genuine, true, real, authentic, III 2

vesel 4 – веселый – cheerful, I 36
vest *n.* – запад – west, I 18
veste (-i) *f.* – известие, новость – (piece of) news, I 38
veveriță (-e) *f.* – белка – squirrel, III 5
viață (-i) *f.* – жизнь – life, I 19
viclenie (-i) *f.* – лукавство, хитрость – cunning, slyness, III 13
vie (-i) *f.* – виноградник – vineyard, III 1
viitor *n.* – будущее – future, I 14
vijelie (-i) *f.* – буря – storm, hurricane, III 6
vilă (-e) *f.* – дача – villa, summer cottage, II 9
vin *n.* – вино – wine, I 39
a vinde III – продавать – to sell, I 15
a se vindeca I – вылечиться – to be cured, I 25
vinovat 4 – виноватый – guilty, I 28
violenta (-e) *f.* – насилие – violence, II 20
virtute *f.* – добродетель – virtue, III 5
vis (-uri) *n.* – мечта – dream, II 3
a visa (-ez) I – мечтать – to dream about, to fancy, II 4
viteză (-e) – скорость – speed, velocity, III 1
viță-de-vie – виноград – grapevine, III 1
vizavi – напротив – opposite, II 4
a vizita (-ez) I – посещать, наносить визит – to visit, to pay a visit, I 40
vizită (-e) *f.* – визит – visit, 13
voce (-i) *f.* – голос – voice, II 10
voie *f.* – воля – will, permission, III 8
voință (-e) *f.* – воля – will, II 13
a vopsi (-esc) IV – красить – to paint, to dye, II 4
vorbă (-e) *f.* – слово, разговор – word, talk, I 39
a vorbi (-esc) IV – говорить – to speak, to talk I 14
vornicel (-i) *m.* – шафер – best man, III 8

vrăjmaș (-i) *m.* – враг – enemy, fiend, III 13
a vrea – хотеть, желать – to want, I 7
vrednic 4 – прилежный, усердный – diligent, hard-working, III 12
vrere (-i) *f.* – желание, воля – will, desire, III 8

W

week-end *n.* – выходные – weekend, III 11

Z

zahăr *n.* – сахар – sugar, I 10
zăpadă (-i) *f.* – снег – snow, I 27
a se zări (-esc) IV – виднеться – to loom, to appear, III 12
zâmbet (-e) *n.* – улыбка – smile, II 2
a zâmbi (-esc) IV – улыбаться – to smile, I 24
zdrențe *f. pl.* – лохмотья – rags, tatters, III 6
zestre *f.* – приданое – dowry, III 8
zgomot (-e) *n.* – шум – noise, I 13
zi (-le) *f.* – день – day, I 9
zi de naștere – день рождения – birthday, I 24
ziar (-e) *n.* – газета – newspaper, I 4
ziarist (-i) *m.* – журналист – journalist, I 2
ziaristică *f.* – факультет журналистики – faculty of journalism, I 8
a zice III – сказать – to say, I 24
zid (-uri) *n.* – стена – wall, III 1
a zidi (-esc) IV – строить – to build, III 8
zilnic – ежедневно – daily, I 16
ziua – днем – in the afternoon, I 12
a zugrăvi (-esc) IV – окрашивать стены – to paint, III 2
a zurui (-esc) IV – звенеть – to clank, to clink, to rattle, to jingle, to tinkle, III 13

Pregătire prepress: *Epigraf S.R.L.*
Chişinău tel./fax 22.85.87, 22.59.80
e-Mail: epigraf@moldova.cc

Foto: *Editura Epigraf*
Procesare computerizată: *Anatol Timotin, Veronica Mariş*
Redactor: *Elena Grosu*

Tiparul executat la Firma Editorial-Poligrafică *Tipografia Centrală*,
MD 2068, Chişinău, str. Florilor 1, Republica Moldova

str. 31 August 1989, nr. 131
MD 2012 Chişinău, Republica Moldova
Tel.: (373-22) 220-045 Fax: 220-041
E-mail: registry.md@undp.org
Internet Home Page: <http://www.undp.md>